THKP-C savunma

THKP-C

savunma

68'LİLER BİRLİĞİ VAKFI YAYINLARI

Birinci basım: Kasım - 2001
Yayına hazırlayan: Arif Alış, Deniz Korkmaz
Baskı: Yön Matbaası 0212. 544 66 34
Dizgi: Sistem
Kapak tasarım: Dilşat

ISBN-975-7117-04-08

Kapak fotoğrafı: Ergin Konuksever
Duruşmadan: Ulaş Bardakçı, Mahir Çayan

Ayhan Işık sok. no: 25 kat: 3 Beyoğlu - İstanbul
Tel: (0212) 292 77 68 - Fax: (0212) 245 43 28
e-mail: 68liler@ttnet

THKP-C

savunma

68 'liler
BİRLİĞİ VAKFI

THKP-C SAVUNMA..
YAYINLARKEN...

"THKP-C SAVUNMASI" 68'in önemli devrimcilerinden MAHİR ÇAYAN ve mücadele arkadaşlarının yargılanmaları sırasında İstanbul 3. No. lu Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi önünde yaptıkları genel ve siyasi savunmaları da içeren, tarihsel değeri olan bir belgedir.

Söylemin tümüne katılmak zorunluluğu olmasa da, 68'in devrimci tezlerinin bu belgede yansıdığını ve günümüzde bunların güncelliklerini yitirmediklerini görüyoruz. Tespitleri ve tahlillerinin pek çoğunun halen geçerli olduğu; sınıflar mevzilenmesi, ittifaklar politikası, Ulusal Kurtuluş Savaşına bakış, dünyanın ezen ve ezilen dünya olarak değerlendirilmesi yanında, temel mücadelenin anti-emperyalist mücadele olduğu ve önümüzdeki devrimci adımın Ulusal Demokratik Devrimin tamamlanması olduğuna dair tespitleri halen geçerli ve güncel dir.

Geçerliliği ve kaynak olma niteliği tartışılmayacak olan bu metnin; o yıllarda ve gelişen süreçte mücadele içinde yer almış olup, savunduklarımızı sonradan unutanlara eski ve geçerli öğretileri anımsatırken, genç kuşakların bu belgeden öğreneceklerinin bulunduğunu düşünmekteyiz.

Yukarıdaki nedenlerle, 68'liler Birliği Vakfı olarak Türkiye Solunda tartışılan bazı sorunlara ışık tutacağını sandığımız, devrimci mücadele tarihimize ait bu belgeyi yeniden sunuyoruz.

68'LİLER BİRLİĞİ VAKFI

Kasım 2001, İstanbul

GİRİŞ

Sıkıyönetim 3 No.lu Askerî Mahkeme Heyetine;

Huzurunuza idam talebiyle getirildik. Bize isnat edilen suç; Anayasayı tebdil, tağyir ve ilgaya cebren teşebbüs (!)... İnsanın aklına ister istemez hemen şu soru takılıyor: Hangi Anayasayı?.. Şüphesiz bu nokta üzerinde uzun uzun düşünmeye lüzum yok: Besbelli ki 27 Mayıs Anayasasını... Yani bizler, bu duruma göre, kısa bir süre önce hakim gerici ittifak tarafından «Toplumsal bünyemize uymadığı» gerekçesiyle tebdil, tağyir ve —sınırlı da olsa hürriyetçi özü yok edildiği için— ilga edilmiş bulunan 27 Mayıs Anayasasını ortadan kaldırmaya cebren teşebbüsten sanığız... . Sorun şematik olarak şöyle konulabilir:

Yargılananlar: 27 Mayıs Anayasasını savunan Milli Kurtuluşçu Sosyalist aydınlar...

Yargılayanlar (son çözümlemede): 27 Mayıs Anayasasını yok eden hakim güçler...

Suç: 27 Mayıs Anayasasını tebdil, tağyir ve ilgaya cebren teşebbüs...

Bu tarihin paradoksudur.

Görülüyor ki durum, —şekil bakımından hayli karışık olmasına rağmen— *özde* gayet berraktır.

Burada yargılanan ve mahkum edilmek islenen sadece Bizler değiliz?.. Şu an 27 Mayıs Anayasasının toplumsal içeriğini oluşturan, ileri fikirlerle, millî kurtuluşçu sosyalist fikirler ve bu fikirlerin potansiyel gücü olan halkımız, şahıslarımızda simgeleşmiş olarak sanık sandalyesinde oturuyor... Sorunun esprisi budur.

Dikkat edilecek olursa, bu paradoksal suçlamadan yargılanan bizlerin ortak özelliği; Genç, Üniversite öğrencisi ya da mezunu aydın, kişiler olmamızdır.

Bir ülkenin en aydın evlatları gizli örgüt kurma, adam kaçırma vb. fiillerinden dolayı idam talebiyle yargılanmaktadır.

Halkın yüzde altmışı okuma yazma olanağından yoksun bırakılmış bir ülkenin en aydın evlatları, hayatın canlılık ve dinamizm baharındaki genç insanları, nasıl oluyor da düzenin nimetlerini bir yana iterek, üstelik hayatlarını ortaya koyarak eylemlere geçiyorlar, gizli örgüt kuruyorlar?

İşte bizim eylemlerimizin ve TÜRKİYE HALK KURTULUŞ PARTİSİ – CEPHESİ 'nin varoluş nedenleri bu soruların cevabında yatmaktadır.

Bu cevap, tek sözcükle, ülkemizin bugünkü durumudur.

BÖLÜM I

ÜLKEMİZİN BUGÜNKÜ DURUMU

Nedir ülkemizin bu günkü durumu?

İçinde bulunduğumuz bu tarihi dönemde Türkiye'nin en belirgin özelliği nedir?

Bugün artık antik çağlarda olduğu gibi, ülkeleri tek tek ele almanın ve değerlendirmenin olanağı yok. 20. yüzyılın girift ilişkileri içinde, Türkiye de, uluslararası, emperyalist organizasyonun bir parçası durumundadır. Bu nedenle Türkiye'nin içinde bulunduğu şartları doğru değerlendirebilmek için, üzerinde yaşadığımız dünyanın bir genel panoramasını çizmek gerekiyor.

A) Nasıl Bir Dünyada Yaşıyoruz.?

Yakın bir geçmişte Amerikan Tarım Bakanı Orvila Freeman 1970'lerin açlığın on yılı olacağını söylemişti. Küba Kurtuluş Savaşının önderi Fidel Castro 1966'da bu sözlere şu karşılığı verdi: *«Freeman yanılıyor, 1970'ler devrimin on yılı olacaktır... Çünkü bu dünyada insanlar, tarihte olduğu gibi, kurşunla ölmeyi açlığın pençesinde can çekişerek ölmeye tercih ediyorlar...»*

Fidel'in dile getirdiği bu basit gerçek doğrudan doğruya Kapitalist Emperyalist dünyanın bu gün içinde yuvarlandığı derin krizleri ve daha da öte onun en küçük bir ümit ışığı görünmeyen geleceğini işaret etmektedir.

Evet, emperyalizmin geleceği karanlıktır, nükleer silahlarla donanmış dev ordu gücüne, çok geniş kurumsal ve karlı yapısına rağmen...

Üzerinde yaşadığımız dünya, içinde bulunduğumuz evrede büyük altüst oluşlara gebedir. Emperyalist kamp bütün şaşaalı görünüşüne rağmen bir eriyiş, bir yok oluş sürecinin baş döndürücü hızıyla şaşkına döndürmüştür. Kurtuluş bayrağını açan mazlum halkların üzerine akıl almaz hunharlıkla saldırması bundandır.

İster gizli olsun, ister açık olsun işgal ettiği ülkelerin halklarından — görünüşte ki bütün gücüne rağmen— ağır silleler yemesi, yenilgiden yenilgiye sürüklenmesi de yine bundandır.

Dünyanın şu içinde bulunduğumuz evresinin en önemli özelliği budur.

Kapitalist'-Emperyalist dünya çökmektedir. Buna karşılık, Asya'da, Afrika'da, Latin Amerika'da ve Ortadoğu'da Milli Kurtuluş Mücadeleleri, Halk Savaşları dalga dalga kabarmaktadır.

Ezilen insanlık, açlığın, sefaletin pençesinde kıvranarak ölmektense kurşunla ölmeyi tercih ediyor...

Emperyalist blok niçin çöküyor? Dünyanın ve Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu sosyo-ekonomik ve sosyo-politik şartları nelerdir?

Dünya üç kampa bölünmüş durumda:

A) Sosyalist Blok B) Kapitalist Blok ve C) Geri Bıraktırılmış Ülkeler.

Aslında Sosyalist Dünya ile Kapitalist - Emperyalist Dünyanın yanı sıra bir «Üçüncü Dünya»dan söz etmek hem doğrudur, hem de yanlıştır.

Doğrudur, çünkü, ileri kapitalist ülkeler ile sosyalist ülkelerin dışında kalan ve dünya nüfusunun %50'sini meydana getiren yoksul ülkelerin meydana getirdiği bir kümelenme mevcuttur.

Yanlıştır, çünkü, bu kümelenme, yani geri bıraktırılmış ülkeler aynı zamanda emperyalist dünya zincirine bağlı oldukları için, iki dünyadan birisinin (Emperyalist Kampın) parçası durumundadırlar.

Diğer taraftan geri bıraktırılmış ülkelerin bir parçası özellikle 2. Dünya Savaşından sonra emperyalist zincirden kopmuşlar, bunların bir kısmı merkezî planlamaya bağlı sosyalist ülkeler haline gelmişler; halk savaşları ve ilerici darbe hareketleri ile emperyalist hegemonyadan kurtulan diğer bir kısmı da halen Millî Demokratik Dönüşümleri gerçekleştirme çabasındadırlar.

Yani dünyada halen Millî Demokratik iktidarlar tarafından yönetilen, Millî Demokratik dönüşümleri tamamlamakta olan tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Ülkelerin meydana getirdiği bir kümelenme vardır.

Yukarıda söyledik: Emperyalist kampın içinde, dünya nüfusunun %50'sini meydana getiren buna karşılık dünya üretiminde ancak %10 oranda pay sahibi olan yoksul, geri bıraktırılmış, yan - sömürge ülkelerde yer almaktadır.

Ne yazık Türkiye'nin de içinde bulunduğu bu ülkeler emperyalist bloğun varlığını belirleyen ve aynı zamanda onun potansiyel karşıtı olan dış çevresidir. İçinde bulunduğumuz dönemde, şu soru daha sık sorulmaya başlanmıştır: Emperyalist saldırganlar mı kazanacaktır, yoksa millî kurtuluş savaşı veren halklar mı? Pek de uzak olmayan bir tarihi dönemi kucaklayan bu sorunun cevabı dış çevrenin, geri - bıraktırılmış ülkelerin aktif tavrımda yatmaktadır. Ve bugün dünyanın çehresi dış çevrenin, geri - bıraktırılmış ülkelerin aktif tavrını ortaya koyan kurtuluş savaşları ile bezenmeye başlamıştır.

Geri-bıraktırılmış ülkeler iki şıktan birisini tercih etmek durumundadır: Ya uluslararası kapitalin sömürü alanı olarak kalacaklardır: açlığın, sefaletin pençesinde kıvranacaklardır, ya da isyan bayrağını kaldırıp kurtulacaklardır.

a) Emperyalizmin Bünyevi Çelişkileri Had Safhaya Ulaşmıştır.

Emperyalizm, tek tek emperyalist devletler değil, bütün dünyayı kucaklayan ekonomik bir düzendir. Emperyalizm geliştikçe, onun potansiyel olarak zıddı olan kuvvetler de büyür ve güçlenir. Yani emperyalizmin bir sınırı vardır. Birinci Dünya Savaşından önce emperyalizm sınır tanımıyordu, daha doğrusu sınırları bütün dünyayı kucaklıyordu. 1917 Devrimi ile dünyanın ilk sosyalist devleti doğunca sınır birden daraldı Ancak, o dönemde, emperyalizm ile sosyalizm arasındaki çelişki, emperyalist ülkelerin kendi aralarındaki çelişkiye kıyasla gölgede kalıyordu.

İkinci yeniden paylaşım savaşından sonra özellikle 1950'leri izleyen dönemde durum değişti. Sosyalizm dünyanın üçte birini kaplayan güçlü bir dünya haline gelmişti. Böylece emperyalizmin sınırları daha da daralıyordu. Öte yandan geri-bıraktırılmış ülkelerde Millî-Bilinç

yoğunlaşmış, kurtuluş savaşlarının boyutları dünya ölçüsünde genişlemişti. Bu durum:

a) Emperyalist ülkeler ve uluslararası tekeller arasındaki çelişkiyi azaltmış,

b) Emperyalist ülkeler ile geri-bıraktırılmış ülkeler arasındaki çelişki ile,

c) Kapitalizmin metropollerindeki Burjuvazi - Proleterya arasındaki çelişkinin keskinleşmesine yol açmıştır.

Emperyalist ülkeler (Uluslararası Tekeller) arasındaki çelişkinin, diğer zıtlıklara kıyasla azalması, önceleri, dünyanın kuvvetler oranında «kardeşçe» sömürülmesi eğilimini doğurmuş; kollektif sömürü, yani emperyalistlerin ortak, yarı-sömürge ülkelerin de pazar olduğu sömürü yöntemleri kendisini göstermiştir. Ancak bu eğilimin geçici olduğu uzunca bir dönem gerektirmeden belli olmuştur. Emperyalist ülkeler, gelişen kurtuluş savaşları ve güçlenen sosyalist blok karşısında, çıkar mücadeleleri minimum bir seviyeye indirgeyecek bir dayanışma sağlayamamışlar, dağılmaya başlamışlardır. Günümüzde görülen ABD emperyalizmi ile diğer emperyalist ülkeler (Tekeller) arasındaki mücadele; ticaret ve para «esnekliğinden» doğan krizler bunun kanıtıdır.

Diğer taraftan, gelişen Millî Kurtuluş Mücadeleleri, özellikle dünyanın jandarmalığım üstlenmiş bulunan ABD emperyalizmim daima yenik çıktığı serüven savaşlarına yöneltmiş; bu ise ağır savaş masrafları, komplo ve darbe harcamaları doğurmuş; baş metropolün ödeme dengesi bozulmuştur. Öyle ki, bugün ABD emperyalizmi dünya jandarmalığı görevinin bir parçasını diğer emperyalist ülkelere yüklemek istemektedir. ABD'nin Japon Militarizmim hortlatmak istemesin in nedeni budur. Ancak başmetropol, dünya sömürüsünden daha fazla pay alma peşindeki diğer emperyalist ülkelerden pek yüz bulamamaktadır. Şu sıralar bütün emperyalist kampı sallandıran para ve ticari rekabetin yakında genel bir buhran havasına bürünmesi şaşırtıcı olmayacaktır.

Kısaca bugün emperyalist kampta görülen derin ekonomik - politik kriz, emperyalizmin bünyesindeki çelişkilerin keskinleşmesinden ileri geliyor. Bu çelişkiler;

A) Emperyalist ülkeler arasındaki rekabet (çelişki)

B) Emperyalist ülkeler ile geri bıraktırılmış ülkeler arasındaki çelişki ve

C) Kapitalizmin metropollerindeki burjuvazi - proletarya çelişkisidir.

Bu çelişkilerden bugün hakim rolü, emperyalist ülkeler ile geri - bıraktırılmış ülkeler arasındaki çelişki oynuyor.

b) Ortadoğu, Millî Kurtuluş Mücadelelerinin Odak Noktası Olma Yolundadır.

İçinde bulunduğumuz dönemin en belirgin stratejik özelliklerinden başlıcası; Ortadoğu'nun, Millî Kurtuluş savaşlarının (halk savaşlarının) mihrakı haline gelmekte oluşudur. *ABD emperyalizmi Çin-Hindi kolundan ümidi kesmiştir.* Uzak Doğu'daki süregelen gelişmelerin önümüzdeki dönemde yeni ileri aşamalara geçmesi sürpriz olmayacaktır. Kapitalist - Emperyalist Amerika'nın Asya'dan kovulması artık uzak bir zaman meselesi değildir. Hindistan'ın, Pakistan'ın emperyalist etkiden tamamen arınmaları da böyle...

Dünyanın fırtınalı kırlık bölgeleri olan Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın odağı yavaş yavaş Ortadoğu'ya kaymaktadır. Ortadoğu'nun jeo-politik bakımdan önemli halkası ise, Türkiye'dir.

ABD emperyalizminin, Ortadoğu'daki maşası Siyonist İsrail'i kullanarak bu bölgede ki anti-emperyalist hareketleri kanla, ateşle bastırma yolunu tutuşunun altında bu gerçek yatıyor. İsrail'in Arap Halklarına saldırıları, ABD'nin uşağı hain Hüseyin'in Filistin'li yurtsever gerillalara indirmek istediği darbe, CIA'nın komplosu ile Yunanistan'da yukarıdan aşağıya faşizmin tezgahlanması ve nihayet Türkiye'deki son sağcı darbe girişimi... Bütün bunlar, Ortadoğu'daki kurtuluş hareketlerine karşı oynanmak istenen oyunun —birbirini tamamlayan— sahneleridir.

Emperyalist ülkelerin bir yandan mazlum halkların Kurtuluş mücadelelerini en alçakça saldırılar ve komplolarla kırmaya çalışırken, öte yandan sosyalist ülkelerle «iyi ilişkiler» kurma yolundaki girişimleri, *yani bu sahtekarlıkları*, aslında, emperyalistlerin, içinde bulunduğumuz dönemde iyice keskinleşen bünyevi çelişkilerinin bir sonucudur.

Emperyalistler, Halk Savaşı ile daralan sınırlarının, içinde 'boğulmamak cabası ile, bir yandan en geri, en zorba metotlarla Kurtuluş Savaşları ve en küçük ilerici kıpırdanışları bastırmaya çalışırken, öte

yandan Sosyalist ülkelerden bile «pazar» olarak istifade etmek esnekliğine (!) yönelmiştir. Emperyalistler bu şekilde genel çöküşlerini bir süre daha frenlemeyi amaçlamaktadır (!). Ama yanılmaktadırlar. Derinleşen bünyevi çelişkileri onları çıkışı olmayan bir yola sokmuştur. Gitgide büyüyen Millî Kurtuluş Savaşları, emperyalistlerin ölüm çanlarını çalıyor...

B) Türkiye Emperyalist Dünya Zincirine Bağlı Yan Sömürge Bir Ülkedir. Emperyalist Bloktaki Kriz Kaçınılmaz Olarak Türkiye'de de Yansımaktadır.

Türkiye Emperyalist dünya zincirinin bir halkasıdır; Bu nedenle, bu blok içinde meydana gelen sarsıntıları bir sismograf gibi almakta, bu sarsıntılar Türkiye toplumunda yansımaktadır. Türkiye'de özellikle son on yıldır gitgide derinleşen iktisadî, sosyal ve politik krizler, sadece toplumumuzun bünyesindeki çelişkilerin yarattığı buhranlar değil, fakat aynı zamanda, dünya Kapitalist-Emperyalist zincirindeki krizlerin bir yansımasıdır da. Burada parça (Türkiye) bütün ile (emperyalist kamp) genel olarak bir özdeşlik içindedir.

Meseleyi daha elle tutulur bir şekilde koyalım: Türkiye'nin ABD emperyalizminin kesin denetiminde olduğunu söyleyebilmek için bilge olmaya gerek yoktur. Türkiye'nin sorunlarıyla az-çok ilgili her yurtsever, yurdumuzun yeraltı ve yerüstü kaynaklarının özellikle emperyalist Yankee'ler tarafından sömürüldüğünü bilir. İç ve dış ticaretimiz direkt ya da dolaylı ABD emperyalistlerinin elindedir. Kısaca Türkiye Ekonomîsinden politîkasına, sanatından kültürüne kadar Amerikan Emperyalizminin denetimi altında bir ülkedir. *ABD emperyalizminin yarı-sömürge ülkeler için anlamı: Ulusal onurun utanmazca çiğnenmesi ve yer altı-yerüstü zenginliklerinin talan edilmesidir.* Emperyalist Amerika, bugün bütün dünyadaki yarı sömürge ve kurtuluş mücadelesi veren ülkelerin halklarına: hastalık sefalet, açlık ve ölüm yağdıran bir pandora kutusudur. (!)

Türkiye'deki ABD emperyalizminin işbirlikçisi, bilinçli hainler dışında kalan herkes geri bırakılmışlığımızın nedenini emperyalist sömürüye bağlıyor. Emperyalist sömürünün Türkiye'ye kazandırdığı görünüm; A'sından Z'sine kadar bozuk, laçka bir devlet mekanizması, rüşvet, irtikap, adam kayırmanın doğal, meşru ilişkiler haline geldiği

bir idari organizasyondur. Maliyemiz halkımızın çok kullandığı bir deyimle «top atmıştır». Türkiye'de devlet ancak aldığı borçlarla ayakta durabilen hurda bir makinedir, kısaca.

Amacımız burada devrimci edebiyat yapmak değildir. Buna gerek de görmüyoruz.

Türkiye'nin ve halkımızın bugün içinde bulunduğu şartlar ortadadır: % 40'a güç varan okuma-yazma oranı, halkımızın içine itildiği orta çağ karanlığının küçük bir kriteridir. Türkiye mağaralarda yaşayan, alınıp satılabilen, yoksulluğa dayanamayıp kendini yakan, gözünü satılığa çıkaran insanların yaşadığı bir ülkedir... Halkımızın sözcüklerle tarif edilemeyecek bu korkunç yoksulluğu ve ezilmişliği, kendi zıddını da beraberinde taşımaktadır. Derin sefalet içinde kıvranan geniş halk yığınlarının ortasında, halkımızın sefaleti ile beslenen küçük bir mutlu azınlık vardır.

Kağnı arabasının yanında Ford otomobili, teneke gecekondu, kerpiç kulübenin, mağaranın yanında yükselen gökdelenler, kısaca bu siyah beyaz tablo, yarı sömürge ülkelere özgü bir tablodur. Bu tabloyu yaratansa emperyalist Amerika'dır.

Bu gerçekler karşısında (ki bu gerçekleri teslim etmeyen sadece bilinçli hainlerdir), *Türkiye'nin ve halkımızın esenliği için emperyalistlere ve yerli ortaklarına baş kaldırmak, her şey bir yana, önce bir namus borcudur*... Haysiyetine ve kendisine saygısını yitirmemiş herkes bugün bu yükün altındadır.

Kısaca tekrarlarsak: ABD emperyalizminin hegemonyasından dolayı bugün Türkiye, emperyalistlerin uydusu durumunda, bir Devlet olarak haysiyetini yitirmiş, işbirlikçi hakim güçlerin yönetimi altında *yarı sömürge bir ülkedir.*

Hemen söyleyelim ki, yukarıda kısaca değindiğimiz gerçekleri dile getirmek bile bizi son derece üzmektedir. Ama şunu da çok iyi biliyoruz: Türkiye'nin ve halkımızın emperyalist boyunduruktan kurtuluşu, insancıl (hümanist) düşünce ve tavırların içe kapanık, hayalci, pasifist tepkisiyle sağlanamaz. Türkiye'li her yurtsever gibi, her devrimci gibi biz de bunun kesinlikle bilincindeyiz. Eylemlerimizin ve eylemlerimize ışık tutan ideolojik-politik çizgimizin temeli budur; *yani, halkımızın ve Türkiye'nin kurtuluşu için sonuna kadar aktif mücadele!*

Bugün dünyanın dört bir yanında, emperyalistlerin gizli ya da açık işgali altında bulunan birçok sömürge ve yarı sömürge ülkelerin yiğit halkları canlarım dişlerine katarak kurtuluş mücadelesi veriyor. Kara Afrika'da son 15 yıl içinde 39 ülke bağımsızlığına kavuştu. Asya'da, Ortadoğu'da, Latin Amerika'da Kurtuluş Savaşları her geçen gün geniş boyutlara ulaşıyor.

Kim ne derse desin, kim engellemeye çalışırsa çalışsın, ezilen dünya halkları kavgalarından er geç zaferle çıkacaklardır!

Dikkatinizi bir noktaya çekmek isterim: Tarih çizgisi üzerinde bütün zorba yönetimler olanca şatafatlarıyla güçlü görünmelerin rağmen Milli Kurtuluşçu nitelikteki en küçük kıpırdanışlardan bile vebadan korkarcasına kaçmışlardır. Anadolu İhtilalinin oluşum süreci içinde Milli Kurtuluşçuları izlemek ve yok etmek için hain İstanbul hükümeti sürüyle hafiye besliyordu.

Saldırgan emperyalistlerin gizli servisi (Entelijans Service) ünlü «Balkanlaştırma» "bol ve yönet" taktiğini kullanarak halkı halka kırdırmaya çalışıyordu. Durum bugünde pek farklı değildir... Ancak bütün zorba yönetimlerin, bütün diktaların içine düştükleri evrensel bir açmaz vardır: Onlar, hafiye sürülerine, ajan provokatörlere ve son çözümde emperyalistlere uyarak vatanın işportacılığını yapabileceklerini sanmışlardır ve halen de öyle sanıyorlar, *aldanıyorlar:* Vahdettin, Küba diktatörü Batista, Afyon Çin' inin ünlü haini Çan-Kay Şek.. Tarihin bu üç vatan satıcısı da aynı yolu denemişlerdi. İlk ikisi Milli Kurtuluşçuların, sosyalistlerin kararlı tavırları önünde tarihin bataklığına gömüldüler. Üçüncüsü de şu sıralar ünlü bir hain olarak bitkisel bir hayat yaşıyor. Eğer halkın Milli Kurtuluşçu devrimci mücadelesini polise, ajan provokatörlere, emperyalistlere dayanarak kırmak mümkün olabilseydi, dünyanın gelmiş geçmiş en dikkate değer gizli polis teşkilatı olan «Okhrana» tarafından korunan Çar Nikola devrilmezdi. Hakkında ölüm fermanları çıkartılan Mustafa Kemal ve arkadaşları Vahdettin'e ve emperyalistlere yenilirlerdi. Oysa tarihin lokomotifi toplumları ileriye çekiyor. Zorbaların, halk düşmanlarının eninde sonunda gidecekleri yer ihanetlerinin bataklığıdır!

Milli Kurtuluşçuların hesapları açıktır: Onlar haklı bir kavganın en önünde kişisel hiçbir düşünceleri ve kaygıları olmadan gerektiğinde gözlerini kırpmadan ölüme atılarak, halk için savaşırlar.

THKP-C savaşçılarının yolunu da bu gerçeklerin parlak ışığı aydınlatmıştır. Ve aydınlatıyor. Biz halkımızın haklı kavgasının, kurtuluş mücadelesinin öncü müfrezesinde yer alan birer sıra neferiyiz.

Türkiye 5-6 yüzyıllık tarihi bir dönem içinde «Büyük Osmanlı İmparatorluğu'ndan günümüzün yan sömürge toplumuna nasıl dönüşmüştür? Biz sosyalistler olarak geçmişin özlemi içinde değilizdir. Ülkemizin sağcı-fanatik çevreleri gibi, yarı sömürge bir toplumda «Büyük Osmanlı imparatorluğu» imajı ile de avunamayız. O dönemde geniş kır halkının feodalite tarafından sopa ile sömürülmesi gerçeğini göz önüne almaksızın uygarlığımızdan hiç söz edemeyiz. Ancak bu, vatanımızın tarihsel gelişimin dışında kalması olgusuna eğilmeyeceğimiz anlamına gelmez.

Kuşku yok ki, Türkiye toplumu bir anda yarı sömürge haline gelmiş değildir. Türkiye toplumunun da evrendeki herşey gibi bir doğuşu ve gelişim çizgisi vardır. Kimi toplumlar geniş trendler çizerek olsa da objektif bir yaklaşımla tarihi gelişimlerinin ileri aşamalarına yönelebilmişlerdir. Tarihsel gerçekler, birçok Afrika, Latin Amerika ve Asya ülkesi gibi Türkiye'nin de gelişme grafiğinin karmaşık bir yol izlediğini bize öğretiyor. Türkiye'nin gelişimi tarih çizgisi üzerinde ilerici atılımlarla geriye dönüşlerin hemen hemen birbirini nötralize ettiği helezoni bir gelişimdir. Halkımızın diliyle buna yerinde saymak da diyebiliriz.

Sosyal bilimler, ne olursa olsun, toplumların daima ileri aktığım söyler. Ama şu gerçek de yadsınamaz: İleriye akan tarih nehrinin anaforları da vardır. Savunmamızın esasını teşkil eden tezlerimiz ile sıkı sıkıya ilişkili olduğu için Türkiye'nin bilimin tarihsel gelişiminin dışında kaldığı sorusuna burada da eğileceğiz; bunun için kronolojik bir çatı kuracağız; 15. yüzyıllarda, Avrupa'da ilk keşif ve icatların yapılmasından önceki Osmanlı toplumuna, Osmanlı toplumunun üretim tarzına döneceğiz. Umarız ki vatanımızın tarihine yönelik bu bilimsel yaklaşımlarımız Mahkemenizin dikkatini dağıtmayacaktır.

BÖLÜM II

TÜRKİYE TOPLUMUNUN YARI-SÖMÜRGE HALİNE GELİŞİNİN TARİHSEL KÖKENİ

Tarih, son çözümlemede halkların tarihidir.»

Gerçek tarih bilimi ordu kumandanlarının, kralların, fatihlerin yaptıklarını incelemekle sınırlandırılamaz. Biz Osmanlı İmparatorluğu'nu incelerken bu gerçeği göz önünde tutacağız. Yöntemimiz şu olacak: O dönemdeki mülkiyet ve üretim ilişkilerinin karakteri ile, sosyal sınıfların ve bu sınıfların çıkarlarının doğrultusunu açığa çıkartmaya çalışacağız. Çünkü tarih biliminin spesifik (özgül) konusu bu üretim ilişkilerim kişileştiren sınıflar arasındaki bağıntılar, ilişkiler ve özellikle onların siyasî bağlarıdır. *Bu temelden hareket ederek göstermeye çalışacağımız bir başka nokta da Osmanlı İmparatorluğu'nun üretim tarzının bir ileri üretim tarzına geçebilecek otodinamizmi taşıdığı; ancak, dış dinamiğin burada engelleyici rol oynadığıdır.*

Bu konular daha önce üzerinde uzun uzun çalıştığımız, Türkiye'nin dününe ve bugününe ışık tutan, devrimci mücadelemizin önünü aydınlatan konulardır. Dayandığımız bilimsel dünya görüşü kullandığımız Metodoloji, çeşitli kavramlardan çıkardığımız anlam elbette İddia Makamını işgal eden kimselerin meseleleri koyuşundan, kavramlara yüklediği ütopik anlamlardan değişiktir. Savcının kafasında oluşturduğu ve geliştirdiği düşünceler, kavramlara yüklediği anlamlar, soyut, metafizik daha da öte art niyetli, komploculuğunu açığa çıkaran bir öz taşımakladır. Biz en güç şart altında dahi sadece gerçeklerin doğrultusunda

yürümeyi şiar edinmişizdir. Bizi Milli Kurtuluş Mücadelemizin ön saflarına iten neden bu gerçeklerin bütünüdür.

Dün olduğu gibi bugün de şöyle düşünüyoruz: *Türkiye' mizin yarı-sömürge olduğu gerçeğine ve halkımızın gün be gün derinleşen sefaletine sırt dönüp statükoyu alkışlamak alçaklıktır: Bugün elimizde gül yerine otomatik silahlar varsa bu gerçeklere sırt dönmediğimiz içindir. Bugün bizleri ellerimizdeki otomatik silahları göstererek topluma "anarşist, eşkıya" olarak empoze etmek isteyenler diğer elimizde tuttuğumuz barış dalını gözlerden saklamak istiyorlar. Ama şu kısa süre içinde bile silahı kimin için, barış dalını kimin için taşıdığımızı halkımız anlamıştır.*

A) Osmanlı Toplumunun İç-Dinamiği Kapitalist Gelişmeye Elverişliydi.

İnsanlık tarihi esas olarak beş toplum biçimim, tanıyor: Bunlar sırasıyla; İlkel komünal, Köleci, Feodal, Kapitalist ve Sosyalist toplum biçimleridir. İlkel komünal toplumda üretim araçları son derece ilkeldi; hu nedenle insanlar beraber üretim yapmak ve eşit oranda beraber tüketmek zorundaydılar. Bu toplum biçiminde sınıflar ve sömürü yoklu. Sınıflar ve sömürü köleci toplumlarda ortaya çıktı. Köleci sömürü de köle sahibinin üretim araçları ve emekçi (köle) üzerinde mülkiyeti, üretim ilişkilerinin ve sömürünün temelini teşkil ediyordu, "efendiler" le kölelerin çıkarları arasındaki çelişki; Teknik ilerlemeler, köle sahiplerinin köle üzerinde üstünlüğünü sağladığı sürece, bu sistem için bir tehlike teşkil etmemiştir. Fakat sistemin kendisi üretici güçlerin karakteri ile zıtlaşma haline gelince, köleci düzenin kendi özgül çelişkisi onu yıkıma götürdü.

Gelişen yeni üretim ilişkileri ve sömürü artık feodalitedir. Feodal düzen, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin evrimini gösterir. Bu sistemin sosyo-ekonomik temeli feodal senyörün üretim güçleri üzerindeki sınırlı mülkiyetidir. Mülkiyet ise metafizik güçlerle korunmaktadır.

Hiristiyan metafiziği Orta Çağda, toplumu tanrısal planın mutlak, değişmez bir yansısı olarak kabul ediyordu. Böylece üretici güçlerin (yani üretim araçları vs. bu araçları kullanan belli bir iş tecrübesi alışkanlığına sahip insanlar) ilerlemesini sınırlandırmak, feodal düzenin

ayakta kalmasına yardım etmekte olan Lonca sistemini korumak istiyordu. Ama 18. ve 19. yy.larda Batı Avrupa'nın muzaffer burjuvazisi iktidarı ele geçirdikten sonra üretim üzerindeki bütün engelleri ortadan kaldırdı. Mülkiyet hakkını "İnsan Hakları Beyannamesine" kaydettirdi. Üretim araçlarının özel mülkiyetine dayanan kapitalist düzeni toplumlara egemen kıldı.

Kapitalizm, feodalizme kıyasla « ileri» bir düzendi. Kapitalizmle, feodal toplumun üretici güçleri engelleyen ilişkileri kırılıyor, üretici güçler açıp serpilme olanağına kavuşuyordu. 18. ve19. yüzyıllarda burjuvazi *tarihin lokomotifi rolünü oynuyordu.*

İktidarı aldığı her yerde burjuvazi, feodal, pederşahi, duygusal ilişki olarak her ne varsa hepsine son verdi, insanı "doğal efendilerine" (yani aristokratlara-feodallere) esir eden karmaşık bağları hiç acımadan kopardı ve insanla insan arasında soğuk menfaat ve 'peşin ödemeden' başka bir şey bırakmadı. Burjuvazi, dini inancın ateşli ve kutsal heyecanım, şövalyelik ruhunu, duygusallığı bencil hesabın buzlu sularında boğdu. Burjuvazi, kişisel değeri bir mübadele değeri haline getirdi ve kanunlarla pekiştirilmiş sayısız özgürlüklerin yerine, o biricik ve insafsız özgür ticareti koydu. Bir kelimeyle dini ve politik aldatmaların maskelediği sömürü yerine, zorba, utanmaz ve doğrudan doğruya çıplak sömürüyü koydu.

Burjuvazinin, (kapitalist sınıfın) ve onun toplumsal sistemi olan kapitalizmin genel tavır böyleydi. Ancak bu tavır ve onun düzeni objektif olarak Ortaçağın dine dayalı feodal toplumuna kıyasla ilerici ve devrimci idi. Çünkü, üretici güçleri geliştiriyor; Üretim aletlerim modernleştiriyor, feodaller tarafından sopayla dövülerek sömürülen toprağa bağlı köylüyü (Serf) «özgür insan» ya da »ücretli köle» haline getiriyordu.

Osmanlı toplumu, 15. Y.Y. larda genel hatlarıyla Batıda görülen feodal bir yapıya sahipti. Tam değeriyle toplumsal yapı; Askeri- Merkezi Feodal bir yapıydı. Toprağa bağlı köylü (Reaya) üretiyor, artı-ürün ikincil derecedeki feodaller aracılığıyla merkezi otorite tarafından ele geçiriliyordu...

Üretim, her zaman değişme ve gelişme yolunda olmak, hiçbir zaman uzun bir dönem için aynı noktada duraklamamak gibi bir özellik

gösterir. Bu özelliği Osmanlı toplumunda da görüyoruz. Gerçekte, üretimin artması insan toplumlarının objektif bir gereksinmesidir. Ama, üretim güçlerinin ilerlemesinin ve üretimin artmasının bazı sosyo-ekonomik şartları vardır.

Üretim tarzının yani maddi servetlerin üretim ve paylaşımının iç diyalektiğin göre; "Belli bir ekonomik temelin az çok uzun bir süresi olduğundan üretici güçler bu zaman içinde aynı durumda kalmazlar, ilerlemeler gösterirler. Bu belli üretim tarzının tarihin başlarında yeni olan üretim ilişkileri böylece eskimiş, modası geçmiş bir hale gelirler. Başlangıçta bu üretim ilişkileri üretici güçlerin gelişmesini belirleyen başlıca gücü meydana getiriyorlardı. Ama onların üretim hamlesine ayak uydurmayı durdurduklarından itibaren onların önünde bir engel haline gelirler." (G.Politzer. Felsefenin Temel ilkeleri)

Bu perspektiften hareket ederek Osmanlı toplumuna bakalım:

Feodal toplumdan (feodal üretim tarzından) kapitalist topluma (kapitalist üretim tarzına) geçilebilmesi için oluşması gerekli bazı şartlar vardır. Bu şartlar da şunlardır:

a) Toprakta özel mülkiyetin gelişmesinin yanı sıra, geniş köylü yığınlarının topraktan koparak serbest işgücü haline gelmesi.

b) Şehirleşmenin, el zanaatlarının gelişmesi; Zanaatın ticaretten, Tarımın zanaattan ayrılması.

c) İleride sanayi sermayesi haline gelecek ticari sermayenin yaratılması.

14. ve 15. yüzyıllarda Osmanlı toplumuna bir göz atacak olursak bu üç şartın .mevcut yapı içerisinde uç verdiği ve gelişmekte olduğu görülür. Prekapitalist üretim ilişkilerinin hakim olduğu Osmanlı toplumunda daha devletin doğuşundan itibaren toprakta özel mülkiyet gözükmektedir. Ayrıca, serbest işgücü yaratacak, toprakta özel mülkiyete kayışa zemin hazırlayacak nitelikte yasaların yürürlükte olduğu ve servet farklılıklarının meydana geldiği bilinen gerçeklerdir.

Bu farklılaşmanın sonucu topraksız kalan veya yoksullaşan köylünün yanında bir "tefeci" zümrenin ve onun elinde biriken bir "Murabaha sermayesinin" varlığı görülmektedir. Osmanlı toplumu üzerinde yapılan sosyolojik araştırma ve incelemeler 16. ve 17. yüzyıllarda önemli ölçüde tefeci sermayenin ortaya çıkmış olduğunu göstermektedir.

Diğer taraftan Anadolu topraklarından geçen ve doğu ile batı arasında bir köprü durumunda olan büyük. ticaret yolunun (İpek Yolunun) varlığı, büyük çapta yerleşme merkezlerinin doğmasına, bu yerleşme merkezlerinde el zanaatlarının gelişmesine, belli merkezlerin belli zanaatlarda uzmanlaşmasına ve bu merkezler arasında geniş boyutlu bir ticaret yaşantısının doğmasına yol açmıştır. Hele bu ticaret yolunun uluslararası özelliği, iç ticaretin yanı sıra dış ticaretin de geniş boyutlara ulaşmasını sağlamıştır.

Bütün bu gelişmeler elbette tefeci ve ticari sermayenin belirli ellerde birikmesine yol açacaktı; öylede olmuştur. Öte yandan özel imalatın gelişmesine önemli engel teşkil eden *Lonca sistemi* büyük bir ordu beslemek zorunda olan devletin, bu ordunun ihtiyaçlarım karşılayabilmesi için sanayi ve tarım alanlarında yatırımlara girişmesi ve böylece özellikle demircilik, dokumacılık, gıda ve gemi yapımı ve bunun gibi iş kollarında binlerce işçinin istihdam edilmesi sonucu bir çözülme süreci içine girmiştir. Lonca sistemi çözülürken öte yandan manifaktür sanayiine (atelye imalatına) geçişin şartları doğmaya başlamıştır. Osmanlı toplumunun belli başlı özelliklerinden biri gerek yasalarla himaye edilen tefecilik ve gerekse ticaret yolu ile biriken sermayenin özellikle tarım ve.sanayi alanlarına yatırılması, özet olarak,' müteşebbis zihniyetin gelişmiş olmasındandır. Biriken sermayenin % 70 gibi büyük bir kısmının tarım ticaret ve sanayie ayrılması, buna karşılık emlak, bina vb. verimsiz yatırımlara ayrılan payın % 15'e zor ulaşması bunu gösterir.

Kısaca özetlersek: *Osmanlı toplumunda —Toplumun iç dinamiğine ilişkin engelleyici faktörlerin varlığına rağmen— feodal üretim biçimine kıyasla daha ileri bir üretim biçimi olan kapitalizmin oluşumu kendini göstermiş:*

a) Tarım, zanaat ve ticaret birbirinden ayrılmış belli bir ticari ve tefeci sermayesi birikimi meydana gelmiş,

b) Verimli yatırımlara yönelik zihniyet gelişmiş,

c) Serbest işgücü doğmuş,

d) Belli bir sermaye 'birikimim elinde tutan ve verimli yatırımlara yönelen milli burjuva sınıfı (Reformist Burjuvazi) doğmuştur.

Denilebilir ki, Osmanlı toplumunun otodinamizmi —çok güçlü olmasa bile— kapitalizmin bağımsız gelişmesi, sanayi devriminin yapılabilmesi için elverişlidir.

B) Bağımsız Kapitalist Gelişime Dış Dinamik (Batı Kapitalizmi) Engel Oldu.

Şu soru akla gelebilir: Peki şartlar elverişlidir de niçin Batı Avrupa'da olduğu gibi kapitalist düzene geçilemedi, sanayi devrimi başarılamadı?..

Amacımız burada sosyal bilimler üzerine uzun açıklamalara girişmek ve Mahkemenizi meşgul etmek değildir. Osmanlı toplumundan günümüze kadar yapacağımız toplumsal analizler, aynı zamanda savunmamızın esasını teşkil ettiği için böyle hareket ediyoruz. Çok açık bir gerçeği, Türkiye'nin Yarı - sömürge olduğunun gerçeğini ve bizim sosyal muhtevasını her zaman savunduğumuz 27 Mayıs Anayasasını (Hani şu hakim güçler tarafından çok kısa bir süre önce kuşa çevrilen 27 Mayıs Anayasasını) ortadan kaldırmak değil, tam tersine onu savunduğumuz gerçeğini bir kere daha ispatlamak istiyoruz. Huzurunuzda böyle açık geniş açıklamalar yapmanın gereğim duyuyorsak bu, çocukça ve korkunç art niyet taşıyan ithamlarla karşı karşıya olduğumuz içindir. Yaptığımız iş, iki kere ikinin dört ettiğini ispatlamaya benziyor.

Devam edelim... Niçin başarılamadı kapitalist düzene geçiş?

Şimdi bunun nedenlerini maddeler halinde kısaca açıklayalım.

a) Dünya ticaretinin mihrakı durumunda olan Anadolu'nun, yeni deniz yollarının bulunması ile bu özelliğini yitirmesi; Deniz ticaretinin önem kazanması,

b) Avrupa'nın, Asya, Afrika, Amerika ve Hindistan'ın insan gücü ve doğal kaynaklarını yağmalayarak elde ettiği büyük sermaye birikimi,

c) Avrupa'da vurucu gücü büyük ateşli silahlarla donatılan profesyonel ordular'ın kurulması ve benzeri,

Bütün bunlar Batı Avrupa ülkelerinin toplumsal yapılarında ileriye doğru atılımın modern kapitalizmin oluşumunun sıçrama tahtası olurken; Osmanlı toplumunun kapitalist düzene geçmesine dış engel teşkil etmişlerdir.

Batı Avrupa ülkelerinde burjuvazi, önceleri feodal toplumun içinde kendisine bir yer sağlamaktan başka amaç gütmez iken giderek gelişen

üretim güçleri ile mevcut feodal üretim ilişkileri arasındaki çelişki, uzlaşmaz zıtlık (antagonizm) haline gelmiş ve burjuvazi, yeni gelişen düzenin bu önder gücü, barikatlarda çıplak kollarıyla feodallerin askerlerine karşı çarpışan köylü ve işçilerin elleri üzerinde iktidara oturmuş, üretici güçleri geliştirici bir dizi tedbir almış, feodalizmin ekonomisini, ideolojisini, ahlak anlayışını, sanatını kültürünü, kısaca iktidarını alaşağı etmiştir. Batı Avrupa'daki burjuva devrimlerinin en göz alıcısı hiç şüphesiz 1789 Fransız devrimidir.

Artık dünya ticaretinin mihrakı olmaktan çıkan Osmanlı toplumunun yapısında ise, sarsıntılar baş göstermiş; sermaye birikimi azalmış, bununla ilgili olarak verimli yatırımlar yavaşlamıştır. Bu dönemde Osmanlı ordusu da, batının ateş gücü yüksek, devinim yeteneği fazla orduları karşısında önemini yitirmiş; bu ağır masraflı orduların seferleri hazır servet aktarıcı olmak bir yana, devlete külfet olmaya başlamıştır.

En önemlisi; Amerika, Asya, Afrika ve Hindistan'da elde edilen ve gümüşlerin Avrupa'ya taşınması ile bu değerli madenlerin stokları büyümüş; bundan dolayı da Osmanlı toplumuna kıyasla Batı Avrupa'da hammadde fiyatlarını yükseltmiştir. Bu durumda İmparatorluk, Batı Avrupa'ya hammadde satan, buna karşılık mamul madde alan bir duruma gelmiştir. Ucuz ve bol ham madde bulan Batı Avrupa imalat sanayii böylece Osmanlı imalatçılarından daha ucuz mamul madde üretebilme olanaklarına kavuşmuş, hızlı bir gelişim sürecine girmiştir. Bunun sonucu; Osmanlı toplumunun batının mamul madde ihracına uğraması, yükselme sürecinde olan Osmanlı Millî Burjuvazisinin rekabete dayanamayarak çökmesi ve Osmanlı ekonomisinin yavaş yavaş dışa bağımlı bir duruma gelmesidir.

Nedir görülen genel manzara? Daha sanayi devriminden önce Avrupa sermayesi (ve bütün olarak ekonomisi) Osmanlı toplumunun sosyo - ekonomik yapısında olumsuz etkiler yaratmış; üretim güçlerinin gelişimine engel olmaya başlamıştır. 19. yüz-yılın başlarına kadar devam eden Avrupa üstünlüğü giderek daha da artacak ve Osmanlı toplumu üzerinde toplumun gelişmesinde engel teşkil eden bir baskı aracı niteliğine bürünecektir...

Burjuva kapitalist ulusların ekonomik temellerinin şekillenmesi, esas olarak kendiliğinden gelme bir süreçtir; ama bizzat ulusların

şekillenmesi kendiliğinden olma değildir. Millî birliğin oluşumunu bilinçli olarak yöneten burjuvazidir, yani feodal toplumun bağrında yükselen sınıftır. Bu dönemde, henüz aralarında dayanışma sağlanamayan geniş köylü yığınları yönetici rol oynayamıyorlardı. Ulusun çatısını oluşturan köylü yığınları burjuvaziye destek oldular. Çünkü yükselen burjuvazinin yararına bir ulusal birliğin teşekkülü köylüleri sopayla sömüren feodal sınıfı zayıflatıyordu.

Osmanlı toplumunda dış dinamik (Avrupa Kapitalizmi) nedeniyle kapitalist ilişkiler güçlenememiş ve burjuvazi (Millî Burjuvazi) önder rol oynayıp feodalleri devirecek bir dinamizm kazanamamıştır. Dış etki böylece Osmanlı toplumunda bir çürüme, yozlaşma yaratmaya başlamıştır.

Batı kapitalizminin geri bıraktırdığı ülke sadece Osmanlı imparatorluğu mudur? Bugün emperyalizme öldürücü darbeler indiren Ortadoğu, Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinin geri kalmasına sebep nedir?

Batı kapitalizmi aslında, Asya'nın, Afrika'nın v.b. doğal kaynakları ve insan gücü üzerinde yükselmiştir, "ilerici" batı uygarlığının temelinde, bu geniş bakir alanların bütün zenginliklerinin yağma edilmesi ve milyonlarca zenci kölenin kanı ve canı yatmaktadır.

Amerika'nın İspanyollar tarafından keşfini izleyen dönemlerde, kıtada kurulan geniş plantasyonların insangücü daima zenciler tarafından karşılanıyordu. Avrupalı sömürgeciler gelişmemiş halkların sadece doğal zenginliklerini yağma etmeyecekler, fakat aynı zamanda, bu mazlum halkları alıp satacaklardır da! Kısaca sermaye kanla besleniyordu.

Zenci ticareti ünlü burjuva ihtilalcisi Danton'un gayretiyle 1794' de Fransa'da ortadan kaldırıldı. Ama bu iğrenç ticaretin 20. yüzyılın başlarına kadar sürdüğünü biliyoruz.

18. ve 19. yüzyıllarda genel olarak, üretici güçleri geliştirici, ilerici bir karakterde gelişen batı burjuvazisi potansiyel olarak kendi karşıtı olan işçi sınıfının gelişmesi ve sınıf mücadelesine girişmesiyle ilerici niteliğini yitirmiş, tutucu, yoz bir sosyal sınıf olmuştur. Batı Avrupa'da gelişen işçi sınıfı mücadelesi, bütün ülkelerin burjuvazilerini ittifaka itmiştir. 1871 Paris Komünü sırasında Fransız burjuvazisinin Bismark' la ittifak kurduğunu biliyoruz.

19. yüzyılın sonlarından itibaren burjuva milliyetçiliğinin gerçek yüzü ortaya çıkmıştır. Burjuvazinin emperyalist aşamaya geçtiği dönemde toplumsal, siyasi ve ideolojik hamlesi şöyledir:

A) «Millî Birlik» adına ulusun içinde sınıflararası barış;

B) Yabancı ulusların topraklarını işgal etme yoluyla kendi topraklarını genişletmek;

C) Başka uluslara karşı güvensizlik ve düşmanlık;

D) Ulusal azınlıkların ezilmesi vb...

Burjuvazi yabancı ulusların topraklarını işgal etmek (paylaşım savaşı) için «Millî Birlik» sloganıyla daima işçileri köylüleri kullanmış, onların kanıyla sermayesini beslemiştir.

Anatole France şöyle der: «Vatan için ölündüğü sanılır, sanayiciler uğruna ölünür.»

Osmanlı toplumunda genel olarak bu oluşları göremiyoruz. Yani dış etkiyle yerli burjuvazi bitkisel yaşantıya girmiş; feodalizm tasfiye edilememiştir, öyle ki köylüyle devlet arasındaki hukuki feodal bağ (aşar) ancak Kurtuluş Savaşından sonra kopartılabilecektir.

Avrupa kapitalizmi 1880'lerde emperyalist aşamaya geçtiği sıralarda Osmanlı toplumunda egemen güç hala, emperyalistlerle ortaklık kuran feodalitedir.

Osmanlı toplumunun tarihinde, «ilk Batılılaşma Çabaları» olarak bilinen ilgi çekici bir dönem vardır. III. Selim ve II. Mahmut reformları olarak bilinen bu «ilk Batılılaşma Çabaları», hayatiyetini yitirmiş, bütün dış etkilere açık durumdaki Osmanlı ekonomisini ve siyasetini iyice batının dümen suyuna sokmuştur. Batı efendidir! Osmanlı toplumu uydulaşma yolunda!.. Söz konusu reformlar;(mal ticareti üzerindeki kişisel tekel demek olan "Yed'i Vahit"in kaldırılması ki, yed'i vahitten yabancı tüccarlar yararlanamıyordu toprakta tımar sisteminin dağıtılması, ulema yetkilerinin kaldırılması. Yeniçeriliğin ilgası vb.) Batı kapitalizminin üstünlüğünü, öz çıkarlarına dönük ilişkilerini daha da elverişli kılmak için *empoze ettiği* bir takım iktisadî, sosyal ve idarî tedbirlerdir. Reformlar, kuşku yok ki "geri yapıyı gevşetici, çözücü" niteliktedir. Ama kimin yararına? Reform çabaları "iç – dinamik" tarafından değil, dış dinamik tarafından belirlenen girişimlerdir. Bu nedenle

bağımsız kapitalist gelişmeye değil, Batılı kapitalistlerin yarına helezon! bir gelişmeye, daha doğrusu sömürgeleşme anaforu içine girilmesine yol açmıştır.

C) Türkiye'nin Açık Pazar haline Gelişi:

1838 Balta Limanı Sözleşmesi

19. Yüzyıl başlarında girişilen ve kaybedilen savaşlar ise Avrupa'nın ekonomik taleplerini karşılamak şartıyla anlaşmaya bağlanmış; Batı kapitalizmi yararına yeni ticarî anlaşmalar imza edilmek zorunda kalınmıştır. *Osmanlı toplumu nihayet Batı Avrupa ekonomisinin açık pazarı haline getiren 1838 serbest ticaret anlaşması, peyderpey verilen çeşitli imtiyazların bir bütün haline getirilmesinden başka bir şey değildir.*

İngiliz Dışişleri Bakanı Palmerston'un «şaheser» diye selamladığı bu anlaşma *Osmanlı İmparatorluğunu, hammaddeye aç, pazara muhtaç» Avrupa kapitalizmine peşkeş çekmiştir.* Etkilerini daha sonra anlatacağımız bu ihanet belgesi, vatan satıcılığına en açık ve uygun bir örnektir; ama tek örnek değildir!

Sözleşmeden önceki dönemde ithal mallarından %3 gibi önemsiz bir gümrük alınırdı; yabancı tüccarlar vergi vermezlerdi. İç ticarette ise durum şöyleydi: Emtianın bir şehirden diğerine nakli vergiyi gerektirdiği gibi herkes dilediği malı dilediğine satma imkanına sahip değildi, iç ticarete yabancı tüccarlar girmiyorlardı. «Yed-i Vahit» denilen tekel usulüne göre (ki ithal malları da bu usule tabi idi), o malın alışverişi tekel sahibi olmuş kişiye devrediliyordu. iç ticaretin gelişmesini engelleyen tutucu ilişkilerin kaldırılması, yerli sanayiin ağır darbeler yemesine yol açacaktı.

1838 Ticaret Anlaşmasının önemli maddeleri şunlardı:

1- Anlaşma Osmanlı İmparatorluğu'nun bütününde uygulanacaktır.

2- *İlelebet geçerli* olan anlaşmanın hükümlerinden *bütün devletler* faydalanacaktır.

3- Gerek iç ve gerek dış ticarette İngiliz tüccarları, ortakları, adamları her çeşit malı alıp

satacaklardır.

4- Yed-i Vahit usulü terk edilecektir.

5- İngiliz tüccarları en imtiyazlı tüccarlardan daha fazla vergi ödemeyecektir.

6- İmparatorluk sınırları içinde şehirler arasında uygulanan gümrük ve vergiler ile teskere usulü (yabancılar için) kaldırılacaktır, ihraç mallarına %3 gümrük konacaktır. İhraç için iskeleye gelen emtiadan %9 vergi alınacaktır.

7- İthalatta %3 gümrük, %2 ek vergi alınacaktır.

8- Osmanlı limanlarında, vergi ödemeden İngiliz gemileri tarafından serbestçe kullanılacaktır.

Umarız ki yukarıdaki anlaşmayla vatanın daha o dönemde nasıl satıldığım öğrenmeyen kalmamıştır! Bu anlaşmanın genel sonuçları ise şunlardır: ipekli ve pamuklu sanayii felce uğramıştır, örneğin 1850'den önceki yıllarda Bursa 25.000 okka ipek işleyen bin tezgaha sahipken, işlenen ipek miktarı 4.000 okkaya, tezgah sayışı 75'e düşmüştür. İpekli kumaş satan Osmanlı şimdi değil ipek ipliği, fakat ancak işlenmemiş koza satmakta, yerine mamul ipek almaktadır. İstanbul'da kumaşçı tezgahları 2750'den 25'e düşmüştür. Kısaca, 1913'de yapılan bir istatistiğe göre, çoğu gıda sanayiine dayanan son derece cılız bir sanayii kalmıştır geriye.

1838 Anlaşmasının hazırlayıcısı *Mustafa Reşit Paşa* tarihimizde yeni bir devlet adamı tipi yaratmıştır. Bu, yabancı konsoloslara dayanan, onlardan destek gören, buna karşı o devletin ekonomik çıkarlarına hizmet eden devlet adamı tipidir. Her şey karşılıklıdır! "Sen beni iktidarda tut, ben senin çıkarını koruyayım!" Nitekim, tamamen bozulan Osmanlı toplum yapısını düzeltmek için bir seri idarî, malî, ticarî reformlara girişen »Büyük» lakaplı Reşit Paşa, aslında Tanzimat reformlarının baş mimarı Lord Stradford'un talimatlarını yerine getiren. Bir kukladan başka bir şey değildir. Dıştan bağımsız kalınabilmiş olsaydı, gelişen toplumun ileriye dönük atılımları olarak nitelendirilecek olan bu reformlar, Avrupa kapitalizminin hegemonyası altındaki Osmanlı toplumunu yeni sömürü düzenine adapte etmekten başka bir şeye yaramamıştır. 1839'un ilk «Reform Fermanı» reformların, yabancı devletlere duyurulması şeklinde olmuş; 1856 Paris anlaşması îse yabancı devletlere, «Reformların korunması» bahane edilerek iç işlerimize müdahale hakkı vermiştir. Hele hele 1878 Berlin anlaşması bu «hakkı» en haysiyetsiz biçimde belgelemiştir.

«Babıali, bu bapta ittihaz olunan tedbirleri, muayyen zamanlarda devletlere bildirecek ve devletler bu tedbirlerin icrasına nezaret eyleyeceklerdir.» (Avcıoğlu, Türkiye'nin Düzeni)

Batı kapitalizmi, feodalizm karşı mücadelesinde uluslaşmanın mimarı iken tekelci aşamaya yaklaştıkça, henüz uluslaşmamış ülkelerin kaatili olmuş; bir yandan ilk iktidar dönemlerindeki ilerici karakterini kendi çerçevesi içinde yitirirken öte yandan, henüz kapitalist aşamaya geçmemiş ülkelerin önlerine büyük bir engel olarak dikilmiştir. Yani kapitalizm ilerici iken, gerici olmuştur.

Burjuvazi, devrimci çağında, feodaller tarafından ezilen halkın, muazzam coşkunluğunun (köylülerin, zanaatçı» aydın, küçük - burjuvazi) çıkarlarını cisimlendiriyordu. Burjuvazi o dönemde sapına kadar ulusçuydu (milliyetçi). Ama burjuvazinin milliyetçi karakterinin daima sınıfsal bir tabanı vardır. Ve burjuva milliyetçiliği, *kapitalist toplumlarda*, burjuva sınıfının çıkarlarına uygundur. Bu, o toplumdaki bütün sosyal sınıfların burjuvazinin çıkarlarına uyması gerektiği anlamım taşır. «Kutsal Birlik ya da Millî Birlik)».

Osmanlı toplumu değişiktir. Osmanlı toplumu Batı kapitalizminin etkisi altına girmiş, millî burjuvazi devrimci bir karakter kazanamamış; uluslaşma tamamlanamamıştır. Yabancı sermaye, toplumun egemen sınıfı olan feodalite ve büyük bürokrasi ile ittifak kurmuş, toplumsal yapılara kendi çıkarlarına uygun bir şekil vermiştir.

Nitekim, Batı emtiasından sonra Osmanlı toplumunda «ilk Batı Sermayesi» de istikrazlar şeklînde boy göstermiştir. Devlet borçlarının başını ise ticaret anlaşmaları ve Tanzimat reformlarının kahramanı (!) Reşit Paşa çekmiştir. Ne yazık ki Osmanlı imparatorluğundan bu yana Türkiye'nin politika kulisi, Reşit Paşa'larla dolup taşacaktır. Geniş halk yığınları, sırası gelince kulisten sahneye fırlayan ayrı görünüm altındaki bu Reşit Paşa'lara ümitle bakacaklardır (ne boş ümit). Günümüzde de görülen bu aldatmacanın daha ne kadar süreceği bilinemez. Ama Türkiye'nin ufkunda Kurtuluş Şafağının sökmesi uzak değildir. Bu bir gerçek: Halk bir defa tek ümidin sadece kendi ellerinde olduğunu hissetsin, yüzyılların ezilmişliğim çıplak elleriyle çeker alır!..

Türkiye'nin sömürgeleşmesi üzerine oldukça ayrıntılara giriyoruz. Bu belki de amaya renk tarifi gibi bir şey! Savunmamızı hazırlarken

sık sık şöyle düşündük: Acaba yargılanmamız, peşin hükümlere hukukî görünüm kazandırmak için sahnelenen bir komedya mıdır? Öyle olsa bile, bu çirkin komedyanın perdelerini çıplak ellerimizle yırtmaya kararlıyız! Onun için Türkiye'nin nasıl sömürgeleştiğini, vatanın nasıl ve kimler tarafından satıldığını, kimlerin nasıl sömürgecilere karşı direndiğini burada anlatacağız Mahkeme heyetindeki bütün kulaklar söylediklerimize kapalı olsa bile, biliyoruz; tarih bizi dinliyor!..

Türkiye'deki kozmopolitizmin havarileri, emperyalist hegemonyayı dostça ilişkiler şeklinde koyan, şeklî bağımsızlığı göklere çıkaran emperyalist ideologları, şöyle diyor: "Bizim ABD ile ilişkilerimiz karşılıklı anlayışa dayanan dostça ilişkilerdir. Türkiye'deki hür nizamın teessüsünü ve devamını biraz da güçlü dostlarımıza borçluyuz..."

Gerçekten öyle!.. Türkiye bugün "hür devlet" olarak. kalabilmek için günlük harcamalarını bile ABD'li emperyalistlerden sağlamak zorundadır. Türkiye'nin özgürlüğü, dış yardımsız memuruna maaş veremeyecek durumda olan kimi ülkelerin özgürlüğüyle eş anlamlıdır!.. Türkiye'nin özgürlüğü oligarşinin özgürlüğü ile de eş anlamlıdır. Meselenin esprisi budur!

Yeni sömürgeciliğin yeni filizlendiği dönemlerde, Fransa da Afrika ülkelerine aşırı bir dostluk (!) gösteriyor. adeta zorla bu ülkelere yardım veriyordu. Fransa'nın «genel yardım politikası» bu mazlum ülkelerin kahve, muz, pamuk vb. ilkel madde ürünleri için garantili pazarlar ve fiyatlar sağlamasına karşılık, Afrika devletlerine makine, dokuma, şeker gibi maddeler de ihtiyaçlarının belirli bir kısmının Fransa'dan ithal zorunluluğunu yüklemek, üstelik bu devletlerin «Frank Bölgesi» dışından yapacakları ithalatı sınırlamaktı. Bu formül Afrika ülkeleri arası ticaret için hazırlanacak her türlü planı anlamsız kılıyor, ama bir süre için Fransa'ya aşırı karlar yığılıyordu, ilkel maddelerin dünya fiyatlarının düşmesiyle Fransa'nın aşırı karları azalmış, aynı zamanda Fransa'da "yardım"a karşı aşırı ilgi de yok olmuştur.

Fransa, giderek, Afrika ülkelerinden, Avrupa Ortak Pazarı'nın bir üyesi sıfatıyla sınırlı yeni-sömürgecilik karlarını, kollektif sömürüden pay almak şeklinde sürdürecektir.

1850'lerin Osmanlı İmparatorluğunda ne görüyoruz? Bize zorla yardım vermeye kalkışan Batılı emperyalistleri! İlk istikrazlar bizim talebimiz üzerine değil, tam tersine, yabancı devlet konsoloslarının

ısrarları karşısında gerçekleşmiştir. 1850'de yeniden başlayan istikrazlar 1875 yılına kadar çılgınca sürmüş; ihraç fiyatları %58'e kadar düşmüştür. Yani 100 lira borçlanıp 58 lira almışızdır.

Bu istikraz furyasının sonucu ise şudur:

1- Alınan kredilerin 4/5'i tüketime, ancak 1/5 i üretime ayrılmıştır.

2- Borçlara karşı yalnız devlet itibarı yetmemiş, devlet gelirleri borca karşı tutulmuştur.

3- Borç veren devletlere malî, iktisadi ve idarî imtiyazlar verilmiştir.

4- Düyunu Umumiye kurulmuştur.

İşte bir ihanet belgesi daha! Nedir Düyunu Umumiye? İstikraz faizlerinin birikmesi ve ödeyememesi durumunun ortaya çıkması üzerine telaşa kapılan Avrupa, Osmanlı Maliyesini ve bütçesini kontrol ve denetleme işini üstüne almaya ve sermayesini garanti etmeye karar verdi. 1878 Berlin Anlaşması ile temeli atılan ve 1881'de yürürlüğe giren Düyunu Umumiye, borç veren devletlerin temsilcilerinden oluşmuş bir meclis idi.

Meclisin aslî görevi ise borçlara karşı gösterilen vergi ve gelirleri toplayıp, alacaklılar arasında taksim etmekti. İstikraz çılgınlığının son yıllarında borç alabilmek için devlet itibarı yetmeyip, gelir kaynakları ve vergiler karşılık gösteriliyordu. Tuz ve tütün tekeline de alan Düyunu Umumiye aynı zamanda bağımsız işletmeler de işletiyordu. İstikrazlara karşı gösterilen vergi vb gelir kaynaklarıyla yetinmeyen Batı, en verimli toprakların teminat olarak gösterilmesini istemeye başladı.

Düyunu Umumiye tablosunu Osmanlı Bankası tamamlar. İngiliz bankerleri tarafından kurulan banka, Fransız sermayesinin katılmasıyla daha da güçlenmiştir. 1892'de banka, verdiği istikraza karşı devletten banknot basma yetkisini 30 yıl süreyle almıştır. Bu imtiyaz başka hiçbir bankaya da verilmeyecektir. Ayrıca banka, devletin hazine muamelelerini de yürütecektir. Böylece Osmanlı Bankası devlet içinde devlet olma imkanını elde etmiş. Merkez Bankasının tüm görevlerini üstlenmiştir. Bu ise, ona, devleti zor duruma düşürecek, borca sokacak, maliyesini istediği gibi yürütecek tüm olanakları sağlamıştır.

Tam anlamıyla bir sömürü çarkının içine düşen Osmanlılar dünya paylaşımında sonradan söz sahibi plan Almanya'dan kurtulamamışlardı. Ortadoğu petrolleri ile Mısır ve Hindistan'a göz diken Almanlar,

Deutsche Bank aracılığıyla bu emellerine ulaşmak istediler. Deutsche Bank, *Bağdat Demiryolu* projesini ortaya attı. Basra Körfezine kadar uzanan bu demiryolu projesi Almanya'nın Ortadoğu'ya yayılma politikasının aracı oldu. Zaten çok karlı bir iş olan demiryolu inşaatı aynı zamanda geniş pazar imkanları ve Anadolu'yu fiilî paylaşmada kolaylık sağlıyordu.

Bu arada sanılmasın ki ABD bu talanın dışında kalmıştır. Ünlü dostlarımızın (4) *Chester Projesi, Amerika'nın üstümüzdeki kötü niyetlerini daha o dönemde gösteren, 99 yıl isletme hakkı ile imzalanmış bir demiryolu inşaatı projesiydi.* Anlaşmadaki ufak bir madde projenin esas anlamını gösterir. Buna göre, Doğu'da inşa edilecek demiryolunun sağda ve solda 20'şer kilometresi içinde kalan arazide bilinen ve bilinmeyen bütün madenleri (ki hedef Petrol'dür) işletme hakkı proje sahibinin olacaktır. 1910'larda ortaya atılan proje 1922'de kabul edilmiş, fakat savaştan sonra hedeflenen toprakların sınırlarımız dışında kalması nedeniyle unutulmuştur. Petrol üzerine başlayan bu çok karışık mücadeleler ancak 1925'de aleyhimizde bir alternatife bağlanacaktır.

Petrolün yanısıra diğer madenlerimiz de sömürüden kurtulamamıştır. 1865'de Balıkesir Bor madenleri 20 yıl işletme imtiyazıyla bir Fransız şirketine verilmiş, daha sonra feshedilen 'bu imtiyaz sonunda *bugün bile faaliyetini sürdüren bir Amerikan şirketi (Borax Consalidated Limited) Boraks arama ve işletme imtiyazlarım almıştır.* Bu arada Zonguldak kömürleri de Fransız sermayeli «Ereğli Şirketi» tarafından işletilmeye başlamıştır. (Avcıoğlu, Türkiye'nin Düzeni)

Kısaca Türkiye emperyalistler tarafından paylaşılmaktadır!

Emperyalist hegemonya geniş kır halkını, zanaatkarı ve işçi sınıfım mahvetmiştir. Yabancı sermayenin Türkiye'deki uzantısı durumunda olan komprador burjuvazi (Galata bankerleri, büyük ticarî ve umumî müessese sahip ve işletmecileri) ile feodal mütegallibe, halkı akıl almaz bir vahşetle ezmişler ve sömürmüşlerdir.

	Sömürgeler 1876-1914		Metropoller 1914				Toplam 1914	
	ALAN	NÜFUS	ALAN	NÜFUS	ALAN	NÜFUS	ALAN	NÜFUS
İngiltere	22,5	251,9	33,5	393,5	0,3	46,5	33,8	440,0
Rusya	17,0	19,9	17,4	33,2	5,41	36,2	22,8	169,4
Fransa	0,9	6,0	10,6	55,5	0,5	39,6	11,1	95,1
Almanya	—	—	2,9	12,3	0,5	64,9	3,4	77,2
Amerika	—	—	0,3	9,7	9,4	97,0	9,7	106,7
Japonya	—	—	0,3	19,4	0,4	53,0	0,7	72,2
6 Büyük Devletin Toplamı	40,4	273,8	65,0	523,4	16,5	437,2	81,5	960,6
Diğer ülkelerin sömürgeleri Belçika Hollanda vb.							9,9	45,3
Yarı Sömürge Ülkeler (İran, Çin, Türkiye)							14,5	361,2
Diğer Ülkeler							28,0	289,9
DÜNYA TOPLAMI							133.9	1657,0

Sömürgeciler tarafından paylaşılan sadece Türkiye midir? Şüphesiz hayır! 20. Yüzyılın başlarından itibaren sadece Türkiye'nin değil, dünyanın sömürgeciler tarafından paylaşılması «tamamlanmış» idi.

(VI. LENİN, Doğuda Ulusal Kurtuluş Savaşları)

Görülüyor ki, 1876'dan sonra sömürgeleştirilen alanlar korkunç boyutlara varmıştır. En güçlü 6 devletin sömürgelerinin yüzölçümü 40 milyon km. kareden 65 milyon km. kareye çıkarak, % 50'den fazla bir artış göstermiştir. 25 milyon km karelik artış metropol ülkelerin yüzölçümünden (16 milyon 500 bin km kare) % 50 fazladır. 1876'da üç devletin hiç sömürgesi yoktu; Fransa'nın ise yok denecek kadar az sömürgesi vardı. 1914'e kadar bu dört ülke bir arada 14.100.000 km karelik .alanı, yani Avrupa kıtasının hemen hemen yarısı kadar bir alanı kapsayan ve üzerinde nerde ise 100 milyon nüfus yaşayan sömürgeler ele geçirmişlerdi.

Emperyalizmin ideologları, bu büyük talana şu kılıfı geçirirler. Onlara göre bu istila hareketlerinin amacı, "geri kalmış ülkelere uygarlık götürmektir." (Ama. ne uygarlık!)

Ezilen ülkeler bu tür «uygarlık» taşımanın niteliğini, halklarının sırtlarındaki kırbaç yaralarından, yaygın açlık ve sefaletten biliyorlardı. Avrupa kapitalizmi, bir avuç kapitalistin çıkarı için tropikal ülkelere ölmeye askerî alaylar gönderiyorlardı. Yerli halklar ya açlıktan, sefaletten kırılıyor, ya da can havliyle ayaklanıyorlardı.

1857-1859'da Hindistan halkının, 1900'de Çin halkının zulüm ve sömürüye başkaldırdıklarını biliyoruz. İngiliz sömürge ordusundaki paralı Hintli askerlerin (Speai'lerin) de katıldığı Hint halkının isyanı, 1859'da feodallerle güç birliğine girişen İngiliz sömürgeciler tarafından bastırıldı... Dünyanın en eski uygarlığının paha biçilmez izlerini taşıyan Pekin'de taş taş üstünde bırakılmadı.

İşte mazlum halklara götürülen "uygarlık" buydu!

Türkiye'deki yarı-sömürgeleşme eğrisi, Kurtuluş Savaşı yıllarında da iktisadi-siyasi hegemonyanın ağırlaştırılması şeklinde sürüyordu. Kurtuluş Savaşı yıllarında Türkiye'deki yabancı sermayenin pek çoğu demiryolu inşaatı ile bankacılığa yatırılmıştı. Sanayie yönelik yatırım pek az bir yer tutmaktadır. Sermayenin maden işletmeleri dışındaki (Esas anlamıyla madenlerin kullanılış şekli açısından Osmanlı

topraklarında oluşuyla Fransız, Alınan, İngiliz (toprakları oluşu arasında pek fark yoktu.) Kullanılışı hariç hedef, tatlı bir kar kaynağı olan devletin kendisi olup, devletin her türlü imkanı Reşit Paşa tipi devlet adamları aracılığıyla sömürülmüştür. Yabancı sermayenin dayanağı ise elbette ki kendi devletlerinin politik ve hatta çok yerde askerî baskısıdır. Yabancı sermaye yatırımlarına bir göz atarsak. en az yatırımın sanayie yapıldığını görürüz.

Demiryolları	39.133.000	İngiliz Lirası
Madenler	3.048.000	"
Bankacılık	10.210.000	"
Belediye işletme.	4.983.000	"
Sanayi Teşebbüsleri	2.447.000	"
Ticaret	3.593.000	"

(Avcıoğlu, Türkiye'nin Düzeni)

Batı'nın, yukarıda görüldüğü, temel yatırım alanının demiryolları ve bankacılık gibi doğrudan devletin imkanlarıyla sağlanan alanlar olması işbirlikçi devleti ortaya çıkarmıştır. Öyle ki, bütün devlet işleri bilmem ne şirketine verilen veya verilecek olan imtiyazın tartışmasına indirgenmiştir. Verilen her imtiyaz her kademedeki devlet adamının rüşvet ve pay alması demekti. Hatta işlerin bu yola girmesi bir işbirlikçi yönetici kadro yaratmış, bizzat hükümet üyeleri paşa ve sadrazamların yakınları, mutemet adamları devletle iş yürüten yabancı şirketlerin idare meclîsi azalıklarına getirilmişlerdir. Hepsinin hedefi birdir: *Kapılandığı şirketin hesabına imtiyaz, koparıp pay almak!* Yaratılan bu yeni zümre giderek, yabancı sermaye karşısında direnen Osmanlı Millî burjuvasının (reformist burjuvazisinin) önüne bir güç olarak dikilecektir. Emperyalizm komprador burjuvazi-feodalite ittifakının devleti, doğal olarak, emperyalist hegemonya nedeniyle kendi devletini yapamayan reformist burjuvaziye ilgi göstermek şöyle dursun, kurdukları şirketleri bile "padişaha karşı kurulan dernek" diye vasıflandırarak kapatma yoluna gitmiştir. Dış gümrükler hemen yok iken, iç gümrükler süre gelmiştir. Örneğin 1889 yıllarında İstanbul Ticaret Odası iç gümrüklerin kaldırılması için Ticaret Bakanlığına baş vurmuştu. Öte yandan

makama imalatçıları da iç gümrükler yüzünden Ticaret Bakanlığı'nın kapısını aşındırıyorlardı.

İç gümrüklerin varlığı, o dönemde iktisadî yaşantı birliğinin sağlanmadığını gösterir. Bu, Osmanlı toplumunun feodal karakterine uygun bir durumdur.

Batı kapitalizminin emperyalist aşamaya geçtiği 1880' lerde Osmanlı toplumunda iktisadî yaşantı birliğinin sağlanamamış olmasının bir başka anlamı, uluslaşmanın dış dinamik nedeniyle piçleştirilmiş olmasıdır. Emperyalizmle ortaklık kuran feodal devlet iç gümrük duvarlarını Millî burjuvaziye kapalı tutmakta, öte yandan emperyalistlere aralamaktadır. Bu durum, iç pazarın emperyalistler tarafından ele geçirilmesini kolaylaştırmakta; toplumsal yapı emperyalistlerin çıkarlarına dönük bir şekle kavuşmaktadır.

Reformist burjuvazinin (millî burjuvazinin) bu durum karşısında devlete tavır alması doğaldır. *Ulus, aynı zamanda bir pazardır.* Çünkü millî burjuvazi iç pazarı eline geçirmek, hiç değilse iç pazar üzerinde söz sahibi olmak amacındadır. Ama, tarih trenini kaçırmıştır o!

Buna rağmen yabancı sermayeye ve devlete karşı reformist burjuvaziden, küçük burjuvazinin aydın kanadından karşı çıkışlar olmamış değildir. Namık Kemal milliyetçiliğinin anlamı budur. Namık Kemal'e göre devletin çöküşünün nedeni, onu yöneten ellerin «müstebit» olmasıdır... Temelde reformist burjuvazinin bu ilk direnişleri Namık Kemal' in «Müslüman şirketi, Müslüman tüccarı, Müslüman fabrikası, Müslüman bankası» sloganlarıyla ifadesini bulmuştur. Reformist burjuvazinin bu baskısıyla 1877'de bir anayasa hazırlanmış, meclis toplanmıştır. Yabancı devletlerin "yabancı denetimi" üzerine verdikleri bir muhtıra meclisten geri dönmüş, bunun üzerine artan baskıya dayanamayan başkomprador Abdülhamit, Meclisi dağıtmış, Osmanlı millî burjuvazisinin önde gelen temsilcileri sürgüne gönderilmiştir.

Abdülhak Hamit, Ziya Paşa, Namık Kemal gibi Avrupa emperyalizmine karşı direnen yazarlar seslerini o sıralarda üniversite gençliği olan Tıbbiye-Harbiye ve Mülkiye gibi okullarda duyurabilmişler ve Jön Türkler hareketini başlatmışlardır. Abdülhamit istibdadına karşı daha çok duygusal plan kalan mücadeleler yurt dışında verilmiş, Paris bu hareketlerin merkezi olmuştur.

D) Reformist Burjuvazinin Bir Tepkisi:
1908 Hareketi

Fransa'da Jön Türkler hareketi gelişirken 20. yüzyıl başlarında, Makedonya'da, özellikle Selanik'te, Selanik Ticaret burjuvazisinin geniş desteğini alan bir hareket oluşmaktadır. İstanbul komprador burjuvazisinin aleyhine gelişen hareket birçok sivil ve asker aydını da etrafında toplamıştır. Bütün Balkanların sınaî bakımdan nispeten gelişmiş ve büyüyen Bulgar-Rum ve Sırp milliyetçiliği ve çete faaliyetleri nedeniyle siyasî önem kazanan Selanik'te güçlü bir ticaret burjuvazisi oluşmuştur.

İmparatorluğun içinde bulunduğu kriz ve yürütülen çete faaliyetleri nedeniyle genç subay ve aydınlar arasında milliyetçi akım (anti-emperyalist akım) gelişmiş, İttihat-Terakki Cemiyeti doğmuştur. Gittikçe güçlenen ve çok sayıda genç subayın üyeliği ile vurucu bir güç kazanan küçük burjuvazinin bu radikal kesimi, Selanik ve İstanbul reformist burjuvazisinin (Millî Burjuvazisinin) aktif desteğiyle ve bu sınıf temeline dayanarak muhalefetini geliştirmiş, savaş yıllarında iktidarı almıştır. Bu hareketin sınıfsal temelini doğru koymak gerekeceği için kısa bir açıklama yapmakta fayda vardır.

Gittikçe güçlenen kapitalizm çağında, Avrupa sermayesi karşısında zaten baştan beri söylemeye çalıştığımız üzere kuvvetlenememiş, cılız kalmış olan Osmanlı reformist burjuvazisi kendi başına iktidarı alacak, emperyalizm uzantısı komprador burjuvazisine ve müttefiki feodalizme kafa tutacak yani Millî Devrim yapabilecek güçte değildir. Ta öteden beri ihtiyaç duyduğu şey, iktidarı alabilecek bir vurucu gücün varlığı idi. Nitekim İmparatorluğun içine düştüğü ekonomik batak, çöken sanayi ve gittikçe haysiyetsizleşen dış politika sebebiyle güçlenen, bürokrasi ve ordu içindeki milliyetçi-ilericî aydınlar (özellikle genç subaylar) reformist burjuvazinin vurucu gücünü teşkil etmiştir.

1908' de oluşan İttihat-Terakki hareketi asker-sivil aydın zümreyle ticaret burjuvazisinin temsilcilerini içinde barındırdığından mandacısı da, Millî Kurtuluşçusu da bu örgütte boy göstermiş, I. Kurtuluş Savaşımızın sınıfsal karakterini çizmiştir.

1908 hareketinde dikkat edilmesi gereken şey şudur. Tarih göstermektedir ki, bütün millici atılıma ve millî iktisat uygulamasındaki iyi niyete rağmen hiçbir karakterli ekonomik, sosyal tedbir alınamamıştır.

Zaten geri bıraktırılmış her memleket için geçerli olan şu genel kural, yani, «sömürge ve yarı-sömürge ilişkiler içinden gelmiş, fakat emperyalizm ile olan ekonomik, politik, askerî bağlarını koparamamış her atılım başarısızlığa mahkumdur; ne zaman ki emperyalizmle olan ilişkiler bıçak gibi kesilip atılır, bağımsız kalkınma o zaman mümkündür» kuralı, 1908 hareketi için de geçerli olmuştur. Buna en iyi örnek, Edirne'nin kurtarılması için gerekli olan 100.000 Lira paranın sağlanması için tütün rejisinden borç alınmasıdır. Bu para tütün rejisinin imtiyazını 15 sene uzatmakla elde edilmişti. Buna rağmen hareketin sınıfsal karakteri gereği reformist burjuvazinin çıkarları doğrultusunda bazı millî iktisat tedbirleri alınmıştır. Bunların en önemlisi 1914'de kapitülasyonların kaldırılmasıdır. Ayrıca yerli sanayii koruyucu gümrük tarifeleri konurken, sanayi için gerekli alet ve makinelerin gümrüğü kaldırılmış, sanayi mektepleri açılmış, sanayici için vergi muafiyeti tanınmış, fabrika kuracaklara bedava arsa sağlanmış, ihracat vergisi kaldırılmıştır. Bu arada Atatürk reformlarının temelleri atılmış, Kuran Türkçe'ye çevrilmiş, eğitim laikleştirilmeye çalışılmıştır. Sanat teşvik edilmiş, aktör okulları, resim sergileri açılmış, müzeler kurulmuştur. Kadınlara birtakım haklar sağlanmış, ilk defa iş hayatına atılma ve yüksek öğrenim yapma imkanları hazırlanmıştır. Buna rağmen tezlerimizi doğrulayacak şekilde, umulan bağımsız kalkınma sağlanamamış, sanayii yatırımlarında önemli artışlar olmamıştır.

Kısaca; 1908 hareketinin ilk yılları atılım yılları olmuş, hareketin taze gücü etkisiyle sanayileşme bakımından bir kıpırdanış görülmüştür. Nitekim bu ilk dönemde kurulan şirket sayışı artmış, 2-3 yıl süren bu sürenin sonunda ise emperyalizmin etkisi görülmeye başlamıştır. Milliyetçi hareket hızını kaybeder gibi olmuştur. Fakat başlayan savaşla birlikte yine sanayileşme kıpırdanışları görülmüş; paylaşım savaşı nedeniyle emperyalistler arası çelişkinin had safhaya çıkması ekonomik baskının azalmasına yol açmış; bu durum sanayileşme kıpırdanışlarında somutlaşmıştır. Ancak, savaş sonrası emperyalistler arasındaki çelişki —savaş dönemine kıyasla— azalınca, durum tekrar değişmiş; emperyalist baskı yoğunlaşmıştır.

İttihat -Terakki içinde iki kanat görülmektedir. Birinci kanat, iktidar alındıktan bir süre sonra Levanten zümre (komprador zümre) ile uzlaşma

eğilimi göstermiş, bu arada II. Wilhelm' in ustaca manevralarıyla Alman emperyalist burjuvazisinin hizmetine girmiştir. Radikal eğilimler taşıyan diğer kanat ise muhalif bir tutum içinde kalmıştır. Bu kanat, giderek, Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin nüvesini meydana getirecektir. İttihat-Terakki Hükümetinde hakim kanat, uzlaşmacı kanattır. Nitekim hükümetin o dönemdeki işçi hareketlerine karşı aldığı tavır bunun bir kriteridir. Meşrutiyet'in ilanıyla birlikte daha iyi yaşama şartlarına kavuşmak için özellikle yabancı sermayeli şirketlere karşı harekete geçen işçilere karşı en sert tepki, İttihat-Terakki hükümetinden gelmiştir. İttihat-Terakki sözcülerinin «hürriyet, adalet, müsavat» sloganlarıyla harekete geçen işçiler, Selanik'ten Zonguldak'a kadar dalga dalga ayaklanmışlardır. Hareket önce demiryollarında görülmüş; sonra madenlere ve diğer işletmelere atlamıştır. Hareketin ilk dönemlerinde işçiler örgütlenmeye hız vermişlerdir. Demiryolu işçileri sendikası, terzi, berber, garson, liman işçileri birlikleri kurulmuştur. İttihat-Terakki hükümeti işçilerin üzerine asker ve polis birlikleri göndermiş; hatta Zonguldak'a işçi hareketlerinin bastırılması için bir gambotla asker çıkarılmıştır. Buna rağmen işçi hareketleri ve örgütlenmeler durmamıştır. 1909 yılında Bulgar işçileri, Sosyal Bilimler Araştırma Grubu'nu kurmuşlar; bu grup 1911'de Selanik'te yaptığı genel kurulda Türkiye Sosyalist Partisi'ni oluşturmuştur. Bu parti, 1912'de İstanbul, İzmir ve Trakya'daki seçimlere katılmıştır.

İlerleyen yıllar İttihat-Terakki' nin yabancı egemenliğine iyice girdiği yıllar olacaktır. Hükümet ve parti içindeki radikaller etkinliklerini yitirmeye başladıkça İngiliz, Alınan ve Fransız emperyalistlerinin etkisi artacak, gelişen işçi hareketlerine karşı daha da sert uygulamalara girişilecektir.

Bu arada hükümetin teşvikiyle düzmece bir «sosyalist» parti kurulacak; ama bu partinin Stockholm'de düzenlenen Uluslararası Sosyalist Kongresi'ne gönderdiği delegasyon nezaketle kovulacaktır.

Kurtuluş Savaşı öncesi Osmanlı Toplumunda sınıflar mevzilenmesi şöyledir: iktisadî ve politik hayata, emperyalistlerle ittifak kuran feodal mütegallibe ile, genellikle,. «gayri - Müslim» azınlıkların oluşturduğu komprador burjuvazi egemendir. Bürokrasinin *üst kanadı* devletin niteliğine uygun olarak kompradorlaşmıştır. Egemen sınıf ve zümreler bunlardır.

Buna karşılık, emperyalist hegemonya altında ezilen, feodal müte-gallibe tarafından sopayla sömürülen köylülük, şehir küçük burjuvazi-si ve hayli cılız işçi sınıfı ile aydınlar ve millî burjuvazi halkı meyda-na getirmektedir. Bu sınıf ve zümreler arasında her ne kadar çelişkiler varsa da durum objektif olarak böyledir.

O günün devletinin niteliği neydi? Bunun açıklanmasını, o devlet mekanizması yerle bir eden ihtilalci Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e bı-rakalım:

"Devletler (yani emperyalist devletler) şimdiye değin bize şu veya bu işte izinlerde bulunuyorlar gibi görünüyorlardı. *Ama ekonomik tut-saklıkla bizi felce uğratıyorlardı*, öteden beri bize bazı şeyler vermiş gibi, bizim bazı haklarımızı tanımış gibi durum alırlar, gerçekte ekono-mide elimizi kolumuzu bağlarlardı.. Bu tutsaklığa katlanan büyükler memnundu. *Çünkü görünüşte, gösterişli bir bağımsızlık sağlamışlardı.* Ama gerçekte ulusu miskinliğin bağnaz ortama atmışlardı.... Bizden öncekilerin yaptıkları yanlış işler yüzünden ulusumuz sözde bağımsız-dı, ama gerçekte bağımlı bulunuyordu."(Söylev)

Kurtuluş Savaşı öncesini özetlersek, her şeye rağmen, 1908'den be-ri bir milliyetçi akımın kuvvetlendiğini, hatta iktidarı bile aldığını gö-rürüz. 1914'de başlayan savaşın kaybedilmesi ve Sevr Andlaşması gibi haysiyet kırıcı bir anlaşmayla Anadolu'nun paylaşılması küçük - burju-va radikalizmini İttihat ve Terakki dışında örgütlenmeye şevketli. Za-ten geçen savaş yılları radikal bir subay ve sivil kadroyu yaratmış, fiilî birlik kurulmuştur. Bu nüve Birinci Kurtuluş Savaşımızın yöneticile-rinden meydana geliyordu.

Emperyalistler misli görülmemiş kötülüklerini bir avuç para babasının çıkarı için bütün dünya halklarının üzerine yağdırmışlar; Osmanlı Toplumu da bundan nasibini almıştır! Emperyalizm, halklar için sa-vaş demektir. Açlık, sefalet demektir!

Tarihte bütün yurtseverlerin, bütün devrimcilerin sloganı «emper-yalist canavara ölüm!» sloganı olmuştur.

Bu slogan bugün de tazedir!

Herhangi bir yurttaş gibi bir asker de ezilen halkının sorumluluğu-nu taşımak zorundadır. Halkın ezilmesine, sömürülmesine karşı çık-mak zorundadır. Aksi halde asker üniforması bir gurur kaynağı olmak-tan çok, bir rezalet sembolü haline gelir!

Asker üniformasını gururla taşımış olan Gazi Mustafa Kemal, emperyalist talan savaşı sonrasının panoramasını şöyle çiziyordu:

"Düşman devletin Osmanlı devletine ve ülkesine maddesel ve tinsel bakımdan saldırmışlar; yoketmeye ve paylaşmaya karar vermişler. Padişah ve Halife olan kişi, hayat ve rahatını koruyabilecek çareden başka bir şey düşünmüyor. Hükümeti de aynı durumda, farkında olmadığı halde başsız kalmış ulus, karanlık ve belirsizlik içinde, olup bitecekleri bekliyor; felaketin korkunçluğunu ve ağırlığını anlamaya başlayanlar, bulundukları çevreye göre ve olaylardan etkilenebilme güçlerine göre kurtuluş çaresi saydıkları yollara başvuruyorlar...Ordu adı var, kendi yok bir durumda, komutan ve subaylar, genel savaşın bunca sıkıntı ve güçlükleriyle yorgun, yurdun parçalanmakta olduğunu görmekle yürekleri kan ağlıyor..." (Söylev)

BÖLÜM III

KURTULUŞ SAVAŞI

1919 Türkiye' sinde Politik Akım ve Kümelenmeler.

İşte, Kuvay-ı Milliye, korkunç bir karamsarlığın ve ümitsizliğin hüküm sürdüğü bu şartlarda ortaya çıkmış, ulusuna, halkına inancını ve millî onurunu yitirmemiş, başlangıçta bir avuç aydının hareketidir.

1919'un Türkiye'sinin politik arenasında üç akım ve üç temel kümelenme vardır.

l) l. Grup: İstanbul hükümeti:

"Yurt bütünlüğü parçalanmasın" demagojik düşüncesiyle düşmanla işbirliği halinde olan, ülkeyi emperyalistlere peşkeş çeken hain, kukla bir hükümettir. Sırtını dayadığı güç, İngiliz emperyalizmidir. Bu hükümet İngiliz desteğiyle oluşturduğu hainler grubu (Halife, ordusu, Aznavur kuvvetleri, Adapazarı, Konya, Düzce, Bolu karşı ayaklanmaları.." ile Kuvay-ı Milliye'ye karşı savaş ilan etmiş olan hainler çetesidir.

2) 2. Grup: Istanbul Hükümeti île Kuvayı Milliye Arasında Bocalayan Mandacılar Grubu:

Bu grup vatanın içinde bulunduğu durumdan üzüntü duyan, ancak ulusça bir Kurtuluş Savaşının imkansızlığına inanan, halkına ve ulusuna yeteri kadar güvenmeyen, aslında canlarına ve rahatlarına düşkün, korkak, sözde «millîyeci» aydınlar grubudur. Bunlar bir yandan «vatan, millet sözcüklerini ağızlarından düşürmeyen, hem vatansever

oldukları iddia eden, öte yandan yurtseverliğin gerektirdiği cesaret ve yürekliliğe sahip olmayan, kendine, halkına ve ulusuna güvenmeyen, aydınlardır.

Bunlar kendi cesaretsizlik ve rahata düşkünlüklerine çok «gerçekçi» bir kılıf bulmuşlardır. O da özetle şudur: "İçinde bulunduğumuz bu kötü şartlar altında düşmanla baş edemeyiz. Eğer Gazi'nin önerdiği gibi, «Istiklali Tam Türkiye» için savaşırsak, yurt bütünlüğü diye bir şey kalmayacak, vatan paramparça olacaktır. Bu nedenle, yurt bütünlüğünü koruyabilmek için şimdilik, nazik bir sömürgeci olan Amerikan güdümünü kabul etmekten başka çare yoktur". Yine bunlara göre, Kuvayı Milliye, yurt bütünlüğünün esenliği açısından tehlikeli bir maceradan başka bir şey değildir; Tam Bağımsızlık arzu edilir bir şeydir ama, bu amaçla mücadele edilirse Türkiye paramparça olacaktır.

Kuvayı Milliyeyi bölücülükle, yurt bütünlüğünü parçalayıcı eylemlere girmekle suçlayan mandacılar grubunun bir sözcüsünün (B. Sami) M. Kemal Atatürk'e çektiği iki telgraf çok ilginçtir. Diyor ki B. Sami: *«Bağımsızlık, istenilmeye ve yeğlenmeye değer. Ancak tam bağımsızlık istemeye kalkışırsak ülkemiz birçok parçalara ayrılacak. Bağımsızlıktansa, yurdıımuzun bütünlüğünü saklayacak bir devletin güdümü altına girmek yeğdir.* Amerikan hükümetinin mutluluğumuza ve gelişmemize yardım etmesini isteyeceğiz. İsteyeceğimiz güdüm bu biçimdir.» (Söylev s.-65-67)

Keza mandacılar grubunun içinde yer alan H. Edip Adıvar bu konuda şunları söylemektedir: «Biz, İstanbul'da kendimiz için bütün eski ve yeni Türkiye sınırlarını kapsamak üzere geçici bir Amerikan güdümünü, katlanabilir kötü durum olarak görüyoruz... Bugünkü hükümet adamlarına değer vermese bile, halkı ve halk hükümeti kurma-yı ayrı sayan Filipin gibi yabanıl bir ülkeyi bugün kendi kendini yönetebilen yepyeni bir makine haline koyan *Amerika*, bu konuda çok işimize geliyor.» (Söylev s. 69-70)

Yine, mandacılar grubunun en öndeki sözcülerinden Rafet Bey'in Sivas Kongresindeki konuşması da bu paraleldedir. Rafet Bey diyor ki: Bizim Amerikan güdümünü yeğ tutmaktan amacımız, bütün toplumları tutsak kılan; yürekleri, vicdanları söndüren İngiliz güdümünden kurtulmak, yumuşak ve ulusların vicdanlarına saygı gösteren Amerika'yı

kabul etmektir. Yoksa asıl iş para değildir... Söz olarak, güdüm ve bağımsızlık birbirine engel olan şeyler değildir; yalnız, biz gerçekten güçlü olmazsak işte o zaman güdüm altında ezilebiliriz ve o zaman güdüm bizim için bağımsızlığı bozucu olur. *Bir de diyelim ki içerde ve dışarıda tam bir bağımsızlık isteriz. Ama, acaba kendi başımıza yapabilecek miyiz? Ondan önce» acaba bizi kendi başımıza bırakacaklar mı, bırakmayacaklar mı?* Bunu düşünelim... *Her halde bir Amerikan kefilliğini kabul etmek zorundayız.* 20. Yüzyılda 500 milyon lira borcu, yıkık bir yurdu, pek verimli olmayan bir toprağı ve ancak 10, 15 milyon lira geliri olan bir ulus bir dış yardım olmaksızın yaşayamaz.» (Söylev s. 77 - 78) (a-b.c.)

Görüldüğü gibi, bunlar da yurt ve vatan esenliğini düşündüklerini iddia etmekte ve bir an önce vatanın içinde bulunduğu kötü şartlardan kurtulmasını istemektedir. Ama bunlara göre, bu konuda ütopik değil, gerçekçi olmak gerekir; Mustafa Kemal gibi «Tam Bağımsızlık» için emperyalizme ve İstanbul Hükümetine savaş bayrağı açılırsa yurt bütünlüğü diye ortada bir şey kalmayacak. Ayrıca, milyonlarca borcun altında kalan fakir Türkiye, böyle bir mücadeleyi omuzlayamaz. Omuzlasa bile bizi yalnız bırakmazlar En tutarlı yol, kademe kademe ilerlemek, bunun için de zorunlu olarak bir büyük devletin yani Amerikanın vesayeti altına girmek gerekir.

Bunlar aslında, vatanın içinde bulunduğu durumdan üzüntü duyan ve bir an önce bu durumdan kurtulmak isteyen aydınlardır. Ancak, bunların gerçekçi görüşünün temelinde, halkına. ulusuna, kendi öz gücüne güvenmemek ve de kendi rahat ve çıkarlarını vatanın çıkarlarından üstün tutmak yatmaktadır.

Bu grubu, hain Vahdettin Hükümeti ile aynı kefeye .

koyabilir miyiz? Bir başka deyişle, bunlara karşı – devrimci grup diyebilir miyiz?

Hem diyebiliriz, hem diyemeyiz.

Diyebiliriz. Çünkü, Kuvay-ı Milliye Hükümetini «Yurt bütünlüğünün» esenliği gerekçesiyle sabote etmekte ve mandacı bir görüşün Türkiyeli aydınlar arasında egemen olmasına çaba harcamaktadırlar. Bunlar, bu sinsi faaliyetlerinden dolayı, zaman zaman Kuvayı Milliye'nin açık muarızlarından çok daha fazla tehlikeli olmuşlardır.

Diyemeyiz. Çünkü, bir ölçüde, bunlar da ulusun egemenliğini düşünen ve çareler arayan kişilerdir. Ancak kendilerine halklarına, uluslarına güvenmedikleri için ihtilalci olmayan, evrimci diyebileceğimiz bir görüşe sıkı sıkıya sarılmışlardır. Bunlar da ulusu düşünmektedirler, fakat kendi esenlikleri her şeyin üzerindedir. Bu yüzden, sömürge ve bağımsızlık düzeninin kökten, temelden yıkılmasını değil de, bir takım ıslahatlarla zaman içinde mevcut düzeni tedavi metodunu, tek çözüm yolu olarak ileri sürmüşlerdir.

3) 3. Grup: Mustafa Kemal'in Başını Çektiği Kuvay-ı Milliye Grubudur.

Bu gruba, mevcut düzenin Amerikan vesayeti altında bir takım reformlarla tedavi edilmesi yolunu, yani evrim, yolunu temelden reddeden, bu yolu ulusun şerefi ve onuru ile bağdaşmaz kabul eden gerçek yurtseverlerden oluşmaktadır.

Kuvayı Milliye grubu; "YA İSTİKLAL, YA ÖLÜM!" şiarını benimsemiş, mevcut bağımlı düzenin kökten değiştirilmesini savunan, bu uğurda Tam Bağımsız. Türkiye kurulana kadar savaşmaya ana içmiş gerçek Millî Kurtuluşçuların grubudur.

Sözü, bu grubun görüşlerini tam bir açıklıkla ortaya koyan Kuvay-ı *Milliye'nin lideri G. Mustafa Kemal'e bırakalım: "Temel ilke, Türk Ulusunun onurlu ve şerefli bir ulus olarak yaşamasıdır. Bu ancak tam bağımsız olmakla sağlanabilir. Ne denli zengin ve gönençli otursa olsun bağımsızlıktan yoksun bir ulus, uygar insanlık karşısında uşak durumunda kalmaktan kendini kurtaramaz. Yabancı bir devletin koruyuculuğunu istemek insanlık niteliklerinden yoksunluğu, güçsüzlüğü ve beceriksizliği açığa vurmaktan başka bir şey değildir. Gerçekten bu aşağılık duruma düşmemiş olanların isteyerek başlarına yabancı bir yönetici getirmeleri hiç düşünülemez.*

Oysa Türk'ün onuru ve yetenekleri çok yüksek ve büyüktür. Böyle bir ulus tutsak yaşamaktansa yok olsun daha iyidir. Öyleyse: Ya Bağımsızlık, Ya ölüm! İşte gerçek kurtuluş isteyenlerin parolası bu olacaktır. Bir an için bu kararın uygulanmasında başarısızlığa uğranılacağım düşünelim. Ne olacaktı? Tutsaklık. Peki efendim, öteki kararlara uymakla da bu sonuç olmayacak mıydı?

Şu ayırımla ki, bağımsızlığı için ölümü göze alan bir ulus, insanlık onuru ve şerefinin gereği olan her özveriye başvurduğunu düşünerek avunur ve elbette tutsaklık zincirini kendi eliyle boynuna geçiren uyuşuk, onursuz bir ulusla karşılaştırılınca, dost ve düşman gözündeki yeri çok başka olur." (Söylev s. 11)

Tam Bağımsızlığın yolunun ihtilal olduğunu Gazi şu şekilde açıklamaktadır: «*Osmanlı Hükümetine, Osmanlı Padişahına ve Müslümanların halifesine başkaldırmak ve bütün ulusu ve orduyu ayaklandırmak gerekiyordu.*» (Söylev. 11)

«Bu kadar fakir bir ülke, koca emperyalist devletlerle bahşedemez. Kuvay-ı Milliye'nin yolu ulusun intihar yoludur,» diyenlere karşı ise G. Mustafa Kemal'in cevabı çok kesindir: *"Bir ulus varlığını ve bağımsızlığını korumak için düşünülebilen girişim ve fedakarlığı yaptıktan sonra başarır. Ya başaramazsam, demek, o ulusu ölmüş saymak demektir, öyle ise, ulus yaşadıkça ve fedakarca girişimlerim sürdürdükçe başarısızlık söz konusu olamaz."* (a.g.e.)

Görüldüğü gibi, her büyük ihtilalci gibi Gazı'nın kendisine, ulusuna, halkına güveni tamdır. Sadece kendi ulusunun değil, bütün mazlum halkların ve ulusların zaferine mutlak bir inancı vardır, Gazi'nin.

Bu konuda diyor ki: "Fakat bu baskı (emperyalist baskı kastediliyor) ne denli güçlü olursa olsun, bu büyük fikir gelişmelerine karşı duramayacaktır. *Bütün mazlum uluslar, zalimleri bir gün mahv ve perişan edecektir.* O zaman yer yüzünden zalim ve mazlum kelimeleri kalkacak, insanlık kendisine yaraşan bir toplumsal düzene erişecektir.

Biz Batı emperyalistlerine karşı yalnız kurtuluş ve bağımsızlığımızı savunmakla yetinmiyoruz. Aynı zamanda Batı emperyalistlerinin güçleri ve bilinen araçlarıyla, Türk ulusunu emperyalizme araç kılmak isteklerine engel oluyoruz. Bu yolla tüm insanlığa hizmet ettiğimiz inancındayız.

Ve M. Kemal, «Tam Bağımsızlıktan ne anladığını da şu şekilde açıklamaktadır: "Tam Bağımsızlık demek elbet iç siyasal, maliye, iktisat, adalet, askerlik, kültür... *gibi her alanda tam bağımsızlık ve tanı Özgürlük demektir. Bu saydıklarının herhangi birinde bağımsızlıktan yoksunluk, ulusun ve ülkenin gerçek anlamıyla bütün bağımsızlık yoksunluğu demektir." (Söylev s. 458-459)*

İşte G. M. Kemal'in başını çektiği Kuvayı Milliye hareketinin perspektif ve görüşleri özetle budur.

1. Millî Kurtuluş Savaşımızın eşiğinde ülkedeki politik kümelenme bu üç gruptan oluşmaktadır. Her üç grup da kendi düşünce ve perspektiflerini halka kabul ettirmek için bütün savaş boyunca birbirleriyle sürekli bir mücadele içinde olmuşlardır. (Aslında Kuvayı Milliye ve İstanbul Hükümeti olmak üzere iki temel politik görüş ve grup vardır. Mandacılar ise, bu iki kutup arasında, her iki kutup içinde dağınık bir şekildedirler.)

Politik perspektiflerini bu şekilde belirttiğimiz bu üç grubun bir de, özet olarak sınıfsal niteliğini belirtelim.

1.) İstanbul (veya Padişah ve Halifelik Makamı) Hükümeti:

Vatanı satan Osmanlı feodal büyük bürokrasisi ve hanedanının başını çektiği bu grup, halifelik bayrağı altında, feodalizmin büyük kesimiyle komprador burjuvazisinin (Levantenlerin) ekonomik ve sosyal çıkarlarını dile getirenlerin ve politika arenasında savunanların grubudur. Bu grup, emperyalizmin yurt içerisindeki bir uzantısı olarak, ülkeyi emperyalistlere peşkeş çeken, onların koltuk altlarında kendi sınıfsal ve zümresel çıkarlarını korumayı amaç edinmiş *bilinçli vatan hainlerinden oluşmaktadır.*

2.) Mandacılar (evrimciler) Grubu:

Türk burjuvazisinin ve bir kısım aydınların (asker, sivil, aydın zümrenin sağ kanadının) ve de bazı toprak ağalarının, eşrafın politik akımıdır.

Bilindiği gibi, orta burjuvazinin ve küçük burjuvazinin (karakteri), sınıfsal niteliği ikilidir. Başlangıçta emperyalizme karşı aktif savaşa pek taraftar değildir. Kendi sınıfsal karakteri gereği, böyle bir savaşı başlangıçta sonu garantili olmayan bir macera olarak görür. Daima, istikrar ve garantili sonuç arzuladıklarından sözde "gerçekçidirler" Bu gerçekçi politikaları gereği, evrim yolu, devrim yolundan daha emin ve daha "tercihe şayandır". Yine sınıfsal nitelikleri gereği, daima kuvvetli olana karşı meyilleri vardır. Bu yüzden, başlangıçta emperyalizme karşı ulusça başkaldırmaya karşı olmalarına, bunu tehlikeli bir macera olarak görmelerine rağmen I. Kurtuluş Savaşımızın peş peşe zaferler

kazanması üzerine bir kesimi yavaş yavaş Kuvayı Milliye saflarına yönelmiş ve, ağır basmakta olan bu saflarda yerlerini almışlardır. Ufak bir kesimi de, iyice sağa kayarak İstanbul Hükümetinin, dolayısıyla emperyalizmin açık saflarında yer almışlar ve vatan haini damgasını yemişlerdir.

Bu grubun ileri gelenleri, Kuvay-ı Milliye harekatının zaferler kazanması üzerine bu saflarda yer almalarına rağmen, 1923'den sonraki radikal dönüşümleri, mensup oldukları sınıfların çıkarlarına aykırı buldukları için, G. M. Kemal Atatürk'e karşı feodal mütegalibe île birlikte cephe alarak işi ona suikastler düzenlemeye kadar götürmüşlerdir.

3.) Kuvay-ı Milliye Grubu:

Şiarları «Ya istiklal. Ya ölüm!» olan; Tam Bağımsızlığa kadar savaşmaya and içmiş olan Kuvayı Milliye'ciler, başta orta köylüler olmak üzere o günün şartlarında bütün halk sınıflarının ve tabakalarının bağımsızlığa yönelik özlemlerim dile getiren ihtilalcilerdir.

Hareketin liderliğini, asker sivil aydın zümrenin en radikal yani sol kanadı yapmaktadır.

O dönemde, gerek Osmanlı eğitim sisteminden dolayı, gerekse de sosyalizmin yarı-sömürge ülkelerin Tam Bağımsızlığının devamının garantisi olarak, henüz pratik başarılarımızın görülmemesinden dolayı, bu Millî Kurtuluşçu aydınlar arasında. Sosyalist düşünce ve teori yaygın değil di. Kuvay-ı Milliye içinde Sosyalistler çok ufak bir azınlık idi. Hareketin başını Sosyalist olmayan Millî Kurtuluşçular çekmiştir. Ancak Sosyalist düşünceye sahip olan Kuvay-ı Milliye'ciler de basından sonuna kadar G. M. Kemal'e destek olmuşlar ve de ön cephelerde şerefleriyle savaşmışlardır.

Burada biraz duralım, iddia makamının Kemalizm'le Marksizm'in zıtlaştığını, Marksistlerin Kemalistlere karşı olduğu demagojisini tarih nasıl çürütüyor, hep beraber görelim:

Kurtuluş Savaşı yıllarında Türkiye'de Marksist-Lenist bir hareket vardı. Bu hareketi temsil eden siyasî parti, Türkiye İşçi ve Çiftçi Sosyalist Fırkası (TİÇSF) dır. Partinin kuruluş tarihi 1919'dur.

Dr. Şefik Hüsnü'nün önderliğindeki, Türkiye İşçi ve Çiftçi Sosyalist Fırkası, o dönemde, bütün imkanlarıyla devrimci cephede yerini al-

mıştır, Öyle ki, o sıralar, İstanbul'daki cephaneliklerin basılarak içlerindeki silah ve mermilerin *kamulaştırılması* ile, bu malzemelerin Anadolu'ya taşınmasında Sosyalist Fırkası militanları en önemli rol oynamışlardır. Bir isim vermek gerekirse, Şefik Hüsnü'nün yakın arkadaşı olan, BABA Mehmet anılabilir. Baba Mehmet Karadenizlidir ve İstanbul'daki yurtsever bütün takacıların sevdiği ve saydığı bir kişidir. Baba Mehmet ve arkadaşları, kurdukları teşkilat ile Anadolu'nun, o dönemde, en fazla ihtiyaç duyduğu bu silah ve mermilerin nakli işini organize etmişler ve bu görevi yiğitçe yerine getirmişlerdir.

O dönemde, sosyalistlerin yayın organı olan "AYDINLIK" dergisinde Şefik Hüsnü'nün yazdığı yazılar, (elbette Marksist-Leninistlerce eleştirilecek yanı vardır) Marksist' lerin Kemalist'lerle olan ittifakını yansıtır niteliktedir. Aydınlık'ın 20 Eylül 1922 tarihli sayısında, Şefik Hüsnü şunları yazıyor: ... "...Bugün bütün ilgililerin hararetle alkışlayacağı uğurlu bir sonuca varılmıştır Öz kanını akıtmak suretiyle bu başarıyı ödeyen Anadolu köylüsünü sevk ve idare edenlere de bundan bir iftihar payı düşer. Dileriz ki, bu hünerli örgütçüler harp ve darp işini bitirdikten sonra işçi ve köylü sınıfının bütün haklarım kullanmasına yardın ederek gerçekten yüce bir ruha sahip olduklarını ispat etsinler. O zaman bütün şükranlarına hak kazanmış olacaklardır."

Görülüyor ki, tıpkı bugün olduğu gibi, I. Kurtuluş Savaşı sıralarında da Millî Kurtuluşçular ile, —aynı zamanda Millî Kurtuluşçu olan— Marksistler arasında zıtlık yoktur, tam tersine, aynı hedef doğrultusunda bir güç birliği vardır. O dönemdeki mücadelenin hedefi ise bugün olduğu gibi «Tam Bağımsızlıktır». Bu gerçeğin çok iyi bilincinde olan sosyalist Kuvay-ı Milliveciler ile, sadece Kurtuluş Savaşımız sırasında değil, savaşı izleyen yıllarda da anti - emperyalist zaferin sürekli kılınması konusunda fikir birliğinde olmuşlardır.

Sosyalist Kuvay-ı Milliyeciler ile sosyalist olmayan Kuvay-ı Millîyecilerin beraberliğini anlatan yayınlanmış yüzlerce yazı, birçok eser vardır.

İddia makamının bütün bu gerçeklerden haberi var mıdır acaba? Biz sanmıyoruz.

Devam edelim.

Kuvay-ı Milliye I. Milli Kurtuluş Savaşımız boyunca daima iki cephede birden savaşmıştır. Birincisi, dış düşman, işgalci düşman

cephesidir. Bu cephede emperyalist güçlere karşı dişiyle tırnağıyla, kısacası bütün gücüyle savaşan Kuvay-ı Milliye, öte yandan bütün bir ulusu emperyalist güçlere karşı seferber edebilmek. «Tam Bağımsız Türkiye» ideali altında toparlayabilmek için iç düşmana karşı da yoğun bir mücadele vermek zorunda kalmıştır. Bu konuda diyor ki Gazi: «Savaşlarımızda Yunan ordusuyla olduğu kadar... İstanbul aracılığıyla yapılan iç ve dış girişimlerle, güçsüzlüğe sürükleyici kışkırtmalarla ve içerdeki kışkırtmalarla da uğraştığımız görülecektir.» (Söylev s. 373)

Mustafa Kemal ve arkadaşlarının mandacılara karşı mücadelesi *daha ziyade* kongrelerde olmuştur. Mandacılar ulustan, güçlü bir destek görmediklerinden, genellikle barışçıl mücadele metotlarını (mecburen) tercih etmişler ve sinsi faaliyetlerini kongrelerde, ülkenin çeşitli bölgelerinden gelen delegeleri kandırmak, kendi fikirlerine çekmek için, kulisler şeklinde sürdürmüşlerdir.

Ancak, zaman zaman bunlara karşı Kuvayı Milliye'nin mücadelesi sert ve kanlı görünümlere de bürünmüştür.

Bu gerçeği Ş. Süreyya Aydemir şu şekilde belirtmektedir: «...Meclis, aslında iki gruba bölünmüştü ki, bu gruplar, ...meclis içinde ve hatta dışında kıyasıya çarpışıyorlardı.

A — Birinci Grup

B — İkinci Grup

İkinci grup muhafazakar görünüyordu. Ve Mustafa Kemal Paşa, birinci grubun başındaydı. *«Mücadeleler ise sert haşin hatta biraz da kanlı oldu»* (CHP kendini yenileyebilecek mi? Cumhuriyet gazetesi, 3 Eylül 1971, s. 2)

İstanbul Hükümeti, saltanat ve hilafet için tam bağımlılığı kabul etmiş, gerçek anlamıyla ihanet grubudur.

Mandacılar ise, Kuvayı Milliye ile İstanbul grubu arasında dağılmış, ikisi ortası bir yol izleyen, iki kutbun arasını bulmaya çalışanlardır ve haldeki çözüm yolu da Ame-rikan vesayeti altında yarı bağımlılık statüsüdür. Bu statü içerisinde, öngördüğü politik rejim ise, padişahlılık ve hilafetin var olduğu, meşrutî bir yönetimdir. Bağımsızlık bunlar için on yıllar sonraki bir sorundur. Kuvayı Milliye ise tam bağımsızlığı hedef almıştır. Tam Bağımsız Türkiye kurulana kadar savaş, Kuvayı Milliye'nin şiarıdır, öngördüğü rejim ise Millî, Laik Cumhuriyet

yönetimidir. (Ancak, bu cumhuriyet görüşü Kuvayı Milliye'nin yöneticileri arasında sadece Atatürk'e aittir. Kuvayı Milliye'nin üst yöneticisi olmayan aydınlar ise bu görüşü paylaşmaktadırlar.)

İşte I. Kurtuluş Savaşımıza bu şartlar altında girilmiş, bu şartlar altında savaş yürütülmüş ve bütün bir ulusa ve halka «Ya İstiklal, Ya Ölüm» şiarı benimsetilerek, Kuvayı Milliye'nin dalgalandırdığı İstiklali Tam Türkiye bayrağı altında ulus örgütlendirilerek, bir halk savaşıyla emperyalist boyunduruk kırılmıştır.

Böylece, emperyalist boyunduruk altında olan bir Doğu Ulusu, emperyalist boyunduruğu parçalayarak, bir ulusun bağımsızlığının, o ulusun öz gücü ile elde edileceğini mazlum milletlerin de emperyalistlere karşı muzaffer olabileceklerini ilk defa olarak bütün dünyaya ilan ediyordu.

G. M. Kemal'in önderliğinde I. Kuvayı Milliye'nin zaferiyle birlikte dünyada mazlum ulusların, emperyalist boyunduruktan tek kurtuluş yolu olan *Halk Savaşları çığırı* açılmış oluyordu.

Ve bu açılan yoldan, birer yarı sömürge olan Çin, Vietnam, Küba, Kore, Cezayir emperyalist boyunduruğu kırarak (Halk Savaşı vererek) bağımsız uluslar ailesine katılmışlardır.

BÖLÜM IV

DEVRİMDEN KARŞI – DEVRiME

Peki, tarihin ilk Millî Kurtuluş Savaşını şanlı bir zaferle kapatan Türkiye nasıl oluyor da tekrar yarı sömürge bir ülke haline geliyor? Nerede ise çıplak elleriyle üstün ateşli kuvvetleri yok eden, Tam Bağımsız Türkiye'yi kanları ve canlarıyla kuran halkımız nasıl oluyor da tekrar emperyalist canavarın kolları arasına düşüyor?..

Şimdi bunu anlayalım:

l) Kuvayı Milliyeciler Devrimi Niçin Sürekli Kılamadılar?

Kuvayı Milliyecilerin askerî zaferi, kazanmaları bağımsız kalkınma için tek alternatif değildi. En kısa süre içinde iktisat politikamız tespit edilmeli, bağımsız kalkınmamızın metotları ne ise uygulanmalıydı. Yeni Türkiye'nin iktisat politikasının tespit edilmesi için bir kongre toplanmalı ve bu kongreye her sınıf ve tabakadan, her meslek kuruluşundan temsilciler çağırılmalıydı. Öyle de yapıldı. 1923 İzmir İktisat Kongresi'nin toplanmasında amaç buydu.

A) 1923 İzmir İktisat Kongresi:

Gazi Mustafa Kemal Kongrenin açılış konuşmasında siyasî ve askerî bağımsızlığın yeterli olmadığım," aslolan şeyin iktisadi bağımsızlık olduğun u söylüyor ve şöyle devam ediyordu:

«... Geçmişte ve özellikle Tanzimat Devrinden sonra yabancı sermaye seçkin bir mevkiye sahip oldu. Ve ilmî manasıyla denilebilir ki *devlet ve hükümet yabancı sermayenin jandarmalığından başka bir şey yapmamıştır.* Artık her medenî memleket gibi Türkiye de buna muvafakat edemez. Burasını esir ülke yapamaz. Efendiler, görülüyor ki, bu

kadar kafi ve yüksek askerî bir zaferden sonra dahi barışa kavuşmamızı engelleyen sebepler doğrudan doğruya iktisadîdir.»

Mustafa Kemal'in bu teşhisi doğru idi. Devlet ve hükümetler emperyalizmin jandarmasından başka bir şey olamamışlardır. Ancak, iktisat kongresinde çizilen yol yanlıştı. Prekapitalist ilişkilerin toplumumuza hakim olduğu o dönemde millî bir kapitalist gelişmeyi amaçlayan bir kalkınma yolu, hiç şüphesiz objektif olarak ilericiydi. Şu var ki, yaşanılan çağ dünya kapitalizminin tekelci çağıydı. Tekelci dünya kapitalizminin iktisadî kuşatması altında olan bir ülkede kapitalizm yolundan kalkınmak mümkün değildir. Peki bu ters yol niçin tutulmuştu? Bunu ileride anlatacağız...

1923 İzmir iktisat Kongresi'nde alınan kararlara bir göz atacak olursak bu kararların çoğunun Millî Burjuvazinin (reformist burjuvazinin) çıkarları doğrultusunda alınmış kararlar olduğunu görürüz, örneğin gümrük himayesinin ve sanayiin teşviki, tekellerden kaçınılması, yerli malı giyilmesi, yerli sanayii desteklemek amacıyla büyük sermayeli bankaların kurulması şirket kurulması girişimlerine kolaylıklar sağlanması, asgarî ücret tespitî gibi kararlar tutulacak yolu gösteriyordu.

Diğer taraftan maden ocağı sahiplerinin, yüksek gümrük vergileriyle yerli kömürün korunması talebi, sanayici grubun daha ucuza gelmesi gerekçesiyle kömür ithalinin serbest bırakılması önerisine tercih edilmiş; işçi ve sanayicilerin tütün, pamuk, yün, tiftik, deri gibi hammaddelerin işlenmeden ihracı m n yasaklanması teklifi tüccar grubunun karşı koymasıyla reddedilmişti.

Bu ret olgusu, tüccar ve ticaret erbabı karşısında sanayicin *ikinci planda* kaldığım göstermektedir. imtiyazlı yabancı kurumların millîleştirilmesi tekfinin reddi ise, yabancı sermaye karşısında henüz kesin/bir tavır alınamadığım belli etmektedir, öte yandan Anadolu eşrafının ağırlığı; büyük çiftliklerin dağıtılması, toprak reformu yapılması gibi tekliflerin geri çevrilmesine yol açmıştır. İşçilerin durumuna gelince; grev yapma, sendika kurma istekleri hasır altı edilmiştir. Sanayicilerin bu noktada ağır bastıkları anlaşılmaktadır. Fakat I Mayıs'ın İşçi Bayramı olarak kabul edilmesi, işçi ücretlerinin muntazaman ve nakden ödenmesi konusunda karar alınması, hayat sigortası, sigorta priminin yansının işveden tarafından ödenmesinin kabulü işçilerin "hiç bir

şey" olmadıklarını göstermektedir. işçilerin bu isteklerinin .kabul edilmesi, savaş sonrası siyasî bağımsızlığı kazanmış ülkenin (Türkiye'nin), iç işlerindeki serbestliği ile işçilere karşı gösterilen " tolerans" ın bir görünümüdür.

Yukarıda özetlediğimiz kongre kararları, o dönemde Türkiye'deki sınıflar kombinezonu ile iktidarı ellerinde tutan ihtilalci sivil ve aydınların kendilerine seçtikleri (sınıf temelini} ve güdülecek ekonomi politikasını berrak bir şekilde gözler önüne sermektedir.

Kongre kararlarına göre; Millî Burjuvazi devlet desteğine sığınıyor, liberalizmi reddediyordu. Bu açıdan kabul edilen devletçilik kapitalizmi alternatif olarak değil, tam tersine, kapitalizmi güçlendirmeyi amaçlıyordu. Devlet, güçlendirmek amacıyla yatırım yapacaktı.

Özel olarak tutulan yol; anti-emperyalist (ve dolayısıyla anti-feodal), ama içerde kapitalizmin gelişmesini ve bu yolla feodal ilişkilerin tasfiye edilip sanayileşmenin sağlanmasını amaçlayan bir yol idi.

Nitekim; tekke, zaviye, v.b. feodalizmin üst yapı kurumlarının kapatılması, laisizmin esas alınması, fosilleşmiş ilişkilere karşı alınan tavrı göstermektedir.

Hiç şüphesiz, 1923 İktisat Kongresi bir karar organı değildi. Fakat devletin yeni ekonomi politikasını tespitte bütün sınıf ve tabakaları bütün meslek teşekküllerinin eğilimini göstermesi açısından genç devletin yolunu çizmiştir. Uygulamalar kongre kararlarının ışığı altında olmuştur. Zaten Lozan Anlaşmasına giden heyet, bu kararların uygulanmasına engel teşkil eden bütün imtiyaz, anlaşma ve sözleşmelerin kaldırılmasını temin etmekle görevlendirilmişti. Ne var ki bunlar bir çırpıda elde edilememiş, örneğin bir çok imtiyaz ve anlaşma 7 yıl daha yürürlükte kalmış, 1916 da yapılan gümrük anlaşmaları muhafaza edilmiştir. Cılız sanayiimiz için hayatî önem taşıyan gümrük meselesi ancak 1929'da bir çözüme bağlanacaktır. Osmanlı borçlarının büyük bir kısmı ise Cumhuriyet Devletinin üzerine kalmıştır. Gerek bu borç taksitlerinin Ödenmesi, gerek savunma masraflarının fazlalığı ve gerek bayındırlık yol yapımı işlerine fazla ağırlık verilmesi sebebiyle sanayie ayrılan pay genel bütçe yanında çok cüzi kalmış, gümrük meselesinin çözülemeyişi ile sanayi için gerekli koruma tedbirleri alınamamıştır. Bütçenin çok küçük, gelir pek az oluşu nedeniyle devletleştirilemeyen

yabancı sanayi tesisleri yerli sanayi için bir engel teşkil etmiştir. Zayıf bütçemiz karşısında yabancı sanayi tesislerinin durumunu en iyi Atatürk'ün kendisi anlatır: *«iktisat siyasetimizin mühim gayelerinden biri de menfaatleri doğrudan doğruya alakadar edecek iktisadî teşebbüsleri ve müesseseleri malî ve teknik kudretimizin müsaadesi nisbetinde devletleştirmektir.»* Fakat bu, yabancı sanayi tesislerinin satın almayı arzulayan milliyetçi kadroyu giderek istemiyle istemiye borç almaya zorla-mıştır.

İsmet Paşa bu borç meselesin şöyle anlatır: «1926 da devletin yakından temasta bulunduğu bir yabancı müessesesden 6 ay vade ile 10 milyon lira borç almak .istedik. Cevap olarak, 10 milyon liralık rehin ve her şeyden önce borçlar meselesinin hallini teklif ettiler ihtiyaç zamanında borç şartlarını anlamak için bu bir delil değil mi?» (Şevket Süreyya Aydemir, İkinci Adam, Cilt 2, s. 397 ~ 398) Bu konuyla ilgili olarak Atatürk de şunu söylemektedir: «Bir takım iktisadî meseleler vardır ki, biz bunları kendi kaynaklarımızla ve yalnız kendi sermayemizle halledemeyiz. Bize yardım edecek dostlar aramaya mecburuz. Halkımızın Fransız halkına dostane duygular beslemesi pek tabiidir, çünkü Fransa kamuoyunun Türklere müsait olduğunu gördük ve her gün görüyoruz. (2 Kasım, Petit Parisien Muhabirine Bursa'da verilen demeçten, Söylev cilt III, s. 49)

Ardarda iki büyük savaş vermiş olan bir memleketin içine düştüğü zor duruma, iktisadî olanaksızlıklara rağmen yabancı sermayeye karşı büyük bir çekingenlik vardı. Her siyasî bağımsızlığı ekonomik bağımsızlığın izlemesi hakkındaki inanç sonsuzdur. Atatürk'ün şu sözlerini tekrar edelim:

"İktisadiyatımızda tam bağımsızlık tam mahrumiyetimizdir. Devletler bize şimdiye kadar şu ve bu meselelerde gösterişli müsaadelerde bulunuyorlar gibi görünüyorlar. Lakin iktisadî esaretle bizi felce uğratıyorlar öteden beri bize bazı şeyleri vermiş gibi bize bazı haklarımızı tanımış gibi vaziyet alırlar. Hakikatte iktisadiyatta elimizi kolumuzu bağlarlardı. Bu esarete katlanan mevki sahibi kimseler memnundu. Çünkü görünüşte büyük bir bağımsızlık sağlamışlardı. Fakat hakikati halde milleti tamamen miskinlik çukuruna atmışlardı. Bunlar iktisadî mahkumiyeti anlamayan bedbaht hayvanlardı. Fakat artık milletimiz

hayat noktasının nerede olduğunu pek güzel anlamıştır. Şimdiye kadar büyük muzafferiyetler kazandık. O zaferleri hayat için, saadet için, milletin refahı için yeter sandık; bu suretle gafletten gaflete düştük. Halbuki zafer ve fetihlerden sonra derhal sanat ve iktisadiyat sahasında hızlı adımlarla yürümek lazımdı." (16 Mart 1923, Söylev, cilt 2, s. 119)

Görülüyor ki 1923'de söylenen bu sözler *genel anlamıyla 1971' de de söylenebilir*. Atatürk'ün pek iyi kavradığı bu zor şartlar altında neler yapılmak istendiği, fakat şartlar gereği ne gibi ters sonuçlara ulaşıldığım görelim:

B) Sanayici Yetiştirme Çabaları ve İş Bankası

Millileştirme, sanayileşme ve reformist burjuvazinin güdümünde bağımsız kalkınma istemine katkıda bulunacak, sanayii geniş ölçüde destekleyecek bir banka kurulması öteden beri düşünülüyordu. Nitekim, önceleri ithalat-ihracat yapmak için ayrılan 250.000 lira, Celal Bayar'ın önerişi üzerine bir banka açılması işi için kullanılmıştır. Bankanın kurucuları nüfuzlu politikacı, tüccar ve eşraftır, ki aralarında Celal Bayar, Hasan Saka ve ileri gelenlerden Mahmut Muammer, Kılıç Ali gibi ünlüler de yer alır. Banka işinde, kendilerini iş hayatinin göbeğinde bulan Kurtuluş Savaşı temsilcileri de iş hayatının tadına kolayca varacaklardır. Celal Bayar liderliğindeki Muammer Eriş, Siirtli Mahmut, Kılıç Ali. Recep Zühtü, Salih Bozok, Nuri Conker. Cevat Abbas gibi kişiler iş Bankası grubu olarak tanınacak ve isimleri sık sık işitilecektir. (Doğan Avcıoğlu, Türkiye'nin Düzeni, cilt l, s. 248-249) iş Bankası'nın niteliği, tarihimizde önemli rol oynamasına yol açacaktır. Falih Rıfkı Atay bu konuda aynen şunu söyler: "İş Bankasının bir nevi politikacılar bankası olarak kurulmuş olması, Cumhuriyet dönemi için bir aferizm salgınının başlangıcı olmuştur." Bu aferizmin ne olduğunu daha sonra örnekleriyle göreceğiz. Yalnız unutmadan söylemek gerekir ki Celal Bayar'ın Başkanlığındaki İş Bankası grubu Türkiye'de tekelci kapitalizmin uç vermesine en etkin grup olmuştur. Bunda İş Bankasın tek banka oluşu ve tatlı kar peşinde koşan herkesin bir kolayını bulup bankayı kendi girişimi içine sokmak, kredi koparmak isteyişi önemli rol oynamıştır. Devletin kıt bütçesi yanında bankanın geniş olanak sağlaması ve devlet girişimlerinin banka yoluyla yapılması bankaya her

sanayi girişimine ortak olma veya bizzat kurma olanağı sağlamıştır. Bu olanak ise aynı zamanda devlet yöneticisi olan Banka yöneticilerine büyük fonksiyon kazandırmıştır.

İş Bankasının yanında Ziraat Bankası' na da yeni bir şekil verilmiş, eskiden devlet bankası iken bir anonim şirket haline getirilmiştir. Anadolu eşraf ve tüccarı ile devlet politikacılarının ağır bastığı idare meclisi banka kredilerini köylü yerine tüccar ve ağaya kaydırmışlar, genel müdürü İsviçreli olan bankanın Türk Müdür Yardımcısı bu yüzden istifa etmiştir. Banka 1937 yılında yeniden devlet bankası haline getirilmiştir.

Cumhuriyet tarihinde etkili olabilecek bu iki kuruluşu gördükten sonra şimdi sanayileşme yolundaki çabalarını görelim.

Sanayileşmeyi teşvik eden ilk özel kanun 1925'de şeker sanayii için çıkarılmıştır. Trakya'da Alpullu Şeker Fabrikası bölgede 25 yıl süreyle tekel durumunda kalacak ve bölgede başka şeker fabrikası kurulmayacaktır. Göze çarpan özellik, tekel imtiyazının verilmesidir. Kurulan İş Bankası, Sanayi ve Maden Bankası gibi bankalar ise devletin ekonomi politikası gereği özel teşebbüsü destekleyici ortaklıklara girmektedir. Mesela Kayseri Bünyan Fabrikası 1925 yılında özel kişilerle ticaret vekaletinin ortaklığı olarak anonim şirket halinde kurulmuş, fakat iplik imalatını satmayan fabrika, pazar ve sermaye sıkıntısına düşmüştür. Bunun üzerine Sümerbank 1934'de fabrikayı satın almıştır.

Diğer bir örnek: Isparta İplik Fabrikası'dır. Özel kişilerce 175.000 lira ile 1925 yılında kurulan fabrika inşa ve montaj için gerekli parayı bankalardan bulmuş, faaliyeti verimsiz olduğundan 1943 yılında Sümerbank tarafından devralınmıştır. Maraş Çeltik Fabrikası, Eskişehir Lületaşı Şirketi, Ankara Millî Mensucat T.A.Ş. gibi fabrikalar, sonunda, bankalar tarafından devralınan girişimler olmuştur. Görülen odur ki: kar edemeyen ya da yaşamayan bütün sanayi girişimleri devletin üzerine kalmış, sanayi kurma çabaları hazinenin israfına yol açtığı gibi, başarısız girişimler karşısında artırılan imkan ve tanınan imtiyazlar, girişimlerin, tekelleşme sürecini hızlandırmıştır.

«Türkiye'nin ana sanayi merkezleri, İzmir, Ankara ve Zonguldak'tır. 1927 senesinde İstanbul'da sanayi girişimleri olabilecek şu çapta işletmeler vardı: l Nebati Yağ Fabrikası, 17 Debbağhane, 2 Konserve

Fabrikası, 2 Çimento Fabrikası, l Çivi Fabrikası, 7 Tuğla Kiremit Fabrikası, 6 Yün Dokuma Fabrikası, 5 İplik Fabrikası, 9 Kereste Fabrikası, l Sabun Fabrikası, l Kimya Maddeleri Fabrikası, l Bira Fabrikası, l Sigara Kağıdı Fabrikası ve l Harp Sanayi Fabrikası; İzmir'de 43 Zeytinyağı, 27 Un, 24 Üzüm Kurutma ve işletme, 15 Sabun, 13 Pamuk Mensucat, 10 Elektrik istasyonu, 8 Sandık ve Ambalaj, 4 Makarna, 4 Kereste, 3 Şekerleme 3 Mobilya Fabrikası; Ankara'da ise Barut Fişek Fabrikaları Tekstil Fabrikası 6 Kereste ve Tahta işleri Fabrikası Tuğla ve Kiremit Fabrikaları, Elektrik Gücü istasyonu ve bir tamirhane; Zonguldak ve Karadeniz'de ise Kömür Ocakları bulunmaktadır.»

Görülüyor ki ülkede fazla sayıda büyük işletme yoktur. Bu kötü durum ise devleti daha fazla müdahaleci olmaya yönelttiği gibi, bazı sanayii koruma kanunları çıkarmaya da sevketmiştir.

1927'de çıkan «Teşviki Sanayi Kanunu» belli şartlardaki bütün özel sanayi girişimleriyle maden işletmelerine geniş avantajlar sağlamıştır. Kanunun önemi sebebiyle birkaç maddeyi aşağıya alıyoruz.

1- Belediye sınırları dışında arazi, işletme kuracaklara bedava sağlanacaktır. Belediye sınırları içinde ise bedeli 10 yılda ödenir.

2- Kanundan yararlanan teşebbüslerin hisse senetleri ve tahvilleri damga resminden muaftır.

3- Teşebbüslerin kurulma ve geliştirilmesi için gerekli inşaat malzemesi, hammadde, her türlü alet ve parça, enerji üretimi ve nakli için gerekli alet ve tesisler ve malzemeler yurt içinde sağlanmıyorsa ithalde gümrük ve vergiden muaftır.

4- Teşebbüslerin nakil işleri % 30 indirimle yapılır.

5- Teşebbüslere Bakanlar Kurulu kararıyla, ürettikleri mamul maddeler değerinin % 10'u oranında prim verilebilir.

C) Başarısızlıklar

Bu geniş imkana rağmen müteşebbisler ciddî sanayi yatırımı yerine daha tatlı ve zahmetsiz kar olanağı sağlayan ticarete yönelecekler, sermayesizlik ve teknik bilgisizlikten bir çok girişim başarısızlığa uğrayacaktır. Örneğin 1927'de yukarıdaki genel eksikliğin yanısıra Avrupa mamul mal ihracının altında ezilen girişimlerin 12'si iflas etmiş,.

751 küçük teşebbüs işini tatil etmiştir. 1928'de ise 400 iflas, 1000'in üzerinde iş tatili vardır. 1918'den sonra kurulan şirketlerin sayısı şöyledir:

1919	12	1923	11
1920	8	1924	42
1921	4	1925	50
1922	5	1926	26

Burada güdülen özel teşebbüsü destekleme politikasını buna karşı elde edilemeyen başarıyı görürüz, özel teşebbüsü ilk cezbeden şeker sanayiinde dahi başarısız kalınmıştır. 1923'de Uşak çiftçilerinin 800 bin lira ile giriştiği Uşak Terakki Ziraat T.A.Ş. ancak 1925 yılında Sanayi ve Maden Bankasının % 30 oranında sermayeye katılmasıyla işler hale gelmiş fakat işleyecek yeterli pancar bulamamıştır. Şirketin bankaya olan borcu 900 bin lirayı bulmuş ve 1930'da tasfiye edilmiştir. Alpullu'da girişilen deneme ise Hayri İpar gibi usta yöneticilerin İş Bankasının işin içine sokabilmeleriyle başarıya ulaşabilmiştir. Daha sonra bu kişiler ve Turhal'da kurulanlarla şeker fabrikaları sayısı dörde çıkmıştır.

Bu arada İş Bankası grubunun sanayileşme karşısında tutumunu anlamak için bir örnek vermek gerekir. Dört şeker fabrikasının üretimine karşı ithalatçılar tarafından bir muhalefet belirdi. Bunlar Türkiye'de daha fazla fabrika kurmak için yer olmadığını, daha fazla şeker istihsal edilirse fabrikaların patlayacağını ve şeker eksiğinin dışardan ithal edilmesi gerektiğini söylüyorlardı. 65 bin ton olan istihsal 1934'de 2000 tona kadar düşürülmüştü. Ve işin garibi, bütün şeker fabrikalarında İş Bankasının kesin kontrolü vardı. Bu hesaba göre daha fazla şeker istihsali bankanın çıkarına idi. Ama ithal malı şeker o kadar ucuzdu ki şeker ithal edip Türkiye'deki maliyet fiyatına satmak korkunç karlı bir işti. Nitekim Hayri İpar ve İş Bankası Grubu şeker tekelini almış ve şeker ithal şirketini kurmuştu. Üretimi inanılmaz seviyeye indiren fabrikalar ise zarar etmişti.

İş Bankası'nın diğer bir marifeti de cam sanayiinde görülür. Bankanın sahibi olduğu Paşabahçe Cam Sanayiinde üretim —25 yıl süre ile 8 ilde başka fabrika kurulmaması hükmüyle fabrikaya tekel sağladığı

halde— sınırlı ve çok az çeşitli tutulmuştur. Mamullerin satış tekeli ise Karako ve Ortaklarına verilmiş, bu Musevi şirketi ise yüksek fiyatlı satışa karşı ithal yoluyla yüksek kar elde ettiği gibi fabrikayı zarara sokmuştur. Aslında sanayii ellerinde tutan İş Bankası Grubu'nun bütün büyük yatırımlara burnunu sokup tekel elde etmesi, bunun yanında perde arkasında bir şirket kurdurup o fabrika mamullerini ithal edip, yüksek tuttuğu fabrika fiyatıyla piyasaya sürmesi reformist burjuvazinin İş Bankası içinde bir kanadının sivrilmesine ve tekelleşmesine yol açmıştır.

Nitekim İş Bankası Grubu kağıt sanayiine de el atacak, kağıt tekelini de eline geçirip üretimden çok ithalat yoluyla sermayesini doğrultacaktı *İş Bankası'nın girişimleri, yukarıda söylediğimiz gibi dışa bağımlı tekelci burjuvazinin yaratılmasına yol açmıştır,* iş Bankası Grubu'nun kağıt teşebbüsü İnönü tarafından baltalanacak, o ara Başvekil olan Celal Bayar ile İktisat Vekili Şakir Kesebir ile İş Bankası Genel Müdürü görevden alınacak, *Celal Bayar grubunun yaptığı yolsuzluklar için dosyalar açılacaktır.* Fakat yine de 1950 iktidar değişiminden sonra İş Bankası Grubu ekonomide etkin rol oynayacaktır.

D) İşbirlikçi Burjuvazinin Doğuşu

İş Bankası Grubu'nun etkili olduğu yıllar, tekelci burjuvazinin yavaş yavaş filizlendiği yıllardır. Zaten devletin politik olarak sanayii desteklemek amacıyla tekelleşmeyi teşvik etmesi de bu oluşumu hızlandırmıştır. Biz 1930 yıllarını dışa bağımlı tekelci kapitalizmin yavaş yavaş temellerinin atıldığı, filizlendiği yıllar olarak görüyoruz. Nitekim 1933 yılında, buhran yıllarında, gelişmiş kapitalist ülkelerin üretimlerini kısmak zorunda olmaları nedeniyle yaptıkları şeyi aynı nedenlerle biz de yapmışız ve sürprodüksiyon nizamnamesini çıkarmışızdır. Halbuki üretimi kısmak bizim lehimizeydi: Bu nizamname, güya, yatırım israfına meydan vermemek amacıyla yeni kurulacak özel teşebbüsler için İktisat Vekaleti'nden izin alınmasını gerektiriyordu. Vekalet, yapılan müracaatları o alanda üretim fazlalığı göstererek geri çevirdi.

Ve özel sanayi gelişmesini önlerken, garip bir şekilde, mesela pamuklu mamullerinin ithaline devam edilirken, memlekette, pamuklu sanayi kolunda sürprodüksiyon olduğunu ilan ediyordu. Bunun anlamı bizce açıktır. Reformist burjuvazi tekelci burjuvaziye gebedir! Öyle ki,

aynı yıllarda, 1932'de kurulan Devlet Sanayi Ofisi özel teşebbüslerde mutlak kontrol koyacak, devletin sermayesi ne olursa olsun şirketin müdür, şef, mühendis ve uzmanlarını D.S.O. tayin edecektir. Teşebbüs tesislerinin yenilenmesi, genişletilmesi, D.S.O'nun kararıyla olacak, bazı fabrikaların kurulması Bakanlar Kurulu kararıyla mümkün olacaktır. Bütün bu şartlar özel teşebbüsü kısıtlayan şartlar olarak görülmesine rağmen aslında özel teşebbüsü koruyan, onlara tekelleşme imkanı veren, bir takım kanunlar olduğunu gösterir, (Özellikle 3. madde) Fakat her şeye rağmen henüz etkinliğini muhafaza eden radikal sivil ve asker aydınların direnmesiyle kanunların ömrü uzun sürmemiş ve bir kaç sene içinde kaldırılmışlardır.

Bu arada yabancı sermaye de boş durmamış, kendine devlet memurları arasında müttefik bulmakta güçlük çekmemiştir. Şöyle ki, başında Pois isimli bir Fransız bulunan Union de Paris, İstanbul'da İttihad-ı Millî isimli bir sigorta şirketi kurmuş, bu şirket daha sonra başında Celal Bayar'ın bulunduğu İş Bankası ile birleşip Anadolu Sigorta Şirketi'ni oluşturmuştur. Yeni şirketin genel müdürü ise *Bayar'ın oğludur.*

Çimento Sanayiinde yabancı şirketler fazla yer tutar. 1929-1932 yıllarında bir Belçika şirketi Kartal'da Anadolu Çimentoları T.A.Ş. adlı 55 bin ton kapasiteli bir şirket kuracak «Societé Industrielle des Ciments» adlı bir yabancı firma Ankara Çimentoları T.A.Ş.'nin yarı hisselerine sahip olacak, Aslen Çimento Şirketi bir Fransız şirketiyle yarı yarıya 80.000 ton kapasiteli Zeytinburnu Fabrikasını kuracaktır. 1930 yılında ise Kibrit ve Çakmak İşletmesi % 6,5 faiz ve 25 yıl vade ile bir kredi açması karşılığında 1722 sayılı kanunla «The American - Turkish Invenstment Corporation» adlı Amerikan şirketine verilmiştir. Şirket kibrit fabrikası yapacak, fabrika yapılana kadar kibrit ithal edecektir. Şirketin fabrika yapmamakta ısrar etmesi üzerine imtiyaz süresi dolmadan mukavelesi feshedilmiştir. Bu arada «iş» karşılığı komisyonlar almış yürümüş, eski İstiklal Mahkemesi Başkanı ve İş Bankası İdare Meclisi üyesi İhsan Bey'in çevresi yabancı silah tekelleri tarafından Deniz Kuvvetleri'nin siparişi için rüşvete boğulmuştur. İhsan Bey'in ortağı ve İş Bankası İdare Meclisi üyesi Dr. Fikret Bey, Divan-ı Ali'de 55.000 lira aldığını itiraf etmiştir. Bütün bunlara karşılık devletçiliğin ürünü olan sanayi tesisleri de hizmete girmiştir. Hereke Kumaş Fabri-

kası, Mensucat Santral T.A.Ş. bunlara örnektir. (Avcıoğlu, Türkiye'nin Düzeni)

Devletin bütün çabalarına rağmen iç ve dış şartlar gereği gibi güçlü bir kapitalizm yaratılmayışı ve gelişen dünya buhranı devletçilik politikasını güçlendirmiştir. Nitekim ilk beş yıllık kalkınma programı düzenlenmiş, planın özünü devletin yapacağı sanayi yatırımları teşkil etmiştir. Bu yıllarda yatırımların kaynağını vergiler oluşturmuştur. Devletçiliğin güç kazandığı yılları millîleştirmelerin artması takip etmiştir.

Hemen hemen bütün demir yolları ve İstanbul, Ankara, İzmir gibi şehirlerin elektrik, havagazı ve su şebekeleri millîleştirilmîştir. Bu yılları takip eden savaş ekonomisini ve politikasını; ve bu yıllarda meydana gelen sınıflar arasındaki yeni kuvvet dengesini en iyi millî korunma kanunuyla Varlık Vergişi ve fiyatların serbest bırakılması açıklar.

E) Karşı Devrimin Güçlenmesi

Millî Korunma Kanunu'na bakılırsa koyu bir devletçiliğe yönelindiği söylenebilir. Oysa, durum başkadır. 1930-1932'lerde filizlenmeye başlayan dışa bağımlı tekelci kapitalizm, ekonomide olduğu gibi politikada da etkinlik kazanmaya başlamış, devlette ağırlığını hissettirdiği görülmüştür. Bu yeni kuvvet ise, Millî Korunma Kanunu'nda yansımıştır.

Bakalım Kanuna:

1- Sanayi ve maden kurumlarının neyi ne kadar üreteceğini hükümet tespit edecektir.

2- Hükümet tedbirlerine ayak uyduramayan kurumlara, uygun bir tazminat ödeyerek, devlet el koyacak ve işletebilecektir.

3- 1942 tarihli bir tadil kanunu ile, her hangi bir şarta tabi olmadan görülen lüzum üzerine, sanayi ve maden işletmelerine devlet el koyabilecektir.

4- İhtiyaç duyulan maddelere, değerini ödemek suretiyle devlet el koyabilir ve karalmaksızın ihtiyacı olan kurumlara dağıtabilir.

5- Terkedilmiş, kullanılmayan veya tamamlanmamış durumdaki işletmeleri muayyen bir taviz karşılığı işler hale getirebilir.

6- Özel kurumların mamulleri, normal maliyete belli bir kar eklenerek devletçe satın alınabilir.

7 — Gerekli gördüğü kurumlara hükümet kredi sağlayabilir.

Görüldüğü gibi, iyice güçlenen burjuvazinin tekelci kanadı, artık devlet kurumlarına söz geçirebilmekte, kendi ekonomik çıkarları doğrultusunda, tekelleşme sürecini hızlandıran, reformist burjuvaziyi zayıflatabilecek kanunlar çıkartabilmektedir. Nitekim, dünya kapitalizminin Türkiye'deki uzantısı, sol cepheye de açıkça vurmuş, ayrıca bir çok işçi haklarını kısıtlamıştır.

1936 tarihli İş kanunu, sendikacılığa, greve yer vermemekte, iş uyuşmazlıkları mecburi uzlaştırma ile halledilmektedir. 1950 yılına kadar pek az uyuşmazlık çıkmış, asgarî ücret mekanizması 1950 yılına kadar işlememiştir.

Burada biraz duralım: 1923 İzmir İktisat Kongre' sinde işçi sözcülerinin savunmalarıyla Kongre Genel Kurulu, iş saatlerinin sınırlandırılması, asgari yevmiyelerin saptanması, ücretli hafta tatili ve bunun gibi istekleri onaylamıştır. Şu var ki, kapitalist yol, sermaye birikiminden geçiyordu. Sermaye birikimi ise, son çözümlemede, değerin yaratıcılarının sırtından sağlanacaktı. İşte bu gerçektir ki, asla bir karar organı olmayan İktisat Kongresi'nin onayladığı maddeleri kısa sürede, suya düşürmüştür. Öyle ki, kongreyi izleyen ilk dönemde daha iyi yaşama şartlarına kavuşmak için bir takım hak istemlerinde bulunan işçilere haşin davranılmıştır. Mesela 1923 yılında Aydın ve Rumeli demiryollarında patlak veren grevlere karşı sert tedbirler alınmıştır. Sendikalar lehinde beyanda bulunan, işçi haklarını koruyucu bir kanun hazırlayan İktisat Bakanı Esat Bey istifaya mecbur bırakılmıştır. Bu arada işçi birlikleri, politik öz taşıyan işçi dernekleri resmî varlıklarından yoksun edilmişlerdir. Örnekler çoğaltılabilir.

Peki, mesela asgarî ücretin 1950 yılından itibaren uygulanmaya başlaması 1950 hareketinin demokrasiye geçiş olduğu görüşüne bir küçük kriter sayılabilir mi? Hayır, sayılamaz! Bu noktayı Hain Menderes yönetiminin enflasyonist politikasını izah ederken aydınlatacağız.

Bu yıllarda görülen önemli bir hareket de, Saraçoğlu hükümetinin 1942'de fiyatları serbest bırakmasıdır Bu, tekelci burjuvazinin kazandığı en büyük puanlardan biridir. Fiyatlar birden alabora olmuş, altın yükselmiş, enflasyon baş göstermiştir. Bozulan iç ve dış ticaretin düzeni ki —buğday 13,5 kuruştan 100 kurusa, zeytinyağı 85 kuruştan. 350 kuruşa fırlamıştı— yeni bir vergi, faşizan bir uygulama olan, Varlık

Vergisi'ni getirmişti. Başlangıçta, vergiye, Türkiye'de ticaret yapan yabancılar da eklenmiştir. Fakat dış baskı nedeniyle yabancıların vergi hesaplamalarında önemli indirimler yapılmıştır. Azınlık tüccarlarından bazıları ise vergilerini ödemeyi reddetmişlerdir. Mesela:

Tüccarlar	Ödemesi Gereken	Ödediği (TL)
Arşak Çuhacıyan	400.000	800
Yorgi Beyko	00.000	100
Gad Granko	375.000	1000

gibi tüccarlar pek ufak bir parayı sembolik olarak vermişlerdir. Önemli olan, 1944'de Varlık Vergisi'nin ödenmeyen borçlarından .vazgeçilmesidir.

Yukarıda örneklerden de anlaşılacağı gibi ***Türkiye'de faşist Saraçoğlu hükümeti zamanında bir karşı-devrim tezgahlanmaya başlanmıştır.*** Bu yıllar Atatürk'ün «Bağımsız Kalkınma», «Millî İktisat» politikasının son bulduğu, bunun yerine dışa bağımlı ekonominin hakim olduğu, Türkiye'nin, dünya tekelci kapitalist zincirinin bir halkası haline geldiği yıllardır. Cumhuriyet tarihinin dönüm noktalarından biri olan 1940'lar; gerek savaş yıllarına denk gelmesi ve gerekse güçlenen karşı-devrim hareketinin boy göstermesi ve bu gücün politik üst yapı kurumlarında yansıması yıllarıdır. *Kuruluşundan beri devletçi politika güden, kişilerin siyasi nüfuzlarının uyarının ticarette, para kazanma yolunda kullanılmasını önlemeye çalışan CHP bile, 1943de kongre kararıyla devletçilikten vazgeçmektedir.* Devlete hakim kılınan «Liberal» politikanın sonucunu görmek ise zor değildir. Tam bir siyasî bağımsızlık kazandığımız I. Kurtuluş Savaşı sonrası bile liberalleşme politikasına dünya tekelci kapitalizmi île rekabet edememe ve bağımsız kalkınamama gibi zorunlu ekonomik ve siyasî sebeplerle karşı çıkılırken, bütün bu görüşlerin 1940'dan sonra terk edilmesi tesadüfi değildir.

Burada şu akla gelebilir. II. Emperyalist Savaş ile bozulan ekonomik durumumuz bizi dış yardım almaya, yabancı sermayenin yardımını istemeye mecbur etmiştir. Şu unutulmasın ki, I. Kurtuluş Savaşı sonrası da ekonomik durum ve bütçe rezalet olmasına rağmen, hiç bir şekilde yabancı yardım alınmamıştı. Aynı ekonomik güçlükler karşısında

bu değişik iki ekonomik - politik tavır ancak devlet mekanizmasına hakim olan güçlerin farklılığı ile açıklanabilir.

F) ABD " Koruyuculuğu" ve "Yardım"ı

Saraçoğlu hükümetinin iş başına gelmesiyle güçlenen Karşıdevrim, savaşın sona ermesiyle Amerika'nın koruyuculuğunu ve yardımını istemişti. O dönemin uygun «Yardım» isteme şekli ise elbette askeri alanda olanı idi. Nitekim öyle oldu. Amerika'nın 11 Mart 1941'de çıkardığı «Ödünç Verme» ile «Kiralama» kanunundan Türkiye'nin de faydalanabilmesini sağlayan bir anlaşma imzalandı. 23 Şubat 1945 tarihli bir anlaşmada Türkiye Cumhuriyeti'nin savunmasının ABD savunması için hayatî önemi olduğu belirtilmekte, anlaşmanın birinci maddesinde şöyle denilmektedir:

"ABD Hükümeti, TC Hükümetine, ABD Cumhurbaşkanı'nın devir veya yetki vereceği savunma maddelerini, savunma hizmetlerini ve savunma bilgilerini vermeye devam edecektir, ikinci maddeye göre ise, TC Hükümeti sağlayabilmek vazifesinde bulunduğu ve müsaade edilebileceği maddeleri, hizmetleri, kolaylıkları ve bilgileri ABD'ne temin edecektir.

İkinci maddede «savunma» sözcüğünün kullanılmayışı, askeri amaçla yapılan anlaşmada Türkiye'yi nerede başlayıp nerede biteceği belli olmayan yükümlülükler altında bırakmaktadır. Anlaşmanın ikinci maddesi, tek başına, bir *idam fermanı* olduğu tartışılmaz gerçek olan 1838 anlaşmasının yerini tutmaktadır. *Ve daha 1945'de Türkiye bu anlaşmanın tek bir maddesi ile tüm bağımsızlığını ABD' ne teslim etmektedir*, öyle ki, verilmesi ve sağlanması gereken maddeler, hizmetler, kolaylıklar ve bilgiler askeri, malî, ekonomik, kültürel ve akla gelen her alanı içine almaktadır.

Gene bu anlaşmanın beşinci maddesi şöyledir; «TC Hükümeti ABD Cumhurbaşkanı'nca tayin edileceği veçhile, şimdiki olağanüstü hal son bulduğu zaman işbu anlaşmaya uygun olarak kendisine devredilmiş olan savunma maddelerinden yok edilmemiş, kaybolmamış ve-ya kullanılmamış olan veya ABD Cumhurbaşkanı tarafından ABD veya Batı Yarımküresi savunmasına elverişli olduğu veya ABD'nin başka bir şekilde işine yarayacağı tespit edilecek olanları ABD'ne geri verilecektir.»

Bu maddenin özelliği, Türkiye'ye verilmiş savunma maddelerinin «olağanüstü hal» son bulduğu zaman geri alınması ve bu «olağanüstü hal » in ne zaman sona ereceğine sadece ABD Başkanı'nın karar vermesidir.

27 Şubat 1946 tarihli 10 milyon dolarlık kredi anlaşmasının ikinci bölümündeki birinci madde şudur: «Dış tasfiye komisyonu Türk Hükümetine işbu malzemenin ve Fiyatlarının envanter ve itfa listelerini verecektir. Satış fiyatı ilgili mümessillikler tarafından görüşülecektir. Türk Hükümeti tarafından seçilen malzeme Türk Hükümeti tarafından mahallinde ve olduğu gibi, mülkiyeti müstesna olmak üzere şu tarih veya tarihlerde teslim edilecektir.» Görüldüğü gibi, satın alınan malların bile bize mülkiyeti geçmediği gibi bir önceki anlaşmaya dayanarak satın aldığımız mallar geri alınabilmektedir. Okunduğu zaman insanın aklının almadığı böyle alışverişler dostlar başına! Yapılan bu ikili askerî anlaşmalar aslında bunlardan sonra yapılacak olan anlaşmalara temel teşkil edecektir. Mesela 10 milyon dolarlık kredi anlaşmasının 3. maddesi alınan kredinin on taksitte faizi ile beraber ödenmesini ve taksitlerin TL olarak Merkez Bankası'na yatırılmasını öngörmekte ve bu paranın;

1-) Harsî, terbiyevî ve insanî gayelerle;

2-) Amerika tarafından Türkiye'de kullanılan memurların ücretleri de dahil olmak üzere, Amerika'nın menfaatlerine ayrılacağı belirtilmektedir. Böylelikle Amerika'nın. Türkiye'de yapacağı bütün harcamalar üstümüze yıkılmakta, emperyalist kültürün yoğunlaşmasına önemli adımlar atılmakta, kısaca, Amerikan sömürüsünün temel taşları yerlerine yerleştirilmektedir.

Oysa; I. Kurtuluş Savaşı'nın kötü şartlarına rağmen bağımsızlık ve bunun ekonomik gerekleri üzerine Atatürk şunları söylemişti: *Tam bağımsızlık demek, elbetle siyasal, maliye, iktisat, adalet, kültür, askerlik... gibi her alanda tam bağımsızlık ve tam özgürlük demektir. Bu saydıklarımın herhangi birinde bağımsızlıktan yoksunluk, ulusun ve ülkenin gerçek anlamıyla bütün bağımsızlığından yoksunluğu demektir. Efendiler, azamî tasarruf milli şiarımız olmalıdır. Binaenaleyh, mali yöntemimiz halkı, tazyik ve izrar etmekten kaçınmakla, beraber mümkün olduğu kadar dışarıya ihtiyacımızı ve yoksulluğumuzu göstermeden yeterli gelir sağlamak esasına dayanır.»* Ve devam etmişti: *«Bütün*

mazlum milletler zalimleri bir gün. yok edeceklerdir. O zaman dünya yüzünden zalim ve mazlum kelimeleri kalkacak, insanlık kendisine yakışan bir sosyal duruma girecektir. Bizim millet imiz o zaman, bugün gayeye ulaşan milletler arasında önceliğiyle cidden övünebilecektir... *Bugün günün ağardığını nasıl görüyorsam uzaktan Doğu milletlerinin de uyanışını öyle görüyorum. Bağımsızlık ve hürriyetine kavuşacak olan çok kardeş millet vardır. Onların yeniden doğuşu, şüphesiz ki terakkiye ve refaha yönelmiş olacaktır. Bu milletler bütün güçlüklere ve bütün engellere rağmen muzaffer olacaklar ve kendilerini bekleyen geleceğe ulaşacaklardır. Sömürgecilik ve emperyalizm yeryüzünden yok olacak ve yerlerini milletler arasında hiçbir renk din ve ırk farkı gözetmeyen yeni bir ahenk ve işbirliği çağı egemen olacaktır.»*

İkinci Dünya Savaşı'nda ise aynı ekonomik güçlükler karşısında nasıl davranıldığını ve nelerle karşılaşıldığını İnönü'nün ağzından dinleyelim: «Milletlerarası siyasi müzakerelerde herhangi bir devletin temsilcileriyle bir masanın başına oturduğumuz zaman, siyasi davaları ve davalarımızın eşit şartlarla, açık dille ve gururla konuşuyor ve savunuyoruz. Ama bu konuşmalar 'bitip de, *iş, iktisadî davalara geldi mi, o. zaman sesimizin tonu değişiyor, sesimiz kısılıyor. Çünkü iğneden ipliğe kadar herşeyi onlardan istemeye başlıyoruz. İşte o vakit siyasi konulardaki sözlerimiz de kıymetlerini kaybediyor, küçülüyoruz.»* Ve Fuat Ağralı'nın İngiliz Sermayedar ve müteşebbislerinin Türkiye'ye yatırım yapacaklarını müjdelemesi mecliste alkışlarla karşılanıyor, bağımsız kalkınma yöntemlerini hükümet programlardan çıkarıyordu.

Neydi bu büyük değişikliğin temelinde yatan sebep? Şuydu: Türkiye'deki tüm ekonomi, siyaset tersyüz oluyor. Atatürk'ün aklına bile gelmeyen kanunlar çıkıyordu. Emperyalizmin ülkemizdeki ideologlarına taş çıkartırcasına Türkiye'nin bağımsız olduğunu iddia eden ve bize yönelik suçlamalarını bu konu üzerinde mihraklaştıran iddia makamının anlayamadığı, ya da anlamak istemediği şey basittir.

Devlet yavaş yavaş yapı değiştiriyor, bir karşı-devrim tezgahlanıyordu. Millî Kurtuluşçu küçük-burjuva radikalizmi ve onun sınıf temelini oluşturan reformist burjuvazi yerlerini yerli tekelci burjuvaziye (elbette diğer müttefikleriyle) terketmeye başlıyordu. Devleti oluşturan sınıflar yeni bir kuvvet dengesi içine girdikçe buna bağlı olarak o

devletin ekonomi politikası da değişecekti. Yalnız şunu unutmayalım ki, bu değişiklik hiç bir zaman bıçakla kesilmiş gibi keskin hatlı olmayacaktır. Küçük-burjuva radikalizminin ve burjuva reformizminin etkinliği gitgide cılızlaşarak 1950'ye kadar sürecektir. 1940'lardan sonra devletin yönlendirici gücü olan Reformist Burjuvazi yerini Tekelci Burjuvaziye bırakmaya başlayacaktır.

Emperyalist savaşın sonu ile politik hayatımızda önemli değişiklikler meydana gelmeye başlamıştır. Atatürk döneminden beri gelen tek parti anlayışı ebetteki gelişen yeni ekonomik gücün politika sahnesine girmesiyle ters düşecekti. Artık hem küçük-burjuva radikali, hem tefeci bezirgan, hem kapitalistleşme süreci içindeki toprak ağası. hem bürokrat mekanizması,hem reformist ve hem de tekelci burjuvazi aynı parti içinde kalamazdı. Sınıf mücadelesinin keskinleşmesi, *dünya tekelci kapitalizminin büyük etkinliği ve empozesi* ile tekelci burjuvazi çıkarları doğrultusunda bir «demokrasi» anlayışı hakim olmaya başlamış, çok partili yöntem bir zorunluluk haline gelmişti.

Nitekîm , İspanya, Yunanistan gibi diktatörlüklere ve krallıklara dokunmayan, ses çıkarmayan Amerikan senatosunda, konuşmacılar Türkiye'deki tek partili idareden şikayetçi oluyor. Türkiye'nin çok partili «demokratik» bir idareye kavuşmasını ve hükümetten bunun teminini istiyorlardı. Artık biliniyordu ki 1935'lerin Devletçiliği 1945'lerde tutucu olmaya başlamıştı. Devletin iplerini kesinlikle ABD'ne verecek bir yönetim iktidara gelmelidir. Hemen belirtelim ki«demokrasi» alttan gelen, tabanın baskısıyla oluşan işçi ve köylü yığınlarının da siyaset sahnesine çıkmasına yol açan, yani toplumun iç dinamiği sonucu ortaya çıkan bir demokrasi değil, fakat doğrudan doğruya hakim sınıfların kendi aralarında oluşturduğu, emperyalistler tarafından empoze edilmiş, aktarma, sömürge tipi bir «demokrasi» idi.

G) Karşı-Devrimin İktidarı Alması

Çok partili hayata geçişte, CHP ile DP'nin durumları şudur: şartlar gereği bir toprak reformu bile yapmayan, dış ticareti millileştiremeyen, emperyalizmle olan ekonomik ilişkilerini bir türlü kesip atamayan ve böyle bir yapı üzerinde reformist burjuvazinin çıkarları doğrultusunda politika izleyen küçük-burjuva radikalleri, kendi karşıt güçlerini de yaratmış ve güçlendirmiş oldular.

Güdülen ekonomi politikası sonucu, *reformist burjuvazinin bir kanadının sivrilmesiyle* oluşan tekelci burjuvazi (İşbirlikçi Burjuvazi) ile toprak ağası ve tefeci bezirganlar Türkiye'nin tek partisi içinde, CHP'de menzilendiler, fakat CHP aynı zamanda önemli bir etkinlikleri kalmamakla beraber, henüz silinmemiş, sinmemiş radikal kadroyu da içinde barındırıyordu. Zaten ilk haşlarda İnönü'nün desteğini kazanmış olan Köy Enstitüleri girişimi henüz sesini duyurabilen küçükburjuva radikallerin son atılımı olmuştur. CHP' nin böylesine karışık bir parti oluşu, devlet yönetimine adaylığını "koyan toprak ağalarıyla, reformist burjuvazinin *tekelleşme, içindeki kanadını ayrı ve güçlü bir örgüt* içinde birleşmeye götürdü.

Savaş sonrası meydana gelen ekonomik çöküntüde halk üzerinde büyük bir hoşnutsuzluk yaratmıştı. Kitlelerin bu hoşnutsuzluğunu giderecek yeni bir alternatif bulunmalıydı. Bu alternatif, yerli yabancı herkesin üzerinde birleştiği, ikinci bir parti ve «demokrasi», idi. (Ama ne demokrasi) Nitekim 14 Mayıs 1950 seçimleri sonuçları sevinçle karşılanmıştır. Herhangi bir politikacı tarafından kurulması mümkün olan ikinci bir partinin (DP) niteliğini iyi bildîğimiz İş Bankası grubunun başı Celal Bayar ile toprak ağalarının adamı Adnan Menderes, Ethem Menderes, Sadık, Giz, Emin Sadak, Fevzi Lütfü Karaosmanoğlu tarafından kurulması yukarıdaki gerçeği yansıtır. Her ne kadar devletin yönlendirici gücü DP'de billurlaşmış ise de, CHP'nin de bu güçlerin tesiri altında kalmadığı söylenemez. Gerek 1947 Kurultayında ve gerekse 1950 seçimlerinde ilan edilen parti politikası ve programı bunu kanıtlar. Alınan kararlar, özetle, yabancı ve yerli sermayeyi teşvik edici, toprak reformunu hasır altı eden, devletçiliğe son veren kararlardır.

Bununla beraber CHP içinde, o zamanda. Millî Kurtuluşçu politikayı sürdürmeye çalışan bir kadro kalmıştı. Sınıfsal niteliği ve fonksiyonu bir süre anlaşılamamış, anlaşılır anlaşılmaz da hemen kapatılmış olan Köy Enstitüleri denemesi CHP içindeki Küçük-burjuva radikallerinin henüz tükenmemiş gücünü gösterir önemli bir olaydır.

Bütün bunlara rağmen, 1946'lardan itibaren, emperyalizme taviz verme yarışında CHP'nin DP'den hiç de geri kalmadığı söylenmelidir.

II. Emperyalist savaştan, savaşa girmişçesine ekonomik bozukluklarla çıkan hükümet, «Bretton Woods» anlaşması gereğince 7 Eylül

1946'da parayı devalüe etmiş, doların karşılığı 2,80 liraya yükselmiş, Merkez Bankasının altın satışı serbest bırakılmıştır. 1946-1950 arası altın stokumuza bir göz atarsak: 1946'da altın mevcudu 633 milyon lira. döviz borçları 128, alacakları ise 196 milyon lira idi. Böylece altın ve döviz mevcudu 731 milyon liraya ulaşmaktaydı. 1950 yılında ise altın miktarı 419 milyon liraya düşmüş, döviz alacakları 181, borçları ise 278 milyon liraya çıkmıştır. Altın ve döviz miktarı ise 322 milyon liraya inmiştir. Devletçilik politikasına son verilmesi, ithalata serbestlik tanıması ve sanayiin yeteri kadar gelişmemesi sonucu, gerek altın ve gerekse döviz stokumuz erimişti.1944 yılında hazırlanan kalkınma planı —ki sanayi, madencilik, ulaştırma, tarım gibi sorunları kapsıyordu— genel makina fabrikası, elektronik bakır kombinası, Ereğli demir-çelik kombinası gibi ağır sanayi projelerini içine alıyordu. Fakat 1947 yılında Hasan Saka'nın Başbakanlığa gelmesiyle plan hasır altı edilmiştir. Bu planın tatbik edilmemesi artık ABD'nin devlet kararlarına ne derece hakim olmaya başladığını göstermesi ve bizim o dönemde meta ihraç edilen hammadde deposu bir devlet olarak kalmamızı istemesi bakımından önemlidir. Hele hele bu kararın yabancı sermayenin kısmen ya da tamamen dışarıya transferinin serbest bırakılması sonunda alınması Amerika'nın Türkiye üzerindeki kötü niyetlerini gösterir. Nitekim yabancı sermaye International General Electric Co.'nin inşa ettiği elektrik ampulü montaj fabrikası, Lever Brothers'ın inşa ettiği Vita, Sana yağı fabrikası gibi fabrikaların Türkiye'nin ekonomik ve politik ortamı hazırlandıktan sonra kurmaya başlayacaklardır. Bu ortamın hazırladığı raporlar ve tavsiyelerle başlamış, 1946'da Thornburg'un hazırladığı «Türkiye'nin Bugünkü Ekonomik Durumunun Tenkidi» adlı rapor, "özel ve yabancı teşebbüsün" (yani emperyalist burjuvazi ile yerli tekelci burjuvazinin) *teşvikini, yatırımların sanayiden;* çok *bayındırlık işlerine* yapılmasını istemektedir. Savaştan sonra bir lokomotif fabrikası için istenen kredi, Thornburg tarafından veto edilmiştir. Uçak ve dizel motoru imali için bu krediler geri çevrilmiş, *«Türkiye basit tarım araçları imali ile yetinmeli, bunların bile bir kısmının montajından ileri gidilmemelidir.»* denilmiştir.

İşte «Amerikalı efendinin» tavrı budur! «Amerikalı efendi», avucu önde boynu bükük Türkiye'yi istediği gibi çekip çevirmek amacındadır.

1940'lardan itibaren güçlenen karşı-devrim esasen emperyalistlerin yenisömürgeci girişimlerinin kolayca başarıya erişmesi için yoğun bir çaba göstermektedir. Özellikle 1940'ları izleyen yıllarda işçi örgütlenmelerine en ters tavır alınmış; 1946'da Türkiye'li Marksist-Leninistlerin, yeniden ortaya çıkan emperyalist hegemonyaya karşı işçi ve köylü yığınlarını uyarmak, örgütlemek amacıyla kurdukları «Türkiye Emekçi ve Köylü Partisi» sadece 6 ay yaşayabilmiştir.

Devrin gerici hükümetleri ABD'ye avuç açılmasına gerekçe olarak şunu göstermektedirler: «Sovyet Rusya Türkiye'den toprak ve üs talebinde bulunuyor. Bu durum karşısında Batıya sığınmaktan başka çare yoktur...» Gösterilen gerekçe budur!

Meselenin aslı ise şudur:

Savaş ekonomisi şartları içinde iyice güçlenen ve savaş sonrası iktidara doğru el uzatan yerli tekelci burjuvazi ile tefeci bezirganlar ve diğer gerici kategoriler, yabancı sermaye ile tatlı ve girift ilişkiler kurmak amacındadırlar. Bu ihanetlerine bir ideolojik kılıf bulmak gerekiyordu. Bulunan ideolojik kılıf Sovyet düşmanlığı ve anti-komünizm çığırtkanlığıdır! Diyorlar ki: «Saldırgan Sovyetler bizi yutacak. Aman bir an evvel Millî bütünlüğümüz için ABD'nin kucağına sığınalım...» Söyleyemedikleri ise şuydu:

«Halkın kanını iliğini sömürerek iyice güçlendik, şükür! Millî Kurtuluşçular ile onların kolladığı Millî burjuvaziyi de kuyunun dibine ittik. Bağımsızlık elden gidiyor diye tepinip duran sosyalistleri de yok ettik. Daha ne kaldı? Efendimiz Amerika'ya kapıları ardına kadar açıp yaratacağı yeni imkanları da kullanarak sömürüye devam!.. Kısaca, Amerika için öl!»

Oysa tarih gösteriyor ki (bu tarihî gerçekleri Amerikan Senatosundaki tartışmalarda ortaya koymaktadır) Sovyetlerin Türkiye'den üs talebinde bulunduğu yıllarda, Amerika'nın Türkiye'ye yardım isteği yoktu. Ve ilk Amerikan-Türk anlaşmaları Sovyetlerin üs isteklerinden vazgeçmelerinden çok sonra yapılmıştır. Gerçekte Amerika «yardım» için, daha açık söyleyelim, «yardım yoluyla gizli işgalini yaygınlaştırabilmek için Türkiye'deki ekonomik ve politik ortamın oluşmasını beklemektedir... Bir benzetme yapmak gerekirse:

Yankee canavarı kollarından biriyle Türkiye'yi de sarmak için pusuya yatmıştır. Canavarın Türkiye'deki yardakçıları ona hareket serbestisi

sağlamak için elverişli ortamı hazırlamaktadırlar. Karşılarındaki en büyük engel, çıplak kollarıyla nice canavarları uyuz bir kedi gibi ensesinden tutup kapı dışarı eden halkımızdır. 1946'lar sonrasının tablosu budur.

THKP-C'nin savaşçıları, özde Amerikan emperyalistlerine ve yerli ortaklarına en aktif tavrı aldıkları için huzurunuzda bulunuyoruz. Bu bakımdan şu an içimizdeki canavarın ABD emperyalizminin, Türkiye'yi nasıl gizli işgal metoduyla ele geçirdiğini bu mahkeme makamında bilmesi zorunludur.

Daha önce söyledik; amacımız burada anti-emperyalist edebiyat yaparak, kahramanlık öyküleri anlatarak duruşmayı uzatmak değil, bunu gerekli görmüyoruz. Kişisel endişelerimizde yok. Tek amacımız, oligarşinin şimdiye kadar ustaca oyunlarla şirin göstermeye çalıştığı Yankelerin Türkiye'ye ve halkımıza oynadıkları iğrenç oyunları bir kere daha devrimcilerin gür sesiyle haykırabilmek! Bir kere daha bütün yurtseverleri Yankee canavarına karşı aktif mücadeleye çağırmak ! Budur amacımız!

Şunu soralım: II. Yeniden Paylaşım Savaşı sıralarında Sovyetlerin (Stalin'in) politikası şu değil de bu olsaydı ne değişirdi ? Hiçbir şey! Türkiye'nin 1923'lerden bu yana anlattığımız iktisadî, sosyal ve politik yapısındaki geriye doğru değişiklik, aynı zamanda, emperyalistlerin gizli işgal planlarını uygulayabilecekleri ortamı da gitgide geliştirmiştir. Ama bu, elbette bu ortamın yaratılması için canla başla çalışan, sonunda, en haysiyetsiz şekilde Yankee emperyalizmine avuç açan hainlerin aktif rollerini görmezden geleceğiz anlamını taşımaz.

Ve bu, elbette, velev ki gözdağı vermek amacıyla da olsa Sovyet'lerin, sosyalizmin özüne aykırı bir şekilde Türkiye'den toprak talebinde bulunmalarını eleştirmeyeceğimiz anlamına da gelmez

O dönemde ABD'li emperyalistler (Amerikan senatosunda yapılan konuşmalara dayanarak söylüyoruz.) yavaş yavaş «hür dünya» (!) nın koruyucu meleği kesilmek üzeredirler.

Görüyoruz ki ABD'nin Türkiye'deki «planlı varlığı» için gerekli ortam hazırlanmış, kitleler kandırılmış, yurtseverler ezilmiş, buna karşılık Amerika da kendi hazırlığım tamamlamıştır. Artık DP'nin (karşıdevrimin) iktidarı alması için hiç bir neden kalmamıştır.

Ta 1923'lerden itibaren «millî kapitalist» imali için harcanan çabalar baştan beri anlatmaya çalıştığımız gibi, millî burjuvazinin bir

kesiminin tekelleşmesine yol açmış; tekelci yerli burjuvazi ABD'nin Türkiye'ye girmesinden itibaren daha da güçlenmeye başlamıştır. Artık gündemde 1923'lerde olduğu gibi reformist burjuvazinin güdümünde bağımsız kalkınma girişimi yoktur, olamazdı da! Artık gündemde emperyalizme bağımlı tekelci-burjuvazinin o evredeki müttefikleriyle birlikte iktisadî, sosyal ve politik alanlarda kesin hakimiyet kurmaları ve efendileri ABD ile birlikte halkımızı daha da insafsızca soymaları; kısaca, Türkiye'yi süratle yarı-sömürge haline getirmeleri yazılıdır.

1950 iktidar değişikliği, anlatacağımız sosyoekonomik temel üzerinde, yükselen bir karşı-devrimdir. Radikal sivil ve asker aydınlar ile bağımsız kapitalist kalkınmadan yana olan reformist burjuvazinin (Millî burjuvazinin) alaşağı edilmesidir.

2) 1950-1960 Dönemi

1950 karşı-devriminin sınıfsal temelini daha berrak koymakta yarar görüyoruz.

1923'de tespit edilen, «reformist burjuvazi (millî burjuvazi) eleştirme yolunda bağımsız kalkınma» politikası gereği, lüzumlu olan sermaye birikimi, işçi ve köylü kitlelerin fedakarlığına dayanılarak sağlanmaya çalışılmış, dış yardıma rağbet gösterilmemişti. Özellikle 1925'den sonra işçi hareketlerine karşı sert tepki gösterilmesi, işçi örgütlerinin (mesleki ve politik) kapatılması ve işçi haklarının sürüncemede kalması bütün, bunlar, burjuvazinin arkalandığını gösterir.

Gerekli olan sermaye birikiminin bu yolla sağlanması ancak, elde edilen birikimin verimli yatırımlara dönüştürülmemesi, arzulanan kapitalist kalkınmayı gerçekleştirememiştir (ki imkansızdı bu): Böylece reformist burjuvazinin bir kanadı işbirlikçi burjuvazi niteliğini (tekelci yerli burjuvazi niteliğini) kazanmış; bu kanat, özellikle «savaş ekonomisi» şartları içinde iyice güçlenen tefeci-bezirgan ve toprak ağalarıyla ittifak kurarak iktidara yönelmiştir. Demokrat Parti, politik iktidarı, bu temel üzerinde yükselterek almıştır.

Başka bir ifadeyle, DP'nin sınıfsal temelini işbirlikçi burjuvazi, tefeci bezîrganlar, toprak ağaları meydana getirir idi. Bu ittifak, hiç şüphesiz, birbirinden farklı şeylerin *çelişkili beraberliğiydi*. Tekelci yerli burjuvazinin tefeci-bezirgan ve toprak ağalarıyla ittifaka girmesi zorunlu

bir durumdu. Çünkü işbirlikçi burjuvazi —ABD'li emperyalistler tarafından desteklenmesine rağmen— o dönemde, *iktidarı tek başına ele geçirecek durumda değildi*. Yani siyasi-ekonomik genel hayatı kontrol için tefeci-bezirgan, toprak ağaları ikilisine muhtaçtı, Geniş yığınlara meta sürümünün tarihî temelleri olan tefeci-bezirganlar aracılığıyla yapıyor; bu çağ dışı kategorilerin ideolojîsinden ilerici fikir ve davranışları ezmek için yararlanıyordu. Bu hakim ittifak arasındaki çelişki, 1971 yılma kadar, yani tekelci yerli burjuvazinin tek başına iktidarı alabilecek bir güce erişmesine kadar köklü bir politik kriz yaratmamıştır.

1950 karşı-devriminin temel özelliklerinden birisi de yeni bir sömürü metodunun uygulanmasına geçişidir, ilk sömürgecilik anlayışına göre sömürülen ülkeler bir hammadde deposu halinde bırakılır, sanayi gelişmesi usta manevralarla önlenir, böylece geniş bir mamul madde pazarı elde tutulurdu. Özellikle 1945' lerden sonra bu politika şekil değiştirmeye başlayacaktır. Yeni sömürgecilik metotlarına göre, sömürülen ülkelerde kurulan tek tük ağır sanayi tesisleri montaj sanayiin gereklerini yerine getirir şekilde düzenlenecek, sanayi yatırımları bu amaç göz önünde tutularak planlanacaktır.

Nitekim daha önce de bahsettiğimiz Weston Thornburg, 1950'de yazdığı «Türkiye'nin Bugünkü Ekonomik Durumunun Tenkidi» adlı raporun 92 ve 126. sayfalarında şunu söylemektedir: «Türkiye basit tarım araçları imaliyle yetinmeli, bunların bile bir kısmının montajından öteye gitmemelidir. Mahsulün istihsalinde çoğu saban, el aletleri ve araba gibi basit alet ve edevata lüzum vardır. Bunların bir kısmı Türkiye'de imal olunacağı gibi, diğerlerinin montajı da Türkiye'de yapılabilir. Amerika'da ziraat imali ile iştigal eden kimseler hangi ziraat aletlerinin mahallen imal olunması, hangilerinin montajının mahallen yapılması ve hangilerinin de mamul olarak ithal olunması lazım geleceğini pek iyi tayin edebilirler.» Burada ilk ağızda açığa çıkan iki gerçek vardır. Birincisi, bizi ilgilendiren ekonomik konularda karar verme yetkisinin bize değil, fakat Amerika'ya ait olması ve bağımsızlığımızın utanç verici şekilde ayaklar altına alınması; ikincisi de yeni sömürgecilik metodunun bundan böyle montaj sanayii olacağıdır. Bunun tatbikatını ileride göreceğiz. Elbette bu, mamul madde ihracının büsbütün terkedileceği anlamına gelmez; sadece tali plana düşeceği anlamına gelir.

A) ABD'nin "Gizli işgal" inin İleri Aşamalara Yönelmesi;

1950 dönemi aynı zamanda devletçilik politikasının sonu olmuş, hükümet programları nitelik değiştirmiş, ekonomik alanda liberalizm şampiyonluğu yapılmıştır. DP'nin mecliste programı şöyleydi: «İktisadî sahada devlet sektörünü mümkün olduğu kadar daraltmak, hususî teşebbüs sahasını mümkün olduğu kadar genişletmektir.» Bu politika ile yabancı sermayenin tüm sanayi kurumlarımıza nüfuzu sağlanmış olacaktır. Takip edilen politika gereği özel teşebbüs sadece destek görmemiş fakat kurulu devlet fabrikaları bile özel teşebbüse devredilmek istenmiştir. Öncelikle çeşitli dokuma, çimento, tuğla ve kiremit fabrikalarını elden çıkarmak ve devletin bu alanlara artık yatırım yapmaması düşünülmüştür.

Bu politikada o kadar ileri gidilmiştir ki iki büyük devlet teşekkülü, yabancı sermayeyi ortak etme amacıyla, anonim şirketi haline .getirilmiştir. 1951'de kabul edilen bir kanunla Devlet Deniz Yolları, anonim şirket şeklinde banka haline getirilmiştir. Devlet Hava Yolları ise İngiliz Hava Yollarına ortak edilmiştir. Bu arada bazı alkollü içkiler devlet tekelinden çıkarılmış, bu alanda özel teşebbüse açılmıştır. Adnan Menderes 1954 yılında Amerikan gazetecilerine verdiği demeçte, «1950 ile 1954 arasında bir mukayese yaparsak şunu görürüz ki, eğer 1950'de devlet sektörüyle hususi sektör elindeki sanayi yarı yarıya idi ise, hususi teşebbüsün gelişmesi neticesinde, 1954'de, memleketimiz sanayiindeki devlet sektörü hissesi 1/4'e inmiştir. Bugün askerî maksatla kurulmuş olanları hariç, *devlet elindeki iktisadî teşebbüslerin herhangi birini, talibi bulunduğu takdirde hususi teşebbüse devretmek bahsinde hiçbir mani yoktur.* Bunları hususi teşebbüse devredeceğimiz muhakkaktır», diyerek güdülen politikayı açıkça anlatmaktadır. Bu arada şunu da unutmamak gerekir ki devlet teşekkül ve fabrikalarının özel teşebbüse devri ve özel teşebbüsün azami teşviki ve korunması yabancı sermayenin Türkiye'ye gelişiyle atbaşı gitmektedir. *Desteklenen özel teşebbüs yabancı sermayeye dayalı özel teşebbüstür.* Nitekim 1951'de 5821 no ile kabul edilen «Yabancı Sermaye Yatırımlarını Teşvik Kanunu», yerli özel teşebbüsün yatırım yapabileceği her alanda ve sanayi, enerji, maden, bayındırlık, ulaştırma ve turizm sahalarına yatırılmak şartıyla kabul edilmektedir. Görülen odur ki memleket yabancı

sermayeye açılmakta, bunun için gerekli olan her kanun çıkarılmaktadır. Bu arada Amerikalı müşavirlerin ve üyesi olduğumuz Avrupa iktisadi İşbirliği Teşkilatı'nın (OECD) tavsiyelerine uyarak dış ticarette liberasyona gidilmiş, ithalatın % 60'ı serbest bırakılmıştır. Ne var ki liberasyon aşırı ithalatı getirmiş, kısa sürede döviz sıkıntısına düşülmüş altın mevcudunu azaltmış. Dış ticaret açığını artırmıştır. 1950 yılında 62 milyon lira olan dış ticaret açığımız 1951 246 milyona, 1952 de 540 milyona yükselmiştir. 1952 sonbaharında Türkiye 233.9 milyon dolarla Avrupa ödeme birliğinin en büyük borçlularından olmuştur. Ödenmemiş ticari borçlar 1954 yılında 200 milyon doları aşmıştır. Merkez Bankasının 1950 yılında 322 milyon lira olan dış ödeme olanağı 1952 de 12 milyona düşmüş, 1954 den bu yana menfi bakiyeler vermeye başlamıştır. Altın ve döviz stoklarımızın erimesi, dış ticaret borçlarının anormal hızla artması ve dış ödeme olanağımızın kalmaması uğruna güdülen politika bir avuç ithalatçı ve tüccar için «altın yıllar» olmuştur. öyleki 1950 de 135 bin ton olan çimento ithali 1955 de 811 bin tona yükselecek, buna paralel olarak yatırımlar artacak, 1950 yılında 173 milyon lira olan emperyalizme dayalı özel yatırımlar 1954 yılında l milyar 461 milyona yükselecektir. Ama ne çareki bu yatırımların kaynağı döviz ve altın stoklarımız olacak, anormal borçlar birikecek, dış ödeme gücümüz kalmayacak, ticaret açığımız ödenmez hale gelecektir. Şöyle ki; 1951-1957 döneminde 484 milyon dolar ihracat kredisi alınmış, ticari krediler 211 milyon dolara erimiştir. Ekonomiye yapılan bu dönemdeki toplam sermaye transferi l milyar 505 milyon dolardır. Yani tüm ekonomi yatırımları, alınan borç ve krediler üzerine yapılmıştır. Ekonomimizin yukarıda rakamlarla ifade edildiği üzere, bu kadar korkunç şekilde dışa bağımlı hale gelmesi esasen Amerikan emperyalizminin politikası gereği olmuştur.

Nitekim Truman'ın "Fourpoint Yardım Programı" nın dış yardım şartlarından biri «Büyük ölçüde artan özel sermaye akımını teşvike özellikle önem verilmesidir». Başkan Eisenhover ise «dış ülkelere özel sermaye akımını teşvik yolunda hükümetimiz elinden geleni yapacaktır. Bu dış politikamızın ciddi ve açık bir amacı olarak yabancı ülkelerde böyle yatırımlar için elverişli bir ortam yaratılmasının teşvikini gerektirir,» 1950 den sonra Menderes politikasının özel ve yabancı

teşebbüse açık ve teşvik edici şekilde olması ile Truman ve Eisenhover'in konuşmaları arasındaki paralellik, üstelik yukarda verilen rakamların paralelliğini ispat eder durumda olması, emperyalizmin planlı sömürüsünü ve bunu temin için sarf edilen iki taraflı gayreti gösterir. Açıkça söylemek gerekir ki bu gayretler «olumlu» sonuçlar vermiş, ikinci bir 1838 anlaşması, 6224 nolu ve 1954 tarihli yabancı sermayeyi teşvik kanunu çıkarılmıştır. Bu gayretlerin göze çarpan özelliği şudur; Her iki tarafta yapılan anlaşmaların «millet iradesi sonucu» olduğunu, kolaylıkla imtiyazların «Milletin arzusu ve isteği üzerine» tanıdığı söylememektedir, öyle ki 1953 de Amerikan Dış İktisadi Politika Komisyonu Başkanı O. B. Randall Ankara'yı ziyaretinde verdiği demeçte, yerli-yabancı özel teşebbüse dayanmanın Türk milletinin iradesi sonucu olduğunu söylemiştir. Her ne hikmetse millet imtiyazları kendi ira-desiyle vermekte, tüm sömürü kapılarını kendi isteğiyle açmaktadır!. 1838 Serbest Ticaret Anlaşması imza edilirken de Mustafa Reşit Paşa kanununu yeterli bulmayan petrol tröstleri 1957 yılında 6987 nolu kanunla yeni bir imtiyaz koparmışlardır: Türkiye'de rafineri kurma işini üstlenmişlerdir. Bu imtiyazı ise dışarıdan petrol ithal etme imtiyazı iz-lemiştir. Ataş'a, petrol dairesince —ki bu daire bakanlığa değil, doğrudan doğruya bakana bağlıdır— verilen belgede şu önemli imtiyaz yer almaktadır: *Yabancı ham petrol rekabet fiyatı ile değil, ilan edilecek monopol, yani dünya tekel fiyatıyla ithal olunacaktır.* Ve tabi ilan edilen fiyat serbest piyasa fiyatının % 30-35 kadar üstündedir. Rafineri bu imtiyazlı durumda *80 yıl işletme hakkına sahip olmaktadır.*

1950 ile başlayan Amerikan güdümlü yönetim elbette ekonomik yapıda olduğu gibi düşünce alanında da kendini hissettirecektir. «Küçük Amerika» hayalleri dolar üzerine kurulduğu için, Amerika'nın her arzusu bizim için emir yerine geçecekti. Kore savaşları, kulluğumuzu göstermek için en iyi fırsat oldu. Zaten 1945'lerden sonra başlayan Antikomünist propaganda 1950'lerde daha da hızlanmış, Kore'ye asker gönderme üzerine açılan tartışmalar «milli bütünlüğü bozucu faaliyetlerden sayıldığı için solcu avına girişilmesine vesile olmuştur öyle ki, bugünkü MUSA-USA örneği, o gün de başka şekillerde görülmüş Amerika aleyhine en ufak söz, hatta ima, çok sert tepkiyle karşılanmıştır. Hükümetin niteliği ve o günkü sosyal sınıflar kombinezonu

anti-emperyalist ve Marksist her hareketin ezilmesini gerektirdiğinden, Kore'ye asker gönderilmesini protesto eden *Türkiye Barışseverler Derneği* kurucuları ve bildiri dağıtan üyeleri tevkif edilmişler; Nuhun Gemisi Barış Gençlik, Gerçek gibi dergileriyle İÜTB dışında bütün talebe dernekleri kapatılmıştır. Hakim gerici ittifakın bu genel taarruzunu 1951 tevkifatları izlemiş, bu vesileyle 141 ve 142. maddeler daha da ağırlaştırılmış, Dr. Şefik Hüsnü'nün başkanı olduğu Emekçi ve Köylü Sosyalist Fırkasının öncülüğünde gelişen sendikal hareketler ezilmiş, ClA'nın gayretiyle, bütün niteliği herkesçe bilinen Türk-İş kurdurulmuştur. 1951 tevkifatları sırasında Emniyet Müdürlüğü l. Şube hücrelerinin bulunduğu kısım Bakanlar Kurulu kararıyla Askerî Cezaevi sayılmış, pek çok sosyalist ve vatansever bu hücrelerde bir yıl işkence görmüştür. işkenceler altında yürütülen tahkikatta üç ekip —askerî savcı, siyasî polis, Amerikan İstihbarat Teşkilatı— görev almış; sanıkları yargılayan mahkeme başkanı İzzet Cebe'nin o zamanın Millî Emniyet İstanbul Bölge ikinci başkanı olduğu Yassıada duruşmalarında anlaşılmıştır.

Bu arada 1954 yılında, devrimci anısı Türkiyeli sosyalistlerce her zaman saygıyla anılacak olan *Dr Hikmet Kıvılcımlı VATAN PARTİSİ kurulmuş* bu parti de, o sıralar en azgın dönemini yaşayan vatan hainleri tarafından 1957'de kapatılmış; Vatan Partililer ihtilalci 9 subayla birlikte Harbiye'de hapsedilmişlerdir. Kıvılcımlı ve arkadaşları ile ihtilalci 9 subay 7-8 ay süreyle çeşitli işkencelere uğratılmışlardır.

Görülüyor ki durum; şu içinde bulunduğumuz şartlara son derece benzemekledir.

Devam edelim:Dikkat edilecek olursa, Kurtuluş Savaşı'ndan sonra özel teşebbüs sadece devletten yardım ve teşvik görmekte iken özellikle 1950'den sonra yabancı sermayenin büyük desteğini almıştır. Bu ise elbette ki dışa bağımlı burjuvazinin, tekelci burjuvazinin iyice güçlenmesi anlamına gelecektir. *1951-1960 yılları arasında 548 milyon tutarında yabancı sermayenin 514 milyon liralık yerli sermayeyi çektiği görülür.* Yerli ve yabancı sermaye arasındaki ilişkiler o derece gelişmiştir ki, bazı hallerde yabancı sermayeye yatırımlarda çok az hisse düşmekte, hatta yalnızca lisans ya da mamulün adıyla yetinilmektedir. Mesela, Coca Cola yerli sermaye ile kurulduğu halde yüzde yüz dışa

bağımlıdır. Öteki montaj sanayi yerli yatırımları olduğu halde yüzde yüz dışa bağımlıdır, İş Bankası ise Prelli, Unilever, General Electric Tam Sigorta, Türk-Amerikan Dış Ticaret Bankası gibi iştiraklerle yabancı sermayenin en büyük ve en güçlü ortaklarından biri olmuştur (Avcıoğlu, Türkiye'nin Düzeni.)

Özel teşebbüsün yapamayacağı yatırımlar devlet sermayesi ve alınan kredilerle sağlanmış ve devlet gücünün özel teşebbüs yararına nasıl kullanılacağı en iyi şekilde gösterilmiştir. «Çukurova Elektrik» bunun en iyi örneklerinden biridir.

Seyhan Barajı Dünya Bankası'ndan sağlanan geniş krediler ve bütçeden yapılan harcamalarla inşa edilmiştir. Ne var ki Dünya Bankası krediyi barajdan sağlanacak elektrik enerjisinin özel bir şirket tarafından işletilmesi şartıyla vermiştir. «Çukurova Elektrik TAO» bu şekilde doğmuştur. Yapılan bir sözleşme ile bütün tesisler şirkete devredilmiştir. 105 milyon liraya mal olan bu tesislerin bir özel şirkete devredilmemesi söylendiğinde zamanın Bayındırlık Bakanı şöyle demiştir: «Mülkiyetini vermediğimiz taktirde Beynelmilel İmar ve Kalkınma Bankası'ndan istikraz yapmak imkanı yoktur. Onlar öyle istiyorlar, biz de böyle yapıyoruz.» Tabii ki özel teşebbüse devredilen bir işletmenin kim ve ne için çalıştığını söylemeye gerek yoktur!..

Yabancı sermayenin de katıldığı daha büyük çapta bir örnek Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları TAŞ.'dır. Erdemir, devlet sermayesi ve Amerikan Kalkınma İkraz Fonu'ndan sağlanan 129 milyon dolarlık krediyle kurulmuştur. Fakat kredi, bütün işin «Coppers Corp. Inc.», «Westinghouse Electric İnt. Comp.» ve «Blovv Knox» adlı üç Amerikan şirketinin kurduğu Coppers grubuna verilmek şartıyla sağlanmaktadır. Devlet, tesisin kuruluşuyla ilgili bütün parayı, projede öngörülen parayı ne kadar aşarsa aşsın sağlamayı kabul etmiştir. Ama tesislere sahip olacak şirket, devlet isterse hisselerin tamamını ele geçirsin, ebediyen bir özel teşebbüs olarak kalacaktır. Ayrıca şirkete vergi muafiyeti, kamulaştırma yetkisi ve % 6 kar garantisi gibi birçok imtiyaz sağlanmıştır. Bu arada mukaveleye, malzemenin yüksek fiyatlı Amerikan piyasasından alınması, malzemenin yarısının Amerikan gemileriyle taşınması gibi maddelerin konması da ihmal edilmemiştir. Elbette ki bu şartlarla kurulan şirket maliyetini iki misli arttırmıştır. Bu ise mamullerin

fiyatını yükseltmiştir. Türkiye'de yassı çelik tekelini ve dolayısıyla yassı çelik işleyen yan sanayii elinde tutan Erdemir. tamamen devlet malı olmasına rağmen yönetim kurulunda hakimiyet üç sandalye ile Amerikan Coppers grubundadır. (Avcıoğlu, Türkiye'nin Düzeni.)

Bu iki örnek Devlet imkanlarının yabancı sermaye ve özel teşebbüs tarafından nasıl kullanıldığını göstermesi bakımından önemlidir. Burada hemencecik şu akla gelmektedir. Birinci meşrutiyet yıllarında, 1860-1870 yıllarında da Devlet gene aynı şekilde, fakat dış istikrazlar yoluyla ve demiryolu hattı inşası bahanesiyle soyuluyordu. Aradaki fark, *bugünkü sömürünün daha ince, daha sistemli ve daha komplike oluşudur.* Bu da emperyalizmin bu denli geliştiği dönemde zorunlu bir farktır. Peki 1960'a kadar süren bu dönemin bilançosu nedir?

Rakamlarla konuşursak, 1948-1951'de ortalama gayrisafi Millî Hasıla'nın % 10,1'ine erişen yatırımların 1952-1955'de 13,5'a ve 1956-1959'da 13,8'e çıktığını görürüz. Yatırımlarda özel sektör payına düşen rakam 1954 yılına kadar yükselmiş, 1954'den sonra düşmüştür. Ve ortalama % 6-7 civarında kalmıştır. Özel sektör yatırımlarının % 50'inden fazlası konut yatırımlarına gitmiştir.

Sanayide ise durum şöyledir: 1940'dan önce kurulmuş. ve bugün de mevcut olan işyerlerinin sayısı 344'dür. 1940-1950 arasında 368 işyeri daha açılmıştır. 1950-1954 arasında ise açılan işyerleri sayısı 556, 1955-1959'da 734'dür. 1963 yılında böylece on veya ondan fazla işçi çalıştıran işyeri sayısı 2775'tir. Bunun 882'si gıda ve 689'u dokuma alanındadır. 1950'den önce ayakkabı ve kauçuk imal eden 13 işyeri varken, 1963'de bu sayı 82'ye yükselmiştir, ilaç sanayii 20'den 65'e, ithalata dayanan plastik eşya sanayii 6'dan 41'e yükselmiştir. Radyo, taşıt, buzdolabı, elektrik süpürgesi gibi montaj sanayiinde büyük artış görülmüştür. *Buna karşı, metal ve makine sanayiinde, özel sektör yok gibidir.*

Yukarıdaki rakamlardan .anlaşılan şudur ki, tüketim sanayiinde belli bir artış olmuş, montaj sanayii gelişmiş, fakat ağır sanayi hemen hemen hiç gelişmemiştir.

Sürekli alınan dış yardımlar ve borçlanmalarla 1954'e kadar yatırım alanında sürekli bir artış olmuş, fakat 1955'ten sonra son derece bozulan bütçe, artan dış borçlar, büyüyen ticaret açığı sebebiyle yatırımlar daha çok devlet ya bancı sermaye şeklinde olmuş, özel teşebbüs

şeklinde olmuş özel teşebbüs nispeten riski olmayan inşaat alanına yatırım yapmıştır. Zaten her büyük sanayi tesisinde yabancı sermayenin damgasının bulunması böyle yatırımlardan ;yerli teşebbüsü uzaklaştırmış, ancak ortaklıklar yoluna gidilebilmiştir.

1954'den sonra özel teşebbüsün yatırım alanı ve oranı azalmış, bu yatırımlar da çoğunlukla mesken yatırımına gitmiş, yerli özel teşebbüs daha çok inşaat müteahhitliğine yönelmiş, sanayie ayrılan yatırımlar ise daha çok dokuma ve gıda sanayiinde yoğunlaşmıştır. *1954'e kadar yapılan büyük borçlar, eriyen döviz ve altın stokları, borç ödeyemez hale düşme ve bütçenin açıklar vermeye başlaması, salgın halini alan büyük yolsuzluklar, vergi kaçakçılığı artan hayat pahalılığı, rüşvet, irtikap, adam kayırma büyük huzursuzluk kaynağı haline geldi*. Nitekim ilk ağızda göze çarpan banka ve sigorta yolsuzlukları yukarıda söylediklerimizin rakamlarla ifadesidir. Öyle ki bankacılık, para ticareti çok karlı bir iş olmaktadır. Düşük faizle toplanan küçük tasarruflar, daha yüksek faizle kiralanmakta ve doğrudan doğruya işletmeye yatırılmaktadır. 7129 sayılı kanundan sonra 1,25 milyon lirayı bulan herkes, her teşekkül mevduat kabul etmek hakkını almakta, banka kurmak kolaylaşmaktadır. 1950'de 34 olan banka sayısı 1959' da 58'e, şube sayısı 535'den 1710'a yükselmektedir. Bu istikrarsız gelişme sonucu 27 Mayıs'tan sonra Sanayi Bankası, Raybank, Türkiye Kredi Bankası gibi pek çok teşekkülün tasfiyesi gerekmiştir. Ayrıca faaliyette bulunan pek çok bankanın aktiflerinde, tahsillerinden çoktan ümit kesilmiş milyonlarca liralık kredi gözükmektedir. Bu krediler bankaların «diğer aktifler» hesabında gösterilmektedir. «Diğer aktifler»in içinde gözüken kredilerin % 80'i çoktan batmıştır ve bu hesap 1964 yılında 3 milyar 147 milyonu bulmuştur. Bu kadar büyük miktarda batan kredi, bankacılığın ne hale geldiğini gösterir. Ve ilginçtir ki tasfiye olan bankaların arkasında Şakir Kesebir. Mithat Nemli, Hayri İpar, Ali Bezmen gibi muteber (!) iş adamları da vardır.

Bunlar halkın tasarruflarını kendi işleri için kullanmak üzere banka kurmaktan, ödenmeyeceğini bildikleri halde kredi vermekten bile çekinmemişler ve fakat tasfiyelere ve hileli iflaslara rağmen muteber (!) işadamı olmaya devam etmişlerdir. Kısaca, yasalara uygun (!) hırsızlık, akıl almaz bir düzeye ulaşmıştır.

Özel bankalar yanında devlet bankaları da büyük zararlara uğramışlar, politik gücü ellerinde tutan kişiler, banka olanaklarını kendilerini destekleyenler veya doğrudan kendileri için kullandıklarından büyük meblağlar tutarı ödenmemiş krediler meydana gelmiştir. 1964 yılında tasfiye edilen bankalar hariç, bankaların «diğer aktifler» hesabı 502 milyon lira tutarken, devlet bankalarının «diğer aktifler» hesabı 2 milyar 502 milyon liraya ulaşmıştır.

Bankacılığın yanında sigortacılık, arsa spekülasyonu, ihale yolsuzlukları, müteahhitlik tatlı kar sağlayan iş alanları olmuş, bütün bunlar beraberinde bir çürüme getirmiştir.

Sürdürülen bu talancılıkla biriken sermaye yabancı tekellerin denetimine geçmiş, kredi ve yatırım konusunda bütün inisiyatif, sermayesi güçlü olan birkaç bankanın *inhisarına* girmiştir. Şartlar tekelci burjuvazinin süratle gelişmesine çok elverişlidir. Bu şartları yukarıda izah ettiğimiz gibi, emperyalizmin oluşturduğu su götürmez bir gerçektir. Tekelci burjuvazinin gelişme süreci içinde, rekabet, gittikçe kısıtlanıyor, Türkiye ekonomisi birkaç tekelin kontrolüne süratle girmeye başlıyordu,

Bu başıboş gidişten halk, doğal olarak. her geçen gün biraz daha sıkıntıya düşmüş, biraz daha sefaletin batağına batmıştır. işçi ücretleri fiyat yükselmelerinin çok altında bir seyir izlemiş, diğer yandan işçi haklarına ağır darbeler indirilmiştir. Tekelci burjuvazinin lehine geliştirilen bu şartlar, reformca burjuvaziyi de oldukça tedirgin etmiştir. Böylece rekabet imkanlarının kısıtlanışı ve sanayi yatırımı yapma imkanlarının birkaç elde toplanması sonucu geriye ancak inşaatçılığın kalması, yerli burjuvazinin ekonomik çıkarlarına ters düşmektedir. Tekelci kapitalin az gelişmiş ülkelerdeki teminatı olan ikili anlaşmalar, askerî üslerin kurulması, devlet yönetîmine yabancı uzmanların yerleştirilmesi, barış gönüllülerinin yurt sathına dağılması, ülkenin yabancı sömürü altına girdiğini belirleyen ve dostun düşmanın gözünden kaçıramayacağı somut deliller haline gelmiştir.

B — Derinleşen Ekonomik-Sosyal ve Politik Kriz:

Emperyalist hegemonyanın belirttiği bu vurguncu, enflasyonist politika esasen mevcut olan iktisadî, sosyal ve politik krizi derinleştirmiştir. Hakim ittifak ve onun politik arenadaki temsilcisi DP, halkın

politik mücadelesini yönlendire bilecek devrimci bir siyasi partinin olmamasından da yararlanarak gitgide açık faşizme doğru kaymaya başlamıştır. Bir yandan dinci, gerici akımların örgütlendirilmesine hız verilmiş, öte yandan emperyalistlerin ünlü "bölyönet" taktiği CHP-DP çekişmesi halinde tezgahlanmıştır. Akıllara durgunluk veren bir particilik en ücra kasabalara ve köylere kadar sokulmuş, Türkiye «partici» düşman kamplara bölünmüştür. Devletin bütün kurumlarına yansıyan parti çekişmesi; rüşvet ve adam kayırma mekanizmasını olağanüstü boyutlara eriştirmiş, bu ise, «vatan cephesi» sapıklığının temelini hazırlamıştır. Radyolar hergün «vatan cephesine» girenlerin listelerini yayınlamaya başlamış; bu cepheye (!) girmeyenler nerede ise «düşman cephesi» sayılmıştır.

İçinde yuvarlanılan derin krizler, başta işçi sınıf olmak üzere köylüyü, şehir küçük burjuvazisini mahvetmiştir. Devrimci bir parti olmadığı için muhalefet ve hareketi CHP ile onun gençlik kolları ve aynı paraleldeki TMTF tarafından yönlendirilmiş; giderek gençlik eylemleri patlak vermiş, İstanbul, Ankara gibi şehirlerde mitingler yapılmıştır. Bu sokak gösterileri karşısında deliye dönen hain Menderes yönetimi resmî, sivil faşist kuvvetlerini gençliğin ve halkın üzerine göndermiş, özellikle polis, kan dökmüştür, öğrenci yurtları makineli tüfekle taranmıştır.

Ekonomik buhranın yarattığı zincirleme krizlerden şaşkına dönen Menderes önce Amerika'ya, sonra da Sovyetler'e avuç açmış; ne varki özellikle ABD'den yüz bulamamıştır. O sıralar ABD'nin Menderes'e karşı takındığı ters tavır, ancak Menderes yönetimine karşı ABD'nin yeni bir alternatif araması şeklinde izah edilebilir.

O dönemde bu alenî huzursuzluğa sadece sivil değil. fakat aynı zamanda asker aydınlardan da karşı çıkmalar görülmeye başlanmıştır. Tekelci yerli burjuvazinin ve o dönemdeki müttefiklerinin süratle güçlenmelerinden rahatsız olan reformist burjuvazi artık evrimci yolun; seçim müessesesinin hiç bir şeyi değiştiremeyeceğini hissedince, radikal sivil ve asker aydınları desteklemiştir. Derin iktisadî krizin doğurduğu sosyal ve politik kriz, 27 Mayıs'ta, işbirlikçi burjuvazi —toprak ağaları— tefeci bezirganların alaşağı edilmesiyle bir çözüme bağlanacaktır.

3) 1960-1971 Dönemi

A) 27 Mayıs Devrimi

Amerikan kredi borçlandırmalarının Amerikalılar tarafından bile beğenilmeyen plansız harcanışı, bir politika güdülmeksizin yapılan yersiz yatırımlar, batan milyonlarca lira para elbette ki kitlelerin sefaletini de beraber getirecekti. Nitekim artan huzursuzluklar ve resmî ağızlardan açıkça ifade edilen «küçük Amerika» hayali üstüne temellendirilmiş uydu politikası, küçük burjuva milliyetçiliğine aktivite getirdi. Bu derin huzursuzluk toplumun dinamik kesimi olan gençlikte ve onun eylemlerinde yansımıştır.

27 Mayıs Devrimini açık seçik ortaya koyabilmek için DP'nin 1950'de politik iktidarı ele geçirmesinin tarihsel anlam ve niteliğini özetle belirtmek gerekir.

Daha önce de belirttiğimiz gibi, 1950'de Amerikan emperyalizmine sırtlarını dayamış olan hakim sınıfların gayrî millî partisi DP'nin iktidara gelmesi, Türkiye tarihinde tam bir dönüm noktası olmuştur. DP'nin politik iktidarı ele geçirmesi, yıllardan beri sinsi ve el altından tezgahlanan, anti-Kemalist, karşı-devrimin zafere erişmesi demekti. 1946'lardan hızla emperyalizmin kucağına kayan Türkiye, DP'nin yönetime geçmesi ile tamamen yarı-sömürge bir ülke durumuna gelmiştir. Amerikan emperyalizmi «Hür Dünya Bekçisi» adı altında, yardım paravanası ile, ekonomik, politik, ideolojik, askerî, (NATO örgütüyle), kültürel hegemonyasını, müttefiki yerli hakim sınıfların yardımıyla hızla kurmaya başlamıştır.

Kemalistlerin iktidarları döneminde, sindirilmiş, pusturulmuş olan Feodal ideolojiler, bir anda hızla gelişmiş, görülmedik bir yayılma alanına sahip olmuştur.

Bu dönem her alanda; ideolojik, politik, ekonomik, kültürel... alanlarda gayrî-millî olanın millî olana tam bir üstünlük sağladığı dönemdir. Ama, emperyalizmin ihraç malı olan şeklî demokrasiciliğin kökleşmesi, yerleşmesi ve aynı zamanda ekonomik alanda yerli sermayenin merkezîleşmesi ve yabancı tekellerle bütünleşmesidir.

Bu dönem, oligarşinin anti-Kemalist karşı-devrimi kökleştirdiği dönemdir. Oligarşik yönetim tarımda, ticarette, sanayide ve bürokraside en iri kodamanların yönetimidir. Tarımda, ticarette ve ekonomide

feodal mütegalibenin, büyük tefeci bezirganların, tekelci burjuvazinin ve büyük bürokrasi ve de Ordu üst kademelerinim emperyalizmle bütünleşmesiyle ortaya çıkan yönetime sosyal bilim oligarşi adım vermektedir. DP, emperyalizmin, işbirlikçi-burjuvazi ve feodal unsurların, Ordu üst kademesi ile büyük bürokrasinin oligarşik yönetiminin iktidar partisidir.

Anti-Kemalist karşı-devrim sadece ekonomik veya politik alanda değil, her alanda ve her kurumda tezgahlanmış ve kadrolaşmıştır. öyle ki, Kemalist, ilerici geleneğe sahip Türk Ordusu'nun üst kademesi bu oligarşik yönetime dahil edilerek (Namık Argüçler, vs.) uzun süre ülkemizdeki devrimci-milliyetçilerin büyük çoğunluğunu barındıran Türk Ordusu, oligarşik yönetime bağımlı kılınmıştır. Ancak Türk Ordusu, ne Latin Amerika'daki oligarşilerin temel dayanağı olan merasim ve bale ordusudur, ne Yunan faşist cuntasını ayakta tutan aristokrat kökenli subayların oluşturduğu Yunan Ordusudur, ne de İran ve Afganistan'da Şah ve Emir'in insanlık dışı, Ortaçağ yönetiminin vurucu gücüdür.

Türk Ordusu'nun geleneğinde emperyalizme karşı, dünyada zaferle sonuçlanmış olan ilk Millî Kurtuluş Savaşı yatmaktadır. Genellikle halk çocuklarından oluşan Türk Subaylarının çoğunluğunun karakterini belirleyen anti-emperyalizm, milliyetçiliktir. (1965'ten sonra, Askerî Liselerin kapatılması ve başka tedbirlerle, oligarşi; Ordu'nun niteliğini değiştirme gayretleri içindedir.)

Ordu ve bürokrasi içindeki, devrimci-milliyetçiler, bu anti-Kemalist karşı-devrime en sonunda kırmızı ışık yaktılar. Ve oligarşi içinde yer alan bazı Namık Argüç gibi üst kademe subayları nötralize edilerek, 27 Mayıs 1960'da hakim ittifakın partisi DP alaşağı edildi.

Alt yapıda, Amerikan emperyalizminin ülkedeki varlığından dolayı, radikal ve köklü tedbirlerle gidemeyen 27 Mayıs Devrimci Yönetimi, üst yapıda, oldukça köklü ve radikal dönüşümler sağlamıştır:

(27 Mayıs Anayasası, özerk kurumlar, teminat müesseseleri, vb.)

İşte bu niteliğinden dolayı, 27 Mayıs harekatına politik devrim demekteyiz.

Türkiye devrimler tarihinde oldukça önemli ve şerefli bir yere sahip olan 27 Mayıs Devrimi, yerli hakim sınıflara karşı, Ordu ve bürokrasi içindeki aydınların, ilerici, milliyetçi bir harekatıdır.

Kısaca, 27 Mayıs Devrimci Yönetiminin, ilk reformlarını ve de 'bu faaliyetlerine karşı tepkilerin örgütlenmesini, vb... gözden geçirelim.

27 Mayıs'ta işbaşına gelen M.B.K' nin ilk işi, bütün devrimci iktidarların yaptıkları gibi, bankalara ve borsaya el konulması olmuştur. 30 Mayısta bankalar ordu gözetimine alınmış; banka işlemleri durdurulmuş, yalnız vadesi gelen resmî ödemelere izin verilmiş, bunun dışında kalan mevduat transferi, mevduat çekilmesi ve işlemleri yasaklanmıştır. Bankaların yanısıra Borsalar da kontrol altına alınmış, tekelci yerli burjuvazinin temsilcilerinden oluşan Ticaret ve Sanayi Odaları 16 Haziran tarihli bir kararname ile kapatılmış, odalarda yeni seçimlere gidilmiş, Ticaret Borsası ve Odalar ile ilgili kanun kısmen değiştirilmiştir. Bu arada büyük sınai ve ticaret şirketleri ile devlet teşekküllerin başına M.B.K.'nin özel temsilcileri atanmıştır. Toprak ağaları sürgünde gönderilmiştir.

Millî Birlik Komitesi'nin ilk bir aylık icraatı; yani tekelci kuruluşları hedef alan ve faaliyetlerini kontrol eden, frenleyen tavrı devrimin yöneldiği hedefi göstermektedir (Ama ne yazık ki tekelci yerli burjuvazi öyle radikalist bir darbe île yıkılacak kadar güçsüz olmadığı gibi, ABD emperyalizmi de hiç pasif değildir. Ayrıca M.B.K'nin devrimin özerkine karşı tavır aldıklarının kesinlikle bilincinde oldukları söylenemez.) M.B.K. 15 Eylül tarihinde aldığı bir kararla, gerek devlet sektörü gerekse

Özel sektörle ilgili kuruluş halindeki bütün endüstri tesislerinin yatırımlarının durdurdu. Devlet sektöründe kuruluş halindeki endüstri yatırımından sadece 665 tanesinin yapımına devam etmesine ve bu iş için ayrılan 3,2 milyar liranın 1,4 milyar liraya indirilmesine karar verildi. Bu karar devlet sektörü ile iç içe girmiş bütün tekelci kuruluşların büyük bir darbe yemesi idi. Zaten devrimle hemen bütün milletvekilleri, birçok banka ve işletme müdürü, devlet kuruluşlarının önemli mevkiinde adamları tevkif edilmiş, tekelci grupların resmî işlerini yürütmekle yükümlü büyük bürokrat kesim etkisiz kılınmıştır. Tekelci gruplar böylece devlet mekanizması içindeki önemli bir kolunu yitirmişti. M. B.K. güdülen ekonomi politikasını, «kanun dışı gelir elde etme yollarını açan iktisadi koşullar yaratılmamalıdır. Bir takım iktisadî faktörleri kullanmada bütün vatandaşlara eşit fırsat verilmelidir. Sömürü

yoluyla elde edilen her türlü gelir ve tekelleşmeyi engellemek esastır,» diyerek açıklıyor, ama özel teşebbüsü her şekilde destekleyeceğini ilan ediyor, 16 Eylülde Millî Korunma Kanunu'nu yasaklayarak *tekelci gruplara* bir darbe daha vuruyordu. 1961'de ise Kurumlar Vergisi ve Gelir Vergisi kanunlarının kabul edilmesi sermayenin karını doğrudan doğruya tehdit ediyordu. Yıllık geliri 2.500 liradan az olanların vergisi % 15'ten % 10'a indi. 2.500-2.750 arası aynı (% 20) kaldı. 7.500-15.000 arası yıllık gelirlerin vergisi % 25'ten % 30'a çıktı. 30.000-70.000 arası % 40; 70.000-157.500 arası % 50; 157.500-217.500 arası % 60; 217.500-500.000 arası % 70; / ve 500.000'den fazla gelirler % 80 vergi vermekle yükümlü tutuldu, l Ocak 1962-de ise Türkiye'de tanımdan elde edilen gelire vergi konuluyor, gayrimenkul sahiplerinin vergilerine önemli artırmalar getiriliyordu.

Ekonomik mekanizmada yapılan ve yapılması istenen bütün bu tedbirler elbette üst yapı kurumlarında da yansıyacaktı. Ekonomik alandaki değişiklikler, devlet mekanizmasında da bir değişiklik getirdiği gibi, sosyal ilişkilerde bir üst yapı düzeyi çıkartacak, topluma radikal bir sosyal anlayış hakim kılınmaya çalışılacaktır.

27 Mayıs'ta sınıflar kombinezonunda meydana gelen değişiklikler idarî, adlî, sosyal ilişkilerde de, üretim ilişkilerinde de yeni sınıflar kombinesinin niteliği ile orantılı olacak şekilde bir değişikliğe yol açacaktı. Bu değişiklikleri ayrıntılarıyla daha sonra anlatacağımız için konumuza tekrar dönelim.

Reformist burjuvazinin aldığı bu ekonomik tedbirler elbette ki büyük sermayeyi belli ölçüde ürkütecek ve durgunlaştıracaktı. 1960'da özel sermayenin faaliyetlerinin azalışı, toplam sermaye yatırımındaki azalmadan da görülmektedir. 1959'da özel sermaye yatırımı 1.354 milyon lira iken, 1960'da 1.152 milyon liraya düşmüştür. Toplam yatırım miktarında özel sermaye yatırım payı da azalmıştır.

	1958	1959	1960	1961	1962
Özel Sektör	57.23	53.98	50.00	51,19	52.85
Devlet Sektörü	2.77	46.02	50.00	48.8.1	47.15

Görüldüğü gibi, özel sektörün payı 1958'e göre 1960'da daha düşüktür. Bu durum büyük burjuvazinin karlarının azalmasıyla da kendini gösterir.

Hilmi Özgen'e göre Yassıada duruşmalarının başlaması ile. şirket karlarında bir düşme görülmüş, zarar miktarı ise iki misline çıkmıştır. 1960 döneminde 1.896 şirket 1.097.217 bin lira kar gösterirken, bu rakam 1961'de 1941 şirkete 1.137.547 bin lira ve 1962'de 2058 şirkete 903.782.000 lira olmuştur. Bu durum Türkiye'nin en güçlü bankası olan İş Bankasında da yansımıştır. 1960'ın ikinci yarısında 200 liralık hisse senedi 194 liraya düşmüştür. Hele yöneticilerin tutuklanmasından sonra kurucu hisse senetlerinin fiyatları 2.700 liradan 2.395 liraya inmişti. Şüphesiz bu durum ihtilal sırasında diğer banka yöneticileri gibi İş Bankası yöneticilerinin de tutuklanmaları sonucu ortaya çıkmıştır. izahımızın başında koyduğumuz bankaların faaliyetlerini kısıtlayan tedbirler aslında, bankaların tekelci grupların beyin merkezi olmaktan ileri gelmekteydi. Gerek sanayide, gerek ticarette ve gerekse tarımda tekelci grupların hepsi 3-5 bankada üstlenmiştir. Bankalar bir bakıma tekelci işletmeler haline gelmişti.

B) 27 Mayıs'a Karşı ilk Tepkiler ve ABD'nin Baskısı

Alınan bu ekonomik ve politik tedbirler, yani banka kredilerinin durdurulması veya kısıtlanması, devlet ve özel sektör girişimlerinin durdurulması, yeni vergiler, piyasada bir durgunluk yaratacaktı. Bu durgunluk ise örgütlü bir tepkiyle karşılandı. Tüccarlar iş adamları, yatırımcılar, spekülatörler, büyük bankalar, her çeşit yayın organı, gazeteler ve toplantılarla hoşnutsuzluklarını iletmeye başladılar. iş yerlerinin kapanma tehlikesinden, piyasa durgunluğundan, ham madde azlığından, kredisizlikten yakınmalar günün aktüel konuları olmuştur. 30 Haziran 1960'da İstanbul sanayi tekstilcileri Vali ile yaptıkları görüşmede yerlerini kapatma tehdidini savurabiliyorlardı. Basında iktisat otoritelerinin büyük sermaye yatırım imkanının azaldığını belirten yazılar çıkıyor, Ticaret ve Sanayi Odalarıyla Ticaret Borsasının yayınladığı broşür yeni kanunların özel sermaye yatırımlarını önemli ölçüde baltaladığını söylüyordu. Artan baskı karşısında hükümet, iş adamları ve sanayicilere açıklama yapmak zorunda kalacak özel teşebbüse yardım meselesinin tekrar incelenmesi vaadini verecekti. Görülen oydu ki, M.B.K. güçlü tekelci gruplar ve ticaret erbabıyla baş edemiyor, *taviz politikasına dönüş* başlıyordu. Memleket ekonomisini ele geçirmiş

olan ve hemen devlet kadar güçlü İş Bankası, Sanayi Bankası gibi bankalar ağırlıklarını ortaya koyuyorlardı İş Bankası'nın 11.4 milyar liralık bütçeye karşı 6.7 milyar liraya yakın parayı kontrol etmesi, zaten M.B.K.nin işinin ne kadar zor olduğu ve başarılmaz olduğunu göstermektedir. Dayanacak hiç bir güçlü sınıf ve tabaka bulunmayan M.B.K. içinde ayrılıklar baş göstermesi kaçılmazdı. Nitekim, 14'ler hareketi bilinen Alpaslan Türkeş'in faşist yönetim uygulama niyeti (ki bu hareketi orta ve küçük burjuvazinin desteğini kazanabilirdi) Cemal Gürsel tarafından önlenmiş ve kontrol altına alınamayan tekelci burjuvazi Türkiye'nin ekonomi politikasında tekrar üstünlük kazanmaya başlamıştı. Zaten 27 Mayıs sonrasına çok güçlü giren tekelci burjuvazi, devrimin en etkili dönemlerinde bile gelişmesini sürdürebilmişti. Aşağıdaki tabloya göz atarsak,

Yıl	Şirket Başına Sermaye (Milyon)
1959	— 14
1960	— 17
1961	21
1962	42

1960 -1961 yıllarında bile, şirket sayısında bir azalma görülmesine rağmen kalan şirketlerde bir sermaye artması görülmektedir. Bu ise tekelleşmeye ve tekelci grupların devam ettiği anlamına gelir.

Diğer bir tablo da (bin lira olarak);

	Yeni Şirketler		Eski Şirketler			
	1. Sermayesi artan		2. Sermayesi azalan			
Yıl	Sayı	Sermaye	Sayı	Sermaye	Sayı	Sermaye
1959	405	296.324	263	372.187	139	113.694
1960	320	809.970	136	238.251	155	92.463
1961	170	206.325	99	209.330	140	105.879
1962	206	127.034	84	361.216	112	92.778
1963	263	224.526	104	323.144	105	72.954

Gördüğümüz ise daha önceki tabloyu doğrulamaktadır. Yeni kurulan şirket sayısı 1960'da 1959'a göre yarı yarıya azaldığı halde sermaye miktarı hemen hemen aynı kalmakta ve az sayıda şirkette bir sermaye birikimi görülmektedir. Toplam şirketlerin toplam sermayesinde göze çarpan bir değişiklik olmamış, az sayıda şirkette sermaye birikimi olmuştur. Genel panorama, tüm teorilerimizin doğruluğunu göstermektedir.

M.B.K.' nin aldığı bütün kısıtlayıcı tedbirler her şeye rağmen küçük girişimleri dağıtmış, sermayenin daha az sayıda şirket halinde toplanmasına yol açmış, tekelci grupları güçlendirmiştir. Açıklamamızın başında belirttiğimiz «27 Mayıs'a emperyalizmin göz yumması» ndan anlatılmak istenen budur. *Emperyalizm sosyo-ekonomik kanunlar gereği lehine gelişecek hiç bir hareketi engellemez*. Engellemez ama her ihtimale karşı da tedbirleri elden bırakmaz. Nitekim, toplumsal bunalım, kendi lehine gelişmesi mukadder bir alternatifle geçiştirilmiştir. ABD, Nato'ya, Cento'ya bağlılık sözüne rağmen, tedbiri, elden bırakmamış, artan iç muhalefet ve ekonomik tehditlerle bunalan M.B.K.' ne baskı yapılmaya başlanmıştır.

Bu baskının neticesi Temmuz 1960'da M.B.K. bazı yabancı firmalara, kar transferi imkanı veren *"Yabancı Sermaye Yatırımını Teşvik ve İnceleme Komisyonu"nun yeniden çalışmaya başlamasına karar verdi*. 11 Temmuz 1960 tarihli kanunlar, M.B.K. Maliye Bakanlığına, *Türkiye'de yabancı sermayenin faaliyet göstermesine izin verilmesi için emir veriyordu*. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, zor durum da kalmış bir hükümete dost elini uzatmak Amerika'nın göreviydi (!). «Armut piş, ağzıma düş» misali M.B.K. olgunlaşmış, Amerika'nın ağzına düşmek için teklif bekliyordu. Temmuz 1960'da bu teklif de geldi. Amerikan Dışişleri Bakanıyla Büyükelçisi, bağış olarak verilmek üzere l milyar liralık bir anlaşma imzaladılar. 1960 Ağustosunda ise ithal edilen endüstri maddelerinin değerinin ödenmesinde kullanılmak üzere yine «bağış» olarak 300 milyon lira para veriliyordu. Zamanın Maliye Bakanı Kemal Kurdaş 17.0cak. 1961'de yaptığı basın toplantısında, 27 Mayıstan o güne kadar ABD'nin Türkiye'ye ekonomik yardım olarak 279 milyon dolar verdiğini açıklıyordu.

Hiç şüphesiz, Amerika'nın bu yardımlarının sebepsiz olduğunu düşünmek büyük safdillik olur. Bu yardımların yapılacağını ve neden

yapılması lazım geldiğini tabii ki. Amerika adına —daha önce söylememize rağmen— bir kere daha tekrar etmekte fayda görüyoruz. *Emperyalizm yardım yaparken bir eliyle verir, öteki eliyle daha fazla alır.* Nitekim bu yardımlar yapılırken Türkiye'nin dünya tekelci kapitalizminin ağzında kalması temin edilmektedir. Daha önce belirttiğimiz sermaye yatırımları ve kar transfer îmtiyazları tekrar geçerli kılınmakta, Türkiye'yi emperyalizme bağlayan bağlar sağlamlaştırılmaktadır. Nitekim daha çok dış yardım alabilmek için gerek Kemal Kurdaş ve gerekse Ekrem Alican Amerika'nın kapısını defalarca aşındırmışlar, Kemal Kurdaş Ereğli Demir Çelik Fabrikası için 129 milyon dolarlık bir kredi koparabilmeyi başarmıştır. Avrupa Ekonomik İşbirliği (OEEC) ve Milletlerarası Para Fonu (IMF) ile kredi anlaşmaları imzalamıştır.

Artık Amerika'nın yeni hükümetten çekinecek hiç bir tarafı kalmamıştır. Eski ilişki ve «dostane münasebetler» yeniden kurulmuştur. Amerika ile ilişkileri istenen seviyeye yükselten hükümet, Almanya'dan da kredi almaya başladı. özel yatırımlar için 1961 Ocakta 100 milyon mark kredi alındı. Bu ilişkilerin en güzel kanıtı; «20 Haziran 1962'de uzun tartışmalar sonunda Batı Almanya ile Türkiye arasında imzalanan sermaye yatırımlarını karşılıklı teşvikle koruma anlaşmasıdır. Anlaşma Batı Alman özel sermayesine ayrıcalıklar tanıyordu. Anlaşmanın özünde esas amacını «bir taraf firma ve vatandaşlarının diğer taraf topraklarında sermaye yatırımı yapabilmek için en elverişli koşulların yaratılması olduğu belirtiliyor ve anlaşmanın «özel sermaye yatırımlarının teşvik ve korunmasını ve özel girişkenliğin yaratılmasının» gerçekleştirilmesi bekleniyordu. Batı Almanya - Türkiye anlaşması, Batı Almanya özel sermayesinîn istediği tüm şartları hazırlayacak maddeleri taşıyordu. Bunu <<İnternational Development Fund»un özel ilaç fabrikası için verdiği 2,8 milyon dolarlık kredi takip etti. Aynı fondan İzmir'deki bir fabrika için de kredi sağlandı. Buna karşılık Türkiye dış ticarette uygulanan bir takım kısıtlamaları kaldırdı.

C) Gerici İttifak'ın Tekrar iktidarı Ele Geçirmesi

Yukarıda anlattıklarımızdan çıkan sonuç şudur: Türkiye, emperyalizmle bir iki sene gibi çok kısa bir zamanda 1960 öncesi ilişkilerinin çok daha üst seviyesinde ilişkiler kurmuştur. Bundan sonra Türkiye

hükümetlerine düşen görev bu ilişkiyi alabildiğine genişletmek, bunu temin için de kilit noktalarına tekelci grupların mutemet adamlarını getirmekti. Nitekim M.B.K.nin üçüncü hükümeti, kurulduğu zaman hakim sınıfların çeşitli gruplarının mevzilendiği partilerden temsilci almak zorunda kaldı. 1961 Ekim'inde ise meclis seçimleri yapıldı ve yönetim partilere devredildi. 1960'dan beri olagelen tüm ekonomik ve politik gelişmelerin zorunlu bir neticesi olan seçimler, İnönü başkanlığında bir koalisyonla son buldu. CHP ile AP'nin oluşturduğu bu koalisyon hükümeti AP'nin özel teşebbüs lehine yarattığı muhalefetle karşılaştı. 1965 bütçe tartışmalarından AP 1960'a kadar öncü durumdaki özel teşebbüsün bundan böyle de tam teşvikini istiyor, M.B.K.nin yürürlüğe koyduğu Anonim Şirket karlarının kamuya açıklanmasının kaldırılmasını öneriyordu. Kendini DP'nin devamı sayan AP'ye tekelci grupların temsilcileriyle tefeci bezirgan, toprak ağaları temsilcileri hakim olmuşlar, büyük bürokratlar denilen tekelci grupların resmî işlerini yürütmekle yükümlü zümreyi de aralarına katmışlardı. Denenen her yeni koalisyon aslında, AP'de temsil edilen bu grupların devlet yönetimini nasıl yavaş yavaş ele geçirdiklerinin ispatıdır. Öyle ki Adnan Menderes'in Ticaret Bakanı Muhlis Ete, İkinci İnönü Kabinesi'nde de aynı bakanlığa getirilmiştir, "İş Bankası kurucularından olup Türkiye Sanayi Kalkınma Bankası'nın kuruluşundaki başlangıç çalışmalarını yürütenlerden olan Muhlis Efe, aynı zamanda Türkiye büyük burjuvazisinin emperyalist tekellerle sağlam bağlar kurmasını savunan ve bir zamanlar 'özel sermaye', ülke endüstrisinin önünde yer almalıdır, sloganını ortaya atan kişidir". (Türkiye'de emperyalistleşme ve Sınıf Kavgaları, Rozaliyef, s. 133) DP zamanının Bayındırlık Bakanı olan Fethi Çelikbaş İnönü'nün Sanayi Bakanı olmuştu. İş Bankası. tarafından denetlenen Türk Ticaret Bankası'nın Yönetim Kurulu Başkanı olan ve DP'nin önde gelen adamlarından biri olan Ali Şakir Ağaoğlu ikinci Koalisyon Hükümetinin Devlet Bakanı ve Millî Savunma Bakanıydı Dördüncü Koalisyon hükümetinde Demirel'in Başbakan Yardımcılığını alması, Dışişleri. Maliye, Ticaret:, Gümrük ve Tekel, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Millî Eğitim Bakanlıklarının AP'ye verilmesi artık devlet aygıtının hangi güçlerin elinden çıkıp hangi güçlerin eline geçtiğini göstermektedir. Özellikle 1963'ler den sonra emperyalizm tüm devlet mekanizmasın! kontrol etmeye 27 Mayıs'ta geri attığı adımı telafi etmeye başlamıştır.

Yapılacak iş, 27 Mayıs'ta kazanılan nisbî özgürlük ortamıyla gelişen siyasî akım, düşünce ve kurumlaşmaları ve bunların toplumdaki etkilerini yavaş yavaş silmeye ve bu işleri görmek için gerekli olan vurucu kadroları yetiştirmeye başlamaktı. Bunun hazırlığına girişmek ise ancak 1965 seçimlerinde AP'nin iktidarı aldıktan sonra mümkün olabilmiştir. AP'nin iktidarının anlamı az sayıda anonim şirket ve banka etrafında kümelenmiş bir avuç tekelci kapitalistin; Vehbi Koç, Gabır Selek, Ferit Eczacıbaşı. Kazım Taşkent, Daniş Koper, Eli Burla, Bülent Yazıcı. Kadir Has,. Ahmet Dallı gibi dünya finans oligarşisinin Türkiye'deki temsilcilerinin tüm ülke ekonomîsini kontrolleri altına almaları, 27 Mayıs'ın getirdiği özgürlük ortamı ile güçlenen sosyal mücadeleleri ve millî bilinci etkisiz kılmak için tüm gerici güçleri seferber etmeleri, toplum yapısını ve bu yapıya hakim çarkın dişlilerini dünya oligarşisinin dönen dişlilerine uygun hale getirmeleridir. Burada mekanizma şöyle çalışmaktadır: *Gelişen sınıf mücadeleleri ve bütün dünyayı saran Millî Kurtuluş Savaşlarıyla milliyetçi akımlar ve yeni boyutlar kazanan teknoloji emperyalizmin ilkel sömürü metotlarını terk etmesine sebep olmuştur. Artık ileri sanayi ülkelerinin, geri bıraktırılmış ülkeleri hammadde deposu, mamul madde pazarı halinde sömürme metodu geçerliğini yukarıdaki sebeplerden yitirmiş, yerini daha üst düzeyde, daha teknik ve işgalini kamufle ederek, gizleyen bir sömürü şekline, terk etmiştir Yapılan, o memleketin sanayiini montaj sanayii haline getirecek değişim ve yatırımları bağlamak, eski totaliter, kralcı veya diktacı rejimleri mümkün olduğunda «demokratik rejimlere dönüştürmek, şeklî bakımsızlıklar vermektir.* Türkiye'de de bu yeni sömürge metotları uygulanmış, şeklî sömürge tipi demokrasi getirilmiş, seçim müessesesi konmuş, partiler (ki hepsi de hakim sınıfların çeşitli fraksiyonlarını temsil eder) kurulmuştur. Montaj sanayiin temellerini atacak tek tük ağır sanayi tesisleri kurulmaya başlanmış yüksek gümrük ve ithalat yasakları getirilerek yabancı sermaye yatırımları davet edilmiştir. Artık fabrikalar emperyalist devletlerin topraklarında değil ama yarısömürge devletlerin topraklarında kurulmakla ve bu politikanın temelleri üzerinde "kalkınma" edebiyatı yapılmaktadır. 1958'den bu yana gelen yabancı sermayeye bir göz atarsak, her yıl (27 Mayıs'tan sonra bile) bir artış kaydedilmemiştir.

Yıl	Gelen Sermaye (Bin TL)	
1958	65.406	
1959	85.233	
1960	103.944	
1961	147.000	
1962	237.246	
1963	325.632	
1964	395.517	
1965	491.115	
1966	560.694	(Çeşitli istatistiklerden)

Bu miktar az gibi gelse de aslında az değildir. Burada sermayenin sadece para şeklinde olanı gözükmekte olduğu için bu kanıya varılabilir. Ana yabancı sermaye, 1954 tarihinde Yabancı Sermayenin Teşviki ile ilgili kanunun ikinci maddesinde şöyle tanımlanmaktadır:

1- Yabancı para şeklinde sermaye,

2- Makine teçhizat, alet ve bu mahiyetteki mallar, makine aksamı, yedek parçalar ve malzemeyle yabancı sermayeyi teşvik komitesinin kabul ettiği sair lüzumlu mallar,

3- Lisanslar, patent hakları, alameti farika gibi haklar ve hizmetler,

4- Üçüncü madde gereğince yeniden yatırılmak suretiyle sermayeye kalbedilen karlar, ve her vasıfta teknik eleman.

D) Yoğunlaşan Yabancı Sermaye Yatırımları

İş böyle olduğundan ve emperyalist devletler genellikle anonim şirketlerle ortaklığa girme eğilimi gösterdiğinden, aslında yabancı sermayenin sanayiimiz üzerindeki etkisi, görüldüğünden çok daha fazlaydı. Daha çok belli birkaç sanayi alanında faaliyet gösteren yabancı sermaye, el koymuş olduğu bu temel sanayi alanları vasıtasıyla yan sanayii de kontrol altına alabilmekte ve etkinliğini bu yolla da artırmaktadır.

Örneğin: «1963-1965 döneminde ortalama olarak imalat sanayiinde üretimin % 7,11'i yabancı sermaye tarafından yapılmıştır. Ama yabancı sermayenin payı lastikte % 35'i, kimyada % 16'yı, elektrik makinelerinde % 13'ü, taşıt onarım imalatında % 16'yı aşmaktadır. Yabancı sermayenin toplam sermaye olan oranına bakarsak;

1958'de % 2,4
1959'da % 3,3
1960'da % 3,5
1961'de % 3,7

1965'de % 19,5 gibi yüksek bir rakama ulaşmaktadır. Bu artışı nakit para dışında kalan diğer sermaye niteliğine haiz alet edevat, makine, yedek parça, teknik personel veya lisans, patent, alameti farika gibi haklar ve bunların satışı ve temini üzerine sağladığı tekeller daha da yükselmektedir. Yabancı sermaye öyle bir yöntem uygulamaktadır ki para dışında kalan sermaye ihracıyla, çok büyük sermayeleri az bir nakit para ile ya tamamen kendine bağlamakta ya da kontrol edebilmektedir. «Mesela Türkiye'deki oto montaj sanayiindeki firmaların çoğu % 100 yerli sermayeli kuruluşlardır. Ama bunlar, yabancı firmaların bir cins Türkiye şubeleridir. Türkiye'de yabancı sermayenin pek az iştiraki bulunan bir çok sanayi firması, yabancı tekellerin markaları, patentleri ve teknik işbirliğiyle çalışmaktadır. Yabancı şirket, bu sayede, teknik hizmet, malzeme, makine, ham madde vb. satma tekelini sağlamaktadır. Hatta % 100 yerli sermayeli firmalar daha çeşitli patent anlaşmaları ile yabancı tekellere bağlanmışlardır. Mesela Yalman Ailesi'nin Tatko Şirketini alalım; firma Goodyear lastiklerinin eski ithalatçısıdır. Şimdi Türkiye'de GoodYear lastik fabrikası kurulmuştur. Tatko fabrikasının ortağı, fakat aynı zamanda İstanbul ve Trakya bölgesi genel bayiidir. Vehbi Koç, U.S. Royal Lastikleri A.Ş.nin ortağıdır. Fakat aynı zamanda Koç'a ait Royal Lastikleri Tevzii A.Ş., fabrika mamullerinin genel distribütörüdür. Tatko, Chrysler firmasına ait Dodge otomobil ve kamyonlarının ithalatçısıdır. Chrysler Türkiye'de bir fabrika kurmuştur. Tatko ortaklar arasındadır. Diğer sanayi alanlarında % 100 yerli sermaye ile de kurulsa, dünya çapındaki firmaların teknik işbirliği ve markası aranmaktadır. Bu nedenle Amerikan ve Avrupa mağazalarında görülen Omo, Pal Molino, Coca Cola, Pepsi Cola, Oralet, Colgate , Kollynos, İpana, Parker, Schaffer, vb. gibi deterjan, gazoz, tuvalet malzemesi Türkiye'de sanayicilerimiz tarafından imal edilmeye başlanmıştır. Yerli sanayiin arkasında yatan tekelleri görmek için yabancı sermaye müsaadelerine şöyle bir göz atmak yeter: «DYO ve Sadolin Sentetik Selülozik Boya ve Vernik Fabrikaları, Ytong Sanayi

A.O. Marley - Çifterler Ticaret Ltd., Kavel - Vert, Berece, Bayraklı Boya ve Vernik Sanayii, Script ve Schaffer, Vinylex, Merbolin, Kaleflex Yer Döşemeleri Sanayii A.Ş. hep aynı şekilde marka devretmek, lisans ücreti ödemek, royalty, patent, teknik yardım karşılığı pay verme gibi nakit yabancı sermaye olmaksızın kurulan tekellere yüzde yüz bağlı şirketlerdir. Bu arada imalata yönelen her teşebbüs yabancı ortak arama zorunluluğunu duymaktadır işte PermaSharp Limited, Loş Poşet Kibrit, Duralit, DDT, Kimya Derman Sanayii Limited Şti, Melody Records Birleşik Alman İlaç Fb. Türk Ltd., Agromerek Limited Böhler Sert Maden Takım Sanyii ve Ticaret A.Ş. bu ortaklıklara en güzel örnektir.» (Avcıoğlu Türkiye'nin Düzeni) Ve buraya kadar anlatılanlarla Türkiye'nin dünya oligarşisi çarklarına nasıl uyduğunu pek iyi görmekteyiz. Ve tabii iddia makamının havası içinde, «iş bilenin, kılıç kuşananın» demezseniz!

Ereğli Demir Çelik Fabrikalarının kuruluşu montaj sanayiinin üzerinde yükseleceği temel ağır sanayi koludur. Petrolde olsun, demir çelikte olsun, çeşitli maden kolların da olsun belli bir üretim sisteminin kuruluşu ve işleyişe geçmesi montaj sanayiini yaratmıştır. Mekanizmanın nasıl işlediğini iyi anlamak için İş Bankası ve Koç Holding başta olmak üzere birkaç büyük banka ve anonim şirket, gerek montaj sanayiini besleyecek ağır sanayi tesislerini ve gerekse bu tesisler üzerinde yükselen montaj tesis ve fabrikalarını kurmak için yoğun bir çalışmaya girmişlerdir. Aşağıya alacağımız tablo, montaj sanayiinin bazı teknik ve makine dallarında nasıl geliştiğini gösterir.

Montaj Sanayii Kolu	*Firma Sayısı*	*Personel Sayısı*
Radyo Sanayii	16	2059
Pikap Sanayii	5	81
Ses alma Cihazı Sanayii	2	42
Telefon Santrali Sanayii	3	99
Elektrik Süpürgesi Sanayi	7	77
Yazı ve Hesap Makinesi Sanayii	2	77
Elektrikli Tıraş Makineleri Sanayii	2	33
Buzdolabı Sanayii	5	963

Asansör Sanayii	12	317
Traktör Sanayii	4	1312
Kamyon ve Kamyonet Sanayii	7	1588
Otobüs Sanayii	1	253
Toplam :	66	6916

Görüldüğü gibi, kurulmuş olan birkaç temel ağır sanayiin tüm üretimi bu yan sanayi kollarını desteklemekte ve hemen hemen bütün piyasaya montajcılık hakim olmaktadır. 1964'de yabancı sermayenin yatırım alanına bakalım:

Sanayi Dalı	*Tüm Yabancı Yatırım Toplamının içinde*	*Yabancı Sermaye Oranı (%)*
Lastik ve Kauçuk	21,1	60
Kimya	17,8	65
Gıda	13,5	77
Ulaşım Araçları Üretimi	8,5	64
Elektrik Araçları Üretimi	7,4	62
Tekstil - Kumaş	7,2	68
Madencilik	7,1	99
Metal işletme	6,2	47
Makine Yapımı	4,4	91
Çimento	2,1	3
Metal Üretimi	1,8	97
Çeşitli	2,9	---

Yukarıda görüldüğü üzere, yabancı sermaye özellikle lastik, kauçuk, kimya, metal imalat, makine yapımı, madencilik ve gıda gibi doğrudan milletlerarası tekellere bağlı olan sanayi dallarını geliştirmekte ve sermaye yatırmaktadır. Son iki tablodan çıkan diğer bir sonuç da, artık montaj sanayiinin hakim olmadığı bir sanayi kolunun hemen hemen kalmadığıdır. Bu arada belirtmek gerekir ki, «montaj» deyiminden anlaşılan otomobil, buzdolabı, radyo, kamyon gibi teknik ve makine aksamının parçalarının Türkiye'de birleştirilmesi, bu arada bazı yerli sanayi ürünlerinin kullanılmasıdır.

Halbuki kısa bir inceleme, daha bir çok sanayi dalında örneğin ilaç sanayii, boya sanayii, dokuma sanayii gibi dallarda montajcılık hakim olmakladır. Sanayide montajcılığın hakim duruma gelmesini aşağıdaki tabloda görebiliriz.

Yıl	*Sanayi Hasıla indeksi*	*Hanı Madde ithal indeksi*	*Bu Ham Madde Maddelerin ithalatta Payı*
1948	100	—	—,—
1950	108	100	34,5
1955	148	149	31,0
1960	189	190	47,0
1962	100	---	—,—
1966	140	115	48,0
1967	100	100	49,0

Yukarıdaki rakamlardan anlaşılacağı üzere, sınai hasıla indeksinin artışıyla ham madde ithalindeki artışın hemen hemen atbaşı gitmektedir. Bu, sanayiinin montaj sanayii haline dönüştüğünün en açık ifadesidir. Diğer taraftan, sanayi için ithal edilen ham maddenin tüm imalattaki payının, görüldüğü gibi, çok yüksek olması gene tüm sanayiimizin montaja yöneldiğini ve montaj için *gerekli hammaddelerin Türkiye'den değil, dışarıdan temin edildiğini gösterir.*

Peki bu durumda Türkiye mi kazançlı çıkmıştır? Yoksa yabancı sermaye mi? Bunun cevabım biz değil İKA Ajansı versin:

Çalışma Alanı	Faaliyete Başladığı Yıl	Son Sermayesi Milyon TL	Yabancı Sermaye Oranı (%)	1962Yıl Sonuna Kadar Karı TL
Bir Boru Fabrikası	1957	5,6	57	45.015,000
Bir Zirai Mücadele ilaç Fab.	1958	3.0	50	5.804.000
Bir Kaynak Elektrotları				

Fabrikası	1957	2,0	10	7.606.000
Bir Nebati Yağ Fabrikası	1952	30,0	80	141.620.000
Bir ilaç Fab.	1951	2,8	71	25.634.000
Bir Ampul Fab.	1948	5,0	60	18.462.000
Bir Elektrikli Aletler Fab.	1955	9,1	99	34.137.000

(Avcıoğlu, Türkiye'nin Düzeni)

Yıl	*Gelen Yabancı Sermaye (mil)*	*Kar(milyon)*
1967	99,4	145,3
1972	74.4	340,6 (Tahminen)

Tablo, verilmesi lazım gelen cevabı tefsire lüzum bırakmadan vermektedir. Her fabrikanın son sermayesi ile 1962 sonuna kadar ki karını karşılaştırmak yarı-sömürge» deyiminden iktisaden ne anlaşılması gerektiğini ortaya çıkarır. *Bu açık ve kesin rakamlar karşısında da, "bağımsızız, kalkınıyoruz. Amerika dosttur."diyen kişinin değil vatanseverliğinden, namusundan bile şüphe edilir.* (Neyse, geçelim) Aşağıya aldığımız rakamlar durumu daha da berraklaştırmaktadır. (Sayfa 112).

E) Amerika Bize Değil - Biz Amerika'ya "Yardım" Ediyoruz

Görülüyor ki Amerika bize değil, biz Amerika'ya yardım edegelmişizdir. Türkiye'de bütün vatan hainlerinin ve iddia makamının «bağımsızlık» türküsüne bir son vermek ve montaj yani görüntü sanayiimizi sergilemek için son bir tablo verelim (Yukarda). Tablodaki bilgiler 1962 İstatistiklerine göredir.

Ve eğer bu rakamlardan hala «kalkınıyoruz», ve «sömürüldüğümüzü de kim söylüyor?» diyenleri mahcup etmiyorsa, biz duvara konuşuyoruz!

Buraya kadar çizdiğimiz tablolarla Türkiye'nin nasıl emperyalist çarkın dişleri arasına kıstırıldığını gördük. AP'nin iktidara gelmesiyle zincirinden boşanan emperyalizm olanca hışmıyla üstümüz binmiş,

Şirketin Faaliyet Biçimi	Kuruluş	Sermaye (Milyon)	Kâr	Kârın Kuruluş Sermayesine oranı
Boru Şirketi (Türk-Alman)	1957	5.6	43,0	757
Zehirli Kimyevi Mad. Şti. (Türk-Alman)	1958	3,0	5,8	193
Elektrod Şti. (Türk-USA)	1957	2,0	7,6	380
Margarin Şti. (Türk-İng.Hol.)	1952	30,0	141,6	470
İlaç Şti.(Türk-Alman)	1951	2,8	25,6	914
Lâmba Şti.(Türk-USA)	1948	5,0	18,5	370
Elektrik Tesisatı (Türk-USA)	1955	9,1	34,1	374 (Rozaliyef)

olanca varlığımızı sömürmeye başlamıştır. Buna 'dur' diyecek güçler ise silahlı saldırılar tertiplenerek önlenmeye çalışılmış, Millî Kurtuluşçular sokak ortasında kahpece şehit edilmişlerdir. Sosyoekonomik yapımız gibi sosyopolitik yapımız da ilkine ters düşmemek ve onu tamamlamak amacıyla değiştirilmiştir. Ve baştan beri anlatmaya çalıştığımız mekanizma tekelci grupları öylesine güçlendirmiştir ki, dünya finans oligarşisinin yerli temsilcileri olan bu gruplar artık bir takım ekonomik nedenlerle iktidara, devlet cihazına, tartışmasız hakim olmak istemektedirler.

Denebilir ki, 1940'lardan günümüze kadar uzanan zaman dilimi, içinde bir 27 Mayıs'ı taşımasına rağmen, Türkiye'nin ABD emperyalizminin uydusu haline gelmesi için yetmiş de artmıştır bile... Yarı-sömürgeleşme elbette kendisini sadece iktisadî hayatta göstermemiş; Türk Ordusu'nu, içinde taşıdığı radikal unsurlara rağmen, Nato'su, Cento'su,... ile Pentagon'a bağlamış, topraklarımız üzerinde üs ve tesisler kurulmuş, kısaca askeri bakımdan uydulaşma tamamlanmış; öte yandan, gerek politik ve gerekse kültürel alanların köşe taşlarını emperyalistler tutmuşlardır. Kısaca, bu zaman dilimi içinde gayrı-millî olan şey. millî olan her şeye galebe çalmıştır.

F) 27 Mayıstan Sonra Sınıf Mücadeleleri

Savunmamızı son derece güç şartlar altında hazırladık. İddia makamı ve emirkomuta zincirine bağlı Mahkemeniz, en ilkel hukuk kurallarını çiğneyerek, tarafsızlık ilkesini halkoyunun gözleri önünde, tozlu raflara kaldırdı; bunun yerine taraf olmanın ön yargılarını getirdi. Biz burada kafamızda taşıdığımız fikirler ve anti-emperyalist eylemlerimizden yargılanıyoruz, iddia makamı, ünlü(!) iddianamesinde bunu kesinlikle belirtiyor ve bizim fikrî muhtevamızı ortaya koyabilmek çabasıyla sadece kendisinin soluklanabildiği sınırsız bir «fikir özgürlüğü» ortamı içinde bizim yazılarımız dahil her türlü fikrî çalışmayı malzeme olarak kullanabiliyor. Ama bu doğal hak, savunmamızı hazırlayabilmek için dahi bize tanınmamıştır. Bilimin sınırsız hazinesi savcının elinin altındadır. Ama bize okumamız için verilen kitapların sayısı 3-5'i geçmiyor. Hatta kendi basılı çalışmamız bile bize verilmiyor. Tepeden tırnağa zırhlara bürünen ve tepeden tırnağa silahlanan savcı,

eli-kolu zincirli özgürlük savaşçılarının karşısında zafer dansları yapıyor!.. ilkellik, tek sözcükle işte budur.

Ama ziyanı yok. Savcının hazırladığı iddianame ve duruşmalar öncesiyle duruşmalar sonrasındaki şaşkın, komplocu tavrı, bilim hazinesine iyi niyetle yaklaşanlarla art niyetle yaklaşanlar arasındaki ayırımı çok berrak olarak ortaya çıkarmıştır. Bu aynı zamanda yurtseverlerle hainler arasındaki ayırıcı çizgidir.

Yalan ve demagoji ile zırhlanan savcı, bilimsel veriler karşısında sadece bir Don Kişot'tur... Bilim savcıyı boşluklara fırlattı. Bize gelince, biz, bilimin parlak ışığını kafamızda taşıyoruz. Varsın bütün kitaplar savcının olsun! O, bilimin hazinesi içinde, onun göz kamaştırıcı ışığının altında, sadece bir kara lekedir! Bize yararlanabileceğimiz tek kitap verilmese de, şu salonda kendimizi savunmamız için tek şey söyletilmese de tarihin hükmü lehimize olacaktır. Çünkü tarih bizi savunuyor.

27 Mayıs devrimiyle birlikte, kısa süreli de olsa reformist burjuvazinin sınıf temeli üzerinde yükselen radikal sivil ve asker aydınlar, iktidarı ele almışlar; tekelciburjuvazi ile tefeci bezirgan ve büyük toprak sahipleri politik iktidardan alaşağı edilmişti. Bu sınıfsal açıdan, gayri millî sınıf ve tabakalarla millî sınıf ve tabakalar arasındaki çelişkinin —çok kısa süreli de olsa— objektif olarak, halkın lehine bir çözümdür. M.B.K. politik iktidarda reformist burjuvaziyi temsil ediyordu. Nitekim M.B.K.'nin iktidarı aldıktan ilk 6 ay içindeki tavrı objektif olarak *reformist burjuvaziye dönük, işbirlikçi burjuvazi ve onun müttefiklerine karşıdır.*

Devrimi izleyen süreç içinde, ABD'nin baskısıyla reformist burjuvazinin yönlendirici rolü tekrar işbirlikçi (tekelci) burjuvaziye geçmiştir. AP'nin 1965 seçimlerinde iktidara gelmesi, tekelci burjuvazinin yönlendirici rolünün perçinlenmesidir de.

1961'den sonra, özellikle 1963'ü izleyen dönemde Türkiye'de nispî bir denge yönetiminin varlığı görülür. Yerli hakim sınıflardan yönlendirici rolü tekrar eline geçiren işbirlikçi burjuvazi, bir yandan reformist burjuvaziyi tamamen tasfiye etmemiş, öte yandan da —27 Mayıs öncesi kadar olmasa bile— büyük toprak sahipleriyle tefeci bezirganları tekrar imtiyazlı duruma getirmiştir. Bu politik atraksiyonun temelinde yatan gerçek: işbirlikçi burjuvazinin o dönemde henüz emperyalizme tek başına temel olabilecek bir güce kavuşmamış olmasıdır.

Özellikle 1963'lerden itibaren kendini gösteren nisbi denge yönetiminin iki yönü vardır. Bu yönler şunlardır:

a) Birinci Yön:

Hakim gerici ittifak (emperyalizm-işbirlikçi burjuvazi-feodal unsurlar) ile halk (sivil ve asker aydınlar-reformist burjuvazi-işçi sınıfı şehir küçük burjuvazisi) arasındaki denge... Yansıması: (1961 Anayasası ve ona dayalı kurumlar: (Anayasa Mahkemesi, Özerk Üniversite, TRT, Danıştay, Sayıştay, vb.) nisbî dengenin bu birinci yönünün belirleyicisi (ana yönü) hakim ittifaktır. Aradaki çelişkide gitgide, anayasanın uygulanması— uygulanmaması şeklinde su yüzüne vuracaktır.

b) İkinci Yön:

Hakim ittifakın kendi içindeki çelişkilerini meydana getirmektedir. Burada belirleyici anayönü işbirlikçi burjuvazi (tekelci yerli burjuvazi) teşkil etmektedir. Birinci yön deki nisbî denge hakim; ittifak lehine; ikinci yöndeki hakim ittifak içindeki denge (çelişki) tekelci yerli burjuvazinin lehine, bir sıra izleyerek 1971'de kesinlikle bozulacaktır.

27 Mayıs Anayasasının getirdiği —sınırlı da olsa— özgürlük ortamı, sınıf karşıtlıklarının kitle gösterileri şeklinde su yüzüne vurmasına yol açmıştır. Nitekim 1961 yılının aralık ayında İstanbul'da 100.000 işçinin katıldığı büyük bir işçi mitingi yapılmış; bu mitingde işçiler toplu sözleşme ve grev haklarının verilmesini istemişlerdir. Daha sonra sırayla: İstanbul liman işçileri 1962 başında, Antalya'da işsizler 1962 Şubatında Ankara'da inşaat işçileri aynı tarihlerde önemli kitle gösterileri yapmışlardır. Bu gösterileri 1965 yılına kadar İstanbul, İzmir, Denizli, Bursa, İzmir (Çiğli NATO Hava Üssü) Ereğli Demir Çelik vb., birçok işyerlerinde büyük işçi direnişleri izlemiştir. Toplam yüz binlerce işçinin katıldığı, bu direnişlerde işçiler, özet olarak, «Ortaçağ tipi sömürünün tasfiyesi, işçi çıkarlarına saygı, Millî Gelirin daha adil dağılımı» vb. isteklerde bulunmuşlar; yani anayasal haklarını savunmuşlardır. Bu arada ABD'ne ait işyerlerinde işçiler anti Amerikan gösteriler yapmışlar, Amerikalıları protesto etmişlerdir.

1964 yılında 2342 işyerinde 696 toplu iş anlaşmazlığı çıkmıştır. Bu anlaşmazlıklarda mağdur durumdaki işçi sayısı toplam 344 219 idi.

Buna rağmen sadece işyerlerinde 11.315 işçi grev yapabilmiştir. (Rozaliyef, 27 Mayıs sonrası Kapitalist Gelişme, s. 243)

1965 yılında ise Zonguldak Kömür İşçileri bütün Türkiye'yi sarsan büyük direnişi başlattılar. 400 metre yerin altında boğaz tokluğuna köleler gibi çalıştırılan işçiler, nihayet bu sömürü ve zorbalığa dayanamayarak ayağa kalktılar. Kömür işçilerinin bu direnişi hakim ittifakı öylesine telaşlandırdı ki, işçilerin üzerine deniz piyadeleri, zırhlı askeri birlikler, jet uçakları gönderildi. Askere ateş emri verildi, iki işçi öldürüldü. Ve 10 işçi de ağır surette yaralandı. Hakim gerici ittifakın ve onun o dönemdeki politik iktidarının işçilerin en doğal haklarını istemeleri karşısında böylesine vahşileşmelerinin sebebi neydi? Kaldı ki, işçiler (ve geniş oranda halk) son çözümlemede Anayasal haklarını kullanıyorlardı... Bunun nedeni şudur: Bir defa 1961 Anayasasını getiren güçler ve o dönemde alaşağı edilmişlerdir: yönlendirici rol emperyalizmin maşası işbirlikçi burjuvaziye geçmiştir, işbirlikçi burjuvazi, emperyalizmin izni ve desteği ile üretim güçlerini geliştirmek temeline dayanıyordu. Bu ise, 1961 Anayasasının dengeleyici, (çalışan yığınlara bir takım sosyal haklar tanıyan) ilkelerinin hasıraltı edilmesine bağlıydı. Yani 27 Mayıs Devriminden sonra denetimin tekrar gayri millî sınıf ve tabakalara geçmesinden itibaren, bu güçler Anayasa ile çelişkiye düşmüşlerdir.

Bu durum 1961'i izleyen 10 yıllık dönem içinde Anayasal haklarına sahip çıkan ve kullanmak isteyen bütün halk sınıf ve tabakalarına karşı, hakim ittifakın ve onun politik iktidardaki temsilcilerinin en vahşi şekilde tavır almalarına neden olmuştur. Son 10 yıllık iktidarlarının hemen hepsinin ellerinin işçi, gençlik ve köylülüğün kanlarına bulaşmasının temel sebebi budur... Kar, daha fazla kar!... Terör, daha fazla terör!... Oligarşinin diyalektik bir bütün oluşturan parolası işte budur!

Nitekim, hakim güçler, bir yandan. Anayasayı kesinlikle işlemez hale getirmişler; bunun için en zorba metotlara başvurmaktan kaçınmamışlar, öte yandan halkın gitgide kabaran kitle hareketlerinin devrimci boyutlara erişmemesi için halkın meslekî ve politik örgütlerine el atmışlar, onları yozlaştırmaya çalışmışlardır. Nitekim Türkiye, genel olarak CIA ajanı Brown'ların, Troçkistlikten başlayıp ABD casusluğunda karar kılan Lovestone'ların devşirmesi «gangster sendikacılığın» beşiklerinden birisi olmuştur.

Bu arada 1965 yılına kadar nispeten doğru bir çizgi izleyen TİP de içerden pasifistler, dışardan emperyalizm ajanları tarafından yozlaştırılmıştır.

Böylelikle 1965'leri izleyen dönemde iktidarlar tarafından işlenen siyasi cinayetlerin yoğunlaşması; iktidarların en küçük anayasal kıpırdanışlar karşısında deliye dönmeleri, azgın faşist sürülerini yurtseverlerin, halkın üzerine salmalarının nedeni şematik olarak şöyle özetlenebilir.

1961 Anayasası;

a) Getirdiği birtakım temel hak ve özgürlüklerle halkın iktisadî ve politik mücadelesi için bazı imkanlar sağlamıştır. Sınıf esası üzerine örgütlenmeler serbest bırakılmış, özellikle, bütün eksiklerine rağmen iktisadî hak istemelerine yasal bir hüviyet kazandırmıştır. Böylece, işçiler, köylüler, küçük memurlar, öğretmenler vs. daha iyi yaşama imkanlarına kavuşmak için Anayasanın kendilerine tanıdığı hakları kullanmaya başlamışlardır, öte yandan üniversite gençliği eğitim ve yaşama şartlarının yükseltilmesi için sesini yükseltmiştir.

Bu durum karşısında, emperyalizmin izni ve arkalanması ile yani onun direktifleri dahilinde üretici güçleri geliştirmek durumunda. olan, bunun için ise, birikimi en küçük bir karşı çıkma görmeden sağlamak isteyen tekelci yerli burjuvazi ve bezirgan ve büyük toprak sahipleri, işte bu nedenle, Anayasayı kesinlikle rafa kaldırmışlar; en küçük kıpırdanışları ezmek üzere teşkilatlanmışlardır. Mesele açıktır: Devlete hakim güçler, devletin temel yasasıyla çelişme halindedirler. Halk ve halkın önderleri Anayasanın tasallutundan korunması için mücadele etmekte, devlete egemen güçlerse, Anayasaya tasallut etmekte, halka karşı yasa dışı mücadeleye girmektedir.

b) Sorun'un diğer yüzü de şudur: Halk ve halkın önderleri durumundaki devrimciler gitgide derinleşen iktisadî, politik krizlerin; yasal hakların hasıraltı edilmesinin temel nedenini bir süreç içinde kavramışlardır. Ülkenin ve halkın gelişimine, daha iyi yaşama şartlarına kavuşmasıma baş engel emperyalizmdir, emperyalizmin işbirlikçileridir Anayasayı uygulatmayan, kara kuvvetlerini seferber eden, açlık sefalet

ve ölüm yağdıran O' dur! Özellikle 1968 yılından itibaren gelişen Millî Kurtuluşçu, sosyalist hareket, kelimelerle ifadesini işte bunun için «Tam Bağımsız Türkiye» sloganında bulmuştur. Aynı zamanda bütün halkın özlemlerinin doğrultusunda, bütün halkın söz sahibi olacağı devrimci bir değişiklik demektir.

Anayasayı rafa kaldıranlarla, Anayasayı savunanlar arasındaki çelişki (ki bu aynı zamanda Türkiye toplumunun baş çelişkisi olan emperyalizm ve müttefikleriyle halk arasındaki çelişkidir.) gençlik eylemlerinde, işçi ve köylü direnişlerinde, şehir küçük burjuvazisinin ilerici, devrimci kanadının hareketlerinde kendini göstermiştir. Örneğin, 1965 ile 1970 yılları arasında 621 işçi direnişi olmuştur. 27 Mayıs Devrimini izleyen ilk yıl (1961) işçi direnişi sayışı 4 iken, bu rakam 1967'de 129'a, 1970'de 150'ye ulaşmıştır. Demek oluyor ki, geçen yıllar süresinde işçiler (ve işçi hareketlerine paralel olarak yükselen köylü, gençlik, vb. hareketleri göz önüne alındığında halkımız), devrimci güçlerin önderliğinde Anayasal haklarına daha sıkı şekilde sarılabilecek bir bilinç düzeyine erişmişlerdir. Kitle direnişlerinin gitgide kabarması, aynı zamanda hakim güçlerin 1961 Anayasasını nasıl çiğnediklerini gayet berrak olarak göstermektedir. Halkın demokratik mücadelesi özellikle 15-16 Haziran Büyük işçi Direnişinde en yüksek ifadesini bulmuştur. Anayasayı uygulamayanlarla (yani hakim güçler) Anayasanın uygulanmasını isteyenler arasındaki karşıtlık sokak ortalarında devrimcilerin polis kurşunlarıyla öldürülmesinden öğrenci yurdu saldırılarına, çağ dışı işkencelere; patronların işçileri, toprak mütegalibelerinin köylüleri rahatlıkla kurşunlatabilmesi çizgisine gelip dayanmıştır. Bu karşıtlık giderek daha yüksek düzeyde; yankee emperyalizmine kesinkes kulluğu öneren hainlerle Millî Kurtuluşçuları yüz yüze getiren politik bir platformda kendisini gösterecektir.

Görülüyor ki, 1961 Anayasasını savunan halktır, halkımızın özlemlerini dile getiren ve onun mücadelesini omuzlamak gibi bir şerefe eren bizleriz. 1961 Anayasası yürüdüğümüz yol üzerinde bize engel değildir ki; niçin ilga edelim onu?!

BÖLÜM V

TÜRKİYE TEKRAR 1919' LARI YAŞAMAKTADIR

Halkımız 52 yıl sonra, tekrar 1919'ları yaşamaktadır. Ülkemiz, tekrar emperyalist boyunduruk altına girmiştir. Aradaki tek fark, 1919'larda, emperyalizm tankıyla, askeriyle, topuyla ülkeye girmişti. *Açık bir işgal hali mevcuttu.*

1971'in Türkiye'sinde ise, emperyalizm, ikili anlaşmalara, üsleri, tesisleri, teknisyenleri, tekel ve tröstleriyle ülkemize girmiş ve işgal etmiştir. Yani, gizli bir işgal hali mevcuttur. Her iki durumda da öz aynıdır. Nitelik bakımından hiç bir fark yoktur. Değişen sadece biçimdir; işgalin biçimidir.

Bu biçim değişikliği de, emperyalizmin 1953'den sonraki sömürge politikasında yaptığı taktik değişikliğinden başka bir şey değildir. Şöyle ki, 1953'lerden sonra emperyalizm yeni bir aşamaya girmiştir. Emperyalizmin üçüncü bunalım safhası olan bu aşamada, *yeni sömürgecilik* dönemidir. Yeni sömürgecilik döneminde emperyalizm bir ülkeyi artık açıkça işgal etmemektedir. Karşı-Devrimle, gerici güçler de tarihten ders almaktadır. Artık dünyanın mazlum ulusları uyanmış ve yarı sömürge ülkelerinde ulusal bilinç hızla gelişmeye yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu yüzden, bu dönemde, *açık bir işgal hali* mazlum halkların bilinçlenme ve emperyalizme karşı harekele geçmelerini hızlandırmaktadır. Bu açık işgal metodunun kendi aleyhine sonuçlar verdiğini, mazlum ulusların halk savaşları deneylerinden anlayan emperyalizm,

özellikle Amerikan emperyalizmi, 1953'lerden sonra taktik değiştirerek açık işgal metodunu bir yana bırakmış, ülkede kendi varlığını gizleme yoluna, yani gizli işgal metoduna başvurmuştur.

Bu metoda göre, görünüşte ülke politik bağımsızlığa sahiptir ama gerçekte ekonomisi tamamen emperyalist tekellerin sömürüsüne göre biçimlenmiştir. Montaj sanayii, tefecilik ve geri tarım ekonomisi... bu yarı sömürge ülke ekonomisinin başlıca görünümleridir.

Bu ekonomik hegemonya tablosuna ikili anlaşmalar. emperyalist üs ve tesisler, danışmanlar, teknisyenler ilavesiyle *gizli işgal* tamamlanmış olmaktadır. Görünüşte politik bağımsızlığa sahip ancak temelde bağımlı olan bu ülkelere literatürde «yarı-sömürge ülkeler», «geri bırakılmış ülkeler» denilmektedir.1971'in dünyasında, emperyalizmin açık işgali altında bir ülke yok gibidir. Yeni sömürge çağında, artık tam sömürge ülke tarihe karışmıştır. Yukarıda belirttiğimiz nedenlerden dolayı, bu, bizzat emperyalizmin işine gelmemektedir.

Özetlersek, yeni sömürgecilik çağında emperyalizm, artık ülkeyi «yardım» paravanaları altında dolarıyla, teknisyenleriyle, ikili anlaşmaları, üsleri, tesisleri ve tekelleriyle denetimi altında tutmaktadır.

Böylece Türkiye, helezoni gelişme süreci ile yine aynı noktaya, yani 1919'lara gelmiştir. Tekrar 1919'ların şartları (helezoni bir biçimde) yaşamaktadır.

Elbette 1971'in dünyasında, ne emperyalizmin özünde bir değişiklik vardır, ne de emperyalizme bağlılık açısından Türkiye'nin şartlarında (öz bakımdan)...

Fakat 1971'in Türkiye'si ekonomik, sosyal ve politik bakımdan 1919'un Türkiye'sinden farklıdır. Keza 1971'in dünyasının şartları da 1919'un dünyasından çok farklı ve değişiktir.

Bu iki biçimsel görünüm ışığı altında «emperyalizmle ilişkiler açısından 1971 Türkiye'si 1919'ları yaşamaktadır», demek asla yanlış olmaz.

A) Bugünün Türkiye'sinde Politik Akım ve Kümelenmeler.

Yine 1971'in Türkiye'sinde, emperyalizme karşı bir tavır alış açısından 1919'da olduğu gibi, üç politik akım ve kümelenme mevcuttur.

Birincisi, Amerikan emperyalizminin dümen suyunda kayıtsız şartsız rota izleyen «emperyalizme teslimiyet» grubudur.

Bu teslimiyetçi akım, gayri millî burjuvazinin (tekelci burjuvazi, işbirlikçi burjuvazi), feodal unsurların ve de aydın ve büyük bürokratların politik akımıdır.

Bu akımın tam zıddı akım ise, çoğunluğunu sosyalistlerin teşkil ettiği, tam bağımsızlığı savunan İkinci Millî Kurtuluşçu (II. Kuvayı Milliyet) akımıdır. Bu akımın oluşturduğu kümelenme iki ana unsurdan meydana gelmektedir:

a) *Sosyalistler*;

b) Asker sivil aydın zümrenin sol kanadını oluşturan *gerçek Kemalistler*

1971'in Türkiye'sinde bu kümelenmenin stratejik hedefi Millî Demokratik Devrimdir. 1919'da başlayan Anadolu ihtilalini tamamlamaktır.

Ancak halde, Millî Kurtuluşçular dağınık ve gerçek anlamıyla örgütlü değillerdir.

Üçüncü kümelenme ise bu iki ana kümelenme arasında yer alan melez bir akımın kümelenmesidir. Bu grup devrimci yolu değil de evrimci yolu tercih etmektedir. Bunlar mevcut yarı bağımlı düzeni birtakım reformlarla tedavi ederek emperyalizmin tahakkümünü sınırlandırma yolu tek gerçekçi yol olduğunu ileri sürmektedirler.

Bu kümelenmenin sınıfsal niteliği, genellikle, burjuvazinin milli kesimi ile asker-sivil aydın zümrenin sağ kanadının damgasını taşımaktadır. Ancak niteliği gereği, homojen değildir, iki temel akım arasında yer alan melez bir kümelenmedir. Ülkedeki sınıfsal mücadelenin çeşitli evrelerine ve mücadelenin şiddetine göre, bazen birinci kutba, bazen de ikinci kutba geçici olarak meyletmektedir.

BÖLÜM VI

BÜTÜN TÜRKİYE'Lİ AYDINLAR İKİ ALTERNATİFTEN BİRİSİNİ SEÇMEK ZORUNDADIR

Burada kısaca belirttiğimiz dünya ve Türkiye'nin şartlarına ilişkin gerçekler, 1971'in Türkiye'sinde bugüne kadar çeşitli şekillerde etraflıca söylendi, yazıldı, çizildi; kamuoyuna mal edildi. Sağcısından solcusuna kadar kimsenin inkar edemediği gerçekler haline geldi.

işte böyle bir durumda, halkımızın % 60'ının okuma-yazma imkanlarına sahip olmadığı ülkemizde, bu gerçekleri bilmemesine imkan olmayan aydınlar iki alternatifle karşı karşıyadır.

1. Alternatif:

Ya, Türkiye'nin bugünkü içler acısı durumu, mevcut düzeni, ülkenin «değişmez kaderi» olarak, olduğu gibi kabullenip, «böyle gelmiş böyle gider» «bana ne, ben kendi çıkarıma bakar hayatımı yaşarım» diyerek bu düzenin bir unsuru olacaklardır.

Bu alternatifi seçenler ülkemizde iki küme teşkil etmektedir. Birinci küme, *açık bir ihanet içinde olan aydınlar grubudur.* Bu grup. tıpkı 1919'da kukla İstanbul Hükümetini destekleyen aydınlar gibi *açık ve bilinçli* bir şekilde vatana ihanet içinde olup, ülkenin zenginliklerini emperyalist tekellere peşkeş çekilmesini bizzat organize edenlerin grubudur. Bunlar açıkça, 1970'lerin dünyasında bir ulusun bağımsız olarak yaşayabileceğini inkar eden vatan-millet mefhumlarından yoksun, *kozmopolit aydınlar.*

Bunlar için tek bir yüce yasa vardır. O da, kendi çıkarları ve kendi esenlikleridir. Bunlar hayasızca, bir ulus için kutsal ne varsa, onu emperyalist pazarlarda açık artırmaya çıkarmış vatan hainleridir. Ve bunu da ağızlarından hiç eksik etmedikleri vatan-millet adına yaparlar!

Türkiye için bu gaflet ve ihanet içinde alanlar açısından iki alternatif vardır:

a — Türkiye ya Rusya'nın peyki olacaktır,
b — Ya da Amerika'nın peyki olacaktır.

Ve bu hain mantığa göre. Amerikan peykliği ehveni şer olduğu için, bu konuda seçilen yol milletin selametidir!

Bunlar için üçüncü bir alternatif yoktur. Tam Bağımsız Türkiye bir «komünist» yalanıdır. Türkiye mutlaka büyük bir devletin koltuğu altında yaşayacaktır, buna mecburdur. Bu yüzden, «Türkiye tam bağımsız bir ülke haline gelebilir ve mutlaka gelmelidir» diyen Millî Kurtuluşçular, bunlar için derhal yok edilmesi gereken zararlı unsurlardır.

Bunlar; sırtlarını Amerikan emperyalizmine dayamış, hakim sınıfların mensupları, sözcüleri, teknisyenleri ve bürokratlarıdır. Aralarında bizzat hakim sınıfların çocukları olduğu gibi, emekçi kökenli olup da kökenine ihanet eden, halkına sırt çeviren hainlerde mevcuttur.

Bu grubu teşkil eden aydınlar (!), asker-sivil aydın zümrenin dışında, emperyalizmin ve hakim sınıfların aydın (!) larıdır.

Bu birinci grup içindeki diğer kanat ise, ülkenin içinde bulunduğu durumdan gerçekten üzüntü duyan, kalbinde vatan sevgisi henüz sönmemiş, ancak kendi esenliğim vatan esenliğinin üstünde tutan aydınlar grubudur. Bu grubun siyasal niteliği *asker-sivil aydın zümrenin sağ kanadıyla milli burjuvazinin bir kesiminden oluşmaktadır.* Bunlar ülkenin kurtuluşunu mevcut sömürge ekonomik ve sosyal düzenin birtakım ıslahatlarla tedavi edileceğini ileri süren, devrimci değil, evrimci bir dönüşüme bel bağlamış olan aydınlar grubudur.

Bunlara göre 20 yüzyılın ikinci yarısında, milyonlarca lira borç altında olan bizim gibi ekonomisi tarıma dayalı geri bir ülke dış yardımsız yaşayamaz. Evet, Amerika'nın iktisadi hegemonyası vardır. Ama bu

şartlar altında dev Amerika'yı ülkemizden atamayız. Ayrıca onun yardımına da muhtacız. Bu yüzden Amerika'ya karşı birden sert çıkmak yanlıştır. Yavaş yavaş, bağımsız politikaya tedricen yönelmek en tutarlı yoldur. Özetle bu grubun görüşü budur.

2. Alternatif:

Ya da;

Gelelim ikinci alternatife: Bu alternatif, 20. yüzyılın ikinci yarısı da dahil olmak üzere, her tarihî dönemde, ulusun tam bağımsız olarak yaşayabileceğine inananların, emperyalist boyunduruk altında yaşamaktansa ölmeyi yeğ tutanların alternatifidir. Bu ikinci yol, hayatı da dahil olmak üzere her şeyini ortaya koyarak, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün «Ya istiklal. Ya ölüm» parolasını kendisine şiar edip, «Tan Bağımsız Türkiye» için bitmemiş olan Anadolu ihtilali için savaşanların yoludur.

Bugün, Gazi Mustafa Kemal'in yükselttiği «İstiklali Tam Türkiye» bayrağı bu yolu olarak seçmiş olan sosyalist ve gerçek Kemalist Millî Kurtuluşçuların ellerinde dalgalanmaktadır,

Evet, bütün Türkiyeli aydınlar, bu iki alternatiften birisini seçmek zorundadırlar.

Birinci alternatifte, rahat bir yaşantı, bu düzenin nimetleri vardır.

İkincisinde ise, çeşitli zorluklar, kan, işkence ve ölüm vardır.

Biz, yurtsever kişiler olarak,ikinci yolu seçtik.

Seçtiğimiz yol. Gazi Mustafa Kemal'in açtığı yoldur

O'nun başlattığı Anadolu ihtilalinin yoludur.

Parolamız, "Ya istiklal. Ya ölüm!"

Hedefimiz, «İstiklal-i Tam Türkiye»dir.

BÖLÜM VII

GAZI MUSTAFA KEMAL'İN YÜKSELTTİĞİ TAM BAĞIMSIZ TÜRKİYE BAYRAĞI 1970'LERİN TÜRKİYE' SiNDE BİZ SOSYALİSTLERİN ELLERİNDE DALGALANMAKTADIR.

Denilebilecektir ki, Mustafa Kemal sosyalist değildi, siz sosyalistsiniz.

Evet, Mustafa Kemal Sosyalist değildi, bizler ise sosyalistiz. Ve biz sosyalistler şartlar ne olursa olsun, O'nun başlattığı Anadolu ihtilalini (Millî Demokratik Devrimi) sonuna kadar götürmekte kararlıyız.

Atatürkçülük iddiasında oldukları halde, Atatürkçülüğün ne olduğundan habersiz kimilerine göre, bizim bu sözlerimiz kandırmacadır; Atatürk'ün yoluyla bizim yolumuz zıd yollardır.

Gerçekte meselenin böyle olmadığını, ortada bir zıtlığın mevcut olmadığını etraflı bir şekilde açıklayalım. Bunun için önce Atatürk'ün tarihî kişiliğini ve I. Kurtuluş Savaşı'mızın anlam ve niteliğini açık bîr şekilde ortaya koymak gerekir.

A —) Gazi Mustafa Kemal Sosyalist Değildir.

«Bizi mahvetmek isteyen emperyalizm ve yutmak isteyen kapitalizme» karşı ulusu ayaklanmaya davet eden, Türk ulusunun baş düşmanını

bu sözleriyle açıkça belirten ve de, emperyalizme karşı ilk muzaffer olmuş halk savaşını yöneten, dünyanın Türkiye'sinde dünyayı değiştiren Gazi Mustafa Kemal, her şeye rağmen sosyalist değildi. O'nun tarihî kişiliğini belirleyen anti-emperyalist ve anti-feodal bir ihtilalci olmasıdır.

Dünyada bugün, başlangıçta, Gazi Mustafa Kemali örnek alarak, emperyalizme karşı bayrak açan pek çok anti-emperyalist lider, anti-emperyalist savaşın süreci içinde sosyalizmi benimsemesine rağmen, G. Mustafa Kemal'in sosyalizmi benimsememesinin nedenlerini kısaca ortaya koyalım.

G. Mustafa Kemal Atatürk'ün emperyalizme ve kapitalizme karşı savaş açmasına rağmen, sosyalist olmamasını ancak iki nedene dayanarak açıklayabiliriz.

a —) *İç dinamik*,
b —) *Dış dinamik*.

a —) *İç dinamik:*

Feodal Osmanlı İmparatorluğu'nda aydınlar arasında ve maarif sisteminde sosyalist teori ve düşünce Avrupa'daki gibi yaygın bir alana sahip değildi. O dönemin Osmanlı împaratorluğunda, sosyalizmin ne olduğunu doğru dürüst bilen bir aydın kadro mevcut değildi.

Osmanlı ilerici aydınları arasında, işçi sınıfının ideolojisi olan sosyalizm bir yana, burjuva demokratik devriminin bir ürünü olan ulusçuluk, uluslaşma fikirlerinde bile tam bir netlik ve berraklık mevcut değildi.

İşte G. Mustafa Kemal, böyle bir ortamda yetişmiş, kendisini yetiştirmiş ve mücadelesini sürdürmüştür.Kişinin düşünce, ideal ve perspektiflerini belirleyen onun maddî-çevresidir. Henüz burjuva demokratik devri-mi hakkında bile düşüncelerin tam bir açıklığa kavuşmadığı böyle bir ortamda, G. Mustafa Kemal'in proletaryanın ideolojisi hakkında açık ve kesin bilgilere sahip olması; sosyalist olması elbette ki beklenemezdi. Bu nedenle, hiç bir sosyalist O'nu sosyalist olmadığı için kınayamaz, yargılayamaz.

O'nun, o ortamda, anti-emperyalist ve anti-feodal düşünce aksiyon içinde olması bile önemli bir şeydir. Böyle bir ortamda Millî Kurtuluşçu düşünce, aksiyon içinde olmak, çok üstün yeteneklere sahip bir kişiye

özgü olabilir. Ayrıca. G. M. Kemal sosyalist olsaydı bile, yine de devrim cephesi için önemli bir değişiklik olmayacaktı. Çünkü, bir kere, Türkiye uluslaşma ve ulus olma aşamasındaydı. Ve bu aşamada bir sosyalist önderin yapacağı, genel hatlarıyla G. M. Kemal'in yaptıklarından pek farklı olmayacaktır.

İkinci olarak, sosyalist aksiyon bir kadro ve sınıf hareketidir Oysa o dönemde ne bilinçli bir işçi sınıfı, ne de böyle bir hareketi götürecek bir kadro mevcuttu.

Özetlersek, bu iç konjonktürden dolayı, G. M. Kemal, sosyalist düşünceye zaman zaman yaklaşmasına rağmen, sosyalist değildi.

Gerek feodal Osmanlı İmparatorluğundaki eğitim ve entelektüel seviyeden dolayı aldığı formasyon icabı, gerekse de yurtsever bir asker olarak cephelerden cephelere vatan müdafaası için geçen hayatından dolayı, sosyal sistemleri ve doktrinleri incelemeye zaman bulamadığı için sosyalist değildir.

O, dünyada ilk defa zaferle sonuçlanmış bir halk savaşının büyük bir lideri olarak, mazlum ulusların emperyalistleri alt edebileceğini ilk defa gösteren bir ihtilalci olarak, yalnız Türkiye' li devrimcilerin değil, bütün dünya devrimcilerinin taktir ve şükranla anacakları bir kişidir.

Eğer, büyük çapta üretim çağında (20. yüzyılda) geri kalmış bir ülkenin kazandığı istiklalin devamının, ekonomik alanda büyük çapta üretimi gerçekleştirmekle mümkün olacağını ve bunun tek yolunun sosyalizme kademeli olarak geçmekte olduğunu bilseydi veya bu konuda bu günün dünyasında mevcut deneyler olsaydı (yani dış dinamik uygun olsaydı), O'ndaki vatanseverlik ateşi. O'nu mutlaka sosyalizme götürürdü.

Götürürdü diyoruz: Çünkü 20. yüzyılın ikinci yarısında birçok ezilen ülke M. Kemal'in açtığı yoldan yürüyerek sosyalizme varmış pek çok devrimciye tanık olmuştur.

İşte devrimci Küba balkının önderi Fidel Castro... Castro, Yankee emperyalizmine ve onun Küba'daki piyonu hain Batista diktasına karşı Kurtuluş bayrağını açtığı sıralarda sadece bir Mîllî Kurtuluşçuydu; Sosyalist değildi. O, Yankee emperyalizmini ülkesinden kovma mücadelesi içinde, yani «Tam Bağımsızlık» kavgası içinde. Halk Savaşı ile kazanılan bağımsızlığın, ekonomide büyük çapta üretimi gerçekleştirmekle devam ettirebileceğini ve bunun da Millî Demokratik Devrim

ekonomisinin bir süreç içersinde tesisinden sonra, Sosyalist Ekonomiye geçmekle mümkün olduğunu görmüş ve böylece Castro'nun yurtseverliği, O'nu sosyalizme götürmüştür. İşte Kongo'nun Millî Kahramanı Lumumba... Liberal bir burjuva aydını iken anti-emperyalist mücadele Lumumba'yı sosyalizme götürmüştür.

Keza, emperyalizme karşı Kurtuluş Savaşı veren diğer Afrika ülkelerinin lider kadrolarında da aynı durumu görmekteyiz. (Örnekler çoğaltılabilir)

Bütün bu ülkelerin devrimci önderleri, bağımsız bir ulus olarak yaşamanın, kalkınmanın yolunu kapitalist olmayan bir yolda gördükleri için yavaş yavaş sosyalizmi benimsemekledirler. Ve bu önderlerin başlangıçla örnek aldıkları kişi, çoğu zaman Gazi Mustafa Kemal'dir.

b —) *Dış dinamik:*

Eğer, 20. yüzyılın ilk çeyreğindeki dünya şartları, bugünkü gibi olsaydı, bu büyük gerçeği M. Kemal de görebilirdi. Ne yazık ki o günün dünya şartları, bu açıdan son derece olumsuzdu.

1925-1930'ların dünyasında, sadece SSCB sosyalistti. Orada da rejim ilk yıllarında yalpalamalar içindeydi; yani henüz gerçek yörüngesine oturmuş değildir.

Kısaca sosyalizmin pratikte başarısı dostun düşmanın kabul edeceği bir gerçek haline gelmemişti. Ayrıca, bugünkü gibi, Küba, Vietnam, Çin, Kore vb. deneyleri yani geri bir ülkenin her bakımdan bağımsızlığını koruyarak sosyalist bir yönetim altında kalkınabileceğinin deneyi mevcut değildi.

O dönemde Stalin'in şartların zorunlu kıldığı «Tek Ülkede Sosyalizm» (socializm in one country) teorisi, tek geçerli teoriydi. Yani geçerli teori SSCB etrafında sosyalizmin genişlemesi teorisiydi.

İşte bu içerik ve pratik durum, Atatürk'ü çok etkilemişti. O'nun giderek sosyalizme muhalif tavır almasını etkileyen (iç konjonktürden daha etkili) en önemli etken dış konjonktür olmuştur. Çünkü bu durum da G. M. Kemal'in «Tam Bağımsızlık» ilkesiyle bağdaşmıyordu. (Buna rağmen, bu durum G. M. Kemal ile Lenin arasında ve Türkiye ile SSCB arasında yardımlaşma ve dostane ilişkiler kurma yolunda bir engel teşkil etmemiştir.)

Dünya sosyalist hareketinin tek merkezden, yani o dönemde SSCB'ne bağlanması gerekliliğini ihtiva eden bu teoriden dolayıdır ki, G. M. Kemal, bu bütün sağcıların ve anti-sosyalistlerin dört elle sarıldıkları şu sözleri söylemiştir: «Bolşevizm bila kaydü şart, Rus hakimiyeti demektir.»

Daha çok bir yorum niteliğini taşıyan bu sözleri 1925-1930 şartları içinde değerlendirmek gerekir.

Nitekim günümüzde durum değişmiş, o dönemin şartlarının zorunlu kıldığı, ancak belirli bir mihraka bağlanarak sosyalizme yönelme teorisi, değişen bu şartlarla birlikte yerini, genel olarak birbirine yardım ve saygı ilkesine ve sosyalizme yönelmiş ülkelerin her bakımdan serbestisini esas alan, bir bütün olarak sosyalist dünyanın esenliğini düşünen ilişkilere terketmiştir»

Eğer 20. yüzyılın ilk çeyreğinde iç ve dış konjonktür, bugünkü gibi, uygun olsaydı, 20. yüzyılın üçüncü çeyreğindeki bütün millî ihtilalciler gibi Tam Bağımsızlık ilkesi üzerine titreyen G. M. Kemal de sosyalist olabilirdi. G. M. Kemal ekonomik doktrin ve sistemleri inceleyemediğini bizzat kendisi söylemektedir.

Diyor ki Gazi: «Tarih bizden, iyi niyetli insanlardı, ama iktisat bilmiyorlardı, diye söz edecektir...»

B —) *Gazi Mustafa Kemal İddianamede Belirtildiği Gibi Evrimci Değil, Devrimci (ihtilalci) dir.*

Önce; iddianamede yanlış kullanıldığı için «Evrim» ve «Devrim» tanımlarını açıklayalım.

Fransızcası *evolution* olan evrim sözcüğü, mevcut ekonomik ve sosyal düzen (Mevcut üretim ilişkileri) temel alınarak, o ekonomik ve sosyal düzenin bir takım ıslahatlarla tedavi edilmesi anlamında kullanılır.

(Revolution) Devrim tanımı ise, mevcut ekonomik ve sosyal düzenin yıkılarak, bir ileri ekonomik ve sosyal düzene geçiş, bir başka deyişle, üretim araçları sahipliğinin bir süreç içinde yeni bir sınıfın veya sınıfların eline geçişi anlamında kullanılır.

Mevcut düzenin değişmesini istemeyip, sadece onu bir takım reformlarla tedavi etmeyi savunan kişiye *evrimci* denir. Mevcut düzenin kökten değişmesini isteyen kişiye ise *devrimci (ihtilalci)* denir.

Bu tanımları, sadece sosyalistler bu anlamda kullanmazlar. Bugün sağcısının da, çeşitli eğilimde olan sosyolog, siyaset bilimcisinin yukarıda belirttiğimiz anlamda kullandıkları bilimin ortak kavramlarıdır. Sosyal Demokrat Duverger de bu tanımları bu anlamda kullanır, emperyalizmin savunucuları olan Rostow da, Raymond Aron da, sosyalist sosyal bilimciler de bu tanımı bu anlamda kullanırlar.

Oysa iddia makamı, sosyoloji, siyaset bilimi, felsefe ve ekonomik ortak kavramları olan bu tanımları ters çevirerek bu «Devrim» tanımının, Marks'a göre komünizme geçişin bilimsel tanımı olduğunu iddia etmektedir: (Bkz. iddianamenin 8. sayfası)

Eğer bunda art niyet aranmazsa, bu tam bir bilgisizlik örneğinden başka bir şey değildir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, bu kavramlar, sadece sosyalistlerin kullandığı kavramlar olmayıp, sağcısının da, solcusunun da aynı anlamda kullandığı sosyal bilimlerin kavramlarıdır.

Ve bu devrimin tanımını da sosyal bilimlere ilk sokma şerefi Marks'a değil, Marksist olmayan Mathieng'e aittir.

Marks'ın komünizme geçiş tanımı şudur. «Herkese çalışmasına ve yeteneğine göre toplumsal üretimden pay,» yasasının geçerli olduğu proletarya diktatöryası (işçi sınıfı devleti) aşamasında, devletin ve işçi sınıfı da dahil olmak üzere sınıfların ortadan kalktığı, «ihtiyaca göre pay» yasası aşamasına geçiştir. Marks'ın komünizme geçiş tanımı budur.

İddia Makamının «Marks'ın Komünizme geçişin bilimsel tarifi» olarak iddia ettiği. DEV-GENÇ'in bildirilerindeki tanım, emperyalist boyunduruk parçalanarak, emperyalist üretim ilişkilerinden, Millî ve Demokratik Sosyal Düzene geçişin tanımıdır.

Devrim sözcüğünden, bilimi alt-üst edecek kadar alerji duyan iddia makamı, bu eylemini bütün dünyanın, sağcısının da solcusunun da «ihtilalci» olarak tanıdığı G. M. Kemal Atatürk'ün devrimci değilde evrimci olmasına kadar götürmektedir. (Bkz. iddianamenin 5. sahifesine)

Gazi Mustafa Kemal sapına kadar ihtilalcidir. O, sömürge Osmanlı feodal devlet mekanizmasını ve ekonomik-sosyal ilişkilerim paramparça ederek, emperyalizmi ve levantenleri (komprador burjuvaziyi) tamamen tasfiye etmiş, hilafet, teokratik yönetim... vs. gibi feodalizmin üst yapı kurumlarım paramparça ederek. Millî ve Laik Türkiye Cumhuriyeti'ni kurmuştur.

Bu bir ihtilal değil midir? Bu Anadolu ihtilalidir, bütün sömürge ve yarısömürge devrimcilerinin örnek aldıkları, kelimenin gerçek anlamıyla bir ihtilal, devrimdir."

Evet, bu bir devrimdir. Anadolu ihtilali, Millî Demokratik Devrimdir. Ancak, anti-emperyalist ve anti-feodal Anadolu ihtilali sürekli kılınamamış, sonuna kadar götürülememiştir.

Bunun nedenlerini biz ayrıntılı olarak daha önce anlattık, şimdi kısaca özetleyelim:

A —) *Mustafa Kemal'in etrafındaki kadronun yetersiz oluşu:*

Bilindiği gibi, bir insan ne kadar büyük yeteneklere sahip olursa olsun, eğer tek başına ise devrim hareketinin sorunları onu aşar; sosyal dönüşümler tek kişinin omuzlayacağı bir mesele değildir. Devrim hareketi bilinçli bir kadro hareketidir. M. Kemal ve birkaç arkadaşının dışındakiler Anadolu ihtilali hakkında açık ve kesin bir perspektife sahip değillerdi. Kimisi, Kurtuluş Savaşına, Müslümanlığı kurtarmak için katılmıştı, kimisi de, zaferden sonra, meşruti bir yönetimin kurulacağını hayal ediyordu.

B —) *Sosyal Sınıflar Kombinezonu:*

Bilindiği gibi, emperyalizmin, ülkeden kovulmasına, komprador burjuvazinin ekonomiden tasfiye edilmesine, yani devrimin anti-emperyalist yanı, başarıyla sonuçlanmasına rağmen, antifeodal yanı tamamlanamamış, feodalizmin üst yapı kurumları yerle bir edilmesine rağmen, ekonomik alanda feodal mütegallibenin gücü kırılamamış, toprak mülkiyetinde köklü bir dönüşüm yapılamamıştır.

Aslında M. Kemal Atatürk ta başından beri, feodal mütegalibeyi hedef almış, ancak onun üst yapı kurumları ve politik gücü parçalanmasına rağmen, ekonomik gücü bertaraf edilememiştir.

Bunun başlıca sebebi, o günkü sınıflar kombinezonudur.

O günün şartlarında. devrimci sınıf ve zümreler bilinç ve örgütlenme bakımından son derece zayıf durumdaydılar. Sanayiimiz son derece cılız olduğu için, ülkenin politik hayatında etkili olabilecek reformları iteleyebilecek nitelik ve nicelik güce sahip bir işçi sınıfı mevcut değildi. Ümmetçi ideolojiler içinde olan geniş köylü yığınlarında ise, Millî ve Demokratik bilinç bu kitleyi devrim harekatına temel yapabilecek seviyede değildi.

Anadolu devriminin tutucu sınıf ve zümrelere karşı dayanabileceği tek zümre, asker-sivil aydın zümredir. I. ve II. Kurucu Meclisin sınıfsal terkibine baktığımızda bu gerçeği açıkça görmekleyiz, her iki meclis de feodal mütegallibenin ve mandacıların temsilcilerinin önemli oranda sandalyeye sahip olduğu görülmektedir, öyle ki, Anadolu Devriminin her an alaşağı edilmesi bile mümkündür.

Gazi'nin, bütün hayatı boyunca, emperyalizme sırtını dayamış olan feodal mütegalibe ve mandacılar, sürekli olarak Anadolu devrimini sabote etmişlerdir.

Bu şartlarda Anadolu devriminin daha ileri gitmesine maddeten imkan yoktur. Görüldüğü gibi, o tarihî dönemin sınıflar kombinezonu, Anadolu Devrimin' in sürekli kılınmasına, tamamlanmasına elverişli değildi. Buna rağmen devrimin anti-emperyalist, cephesi zafere ulaşmış, anti-feodal cephesinde ise üst yapı kurumlarında tam bir dönüşüm sağlanmış, Millî, Laik Türkiye Cumhuriyeti Kurulmuştur. Hiç bir zaman gayri millî sınıf ve zümrelere, politik iktidarda son söz söyletilmemiş ve feodal mütegallibe, politika arenasında sindirilmiştir.

Bu gerçekleri, Prof. Dr. Aytekin Ataay, şu şekilde açıklamaktadır: "...daha başlangıçtan beri etkisi yaygın bir "yeraltı kuvveti" (Lord Kinros) ile savaşmak zorunda kalan Türk Devrimi de bu nedenle zaman zaman tehlikeye düşmüş, duraksama dönemleri geçirmiştir." (Bkz. Atatürk'ün Görüşleri, 9 Eylül 1971 Milliyet Gazetesi, s. 2)

Kinross'un bahsettiği bu «yeraltı gücü», emperyalistlerin dış desteklerini almış olan feodal mütegallibe ve mandacıların sürekli komplolarından başka bir şey değildi.

G. M. Kemal, ölümüne kadar, bu güçlerin ekonomik etkinliğini kırmak için, ortam hazırlanmasıyla uğraşmış, uygun ortam beklemiş ve yeni kuşakların bu anlamda devrimi devam ettirmelerini istemiştir. (Bkz. Gazi'nin çeşitli Söylev ve Yazıları.)

Özetlersek. Anadolu İhtilali, anti-emperyalist ve anti-feodal bir devrimdir. Yani Millî Demokratik Devrimdir. Ancak devrim yukarıda belirttiğimiz nedenlerden dolayı duraklamalara uğramış, sürekli kılınamamıştır.

Bu yüzden de, ekonomide de yavaş yavaş işbirlikçi burjuvazi palazlanmaya başlamış ve feodal mütegallibenin, bu sınıfla ittifakı sonucu,

ülke, G. M. Kemal'in ölümünden sonra Amerikan emperyalizminin vesayeti altına girmeye başlamıştır.

1950'de Demokrat Parti'nin iktidara gelmesi, Anadolu İhtilali'nin sonu, karşı devrimin ise zaferidir.

C —) *"İhtilalci – Sosyalist" Tanımlaması Gerçekleri Yansıtmamaktadır.*

İddia makamı, ihtilalci kavramı ile Marksist kavramını eş anlamda kullanmaktadır.

Bu anlayış, hayatın realitelerine dünya devrimci pratiğine ve de bilime aykırı bir anlayıştır. Sosyalist olmayan bir kişi pekala ihtilalci olabilir. Mesela: Büyük Fransız Devriminin önderleri, Marat, Robespier..., sosyalist değillerdi, ama gerçek birer ihtilalci idiler.

Proletaryanın ideolojisi olan sosyalizm henüz teorik ve pratik temellerinin mevcut olmadığı 18. yüzyıl için geçerli olan bu durum, 20. yüzyılda da geçerlidir.

Bu gerçek. 20. yüzyılda yani sosyalist ve millî demokratik devrimler çağında emperyalist boyunduruk altında olan bizim gibi ülkelerde özellikle geçerlidir.

Şöyle ki:

Bolivya'da Yankee emperyalizmine karşı isyan bayrağı açarak dağa çıkan Papaz Camillo Torres, sosyalist değildi, ama gerçek bir devrimciydi.

Cezayir Halk Savaşı'nda, Fransız emperyalizmine karşı. kanla, ateşle halkının kurtuluş destanım yazan Cezayir Milliyetçileri Marksist değillerdi, ama kelimenin gerçek anlamıyla ihtilalciydiler.

Dünyanın ilk zaferle biten Halk Savaşını sürdüren Kuvayı Millîye'nin yönetici kadrosu sosyalist değildi, ama sapına kadar ihtilalciydi...

Keza, bugün, Vietnam'da Amerikan Emperyalizmine karşı döğüşen Budist rahipler Marksist değillerdir, ama devrimcidirler.

Hayat, bunun tersinin de geçerli olduğunu söylemektedir. 20. yüzyılda devrimci pratiği, sosyalist olmayan devrimcileri kaydettiği gibi, tüzük ve programlarında «Marksist-Leninist» yazan pek çok örgütün (ve de mensuplarının) devrimci olmadıklarını da belirtmektedir.

Mesela, Latin Amerika'da Millî Kurtuluş harekatına yan çizen pek çok «Marksist Parti» vardır. Ama bu parti ve mensuplarının hiç biri devrimci değildir. Papaz Camille Torres bunların hepsinden daha ileridir ve de devrimcidir.

Keza, Cezayir Halk Savaşı'nda Millî Kurtuluş Savaşı'na yan çizerek, Cezayir için en iyi çözüm yolunun sosyalist Fransa'nın bir eyaleti olmasında gören Cezayirli Sosyalist aydın da, O'nun partisi de devrimci değildir. Bilimsel Sosyalizmden habersiz Cezayirli bir millî kurtuluşçu, bu aydından da, O'nun partisinden de ilericidir, devrimcidir.

Bu örneklere, sayısız örnekler katmak mümkündür.

Kısacası. kim emperyalist boyunduruğa karşı, halkının kurtuluşu için, bütün varlığını ortaya koyarak savaşıyorsa ihtilalci de, devrimci de, ilerici de odur!

İhtilalci ve ihtilal kavramlarından, sadece sosyalist ve proletarya devrimim anlayan iddia makamı için, Atatürk, elbette ki devrimci (ihtilalci) değildir; evrimcidir. Bize ve tarihe göre, meselenin bu izah tarzı, en nazik deyimle, G. M. Kemal Atatürk'ün tarihî kişiliğini ve O'nun eseri olan Anadolu İhtilali'ni hiç ama hiç anlamamanın somut belgesidir. Ve G. M. Kemal Atatürk'ü bu şekilde değerlendirenler ne kadar Atatürkçülük iddiasında olurlarsa olsunlar onların Atatürkçülüğü, «gardrop» Atatürkçülüğünden öteye gitmez.

Hayatın cilvesine bakın ki, onun açtığı yolda Millî Kurtuluş Bayrağım 1971 Türkiye'sinde dalgalandıran bizler; O'nun adına, O'nunla uzaktan yakından ilişkisi olmayanlar tarafından O'na ihanetle suçlanıyoruz.

Gerçekten garip olan bu durum, asla bizi şaşırtmıyor. Bu, tarihin her döneminde hakim sınıfların uyguladığı bir taktiktir. Ülkesinde dünyayı değiştiren, halkına ve ulusuna mal olmuş her ihtilalciyi, ölümünden sonra hakim sınıflar (O'nun devrimci kişiliğim ve eylemini kendi sınıfsal çıkarları paralelinde tahrif ederek) O'nun izinde yürüyen devrimcilere karşı, kalkan olarak ileri sürerler. Bu, objektif bir olgudur ve bugüne kadar, sınıflar mücadelesinde, ilerici gerici mücadelesinde hep böyle süre gelmiştir.

Büyük Fransız Devriminde, karşı devrimciler tarafından katledilmiş olan devrimci Marat, bir süre sonra, O'nun izinde yürüyen devrimcilere karşı, karşı devrimin bayrağı olarak çıkartılmaya çalışılmıştır.

Marat'ın izinde yürüyen Jakoben'lere (Robespiyer ve arkadaşlarına) karşı, tutucu Jirondenler, Marat'yı kalkan olarak kullanmışlardır. O'nun izinde yürüyenleri» O'nun adına, O'nu katledenler suçlamışlardır.

Ülkemizde de bugün aynı oyun oynanmaktadır.

Gazi Mustafa Kemal'in »Ya istiklal, Ya ölüm» şiarını kendisine şiar edip, 0'nun hedeflendirdiği Tam Bağımsız Türkiye için mücadele edenlerin karşısına, karşı devrim Atatürkçülük iddiasıyla çıkmaktadır.

Bu, tarihin paradoksudur:

D —) *Gerçek Atatürkçülük Nedir?*

Başına «gerçek» kelimesini koymak gereksinmesini duymamızın başlıca nedeni, yukarıda belirttiğimiz gibi, bugün Atatürkçülükle uzaktan yakından ilişkisi olmayan, Atatürk'e tam bir ihanet içinde olanların Atatürk'çü kisvesi içinde olmalarındandır.

Konuya geçmeden önce, hemen belirtelim ki, *iddianame*'nin 6. sayfasında «Kurtuluş Savaşı dönemini, daha sonraki Kemalist devrimciler döneminden ayırmak gerekir şeklinde bizim görüşlerimizmiş gibi ileri sürülen görüşler bize ait değildir. Bu görüşe katılmadığımız gibi, bize ait de değildir. Emek Dergisinin görüşüdür. Ve bizim Emek Dergisiyle hiç bir bağlantımız yoktur.

Biz, Kurtuluş Savaşı'nı ve sonrasını bir bütün olarak, Anadolu ihtilali olarak görüyoruz. Doğrusu da budur.

Asker sivil aydın zümrenin önderliğinde yürütülen I. Kurtuluş Savaşımız ve zaferden sonraki anti-emperyalist ve anti-feodal reform tedbirleri bir bütündür. Daha önce de izah ettiğimiz gibi, önder sınıfın karakterini yansıtan ve çeşitli duraksamalar, hatta zaman zaman geriye dönüşmeler geçirmiş ve de tamamlanamamış olan bir Millî Demokratik Devrimidir.

Millî Demokratik Devrim'de halk savaşı, «Millî Kurtuluş Savaşı» devrim sürecinin en önemli aşamasıdır, ama bütünü değildir.

Biz bu konudaki görüşlerimizi Aydınlık Sosyalist Dergi'nin 15. sayısında yayınlanan «Sağ Sapma, Devrimci Teori ve Pratik» yazımızın, «Kemalizm'in Sağı, Solu ve Asker Sivil Aydın Zümre» bölümünde çok açık bir şekilde ortaya koymuşuzdur.

O bölümde Kemalizmin bir burjuva ideolojisi olmadığını açıkça ortaya koyduktan sonra Kemalizmi şu şekilde tanımlıyorduk: «Kemalizm, emperyalist boyunduruk altında olan yarı sömürge ülkelerin devrimci milliyetçilerinin bir kurtuluş bayrağıdır. Kemalizm'e ruh veren, onu yaşatan Millî Kurtuluşçuluğun (yani, anti-emperyalist ve anti-feodal) tavır alışıdır.

Kemalizm'in bir doktrin ve ideoloji olmadığını da o yazımızda ortaya koyarak —Kemalizm'in belli bir ekonomi politikası olmadığını belirterek— Kemalist yönetimin ekonomik alanda bazen devletçilik yanının ağır bastığım, Millî Burjuvazi yaratma gayretleri içinde olduğunu belirtiyorduk. Kemalist yönetim, ekonomide kartelleşme ve tröstleşmeye, emperyalist tekellerle bütünleşmeye daima gücü oranında engel olmaya çalışmıştır. Bir başka deyişle, Kemalizm'in devletçilik politikasında, tekelci kapitalin açıkça desteklenmesi asla görülmez. Anti-Kemalist yönetimin yani karşı devrimin devletçilik politikası ise devletin imkanlarını, tekelci kapitalin, yerli ve yabancı tekellerin hizmetine sunma politikasından başka bir şey değildir.

Özetlersek, Kemalist yönetimin devletçilik politikası, çeşitli yalpalamalarına rağmen millî bir sanayici sınıf yetiştirmeye yönelikti. Kısa süren devrimci 27 Mayıs yönetimi bir yana bırakılırsa, son 25 yılın devletçilik politikası ise emperyalizmle bütünleşmiş olan, (işbirlikçiler), tekelci burjuvaziyi geliştirme politikasıdır.

Bu gerçek sadece biz sosyalistler tarafından dile getirilmemektedir. Finans kapitalin temsilcileri de bu gerçeği kabul etmekte ve açıkça belirtmektedirler . —tabii değişik terminoloji ile— Mesela, İstanbul Sanayi Odaları Başkanı Ertuğrul Soysal' ın 6 Eylül 1971 tarihli Cumhuriyet Gazetesinin ikinci sayfasında «*Ekonomimizdeki Durgunluk Nedenleri*» başlığı altında yayınlanan yazısında, ekonomimizin niteliği hakkında şöyle denilmektedir: «Gerçekten 25 yıldan beri özel sektör kanadı ağır basmaktadır.» Oysa 25 yıl içinde de ekonomide devlet sektörü, özel sektöre nazaran ağırlığını sürdürmüştür. Bu nedenle burada kastedilenin devletçiliğin niteliği olduğu açıktır.

Gerçekten de, Atatürkçülük (Kemalizm), bîr doktrin veya bir ideoloji değildir. Bu nedenle, biz Kemalizm'in bir burjuva ideolojisi olduğunu iddia eden görüşe karşıyız. *Çünkü, kapitalizmin emperyalizm dö-*

neminde yani 20. yüz yılda, burjuvazi artık ilerici devrimci, demokrat ve milliyetçi niteliklerini kaybetmiştir. Onun ideolojisi artık milliyetçilik değil, kozmopolitizm'dir. Vatan, millet bayrağını o, geminin bordasından aşağıya atmıştır. Bu gün bu bayrağı burjuvazinin solundaki güçler yükseltmektedirler. Şüphesiz bizim gibi yan sömürge ülkelerde, henüz millî niteliğini kaybetmemiş burjuvazinin bir kesimi vardır. Ancak bu ülkelerde millî burjuvazi son derece zayıf ve cılızdır. «Vatan», «Millet» bayraklarını yükseltecek, anti-emperyalist bir savaşın önderliğini yüklenecek güçten yoksundur. Millî Burjuvazi, bu yüzden devrim hareketine en son katılan bir güç olabilir. Bu bakımdan, kanımızca asker sivil aydın zümrenin başını çektiği Anadolu İhtilali'ni, Millî Burjuvazinin hareketi, Kemalizm'i de burjuvazinin ideolojisi olarak nitelendirmek de yanlıştır.

Kemalizm, ülkemizde asker sivil aydın zümrenin geleceğini yansıtan, anti-emperyalist ve anti-feodal bir tavır alıştır. Bu yüzden Kemalizm'in sağı solu olmaz.

Kemalizm soldur Millî Kurtuluşçuluktur, emperyalizme karşı bu zümrenin isyan bayrağıdır.

Millî Kurtuluşçu bir tutum yansıtması açısından bizler sapına kadar Atatürkçüyüz. *Onun Millî Kurtuluşçuluk bayrağını, hayatımız da dahil, her şeyimizi ortaya koyarak biz dalgalandırıyoruz.*

Ancak, sağda ve solda bazı mihraklar, Atatürkçülüğü bir ideoloji ve doktrin olarak sunma gayretleri içindedirler. Aslında çağdaşlaşma yolunda bir arayış olan, o yüzden de sağa, sola kayan 1923 -1946 CHP hükümetlerinin ekonomi politikasının sistemleşmiş bir dünya görüşünün, doktrinin, ekonomi politikası olarak ileri sürenlere karşı, biz Kemalizm'i onların göstermek istedikleri anlamda anlamadığımızı açıkça belirtmiş ve de onların tanımladığı anlamda da Kemalist olmadığımızı, sosyalist olduğumuzu açıkça söylemişizdir. Çünkü sosyalizm sistemleşmiş bir dünya görüşü ve ideolojinin ifadesidir. Felsefî ve siyasî cephesinin yanında ekonomik cephesi de vardır.

Ve biz bu ideolojiyi benimsemişizdir.

Sosyalizm, Kemalizm'in öngördüğü anti-emperyalist ve anti-feodal tavır alışı, bizatihi içinde taşımaktadır. Bir başka deyişle anti-emperyalist, anti-feodal ve anti-kapitalist bir ideolojidir. Bu nedenle ülkemizde sosyalistler, gerçek anlamda Atatürkçü bir tutum içindedirler.

Bu yüzdendir ki, emperyalizmin işgali altında olan ülkemizde. sosyalist olmadığı halde, Kemalist tutum içinde olanlarla sosyalistler arasında bir zıtlık yoktur. Aksine, tam bir kader birliği vardır. Çünkü II. Millî Kurtuluş Savaşımız bu iki gücün ortak ittifakıyla zafere erişecektir.

Atatürkçülüğün bir doktrin ve ideoloji olmadığını, anti-emperyalist ve anti-feodal bir tutumu anlattığını sadece biz sosyalistler değil, yerli ve yabancı bütün sosyolog, siyaset bilimcisi ve araştırmacılar söylemektedir. Şöyle ki: Unesco Türkiye Millî Komisyonu tarafından 1963'de yayınlanan *"Le Kemalisme"* derlemesinde, *Duverger*, Atatürkçü siyasal ve sosyal sistemi tam bir kesinlikle belirtmeye imkan olmadığını söylemektedir.

Keza, bir anti-marksist olan Prof. Aytekin Ataay' ın 9 Eylül 1971 tarihli Milliyet gazetesinin "Düşünenlerin Düşünceleri" sütununda yayınlanan *Atatürk'ün Görüşleri* başlıklı yazısında bu gerçek şu şekilde dile getirilmektedir: "... Atatürkçülük, ne sadece ulusal bağımsızlık teorisinden ve ne de devrim teorisinden ibarettir. Atatürkçülük, bunların her ikisini de içermektedir. Ancak, *Atatürkçülüğün gerçekleştirmek istediği amaç tam bağımsızlıktır.* Yani yalnız SİYASAL alanlarda bağımsızlık değil, fakat ekonomi, savunma, yargı, kültür, sanat ve benzeri alanlardaki bağımsızlıktır. Düşünce alanında ve teknolojik alanda çağdaşlaşmadan da tam bağımsızlığa kavuşmak ve bunu korumak olanağı yoktur. Çağdaşlaşabilmek için azgelişmişlikten kurtuluş bir ön şarttır. Öte yandan çağdaşlaşma süreklidir. Bunun gerçekleşmesi olanağı ancak *sürekli devrimle* sağlanabilir.

Atatürk, düşüncelerini uygulamaya koyan bir eylem adamıydı. Atatürkçülük her dönemde çağdaşlaşmaya yönelen hamleye açık bir öğreti niteliğini taşımaktadır. Kısacası, Atatürkçülük, tam bağımsızlık ve çağdaşlaşma (istiklali tam ve muasırlaşma) öğretisidir.» (Altını biz çizdik)

Marksist olmayan bu bilimcilerden aktardığımız pasajlardan da anlaşılacağı gibi, Atatürkçülüğün sistemleşmiş bir ekonomi politikası ve ideolojisi yoktur. Onu yaşatan, özlemleştiren, ona ruh veren, millî kurtuluşçuluktur; emperyalizme karşı baş kaldırmadır.

Bu temel ilkeyi bir tarafa itersek ortada Atatürkçülük diye bir şey kalmaz.Bugün görünüşte herkes Atatürkçüdür. Emperyalizme peşkeş çeken de Atatürkçülük iddiasındadır, feodal ideolojileri el altından tezgahlayanlar da.

Bütün büyük ihtilalciler gibi, Atatürk'ün de en büyük talihsizliği budur. Bu gün, emperyalist boyunduruğun varlığını inkar ederek, emperyalizme karşı mücadele etmeyenlerin, Anadolu ihtilalini sürekli kılmayanların Atatürkçülükle uzaktan yakından hiç bir ilişkisi yoktur. Bu böyle biline!

BÖLÜM VIII

SOSYALİST TEORİ VE MÎLLÎ DEMOKRATİK DEVRİM

Bu konu üzerinde burada ayrıntılı teorik açıklamalara girecek değiliz. Sosyalizmin ve millî demokratik devrimin ne olduğunu ve olmadığını çeşitli zamanlarda, çeşitli toplantılarda anlattık; yayın organlarımızda defalarca yazıp çizdik... Burada bu konu üzerine söyleyeceklerimiz, teorik formasyonumuzun hayli kalın çizgilerle bir ifadesi olacaktır.

1) — *Biz Sosyalistleriz:*

Sosyalizm, insanın insan tarafından ezilmesinin, sömürülmesinin, horlanmasının olmadığı, insanın insanca yaşayabileceği bir dünyayı öngörür.

Bizler insansever olduğumuz, hemcinslerimizi sevdiğimiz için sosyalistiz.

Bizler, yurtsever olduğumuz için sosyalistiz. 20. yüzyılda, bizim gibi emperyalist boyunduruk altındaki, yarı-sömürge ülkelerin millî kurtuluş savaşı ile kazandıkları bağımsızlığın sürekli kılınmasının tek şartı ve garantisi sosyalizmdir.

Sosyalizm, sanayi devrimi ile birlikte bilimsel temellere oturmuş ve 20. yüzyılda, bütün ezilen kitlelerin, ulusların umut kaynağı olmuş ve de bütün dünyada geniş taraftar bulmuş bir dünya görüşüdür.

Emperyalizm, özellikle sömürge ülkelerde şu yalanı uydurmaktadır: Bilimsel Sosyalizm 19. yüzyılın demode olmuş bir fikir cereyanıdır. 20. yüzyılda sosyalist olan aydın, aynen deformasyona uğramış bir kişidir...

Emperyalizm, bu yalanı kendi ülkesinde uyduramaz. Uydursa bile, batı aydını bu safsataya gülüp geçer. Ama bizim gibi, halkımızın % 60'ı okuma-yazma bilmeyen bir ülkede, bu yalan tezgahlanabilmekte. hatta taraftar bile bulmaktadır. Bunun nasıl bir safsata olduğunu anlamak için çok şeyler bilmeye gerek yoktur; Dünyaya şöyle bir bakış yeterlidir.

19. yüzyıl, henüz sosyalizmin pratikte zaferlerinin maddî ortamının olmadığı, işçi sınıfının gerek nicelik, gerekse de nitelik yönünden yeterli gelişme seviyesine ulaşmadığı, henüz kapitalizmin ilerici, milliyetçi, demokrat olduğu, üretim araçlarını geliştirerek belli ölçüde toplumsal refahı sağladığı bir dönemdir.

O dönemde, sosyalizm, Marks ve Engels tarafından bilimsel temelleri ne oturtulmuştu. *(Fakat bu sosyalizmin, Marks ve Engels'in eserleriyle kayıtlanmış olması, donması demek delildir. Sosyalizm, Marks, Engels, Lenin'in eserleriyle sınırlandırılamaz. Eğer sınırlandırılırsa eylem kılavuzu niteliğini kaybedip, bir dogma olur. Sosyalizm, bilimin ve teknolojinin gelişmesine paralel olarak, durmaksızın kendi kendini yenileyen, aşan bir teoridir.)* Ancak henüz o dönemde işçi sınıfı hareketi ile sosyalizm tam anlamıyla bütünleşmiş değildi.

İşte 19. yüzyılın bu niteliğinden dolayı, o asırda dünya, sosyalizmin pratikteki zaferine tanık olamamıştır.Sosyalizmin zafer çağı 20. yüzyıldır. Çünkü 20. yüzyılda kendi içinde kendi sonunu taşıyan, özü sömürüye dayanan kapitalizm, emperyalist aşamaya girmiştir. Emperyalizm can çekişen, gitgide daha fazla asalaklaşan, geberen kapitalizmdir.

Kapitalizmin ölüm aşamasıdır emperyalizm:

Kapitalizmin emperyalist aşamaya girmesiyle birlikte, üretimin sosyal niteliğiyle üretim araçları üzerindeki mülkiyetin özel niteliği arasındaki antagonizm had safhaya gelmiştir. Bunun sonucu, 20. yüzyıl, bir sıra Halk Savaşlarının ve Sosyalist Devrimlerin zafere ulaştığı bir yüzyıl olmuştur ve olmaktadır.19. yüzyılda, dünyada tek bir sosyalist ülke mevcut değilken, bugün dünya nüfusunun 1/3'ü sosyalisttir.

Kapitalizmin, hızla çöktüğü, dünyanın hızla sosyalizme yöneldiği bir çağda yaşıyoruz. Emperyalizm, bir sistem olarak çöküşünü geciktirmek için, son çırpınış ve direnmeleri içindedir. Bunun için, militarizmine dört elle sarılmış, bütün güçlerini seferber etmiştir. Bir yandan

sömürdüğü ülkelerdeki Millî Kurtuluş Savaşlarını, kanla, ateşle, ortaçağın zalim metotlarıyla bastırmaya çalışırken, ideolojik, ekonomik, politik, kültürel... bütün alanlarda, demagojik ve ümitsiz bir mücadele vermektedir. Emperyalizm, Asya'da, Afrika'da, Latin Amerika'da, Millî Kurtuluş Savaşları içinde olan yurtseverlere, devrimcilere militarizmiyle ölüm saçarken öte yandan, bu sömürge ülkelerde, çağdışı, feodal ideolojilerin yayılmasını el altından destekleyerek, bol ve yönet politikası ile halkları birbirine düşürerek, radyo, televizyon, basın... tröstleriyle yoğun bir ideolojik, politik, kültürel propaganda taarruzu ile mukadder sonunu geciktirme savaşı içindedir.

Ancak, dünyanın bu bölgelerindeki mazlum ulusların devrimcileri, her geçen gün kanla, ateşle, emperyalizmin mezarını kazmaktadırlar.

İşte biz, emperyalist ahtapotun her geçen gün ölüme doğru gittiği bir dünyanın, ahtapotun kolları altında yarı-sömürge bir ülkenin. Millî Kurtuluşu için mücadele eden sosyalistleriz.

Vatansever olduğumuz için sosyalistiz. Sosyalist olduğumuz için vatanseveriz.

2 — *Sosyalist Teori (Dünya Görüşü) — Proletarya Diktatoryası, Eşitleşmesi Sosyal Bilimlere, Hayatın Gerçeklerine ve de Sosyalist Teoriye Aykırıdır.*

İddianamede böyle bir eşitlemeye gidilmekte ve bizim Marksist olduğumuzdan hareketle, stratejik hedefimizin proletarya diktatoryası olduğu iddia edilmektedir.

Bu iddia, sosyalist dünya görüşüne de, bilime de, gerçeklere de aykırıdır.

Bu iddia sadece bir tebessüm kaynağıdır, o kadar! Sosyalist Teori (Marksist Teori) ile proletarya diktatoryası veya sosyalist düzen aynı şeyler değildir.

Birincisi, dünyayı olayları yorumlama ve de değiştirme kılavuzu olan bir dünyaya bakış perspektifidir. İkincisi ise, bir düzenin adıdır, işçi sınıfı devletinin siyasî ifadesidir.

Sosyalist bir kişinin mücadelesinin stratejik hedefi, her yerde ve her zaman (her tarihsel kategoride) proletarya diktatoryası olmayacağı gibi program ve mensubunun da, gerçekten sosyalist bir örgüt veya kişi niteliklerinden uzak olması pekala mümkündür.

İddianamede bu iki ayrı kavramın eş anlamda kullanılmasının başlıca amacı bizim eylemlerimizin stratejik hedefinin proletarya diktatoryası olduğu *peşin hükmünü* ispat edebilmektir.

İddia makamı, bu gerçeklere aykırı, Ön yargılı savını kanıtlamak için, sosyalist 'teoriyi, bilimin verilerini tahrif etmekten, bizim söz ve yazılarımızı tahrif etmeye kadar, her yola başvurmaktadır.

Bu tahrifleri teker teker sergilemeden önce stratejik hedefimiz olan MDD'i bütün yönleriyle hiç bir mugatalaya yer bırakmayacak şekilde açıklayalım.

3 — *Millî Demokratik Devrim :*

A) *Demokratik Devrim Nedir?*

Demokratik devrim, çok kısa bir deyişle, feodal boyunduruğun parçalanması, bu baskı altında olan geniş halk kitlelerinin «Özgür vatandaşlar>> toplumluğuna dönüşmesi (olması) demektir. Demokratik devrim, uluslaşma devrimidir.

18. ve 19. yüzyılda, burjuvazi batıda geniş köylü yığınlarının (tabii işçi sınıfının da) başını çekerek «özgürlük eşitlik, kardeşlik» ilkeleri etrafında, «Vatan, Millet» bayrağım yükseltmiş ve anti-feodal devrimi (Demokratik Devrimi) yapmıştır. Batı'da devrimler yapılırken Doğu ise, kapitalizm öncesi şartları içinde uyumuştur.

İşte Batı ve Doğu ülkeleri 20. yüzyıla bu şartlar altında girmiştir. 20. yüzyıl, bilindiği gibi, kapitalizmin emperyalizm aşamasıdır.

Tarihin tekerleğini ileriye döndüren, feodalizme karşı «Vatan, Millet, Özgürlük, Kardeşlik, Eşitlik >>, bayraklarını yükselten devrimci burjuvazi, artık bu niteliklerini geride bırakmış, kaybetmiştir.

Ekonomide serbest rekabet, siyasi alanda demokrasi» yerlerini, tekele ve oligarşik yönetime bırakmıştır. Milliyetçilik ilkesi de kozmopolitizme dönüşmüştür. 19. yüzyılda milliyetçi olan burjuvazi, 20. yüzyılda artık bu ilkeyi terkederek onun yerine, kozmopolitizmi getirmiştir.

20. yüzyılda kapitalizm öncesi şartları altında olan bütün Doğu ülkeleri (ve de Latin Amerika ülkeleri), daha önce de söylediğimiz gibi. büyük emperyalist devletler tarafından, «çıkar bölgeleri» şeklinde paylaşılmıştır.

Dünya şöyle bir görünüm almıştır:

Bir yandan sömürgen, emperyalist ülkeler, öte yandan bu can çeki-

şen kapitalizm tarafından bütün zenginlikleri vantuz gibi emilen, sömürülen, horlanan sömürge ülkeler. Ancak, bu durum, hızla, Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinde Millî Bilinç ve Uluslaşma cereyanları ve kıpırdanmaları oluşturmuştur, yaygınlaştırmıştır.

İşte. *Millî Demokratik Devrim, 20, yüzyılda henüz Uluslaşma sürecinden geçmemiş veya tamamlanmamış, kapitalizm öncesi kalıntıların varolduğu, emperyalist boyunduruk altındaki bu ülkelerin, özgürleşme, bağımsız olma devrimidir.*

Millî Demokratik Devrimin iki yönü vardır:

a) Anti-Emperyalist (Millî) Yönü: Bu yön, emperyalist boyunduruğun ekonomik, sosyal, siyasi, kültürel vs. alanlarda kesinlikle kırılmasını, emperyalist ilişkilerin kesinlikle tasfiyesini içerir.

b) Anti-Feodal (Demokratik) Yönü: Bu yön de feodal ilişkilerin kesinlikle parçalanmasını, bu ilişkiler içinde ezilen geniş köylü kitlesinin «özgür vatandaşlar» haline getirilmesini içerir.

Her iki yön iç içedir Her biri, diğerinin sebep ve sonucudur. Bu,nedenle Millî Devrim, aynı zamanda. Demokratik Devrimdir. Demokratik Devrim de aynı zamanda Millî Devrimdir. Özetlersek, Millî Demokratik Devrim, emperyalist dönemde, *yarı sömürge ülkelerin tam bağımsızlaşma, uluslaşma ve demokratlaşma devrimidir.*

Bu nedenle, literatürde, Millî Demokratik Devrime *«Millî Kurtuluş Devrimi»*, «Millî Demokrasi Devrimi» de denilmektedir.

Millî Demokratik Devrimin bu kısa tanımlamasından sonra, kısaca, bu devrimin öngördüğü düzenin, ekonomik, sosyal, siyasal karakterinin ve de Millî Demokrasi Devriminin sınıfsal niteliğini açıklayalım.

Millî Demokratik Devrim, anti-kapitalist bir devrim değildir. Bu bakımdan ekonomide millî kapitalizmin tasfiyesi diye bir mesele yoktur. Kesinlikle tasfiye; emperyalizm işbirlikçi burjuvazi ve feodal unsurların ekonomideki üçlü hakimiyeti için söz konusudur.

Millî Demokratik ekonomide, üretim araçları üzerinde özel (kapitalist) mülkiyet olacaktır. Ancak halkın üzerinde tahakküm kurmasına izin verilmeyecektir.

Ekonominin, dış ticaret, bankacılık, sigortacılık, ağır sanayi gibi kilit noktalarında devlet kuruluşları yer alacaktır. Ancak bu kamu

kuruluşlarının devrim öncesinin adı «kamu» olup da özde özel sektöre arpalık olan kuruluşları gibi olmayacaktır. Büyük çapta üretimi gerçekleştirecek, ülkenin sanayileşmesini sağlayacak, gerçek kamu kuruluşları olacaktır.

Geniş kırlık bölgelerde ise meta üretimi egemen olacak ve bu bölgelerde kooperatifçiliğe gidilecektir.

Özet olarak, Millî Demokratik Devletin ekonomik düzeninin niteliği budur.

Milli Demokratik Devlet, sadece bir sınıfın veya zümrenin değil, bütün millî sınıf ve tabakaların devletidir. Yönetime, bütün millî sınıf ve zümreler katılacaklardır. Her sınıf, demokratik platformda, kendi öz örgütü ile yer alacaktır. Millî Demokratik platformda sadece, ülkenin demokratlaşmasına, bağımsızlığına ve uluslaşmaya engel olan, işbirlikçi burjuvazi ile feodal unsurlar yer almayacaktır.

Kültür ise bütün millî sınıfların ortak kültürü olacaktır. Sosyalist olmayan milli kurtuluşçuların ortak ittifaklarının cephesidir.

Özetle; Millî Demokratik Devlet, emperyalizme ülkeyi peşkeş çeken bir avuç hainin dışında, bütün ulusun devletidir.

B) Demokratik Devrim Hangi Güçlerle ve Nasıl Gerçekleştirilecektir?

a) Devrimi Gerçekleştirecek Güçler:

Millî Demokratik Devrim, feodal unsurlar ile, burjuvazinin işbirlikçi, emperyalizmin uzantısı gayri-millî kesimi dışındaki, bütün sınıfların, halkın devrimidir.

Her şeyden önce MDD, özünde bir *köylü devrimidir* .Çünkü ancak bu devrimle nüfusun % 70'iini teşkil eden geniş köylü yığınları, demokratik ve ekonomik hak ve özgürlüklerine tam anlamı ile kavuşabilecek, feodal tahakküm ve sömürüden kurtulacak, üretim araçlarına sahip olabilecektir.

Millî Demokratik Devrim, uluslaşma sürecinin tamamlanması devrimidir. Uluslaşma hareketi de özünde bir köylü hareketidir. Bu nedenlerle, bu devrimin temel gücünü ülke nüfusunun 3/4'ünü teşkil eden geniş köylü kitleleri teşkil edecektir.

Millî Demokratik Devrim, bütün millî sınıf ve zümrelerin ortak özlem ve çıkarlarına cevap verdiği için, bütün halk sınıflarının ve zümrelerinin; yani, işçi sınıfı, köylülük, şehir küçük burjuvazisi ve de burjuvazinin millî kesiminin ortak ittifakı ile zafere erişecektir.

Daha önce de söyledik: Ülkemizde ulusun çıkarlarını dile getiren iki politik güç ve akım vardır. Bunlar:

1) Sosyalistler ve sosyalist akım,

2) Kemalistler ve Kemalist akım.

Devrim bu iki Millî Kurtuluşçu akımın örgütsel ittifakı ile zafere erişecektir. Yani kurulacak olan Millî Cephe, sosyalist ve sosyalist olmayan Millî Kurtuluşçuların ortak ittifakının cephesidir.

b) Devrim Nasıl Gerçekleşecektir?

Emperyalizmin ölümünü geciktiren, yarı sömürge ülkelerin sahip oldukları kaynak ve zenginliklerdir. Bu yüzden hiç bir yarı-sömürge ülkeden emperyalizm kendi rızasıyla çekilmez. Sonuna kadar, o ülke üzerindeki hegemonyasını devam ettirmek için direnir.

Halk Savaşında önderlik bir pazarlık veya tekel konuşu değildir. Bu önderlik emperyalist dönemde, burjuvazi devrimci barutunu tüketmiş olduğundan, millî burjuvazinin solundaki güçlere aittir. Yani Halk Savaşının kurmayı, millî burjuvazinin solundaki güçler olabilir. Yani proleter olmayan devrimciler de, proleter devrimci olabilir. Bunu ülkenin tarihsel şartları, sınıfların bilinç ve örgütlenme durumları, vs. tayin eder.

Çin Halk Savaşında Millî Cephenin önderi, proletarya'nın partisi olmuştur. Keza, Vietnam, Küba Halk Savaşlarında da durum böyledir. Endonezya, Cezayir Halk Savaşlarında ise, Millî Cephenin önderi küçük burjuvazi ve onun partisi olmuştur.

Keza, I. Millî Kurtuluş Savaşımızın başını sosyalist olmayan Milli Kurtuluşçular, asker sivil aydın zümrenin radikal kanadı çekmiştir.

Ancak, dünya devrimler deneyi bize şunu göstermekledir:

Halk savaşında, kurulmuş olan Millî Cephenin önderi sosyalistler ise, halk savaşından sonra devrim hareketi, duraksamalara uğramadan başarıya erişmektedir. Sosyalist olmayan Millî Kurtuluşçular önder olmuşlarsa, devrim hareketinde duraksamalar, hatta zaman zaman geri dönüşler olmaktadır.

Cezayir ve Endonezya bunun en iyi örnekleridir. Keza Anadolu İhtilali de iyi bir örnektir. Bilindiği gibi Anadolu İhtilali, önder kadronun sınıfsal niteliğinden dolayı sürekli kılınamamış, duraksamalara uğramış ve nihayet 1950 karşı devrimi ile, ülke tekrar emperyalizmin hegemonyası altına girmiş, bu nedenle bugün bütün Türkiye'li yurtseverler, İkinci bir kurtuluş savaşı vermek durumu ile karşı karşıya kalmışlardır.

Yarı sömürge ve sömürge ülkelerin halk savaşı deneyleri göstermektedir ki, halk savaşında kırlar temel alandır. Emperyalist boyunduruk, ana şehirlerde ve haberleşme merkezlerinde çok yoğun olduğundan ve de *bu savaşın ordusu, geniş kırlık bölgelerde yaşayan köylüler olduğu için, temel alan bu bölgelerdir. Yani Halk Savaşı, kırlardan şehirlere doğru bir rota izler. Nitekim I. Millî Kurtuluş Savaşımız Anadolu'da örgütlenmiş, düşmanla mücadele Anadolu'da yürütülmüş ve en sonunda İzmir ve İstanbul ele geçirilmiştir.*

Eğer bu devrimde işçi sınıfı önder olursa, onun önderliği ideolojik bir önderliktir. Bir başka deyişle, onun sınıf olarak fiilî önderliği değilde, partisinin önderliği söz konuşu olabilir.

Özetlersek; *Millî Demokratik Devrim sadece bir sınıf veya zümrenin değil* (Sosyalist Devrim işçi sınıfının devrimidir), *bütün halkın devrimidir.* Halk Savaşını zafere götürecek olan Millî Cephenin kurmayı, sosyalistler de olabilir, sosyalist olmayan devrimci milliyetçiler de... Bunu, ülkenin şartları tayin eder.

4 — *Millî Demokratik Devrimin Marksist Teorideki Yeri:*

Biz Türkiye'li devrimcilerin stratejik hedefi olan bu devrimin, eylem kılavuzumuz olan teorideki yeri nedir? Kısaca açıklayalım:

Bilindiği gibi, 19. yüzyılda, sosyalizm, sadece demokratik devrimini tamamlamış, gelişmiş sanayi ülkelerinde. gelişme ve yayılma imkanına sahip olmuştur. Bu dönemde sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin devrim sorunları ile sosyalistler fazla ilgilenememişlerdir.

20. yüzyılın başlarında, Marksistler arasında şu düşünce hakimdir; «Sosyalistlerin devrimi, proletarya devrimidir. Bu yüzden sosyalist sadece proletarya devrimi için mücadele eder. Burjuvazinin devrimi ise, demokratik devrimdir. Bu devrimi de burjuvazi yapar.» Bu görünüş o dönemde, Avrupa sosyalist hareketinin merkezi örgütü olan II. Enternasyonalin görüşüydü.

Feodal, «Askerî emperyalist» .Çarlık Rusya'sında, Lenin ve arkadaşları bu görüşe karşı çıkmışlardır. Lenin'e göre,emperyalist dönemde burjuvazi, kendi öz devrimini bile zafere götürebilecek güçte değildir. Artık devrimci barutunu tüketmiştir o. Demokratik mücadelede feodalizme karşı, kesin tavır alamaz. Bu yüzden sosyalistler demokratik devrimin zaferi için, aktif olarak mücadele etmelidirler. Demokrasi uğruna mücadelede en ön saflarda yer almalıdırlar.

Ve bu görüşü savunan Lenin'e göre, 1905 Demokratik Devrimi'nde hedef proletarya diktatoryası değil bütün halkın devrimci yöntemidir. Hedef, demokrasinin kurulması, feodalizmin tasfiyesi, ekonomide kapitalist ilişkilerin derinleştirip geliştirilmesi, kırlık bölgelere meta üretiminin sokulması, kapitalizm öncesi kalıntıların tasfiyesidir. 1905 Demokratik Devrim aşamasında Lenin, proletarya diktatoryasının tesisi için mücadele etmeyi öngörenleri, bir tarihsel kategorinin atlanamayacağını söyleyerek *anarşistlikle* suçlamıştır.

Sosyalistlerin, burjuva demokratik devrim için, demokratik hareketin en Ön saflarında yer almasını öngören bu teoriye, bilimsel sosyalizmde, Marksist - Leninist Kesintisiz Devrim Teorisi denir. Bu teori sosyalistlerin demokrasi için en ön saflarda mücadele etmesine öngörür. Lenin'e göre, Proletarya Devrimi, ülkede kapitalizm ve de bu devrimi gerçekleştirecek olan proletarya nicelik ve nitelik yönünden belli bir gelişme, seviyesine geldikten sonra söz konuşu olabilir. Feodalizmden sosyalizme atlanamaz.

Ancak. Lenin'in bu teorisi, görüldüğü gibi emperyalist boyunduruk altındaki bir ülke için değil, feodal «Askerî Emperyalist» Çarlık Rusyası içindedir. Bu teorinin yarı-sömürge ve sömürge ülkeler için geliştirilmesi daha sonralara aittir.

Lenin de Marks, Engels gibi sömürge bir ülkenin devrimcisi olmadığı için bu ülkelerin sorunlarına gereği gibi eğilememiştir. Birinci Milli Kurtuluş Savaşı'mızın zafere ulaşması doğu haklarının Halk Savaşı çığrını açmıştır. Bundan sonra sömürge ve yarı sömürge sosyalistleri milli devrim sorunları üzerine etraflı bir şekilde eğilmişlerdir.

Yarı sömürge Çin'de Mao Tse Tung ve arkadaşları. Millî Demokratik Devrim meselesini tutarlı bir şekilde formüle ederek, Marksist teoriye sokmuşlardır. Ve dünyada ilk defa, sosyalistlerin önder olduğu millî kurtuluş savaşını zafere götürmüşlerdir.

Mao, Millî Kurtuluş Savaşında sosyalistlerin en önde mücadele etmeleri teorisinin Lenin'in Kesintisiz Devrim;Teorisinin bir devamı olduğunu söylemiştir. Mao'ya göre, ülkenin Millî Kurtuluşu için mücadele etmeyen sosyalist olamaz.

5 — *Hukukî Açıdan Milli Demokratik Devrim:*

Savunmamızın bu bölümü, kesinleşmiş Yargıtay içti-hatları muvacehesinde, Millî Demokratik Devrim Stratejisinin konumuna ve Millî Demokratik Devrim Stratejisi ile anayasamız arasındaki ilişkiye ayrılmıştır.

Askerî savcıların davanın basından beri süre getirdikleri iddiaları bizi öncelikle MDD ile proletarya diktatörlüğünün farklılığı meselesini bir defa daha açık seçik tekrarlamak durumunda bırakmıştır.

MDD ile proletarya diktatörlüğü farklılığını BiR KERE DAHA TEKRARLAMAK gerektiğinî söylerken, gerçekte, bu meseleye değinen yerli ve yabancı bütün bilimsel yayınlar bir yana, kesinleşmiş Yargıtay kararlarını tekrarlayacağımızı kastediyoruz.

Suçun kanunî unsuru olarak alınan söz konuşu meselede iddianame, MDD ile proletarya diktatörlüğünün ayniliğinin, ikinci aşama meselesi olarak muğlak bir biçimde ileri sürdükten sonra, uzun uzun proletarya diktatörlüğünün Anayasa düzeni ile kabili telif olmadığını — sanki bu hukuki durumun aksine bir tek satır yazılmış,, bir tek kelime söylenmiş gibi— ileri sürmektedir.

Gerçekte askeri savcıların ispat etmek zorunda oldukları mesele, proletarya diktatörlüğünün Anayasa nizamı ile uyuşmazlığı meselesi değil MDD ile proletarya diktatörlüğünün ayniliği meselesidir.

Savcılar bir taraftan MDD ile proletarya diktatörlüğünün aynı olduğu hakkındaki iddialarını hiç bir kanıta dayandıramayarak üç cümleyle geçiştirmekte haklıdırlar. Zira imkansızı ispat etmek mümkün değildir.

Gerçekten MDD ile PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ TAMAMEN FARKLIDIR.

Tayin edici çelişme ve devrim tanımı bakımından farklıdır.

Sosyalist devrim için mücadele aşamasında, çelişme «emperyalizm» ile «Türkiye Halkı» arasındadır. Bu yüzden de stratejik hedefimiz sosyalist devrim değil. Millî Demokratik Devrimdir.

Bizim bu konudaki düşüncelerimiz daha önce yayınladığımız yazılarımızda vardır. «Bu gün için tayin edici çelişme, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişme değildir. Yankee emperyalizmiyle bütün Türkiye halkı arasındadır. Bu durumda, proletarya partisinin görevi «sosyalist» değil, «Millî Devrim» yapmaktır. «Sosyalist Mücadele» «Anti Emperyalizmi» de içeriyor diye, millîci sınıfları karşısına alarak «Sosyalist Devrim» şiarı ile ortaya çıkarsan. Amerikan Emperyalizminin ekmeğine yağ sürerek Türkiye ulusuna ihanetlerin en büyüğünü yapmış olursun» (Aydınlık Sosyalist Dergi» Sayı: 15).

Görüşlerimizi aksettiren bu alıntı imzalı ve basılı yazıdan alınmıştır. Hiç şüphe yoktur ki, bir şahıs ancak imzasını taşıyan basılı yazılarından sorumludur. Basılmamış bir takım notlar bir kişiyi ilzam etmeyeceği gibi, imzasız yazıların sorumluluğunun kime ait olduğunu da Basın Kanunu tayin ve tespit etmiştir.

Hiç şüphe yoktur ki, bilimsel kavramların belli bir tanımı vardır. Bu tanımlar kişilerin arzusuna göre değişmez. Eğer değiştirilmeye kalkışılırsa, bu da bilimsel bir anlam taşımaz.

Sosyalist Devrim, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişmeyi çözen devrimin adıdır. Yani Sosyalist Devrim, kapitalist üretim tarzım ortadan kaldırmak, üretimin kolektif niteliği ile üretim araçları üzerinde özel mülkiyet arasındaki çelişkiyi ortadan kaldırmaktır. Ve bu özellikle şehir ve köy işçilerinin davasıdır. (Yargıtay Birinci Ceza Dairesinin 969/1846 sayılı kararından) MDD, kapitalist üretim tarzını ortadan kaldırmayacak, sadece kapitalizmi emperyalist etkilerden arıtarak millî unsurların denetimi altına sokacaktır. Üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet, temel olarak, MDD başarıya ulaştığı anda da gene mevcut olacaktır.

MDD stratejisine göre, MDD devleti işçi sınıflarının proleter diktOloryasını sağlayan bir devlet biçimi değildir, içinde halkın bütün millici sınıf ve tabakalarının mevzilendiği bir devlettir. Bu millî cephede yeri olmayan yalnız ve yalnız emperyalizmin uzantısı olan işbirlikçi burjuvazi ile müttefiki feodal unsurdur. Bu durumda MDD bir «bağımsızlık» ve «demokrasi» mücadelesi olmaktadır.

MDD programı ile komünizmin hiç bir ilgisi yoktur. Nitekim Yargıtay Birinci Ceza Dairesi'nin 969/1846 sayılı kararında şöyle denilmektedir:

«Bilindiği gibi komünizm, burjuva sınıfının cebir ve ihtilal yolu ile ortadan kaldırılması, proletarya diktatörlüğünün kurulması, tüm üretim ve tüketim araçlarının devletleştirilmesi, ferdi mülkiyetin ortadan kaldırılması amacını güder. TCK'nin sanık hakkında uygulanmış olan 142. maddesinin 1 numaralı bendinde ise, sosyal bir sınıfın diğer bir sosyal sınıfı ortadan kaldırmak veya memleket içinde müesses iktisadî ve sosyal tekel nizamlardan birini devirmek için propaganda yapılması yasaklanıp ceza müeyyidesine tabi tutulmuştur.»

Yukarıda belirtildiği gibi, gerçekten MDD bir proleter sosyalist devrimi değildir. Ve bizlerin MDD stratejisini savundukları, savcılar dahil herkes tarafından açıkça kabul edilmektedir. O halde, ancak MDD programı gerçekleştikten, yani MDD'in sonuna varıldıktan, yani bizlerin düşüncelerini formüle eden «Tam Bağımsız, Gerçekten Demokratik Türkiye» sloganında ifadesini bulan durumdan sonradır ki. sosyalist devriminin sınırına varılabilir.

Yargıtay, yukarıda numarası maruz kararı ile:

MDD sırasında, demokratik devrimin bittiği anda, «sosyalist devrimi yapacağım» demenin, bunun bir silsile olduğunu söylemenin bir suç teşkil etmediğine karar vermiş bulunmakladır.

Öte yandan aynı Yargıtay kararına göre: «temel şiarın sosyalizm teorisini yaymanın sosyalist teoriyi benimsemiş kadrolar yetiştirmeyi Önermenin suç olmadığı» ortaya çıkmıştır.

İddianamede yer alan öncülük» meselesine Yargıtay Birinci Ceza Dairesinin 970/1656 sayılı karan ile onanmış olan Ankara 2. Ağır Ceza Dairesinin 969/322 sayılı karan ile cevap vermek isteriz. Bu karara göre: MDD'in «bağımsızlık» ve «demokrasi» mücadelesinde öncülüğün proletaryada olması veya proletaryanın hegemonyası altında gerçekleşmesi, proletarya diktatörlüğüyle uzaktan yakından asla ilgili değildir. MDD' deki proletarya hegemonyası TCK'nun 141. maddesindeki yer alan «tahakküm» anlamına gelmemektedir.

Bizlerin savundukları MDD'in «Millî» yani «anti-emperyalist» bir cephe önerdiği ortadadır. Bu konudaki görüşlerimiz, Aydınlık Sosyalist Derginin 15. sayısının 216. sayfasında şöyle konulmuştur:

«Ülkemizin bu günkü sürecinde baş çelişmenin Amerikan emperyalizmi ile bir avuç hainin dışındaki bütün Türkiye halkı arasında

olduğu açıktır. Bu nedenle toplumumuzdaki çeşitli sınıf ve zümrelerin arasındaki iç çelişmelerin gelişme süreçleri de bu dış etkinin, yani baş çelişmenin büyük ölçüde etkisi altındadır.»

MDD'in mahiyeti, hedefi, stratejisi Anayasaya ters düşmemekte, bilakis Anayasanın GERÇEK rayına oturtularak bütün sonuçlarıyla eksiksiz uygulanması doğrultusunda bulunmaktadır. Bizler mahkeme safhasında hiçbir şey katmaksızın ve değiştirmeksizin gerek teorik görüşlerimizi ve gerekse de bütün fiilleri hiç bir şey saklamadan samimiyetle beyan ettik. Yani, gerek teorik olarak ve gerekse eylem olarak, bizler düşündüklerimizi ve yaptıklarımızı saklamayız. Bizim mahkeme huzurundaki sorgularımızda Anayasaca karşı aldığimız tavır bellidir.

MDD de tüm üretim araçlarının kolektifleştirilmesi söz konusu değildir. MDD'in önerdiği reformlar ise, Yargıtay kararları tarafından komünizmle ilgili olmadığı tersine MDD'in önerdiği reformlarla Anayasanın emrettiği reformlar arasında bir paralellik bulunduğu tescil edilmiştir.

Nitekim Yargıtay Birinci Ceza Dairesî 971/1325 sayılı kararma göre: «Topraksız olan ve yeteri kadar toprağı bulunmayan çiftçiye toprak sağlanması Anayasa emri olduğuna ve devlet yararının gerektirdiği hallerde gerçek karşılığı ödenmek şartı ile özel mülkiyette bulunan taşınmaz malların kamulaştırılabileceği ve yine Anayasa'da öngörülmüş bulunmasına göre toprak reformu yapılması, büyük bankaların, büyük sanayi ve ticaret kuruluşlarının, demiryollarının ve havayollarının yerli ve yabancı tekelci nitelikteki bütün işletmelerin devletleştirilmesini savunmanın da komünizmle bir ilgisi görülmemiştir.»

Bilindiği gibi, Yargıtay kararlarının hukuk sistemimizde dayandığı kanunlardan alan belli bir yeri vardır. MDD'in pratik hedefleri Anayasa düzenimizle uyumlu bulan bu Yargıtay kararları muvacehesinde MDD'in mahkum olması düşünülemez. Kazaî içtihatlar, MDD stratejisine uygun düşünce ve eylemin, bizatihi strateji olarak Anayasa'ya aykırı olmadığı ve bilakis uyumluluğunu kazaı bir kararlar silsilesi olarak tespit etmiş bulunmaktadır.

Yargıtay Birinci Ceza Dairesinin 969/1846 no.lu kararında: «Bir devrimci partinin emekçi halkı bilinçlendirmede yalnız nutuk vermekle değil, icabında sokağa dökülmenin ve Anayasa'nın tanıdığı toplantı

ve gösteri haklarım sonuna kadar kullanmanın bilinç götürme bakımından suç olmadığını» da belirtmiştir. Söz konusu Yargıtay kararı, görüldüğü gibi, MDD'in proletarya diktatörlüğü ile hiç bir ilgisi olmadığını saptamakta ve «Teşkilatı Esasiye Kanunu'nun tamamını veya bir kısmım tağyir, tebdil veya ilgaya» müteveccih olması şöyle dursun, tersine Anayasa'nın sağladığı haklara sahip çıkma mükellefiyetine de işaret etmektedir. Nitekim, bizler bu teori ve hukukî dayanağa istinat ettiğimizi sorgularımız sırasında açıkça belirtmişizdir.

Gerçekten MDD'in devrimci muhtevası, 1961 Anayasa'sının temel felsefesine karşı değildir. Ankara 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 69/322 no.lu kararının Yargıtay Birinci Ceza Dairesi'nin 970/970 sayılı kararı ile onanan içtihadında, daha ileriye gidilerek Anayasa'nın sosyalizme açık olduğu karar altına alınmıştır.

MDD'in temel unsuru olan «Millî Cephe» politikası, mahiyeti icabı belirli bir parti yararına, siyasi hayata bir inhisarcılık getirmemektedir. Böylece MDD'in Anayasa'nın «pluralist çok partili» siyasi hayat anlayışına, demokrasinin kabul edilmiş belli kurallarına ters düşen bir yanı yoktur. «Bir yandan geniş bir siyasi gerçekleri açıklama kampanyası yürüterek, işçi sınıfına sosyalist bilinç vereceğiz öte yandan da diğer bütün milici sınıflara millî demokratik bilinç vermeye çalışarak, onların anti-emperyalist hareketlerine destek olarak öz örgütlerine kavuşması için mücadele edeceğiz.» (Aydınlık Sosyalist Dergi, sayı 15, s. 209).

TCK'nın 141 ve 142. maddelerinin öngördüğü suçların gerçekleşebilmesi için, sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmek veya sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmak veya memleket içinde müesses iktisadî veya sosyal temel nizamlarından birini devirmek amacıyla propaganda yapmak veya örgüt kurmak gereklidir. Oysa bizlerin kendimizi bağlayan imzalı ve basılı bildirileniniz, mahkemedeki sorgularımız, bu savunmada beyan ettiğimiz dünya görüşümüz açıktır ve ortadadır. Bizlerin temel amacı, sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıf üzerindeki tahakkümünü tesis etmek, sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmak, veya müesses iktisadî ve sosyal nizamı devirmek olmayıp, «Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik» koşullara varma hedefini öngörmektedir.

MDD stratejisinde, ortadan kaldırılacak bir sınıf söz konusu olmayıp, emperyalizmin ve onun yurt içindeki gayri-millî unsurlarının etkisiz hale getirilmesi söz konusudur. MDD bütün millî sınıf ve zümrelerin elbirliği ile verecekleri bir mücadeleyi temsil eder.

Bizleri MDD sona erdiğinde, sosyalist devrime geçmeyi amaçlamakla suçlamaya ve bu amaçtan dolayı cezalandırmaya kalkmak, hukukun temel ilkelerini ayaklar altına alıp çiğnemeden mümkün değildir îstikbale ait düşüncelerinden dolayı kişiye ceza vermek ancak Orta Çağ'a ait bir düşünce tarzıdır. Ceza hukukunda «istikbale matuf» suç yoktur. Kişi ancak bugünkü eylemlerinden dolayı cezalandırılabilir.

İşte Hukukî açıdan MDD budur.

İşte Millî Demokratik Devrimin bilimsel sosyalizmdeki yeri budur.

Böylece, kısa bir şekilde, millî demokratik devrimin ne olup olmadığım, dünya görüşü olarak kabul ettiğimiz teorideki yerini belirtmiş olmaktayız...

Dünya tarihi, yurdumuzun yakın tarihi, «millet adına» yargılama yapan nice mahkemelerin nice «olağanüstü ciddi ve ağırbaşlı(!)» görünümler altındaki yargı organlarının, şu ya da bu etkenle, gerçeğin tanı tersine yürüdüklerini, nice suçsuz, nice yurtsever kişilerin mahkum edilmiş olduğunu, buna karşılık nice hainin, nice vatan satıcısının «ciddi ve ağırbaşlı» çıktıklarını bize öğretiyor.

Emile Zola'nın yürekli sesi olmasaydı «ciddi» mahkemelerce hayat boyu hapis cezasına mahkum edilen suçsuz. Dreyfüs zindanda ölecekti. Türkiye halkının demir gibi varlığı olmasaydı, hain İstanbul Hükümeti'nin idama mahkum ettiği Mustafa Kemal, adilane (!) bir sonla hayata gözlerini yummuş olacaktı!..

Türk edebiyatının büyük ismi Sabahattin Ali, Ali Ertekin isminde bir MiT ajanı tarafından öldürülmüştü. Neydi bu ajana verilen ceza? Biz söyleyelim: 4 yıl hapis...

O dönemde İstanbul Siyasi Polis Müdürü işkenceci Zeki'nin altın hırsızlığından mahkum olup (!) serbest bırakıldığını da bugün iyi biliyoruz. Bu örnekler çoğaltılabilir.

Ama şunu da söyleyelim: Türkiye'de isimleri adalet tarihine altın harflerle yazılacak hakimler de vardır. (Selam onlara!)

Eylemlerimize ışık tutan ideolojik-politik çizgimizi yukarıda kısaca anlattık. Şimdi de THKP-C'nin dava konuşu olan eylemlerine ve iddia makamının davamıza ilişkin tahrif ve komplolarının sergilenmesine geçiyoruz.

BÖLÜM IX

THKP-C'NİN EYLEMLERİ, YAKALANIŞIMIZ,HAZIRLIK, İLK TAHKİKAT VE MAHKEME SAFHALARI:

1 —) *THKP-C'nın Eylemleri:*

THKP-C'nin bu davada söz konusu eylemleri sırasıyla şöyledir:

- Ankara, Küçükesat Ziraat Bankası'nın günlük hasılatının kamulaştırılması;

- İstanbul, Erenköy Türk Ticaret Bankası'nın günlük hasılatının kamulaştırılması;

- İşbirlikçi, tekelci burjuvazinin en irilerinden, mültimilyoner Kadir Has, Mete Has ve büyük toprak mütegallibesi Talip Aksoy'un günlük hasılatının kamulaştırılması.

- Konsolosluk paravanası altında —Türkiye'deki emperyalist siyonist faaliyetleri organize eden İsrail Gizli Polisinin baş elemanı E. Elrom'un, tutuklu devrimci arkadaşlarımızın ölüm cezalarından kurtarılması amacıyla kaçırılması;

- Ve, THKP-C'nin iki savaşçısının, etrafının binlerce güvenlik kuvveti tarafından çevrilmesine rağmen Maltepe'de 2.5 gün THKP-C'nin devrimci sesini Türkiye Halkına duyurmaları.

Bu eylemlere geçmeden önce, eylemlerdeki devrimci tavrımıza ilişkin kısa bir açıklama yapalım.

Biz, örgütümüze para temin etmeye yönelik eylemlerimizi, soygun ve gangsterlik olaylarından ayırmak amacı ile *kamulaştırma harekatı* demekleyiz. Bu eylemler asla adî soygun ve gangsterlik olayları değildir.

Değildir; çünkü, bir olayın niteliğini belirleyen, onun *amacı ve yapılış biçimidir.*

Bir kere, biz bu eylemleri asla, kendimize özel menfaatler sağlamak amacı ile yapmadık. Bu eylemlerimizin sonunda kamulaştırılan paraların hiç birimizin cebine girmediği gibi, hiç bir özel amaçla da harcama yapılmamıştır.

Kamulaştırma eylemlerinin sonucu elde edilen paraların bir kısmı. Milli Kurtuluş mücadelesi uğruna harcanmıştır. Bir diğer kesimi de yurdumuzun çeşitli bölgelerinde, çeşitli şekillerde fakir vatandaşlara el altından dağıtılmıştır. Nerede, hangi bölgede, nasıl ve kimlere dağıtıldığını burada sakıncalı gördüğümüz için açıklamayacağız,

İkinci olarak, bu eylemlerdeki tavrımız bir gangsterin veya soygun-cunun tavrı değil, Millî Kurtuluşçuların devrimci tavrıdır. Bu eylemler sırasında, karşımızdaki kişilere son derece dürüst ve saygılı davrandık. Soyguncu veya gangster olmadığımızı, hangi amaçla bu eylemleri yaptığımızı açıkça belirttik. *Asla hiç kimsenin canına, kişiliğine yönelmiş bir hareketimiz olmadığı gibi, kamulaştırma miktarı olan bu paranın dışında, hiç kimsenin malına mülküne zarar verilmemesine azami gayret gösterilmeye çalışılmıştır.*

Savcının bu konudaki bütün aleyhte gayret ve komplolarına rağmen, bu eylemlere bizzat tanık olan namuslu tanıkların mahkeme ifadelerinde de bu gerçek açıkça ortaya çıkmıştır. Her eylemin eleştirisini yaparken bu konu üzerinde etraflıca duracağımız için, burada sadece birkaç örnek vereceğiz.'

Mesela, P. Bele, kendilerine son derece dostça davrandığımızı, yatak odasının komedinin üzerinde duran 20.000 TL. sına ve de ziynet eşyalarına elimizi sürmediğimiz, bizzat mahkemede belirtmiştir. M. Has, K. Has, F. Has da tavrımızın dürüst, insanca ve dostça olduğunu ve de 1.500.000 TL. değerindeki altın ziynet eşyalarını almadığımızı, ceplerindeki nakit paralara dokunmadığımızı yine mahkemede belirtmişlerdir. Keza, S. Erkan, ilişkilerimizin dostça, «ağabey-kardeş» ilişkileri şeklinde olduğunu kendisine yapılan tüm telkin ve tembihlere rağmen belirtmiştir.

Eğer biz, soyguncular, gangsterler olsaydık, bu evleri talan eder, Fazıl Has'ın 1.500.000 TL. değerindeki altın ve ziynet eşyalarını,

yanlarındaki nakit paraları, P. Bele'nin 20.000 TL. sını ve ziynet eşyalarını alırdık.Eylemlerimizdeki bu devrimci tavrımız ve de hiç bir özel amaçla harcama yapmamamız bu eylemlerimizin adî soygun veya gangsterlik olayları olmadığım açıkça ortaya koymaktadır.

Evet, bu eylemler, soygun değil, kamulaştırma hareketleridir 1919'da 1. Milli Kurtuluş Savaşımızı Örgütlemek için, İstanbul'da I. Kuvayı Millîyecilerin para ve silahlara el koyma eylemleri nasıl soygun ve gangsterlik olayları değilse, 1971'in Türkiye'sinde II Millî Kurtuluş Savaşımızı örgütlemek ve de halka hakim sınıfların korkunç sömürüsünden dolayı, millî gelirden adil pay almalarım engellemiş olan yoksul, emekçi vatandaşlarımıza dağıtmak amacıyla, bizlerin yani II Kuvayı Millîyecilerin el koydukları paralar da aynı nitelikte soygun niteliği taşımamaktadır.

İşte, biz bu eylemlere, bu nedenle kamulaştırma hareketi demekteyiz!

Şimdi sırasıyla THKP-Cnin davada söz konusu olan eylemlerinin kritiğini yapalım. Sorgumuz sırasında bu eylemlerin kimler tarafından, nasıl yürütüldüğünü açıkladığımız için burada bunlara girmeyeceğiz. Sadece devrimci açıdan eleştiri ve özeleştirisini yapacağız.

A) *Ankara, Ziraat Bankası Kamulaştırma Harekatı:*

Bu eylem sırasında, hiç kimseye kötü davranmadığımız gibi, hiç kimsenin de özel parasına dokunulmamıştır. örneği, 3.000 TL hesap açtıran bir vatandaşın parasına el sürülmemiş sadece banka veznesindeki paralar kamulaştırılmıştır.

Bu eylemdeki hatalarımız şunlardır. Bu eylem sırasında kullanılmak üzere bir şoför vatandaşın arabası, zorunlu olduğu için, zorla alınmıştır. Ayrıca, banka içinde, arkadan ateş etmemesi için. bir teğmenin tabancası alınmıştır.

Şoför vatandaşa, o günkü çalışmasından alıkonduğu için, 300 TL verilmek amacı ile harekete geçildiği, haber salındığı halde, kendisi ile bir türlü ilişki kurma imkanı olmamıştır. Keza, teğmenle de durum böyle olmuştur. Güvenlik nedeni ile, gerek paranın verilmesi, gerekse de tabancanın iadesi bugüne kadar mümkün olmamıştır.

Ancak, bütün tehlikesine rağmen, bu konuda çok daha titizlikle davranarak bunları vermeliydik; verebilirdik. Bu konuda da kendimizi eleştiririz.

B) *İstanbul, Erenköy Türk Ticaret Bankası Kamulaştırma Harekatı:*

Bu eylem, emperyalist, işgalci Amerika'nın ülkemizdeki bir subayının arabasıyla yürütülmüştür. Ve araba, İşgalci Amerikan Kuvvetlerinde bir subaya ait olduğu için, eylem sonunda yakılmıştır.

Banka içinde, hiç kimsenin özel parasına dokunulmamıştır.

C) *M. Has, K. Has, T. Aksoy'un Günlük Hasılatlarının Kamulaştırılması Harekatı:*

Pe Re Ja, Coca-Cola, Mercedes Benz, Otomarsan... sahibi, Akbank'ın hissedarı finans kapitalistlerin en iri isimlerinden Kadir Has'ın maddî durumu gözönüne alınarak, 400.000 TL. sının kamulaştırılmasına örgütümüzce karar verilmiştir. Bu miktarın, Kadir Has'ın günlük hasılatı olduğu, örgütümüzce tespit edilmiştir.

Bu tespite sadık kalınmış, evlerindeki 1.500.000 TL. değerindeki (bu miktar kendilerinin basına bildirdiği rakamdır) mücevher ve altınlara dokunulmamış, bu meblağın dışındaki hiçbir şeye el sürülmemiştir. Bizzat bu gerçeği, «395.000 TL. da olmaz, 405.000 TL. da olmaz dediler» şeklinde kendileri de mahkemede bildirmişlerdir.

Kasadaki mücevherlerden, tasarruf bonolarına ve üstlerindeki nakit paralarına dokunmak bir yana, kendilerine de son derece dostane davranılmıştır. Eve hiç bir maddî zarar verilmemiş, onur kırıcı bir davranış ve söz de kimse muhatap olmamıştır. Fazıl Has' tan alınan 200 TL. borç. fidye alınır alınmaz geri verilmiştir. F. Has'ın çocuğunun korkmaması için, silahların oyuncak olduğu söylenmiş, kendisini yabancılar arasında hissetmemesi için çocukla oyun oynanmış ve de öğretmenin verdiği ev ödevine yardımcı olunmuş, ders çalıştırılmıştır.

Bu olaya tanık olan kişiler, iddia makamının bütün gayret ve empozelerine rağmen "çünkü bu şahısların savcılık ifadelerinde bizim kötü davrandığımız.... yazılıydı" mahkemedeki tanıklıkları sırasında, kendileri ile olan ilişkileri ortaya koymuşlardır. (Bu konuda bir örnek verelim. Küçük tanık, Berna Has, «Ağabeyler benimle oyun oynadılar. Ve Kamil ağabey bana ders çalıştırdı» demiştir.)

İddia makamı, mahkemede, 1.500.000 TL. değerindeki altın ve ziynet eşyalarını almamamızın nedeni olarak, paraya tahvil edilmesinin zorluğunu sebep olarak göstermiştir. Bu iddia komiktir. Paranın her geçen gün değerini yitirdiği ve her çeşit kaçak altın eşyaların rahatlıkla piyasa bulduğu bir ülkede, altının paraya çevrilmesinin güçlüğünden söz etmek ve de bu amaçla almadığımızı söylemek, ciddiyetten uzak ve devrimci tavrımızı karalamak amacı ile ardniyet mahsulü saçma bir iddiadır.

D) *E. Elrom'un Tutuklu Bulunan Devrimcilerin Kurtarılması Amacı ile Kaçırılma Eylemi:*

E. Elrom'un hangi amaçla, kimler tarafından, nasıl kaçırıldığını, kimlerin muhalefetine rağmen, hangi organ tarafından öldürülmesine karar verildiğini ve en son evde kimlerin kaldığını mahkeme sorgusu sırasında belirtmiştik.

Burada belirteceğimiz hususlar, bu eylemdeki tavrımıza ilişkin tavrımız olacaktır.

E. Elrom'u kaçırmak amacı ile P. Bele'nin evine girildiğinde ve orada kalındığı sürece hiç kimseye herhangi bir kötü muamele ve hakarette bulunulmamış, hangi amaçla geldiğimiz söylenerek, kendilerini rahatsız ettiğimiz için üzgün olduğumuz bildirilmiştir.

II. Millî Kurtuluşçular olduğumuz belirtildikten sonra, P. Bele'nin ««Ben Rafet Bele'nin hanımıyım» demesi üzerine, kendisine, »Vatan için mücadele etmiş herkese sonsuz saygı ve sevgimiz vardır. Biz de vatan için I. Millî Kurtuluş Savaşımızda mücadele edenlerin izindeyiz» denmiş ve kendisine her çeşit teminat verilmiştir.

Biz, bu sözleri, P. Bele'yi teselli etmek için söylemedik.Gerçek olduğu için söyledik. (P. Bele'nin tanık olarak dinlendiği duruşmada, olay günü, arkadaşlarımızla böyle bir konuşmanın yapılıp yapılmadığı konusunda bizim de avukatımızın P. Bele'ye soru sormaları Savcılık Makamının muhalefeti ile, bizzat mahkemenizce engellenmiştir.

Eylemlerimizin ve THKP-C savaşçılarının niteliğini belirtmek bakımından dava ile çok yakından ilgisi bulunan surunun sorulmasında ısrar eden avukatlarımız gerekçe gösterilmeksizin Mahkemenin inzibatını bozmak nedeniyle salondan çıkarılmışlardır. Bu sorunun sorulması haklı bir gerekçe gösterilmeden bir ara kararı ile engellenmiştir.)

Evet, bizim G. M. Kemal'e karşı mandacı görüşü savunmasına, bu yüzden de «Nutuk» da takbih edilmesine rağmen, işgalci düşmana kurşun atmış Refet Bele'ye de saygımız vardır. Biz bu vatan için en ufak bir eylemde bulunan bir kişiye bile sonsuz sevgi ve saygı duyarız. Kim bu vatan için, önemli veya önemsiz bir eylemde bulunmuşsa, amacı ne olursa olsun, yaptığı işe göre, ona sempati besleriz. Ve daima bu böyle olacaktır.

Ayrıca, eve gelen çeşitli kişilere de kötü davranılmamıştır. Namuslu tanıkların mahkemede verdikleri ifadelerde Savcının ve bizim niteliklerimiz açıkça ortaya çıkmıştır.

Şöyle ki, tanıklardan birisinin Savcılıkta verdiği ifadede, kendisine tekme atıldığını, diğer birisinin savcılıkta ifadesinde de, çocuğa tabanca ile vurulduğundan söz edilmiştir.

Oysa, mahkeme ifadelerinde. bu tanıklar, böyle bir şey söylemediklerini, bizlerin son derece dürüst ve samimi davrandığımızı, tarafımızdan kendilerine yöneltilmiş hiç bir kötü muameleye maruz kalmadıklarını belirtmişlerdir.

Hatta, Savcılık ifadesinde kendisine tekme atıldığını yazan tanık, «bu ağabeyler son derece dürüst ve iyi davrandılar» demiştir.Bizden yaşça büyük olan bu tanığın, bizden «ağabeyler» diye bahsetmesi, kendilerine karşı dürüst ve dostça davrandığımızdan dolayı saygısını belirtmesindendir.

Yine, küçük çocuğun kafasına tabanca ile vurulduğunu savcılık ifadesinde söyleyen tanık, mahkeme sorgusunda, böyle bir şey demediğim ve böyle bir olayın mevcut olmadığını belirterek, tam tersine, çocuğa karşı son derece iyi davrandığımızı söylemiştir.

Bütün saydığımız bu çelişkili ifadeler savcının kişisel niteliğini, tanık beyanlarım tahrif etmekten bile çekinmeyen karakterini belirtmesi bakımından önemlidir.

Savcılıkta alınan ifadeleri yalanlayan, bu somut tanık beyanları, savcılığın Millî Kurtuluşçulara karşı duyduğu derin kin ve nefretin birer belgeleri olduğu gibi, eylemlerimizdeki bizim devrimci tavırlarımızın birer kanıtıdırlar.

Son olarak, bu eyleme ilişkin bir noktayı da özellikle belirtmek isteriz. Evden hurçla çıkarken, dışarıdan Konsolosun görülmemesi ve de

dikkati çekmemesî için, hurçun içine, P. Bele'nin iki mantosu konmuştur. Yine dikkati çekmemek için evde bulunan bir çanta ile dışarı çıkılmıştır. Bunları iade edemedik. Ancak bu, bizim hatamızdan dolayı değil de, iade edilecek zaman bulamadan evlerimizin basılmasından dolayıdır.

Hamarat Apartmanında, polis tarafından Perihan Bele'nin mantoları ve satıcının valizindeki eşyalar bulunmuş, Perihan Bele'ninkiler iade edildiği halde, satıcının gömlekleri iade edilememiştir. Satıcının gömleklerini daha sonra bazı arkadaşlar emniyette bazı sivil polislerin üzerinde görmüşlerdir.

E) *29 Mayıs — l Haziran Maltepe Olayları, Hüseyin Cevahirin ölü ve Mahir Çayan'ın Yaralı Olarak Ele Geçirilmeleri:*

Zincirleme talihsizlik ve rastlantılar sonucu, İstanbul'daki evlerimizin teker teker basılması üzerine, THKP-C'nin dört savaşçısı zorunlu olarak, 27 Mayıs günü Maltepe'de eşyasız bir eve sığınmışlardır.

Bir ihbar sonucu, 29 Mayıs sabahı, güvenlik kuvvetleri evi sarmışlardır. Dört arkadaşımız bu çemberi yararak, ikişer kişilik gurup halinde, evin ön ve arka taraflarından dışarıya çıkmaya muvaffak olmuşlardır.

Ancak, evin ön tarafından çıkan gurubun, yani M. Çayan ve H. Cevahir arkadaşlarımızın peşine güvenlik kuvvetleri —geniş bir çember— ile düşmüşlerdir. Arkadaşlarımız bu çemberi yarabilmek için, sokak sokak bir saate yakın mücadele etmişlerdir Fakat çok kan dökülece ği düşüncesi ile (sivil halkı düşünerek) çemberi yarmak için gerekli olan hedefe ateş yapmamışlar, havaya ateş etmişlerdir. Yapacak başka bir şey olmayınca, zorunlu olarak, o bölgedeki bir eve girmişlerdir. Girdikleri binanın en alt katının güvenlik kuvvetleri tarafından korkunç bir şekilde taranması üzerine üçüncü kata çıkmışlardır.

Sahil kenarında çevrilen ilk evi terk ettikten sonraki ilk süre içinde arkadaşlarımız etraftaki kitleye rastlayabilir gerekçesi ile, kendilerine ateş eden güvenlik kuvvetlerine mukabele etmemişler, sadece korkutmak amacı ile havaya ateş etmişlerdir.

Keza girdikleri binanın alt katı güvenlik kuvvetleri tarafından taranmasına rağmen evde insanlar olduğu için cevap vermemişler ve de

önce dairedeki kişileri, kurşunlardan uzak bir kanepeye oturtarak sakinleştirmişler sonrada dışarıya çıkmalarını söylemişlerdir.

Ayrıca mahkemede ifade veren Alb. Sait Bozok, arkadaşlarımızın binanın üst katından ara sıra tarama atışı yaptıklarını ancak bunların hedefe yapılan atışlar olmadığını çünkü hedefe atış yapılsaydı halktan ve güvenlik kuvvetlerinden birçok kişinin mutlaka ölebileceğini söylemişti.

İddianame'de ve de polis beyanlarında arkadaşlarımızın hedefe ateş ettiği iddia olunmuştur.

H. Cevahir arkadaşımız sırtından bir darbe (taş) yemesine, M. Çayan arkadaşımızın ceketini iki kurşun delmesine rağmen, kitlenin esenliğini düşünerek bu ateşe cevap vermediklerini bizzat namuslu tanıklar tarafından açıkça belirtilmiştir.

Arkadaşlarımızın çıktıkları üçüncü kattaki evin bir ferdini içerde tutmuşlardır. Binlerce güvenlik kuvvetleri tarafından çevrilen, dolayısıyla hiçbir kurtuluş ümidi olmayan arkadaşlarımızın, son nefeslerini vermeden önce belli bir süre THKP-C'nin devrimci sesini bütün Türkiye halkına duyurabilmek ve halkımızla canlı bir diyalog kurabilmek amacı ile (Bu nedeni zaman kazanmak amacı ile) Sibel Erkan'ı evde tutmuşlardır.

Bu şekilde hareket etmelerinin nedeni, bu olayı, bizzat yaşamış ve ağır yaralı olarak yakalanmış olan Mahir Çayan arkadaşımız, sorgusu ve tanıkların dinlenmesi sırasında şu şekilde açıklamıştır: «Binlerce güvenlik kuvveti mensubunun evi sarması üzerine, artık hiçbir kurtuluş ümidimizin kalmadığını anladık. Son nefesimizi verirken, son olarak devrimci bir eylem koymaya karar verdik. Bu da, son nefesimizi verirken THKP-C'nin devrimci sesini bütün Türkiye halkına duyurabilmekti. Bunun için, güvenlik kuvvetlerinin nihai saldırılarını ne kadar geciktirirsek o kadar zaman kazanmış olacak ve o kadar süre THKP-C'nin sesini halkımıza duyuracaktık. Bu amaçla Sibel Erkan'ı evde tuttuk. Ancak, kendisine, öldürmek, vs. gibi kötü bir niyetimiz olmadığım, bir süre sonra kendisini bırakacağınım, dolayısıyla korkmamasını bildirdik. Ve dışarıdan atılan herhangi bir kaza kurşununa hedef olmaması için, kendisine tamamen kurşunlardan uzak, dışarıdan atılan hiçbir kurşunun kendisine gelmesine imkan olmayan, evin en emin köşesinde bir yer hazırladık.

Zaman kazanmak için, iltica vs. gibi bazı taleplerde bulunduk. Güvenlik kuvvetleri ile aramızda şöyle bir anlaşmaya varılmıştı: «istekleriniz hükümete bildirilecek, son ihtar yapılacaktır.» Bizde kabul edilmeyeceğini bildiğimiz bu taleplerin üst makamlara yansıtılması ve de bize kesin sonucun bildirilmesine kadarki süre içinde devrimci ve canlı propagandayı sürdürecektik. Ve son ihtar yapıldığı zaman, S. Erkan'ı serbest bırakıp, örgütlerine karşı son görevlerini yapmış insanların rahatlığı ile, dövüşe, dövüşe ölecektik. Başlangıçta, geniş halk kitlesinin, karşı propagandanın tesiri ile, bu olayı olumsuz karşılayacaklarını biliyorduk. Ancak son ihtarla birlikte S. Erkan'ı bırakıp dövüşecektik. Böylece, sağcı propaganda bütün etkinliğini yitirmiş olacak ve de başlangıçta karşı propagandanın etkisi altında kalanlar, bizim bu hareketi hangi amaçla, niçin yaptığımızı anlamış olacaklardı.

Ancak, güvenlik kuvvetleri, karşılıklı anlaşmaya riayet etmeyerek, son ihtarı, biraz sonra yapacağız deyip aniden saldırmışlardır.Fakat böyle bir durumun da olabileceğini düşünmüştük. Bu hakim sınıfların yıllar boyu sürecek bir karşı propagandasına meydan vermemek için, onların sözüne tam anlamıyla güvenmeyerek, temkinli davranarak, S. Erkan'a, ani bir saldırı karşısında, kurşunların isabet etmesine imkan olmayan evin en emin köşesinde, bir yer hazırladık. Son ihtarı yarım saat sonra yapacağız diye bizi oyalayıp, kendi ifadeleri ile S. Erkan'ı gözden çıkararak yaptıktan ani saldırı karşısında, bize atılan herhangi bir kurşunun, S. Erkan'a rastlayabileceği düşüncesi ile, ona hazırladığımız köşeye gidilmeyerek, evin üç tarafı tutulmamış, mevzilenilmemiş ve de gerekli direnme gösterilmemiştir, (katın krokisine bakıldığında bu durum anlaşılacaktır.)

Ancak, bugün, S. Erkan'ın esenliğini düşünen bu davranışımız, hakim sınıfların yoğun karşı propagandasına rağmen, halkımızın uyanık kesimleri nazarında gün ışığına çıkmış, sağcı propaganda etkinliğini kaybetmiş, gerçek durum ortaya çıkmıştır.

Bu ani saldırı karşısında, ben ve Hüseyin Cevahir arkadaşım, "Durun, kızı öldürebilirsiniz, kız çıksın, ondan sonra ateşe devam edin" diye birkaç defa bağırdık. Ama dinleyen olmadı. Ve ortada biz bağırırken, Hüseyin. Cevahir kardeşim ağır bir yara aldı. O kızgınlıkla bir süre direnmeye devam ettim. Ancak, evin bir tarafına, altı-yedi yerden

birden sayısız polis girmiş ve mevzilendikleri yerlerden kafalarını bile çıkarmadan, rastgele etrafı tarıyorlardı. (Tabii bu arada dışarıdan da içeriye doğru korkunç bir destek atışı oluyordu.) Bu durumda, direnmeye devam edersem, kafalarını mevzilerine gömmüş, etrafa bakmadan, rastgele her tarafı tarayan polislerin kurşunlarına, S. Erkan hedef olabilir düşüncesi ile, sol elimdeki Kırıkkale tabancayı süratle, kendimi öldürmek amacı ile, kalbime doğru ateşledim. Ancak, yüzükoyun bir durumda olduğumdan ve de acele ile, tabancanın horozunu kaldırmayı unuttuğumdan, tabanca sarsıldı ve de kurşun kalbime değil de hemen kalbimin altına girdi. (Tabii bunu daha sonra, doktor raporundan anlıyorum. O zaman kalbime girdiğini zannetmiştim. Çünkü hava alamıyordum.) Ve bir anda, ben bir yana uçtum, silah bir yana gitti. Son bir gayretle silahların yanına doğru sürünürken bir anda polisler üzerime atlayarak, «sen kürtsün ha...» diye en galiz küfürlerle dipçikleyip tekmelemeye başladılar. O anda Hüseyin Cevahir kardeşimin durumunun ne olduğunu bilmiyordum. Hastanede onun da benim gibi ağır yaralı olduğunu zannediyordum.

Evet, gerçek durum, bütün karşı propagandaya rağmen mahkemede namuslu tanıkların ve de kendisine yapılan telkin ve tembihlerin ışığında konuşmasına rağmen S. Erkan' ın ifadelerinde ortaya çıkmıştır.

S. Erkan (Telkin ve tenbihlerle söyledikleri bir yana bırakılırsa) öz olarak ifadesinde, arkadaşlarımızın kendisi ile olan ilişkilerinin ağabey kardeş ilişkisi olduğunu ve de kurşunlardan uzak kendisine bir köşe hazırlandığım her şeye rağmen beyan etmiştir.

Arkadaşlarımızın bu tedbirli hareketleri sonucu, yüzlerce kurşun yağmuru altında cehenneme dönmüş olan daireden, S. Erkan burnu bile kanamadan çıkmıştır.

Bütün bu olaylardan sonra da bir insanın hayatını gözden çıkaracak kadar devrimci kanına susamış olanlar, hiçbir şeyi düşünmeden daireyi, her taraftan insafsızca kurşun yağmuruna tutanlar, Sibel Erkan'ı nasıl sağ kurtardıklarının menkıbelerini düzmüşlerdir.

Kimin elinden, kimi kurtarmışlardır?

Eğer, S. Erkan, cehennem ateşine tutulmuş olan o daireden burnu bile kanamadan çıkmışsa, bu S. Erkan'ın hayatını peşinen gözden çıkararak daireye yüzlerce kurşun yağdıranların sayesinde değil, tam tersine,

THKP-C savaşçısı iki arkadaşımızın, tedbiri, fedakar ve feragatli davranmaları sayesinde olmuştur. Arkadaşlarımızın, evin içinde hiç bir şeyle ilişkisi olmayan bir çocuğun varlığından dolayı, bu çocuğa herhangi bir zarar gelmemesi için, kendilerini bile doğru dürüst savunamamış, mevzilenememişlerdir. Eğer o saldırı anında, evde çocuk olmasaydı, polislerin o eve kolay kolay giremeyecekleri de aşikardır.

Bu olayın sonunda, Hüseyin Cevahir arkadaşımız ölmüş, Mahir Çayan arkadaşımız ise ağır yaralı olarak yakalanmıştır.

Oysa polisin hazırladığı plan bunun tersi idi. Önceden hazırlanan plan, Mahir Çayan arkadaşımızı hemen orada öldürüp mümkün olursa Hüseyin Cevahir arkadaşımızı da sağ olarak ele geçirmek şeklindeydi.

Hüseyin Cevahir arkadaşımız nasıl ve kim diye öldürülmüştür?

Açıklayalım.

Polis, Mahir Çayan arkadaşımızı, bu mücadele içinde ne olursa olsun öldürmeye karar vermişti. Planlarına göre Mahir Çayan arkadaşımız öldürülecek, (ki bizzat dolaylı olarak mahkemede kendileri de belirtmişlerdir.) Hüseyin Cevahir arkadaşımız ise, mümkün olursa sağ olarak yakalanacak ve de bugün, Mahir Çayan arkadaşımızın hedefi olduğu provokasyonların, hedefi haline getirilecektir.

Bu amaçla polis, bu çevrilme olayından habersiz 2. Şubede en gaddar işkencelere maruz kalan arkadaşlarımızdan İlkay Demir, Ulaş Bardakçı ve Ziya Yılmaz'la Mahir Çayan'ın eşkalini tarif etmeleri için baskı yapmıştır. Bu arkadaşlarımız da tehlikeli bir durumun varlığını sezinleyerek (çok esmer, çok uzun boylu, saçlarının ön kısmı iyice dökülmüş) diye Mahir Çayan arkadaşımızın tam tersi bir tipi tarif etmişlerdir. Maalesef, bu tarif genel hatlarıyla Hüseyin Cevahir arkadaşın tipine uymaktaydı.

Ve polisler, bu tarif üzerinden hareketle, iki arkadaşımızda kanlar içinde yerde kıvranırken Mahir diye Hüseyin'i tamamen müdafaasız durumda taramışlardır. Bu şekilde tarandığı o kadar açıktır ki, Hüseyin Cevahir arkadaşımızın üzerinden çok yakından atıldığı belli olan 27 kurşun çıkmıştır. Ağır yaralı, yerde kıvranan Mahir Çayan'ı da Hüseyin Cevahir zannederek "sen Kürtsün ha!" diye kollarına sokup, hayvan leşi sürüklercesine sürükleyip arabaya koyup hastahaneye kaldırmışlardır.

İlkay Demir arkadaşımız, Ilgız Aykutlu' nun odasında iken olay yerine gelen bir polis komiseri, "Mahir Çayan'ı öldürdük, Hüseyin Cevahir'i

de ağır yaralı olarak ele geçirdik" diye büyük bir sevinçle müjdeyi veriyordu. (!) Yine Kadriye Deniz Özen arkadaşımıza da bir polis kanlı ellerini göstererek, "Mahir Çayan'ın cesedinden kanlarını getirdim. "(Aslında Cevahir arkadaşımızın cesedinden getiriyordu) diyordu.

Ve radyo da ilk haberinde, Mahir Çayan arkadaşımızı ölü, Hüseyin Cevahir arkadaşımızı da ağır yaralı olarak bildiriyordu.

Mahkemede tanıkların ifadesi sırasında, bu gerçekler daha da netlik kazanmıştı. Tanık olarak dinlenen bir albay, şöyle demiştir: "İçeriye girdikten iki dakika sonra birden bir tarama oldu. Ben öteki yaralı yapıyor zannıyla hemen kendimi yere attım," demiştir. Oysa o anda yatak odasının kapsında kanlar içinde müdafaasız durumda olan Hüseyin Cevahir arkadaşımız kahpece şehit ediliyordu.

Hüseyin Cevahir arkadaşımızı vuruşma sırasında öldürdüğünü söyleyen polisin nasıl yalan söylediği bizzat mahkemedeki ifadesi sırasında ortaya çıkmıştır. Bu polis daireye mutfak tarafından girip, oradan ateş ederek Hüseyin'i vurduğunu mahkemede söylemiştir. Oysa Hüseyin Cevahir arkadaşımızın bulunduğu yer yatak odasıdır. Ev planına dikkatle baktığımızda polisin bulunduğu ve ateş ettiği yerle Hüseyin Cevahir arkadaşın bulunduğu yer arasında iki tane kocaman duvar mevcuttur. Onun bulunduğu yerden Hüseyin Cevahir arkadaşı görmesine ve ateş etmesine maddeten imkan yoktur.

Hüseyin Cevahir arkadaşımızı, müdafaasız bir şekildeyken taradığını saklamak için uydurduğu bu yalanla bizzat yakayı ele vermiştir, öte yandan öteki polislerin de bu konuda verdikleri ifadeler son derece çelişkilidir.

Böylece bu olayla birlikte *THKP-C* bir şehit daha veriyordu. Hüseyin Cevahir arkadaşımız şehit olurken, Mahir Çayan arkadaşımız da ağır yaralı olarak ele geçiriliyor ve karşı devrimin provokasyonlarının boy hedefi haline geliyordu.

F —) *Özetlersek*

Bu bölümde sıraladığımız bütün eylemlerde, THKP-C'nin savaşçıları olarak tam bir devrimci dürüstlük, mertlik ve yiğitlikle mücadele ettik.

Elimizde olmayarak, bazı ufak hatalarımız olmuştur. Onları da burada tam bir açık yüreklilikle, nedenleriyle birlikte belirttik. Bu alanda kendimizi eleştirdik.

Bütün bu eylemler boyunca mahkemedeki namuslu tanıkların ifadeleriyle de ortaya çıktığı gibi asla halka ve askere ateş etmedik.

II. *Yakalanışımız*

Bizler hep birlikte ve aynı zamanda yakalanmadık. Önce, THKP-C savaşçılarından Necmi Demir, 27 Mayıs'ta, Çamlıca apartmanında, örgüt üyeleri olmayan devrimci arkadaşlarımızdan İrfan Uçar, Necati Sağır ve İlkay Demir ile birlikte bir ihbar sonucunda ani bir baskınla yakalanmışlardır.

THKP-C savaşçılarından Ziya Yılmaz arkadaşımız ise aynı gece sabaha karşı, ani bir baskınla İlbay apartmanın da yakalanmıştır.

THKP-C savaşçılarından Ulaş Bardakçı, 28 Mayıs günü uzun zamandan beri kullandığımız Erenköy'deki evimizi kontrol için gittiğinde, evde polislerin pususuna düşürülerek yakalanmıştır.

Ve THKP-C savaşçılarından Hüseyin Cevahir ile Mahir Çayan arkadaşlarımız da iki gün sonra, Maltepe'de kıstırılmışlar, iki buçuk günlük direnmeleri sonucu, Hüseyin Cevahir arkadaşımız ölü. Mahir Çayan arkadaşımız ağır yaralı olarak ele geçmişlerdir.

Ve son olarak, THKP-C savaşçılarından Kamil Dede arkadaşımız da Üsküdar'da ani bir baskın sonucu yakalanmıştır.

Hiçbirimiz teslim olmadık. Bir kere halkın devrimci mücadelesine kendini adamış olanlar teslim olmaz, ikinci olarak, THKP-C savaşçılarından herhangi birisi, yakalandığı zaman idam edileceği radyodan bizzat hükümet yetkilileri tarafından açıklanmıştı. Yani bizim hukuka uygun muhakeme edilmeyeceğimiz çok önceden açıklanmıştı. Bizim hakkımızda bu mahkemeden çok önce ölüm cezasının verildiğini politik merciler halka açıklamışlardı. (Mahkemelerin niteliği de böylece ortaya çıkmaktadır.) Bu şartlar altında teslim olmak, açıkça kendini ölüme atmaktan başka bir şey değildi.

THKP-C savaşçıları olan bizlerin kimisi direndi, vuruştu, kimisi de (çoğunluğu) direnme imkanını bulamadan yakalandı. Eğer biz bir kısmımız direndiği halde, bir kısmımız direnememişsek bu direnme imkanına sahip olamadığımızdan ötürüdür. (Ani baskın yapılmasından dolayıdır.) Yoksa, halkımızın devrimci mücadelesine varlığını adamış olanlar, kuzu kuzu teslim olmazlar!

III. *Hazırlık, İlk Tahkikat ve Mahkeme Safları ve Provokasyonlar:*

THKP-C savaşçıları, ülkemizde misli görülmemiş provokasyonların hedefi olmuşlardır.

Provokasyonları nitelik bakımından iki kategori içinde toplayabiliriz:

1-) *Politik,*

2-) *Hukuki Cezai*

Bu provokasyonlara tek tek bütün THKP-C savaşçıları hedef olduğu gibi THKP-C savaşçısı olmayıp da, bu davada yargılanan bütün devrimci arkadaşlar da hedef olmuşlardır.

Ancak, hemen belirtelim ki bu provokasyonların yoğunlaştığı kişi, boy hedefi aldığı kişi Mahir Çayan arkadaşımızdır. Bunun nedeni açıktır. Mahir Çayan ve Hüseyin Cevahir arkadaşlarımız binlerce güvenlik kuvvetlerine karşı, korkusuzca ve mertçe direnmeleri üzerine hakim sınıfların bütün provokasyonları bu arkadaşlarımız üzerinde yoğunlaşmıştır. Maltepe olaylarını anlatırken açıkladığımız gibi, güvenlik kuvvetlerinin planı, Mahir Çayan'ı ölü, Hüseyin Cevahir'i —mümkün olursa— diri olarak ele geçirmekti. Eğer yanılma olmasaydı da Hüseyin Cevahir arkadaşımız diri, Mahir Çayan arkadaşımız ölü ele geçseydi bugün bütün provokasyonların hedefi Hüseyin Cevahir arkadaşımız olacaktı. Hesapta buydu.

Ancak olayları anlatırken belirttiğimiz gibi, Mahir Çayan diye Hüseyin Cevahir öldürülünce bir anda planlar tersine dönmüştür. Ve kesin olarak öldürmeye kararlı oldukları Mahir Çayan arkadaşımızı bu sefer, «İsrail Konsolosunu, öldürdüğü» vs. gibi politik provokasyonların boy hedefi yapmışlardır.

A — *Politik Nedenlerle Emniyet ve Savcının Yürüttüğü Provokasyon Mekanizması:*

Bu mercilerin ilk işi, örgütümüzün dış mihraklar tarafından yönetildiği şeklindeki yalana dayanan propagandalara girmeleri olmuştur.

Tabii, böyle bir durum varit olmadığından sağlam bir dayanak bulamamışlardır. Bu yüzden de Necmi Demir, İlkay Demir arkadaşlarımızı, dışardan idare edilen (gizli TKP) düzmecesine dahil ederek bu yalan propagandalarına, kamuoyunda sözde inandırıcı mesnet yaratmaya çalışmışlardır. (Çalışmaktadırlar).

Böylece, «THKP-C dışarıya bağlıdır» şeklindeki demagoji ve yalana dayanan propagandalarına, kamuoyunda, sözde inandırıcı bir kisve yaratma gayretleri içindedirler.

THKP-C' ye, örgütsel planda yapılan birinci provokasyon bu şekilde tezgahlanmıştır.

Bunlar sırasıyla şunlardır:

a-) Maltepe olaylarında, Mahir Çayan arkadaşımız, güya, sol meme hatına değilde, yaşamak amacıyla kamına ateş etmiş ve de gelen polislere "aman beni öldürmeyin" demiştir şeklinde, bizzat emniyet ile ortak bir şekilde savcının tezgahladığı bir provokasyon.

Bunun nasıl bir yalan ve sahtekarlık örneği olduğunu belgelemeden önce bu meseleyi kısaca açıklayalım.Maltepe'de teslim olmayıp ta direndiği için, Mahir Çayan arkadaşımıza duyulan kin, nefret, öfke ve kızgınlık, o kadar ki, bir yandan hem politik hem de "hukuki" sayısız provokasyonların boy hedefi haline getirilirken, öte yandan da, herkesten ayrı tamamen özel bir muameleye tabi tutulmaktadır.

Şöyle ki, arkadaşımız, yakalandığından itibaren bütün tutuklulardan tecrit edilmiş (ve de halen devam etmektedir) bir şekilde Selimiye'de bir hücreye tıkılmıştır. Mahkemeye çıkmasına iki saat kalana kadar hücrede zincire vurulmuş durumda tutulmuş ve bugüne kadar da (halen güneş yüzü gösterilmemiş ve gösterilmemektedir) bütün tutuklular aileleriyle görüştürüldüğü halde, arkadaşımız görüştürülmemekte, okunacak hiç bir kitap verilmemekte, savunmasını hazırlamasına engel olmak amacıyla her çareye başvurulmaktadır. Bütün bunlara paralel olarak, önce kardeşini, sonra annesini, büyük amcasını, küçük amcasını gözaltına almışlardır. Ve halen küçük amcası hiç bir şeyle ilişkisi olmadığı halde, göz altındadır. Bunlar arkadaşımıza manevi yönden baskı yapmak amacını taşımaktadır. (1)

Şimdi gelelim yukarıda belirttiğimiz provokasyona.

Açılan dava ile (146/1 ile) uzaktan yakından hiç bir ilişkisi olmadığı halde, iddianamede bu provokasyon bir sayfa olarak yer almış ve de yine dava ile hukukî yönden hiç bir ilişkisi olmadığı halde, ikinci şu benin bütün tanık olarak dinlenen polisleri, tek bir ağızdan çıkmış olan

(1) Mahir Çayan arkadaşımız. 5 ay hücrede tutulduktan sonra. ancak IX.1971 tarihinde diğer tutuklulara tanınan haklara sahip olabilmiştir

ifadeyi tekrar ederek «Mahir, aman beni öldürmeyin dedi»şeklinde konuşmuşlardır. Ancak, bir komplo ne kadar planlı düzenlense de yalan üzerine kurulduğu için er veya geç ortaya çıkar. Nitekim de bu açıkça mahkeme sorgusu sırasında ortaya çıkmıştır. (Kaldı ki bu komplo ustaca da hazırlanamamış, çok bayağı bir şekilde doktor raporunun tahrifi üzerine kurulmuştur.)

Dosyaların tetkikinde, Mahir Çayan arkadaşın karnına değil de kalbine doğru ateş ettiği bizzat hapishanenin özel heyet raporu ile ortaya çıkmıştır. Raporda kurşunun sol meme hattına girdiği açıkça belirtilmektedir. Bu rapor, savcının aslında «hukuk, adalet» mefhumları ile uzaktan yakından hiçbir ilişkisi olmadığına. gerçekleri nasıl tahrif etliğini. iddianamesinin nasıl düzmece olduğunu koyan (kanıtlayan) en iyi belgesidir. Koskoca hastanenin heyet raporunu tahrif eden bir kişiye Türkçe'de sahtekar denir.

Savcı —asla bir hukuk adamına yakışmayacak bir şekilde sırf provokasyonları ve sağcı propagandasına dayanak bulabilmek amacıyla heyet raporundaki "sol meme hattına" kısmına "karnına" şeklinde iddianameye geçirmiştir.

Bu iddia makamındaki kişilerin karakterini, komploculuğunu ve onların iddianamelerinin niteliğini belirtmesi bakımından çok önemlidir.

Mahkeme sorgusu sırasında, kendilerine ezberletilen tek bir ifadeyi papağan gibi tekrar eden polislerden birisi, bir ara, ifade verirken, dalmış ve esas gerçeği "Mahir, bir kurşun daha sıkın, dedi ama biz sıkmadık" şeklinde ağzından kaçırıvermiştir.

Keza savcılıkta alınan polis ifadelerinden bir tanesinin de Mahir Çayan arkadaşımızın ağır yaralı iken; ki durumu anlatılırken şunlar söylenmektedir: "Bana o kadar mukavemet gösteriyordu ki, sanki bileğim kırılacaktı" (hemen belirtelim ki bütün polisler mahkemede dinletildiği halde bu polis acele ortadan kaybolmuş ve mahkemeye getirilmemiştir.)

"Gerçekler gerçek olarak, yalanlar dɜ yalan olarak kalmaya mahkumdur."

Ağır yaralı iken dahi boğuşmaya çalışan, "bir kurşun daha sıkın" diyen bir savaşçı, "aynı zamanda, aman beni öldürmeyin" diyecek! Buna çocuk bile kanmaz!

İşte, planladığı kombinezondaki bir iki aksaklık sonucu, iddia ma-

kamı, bu şekilde suçüstü yakalanmış ve komploculuğu tescil edilmiştir.

Aslında bizim ve de bütün devrimciler için, mesele açık olmasına, rağmen üstünde durmaya bile gerek olmadığı halde, bunları burada teker teker belirtmemizin nedeni, bu davanın her yönü ile Millî Kurtuluşçulara kara çalmak davası olduğunu örnekleriyle ortaya koymak, davada karşı-devrim, basınıyla, organıyla, bütün güçleriyle yürüttüğü yoğun provokasyon mekanizmasının nasıl yalan ve sahtekarlık üzerine kurulduğunu teşhir ve sergilemektir.

Bu alanda yürütülen ve de tam bir provokasyonu daha belirtelim bu yüz yıllardır hakim sınıfların uygulamaya çalıştığı genellikle fiyaskoyla sonuçlanan, karşı-devrimin klasik bir provokasyonudur. O da şudur: Tutuklu devrimciler arasında yalan mekanizmasını çalıştırarak, çelişkiler yaratarak, onları birbirine düşürmektir.

Bu, THKP-C savaşçıları olan bizler arasında çeşitli zamanlarda ve çeşitli şekillerde tezgahlanmış ve de (bizler arasında yutan olmadığı için tam bir fiyaskoyla sonuçlanmıştır.

Önce, bu oyun, ilk yakalanan arkadaşlarımız arasında tezgahlanmıştır.

Emniyette tutuklu bulunan en aşağılık işkencelere maruz kalan, arkadaşlar arasında özellikle sapına kadar dürüst ve devrimci yaşantıları olan kız devrimci arkadaşlarımızın özel yaşantıları hakkında şaibeler yaratılmaya çalışılmış, sonra da "o konuştu", "öteki şöyle dedi" vs. şeklinde yalan haberler yayılmıştır.

Ancak bu arkadaşlarımızın bunu gayet komik karşılamaları ve de toplu halde bulunmalarından dolayı, sökmeyeceği düşünülerek, vazgeçilmiştir.

Vazgeçilmiştir, çünkü bu arada kendileri açısından daha önemli olaylar olmuş; başka arkadaşlarımız tutuklanmıştır. (Provokasyonu bir anda çok sayıda kişiye yöneltmek "inandırıcı" niteliğe sahip olmadığı, kendilerince adı en çok duyulan bir kişiye yöneltmenin başarı şansını daha da yükselteceği düşünülerek bu sefer tek bir kişiye yöneltilmeye başlanmıştır.)

Bu arada, M. Çayan ve H. Cevahir arkadaşlarımız Maltepe'de bir evde kıstırılmıştır. Bu sefer bu arkadaşlar arasında provokasyon 'mekanizması çalıştırılmaya başlanmıştır. Son derece komik ve başarı şansı hiç ama hiç olmayan bir oyun sahneye konmuştur.

Bu komik oyun şudur:

Mahir Çayan arkadaşımız hedef alınarak H. Cevahir arkadaşımızı kendi yalanlarına çekmek, aralarında bir çelişki yaratmak gayretleri içine girilmiştir. Öyle ki. H. Cevahir'in amcasını Kürtçe, "Mahir Çayan'ı öldür, kızla beraber teslim ol sana birşey yapmayacaklar" diye bile bağırtmışlardır. Bu akıl almaz ve de devrimciler arasında asla başarı şansı olmayan oyunu tezgahlamanın başlıca nedeni, genel olarak devrimcilerin, özel olarak ta THKP-C 'nin savaşçılarının niteliğini hiç tanımamaktadır. Tabii her devrimcinin yapacağı gibi, arkadaşımız H. Cevahir'de buna gülümseyerek ve de iğrenerek karşılamıştır. Ancak, tezgahlanan oyunun bir başka korkunç cephesi vardır ki, o da şudur: M. Çayan arkadaşımız kesin olarak öldürülecek, H. Cevahir arkadaşımız mümkün olursa sağ ele geçecek, ondan sonra da bütün provokasyonların başlıca hedefi olacaktır.

Derhal, H. Cevahir'in amcasının konuşmasına dayanılarak, H. Cevahir'in, M. Çayan'ı kendini kurtarmak amacıyla öldürdüğü ilan edilecek, konsolosun öldürülmesi olayının ve de başka provokasyonların asli faili haline getirilecektir.

İşte Maltepe olaylarında, böyle korkunç bir tertip tezgahlamaya çalışılmış, ancak, H. Cevahir'in, M. Çayan diye öldürülmesi üzerine bu tertip suya düşmüş bunun yerine Mahir arkadaşımıza yöneltilen provokasyonlar almıştır.

Bu provokasyonların en namussuzcası şu şekilde yürütülmüştür.

Maltepe olaylarından dolayı, Mahir Çayan arkadaşı çoğumuz öldü biliyorduk, ikinci şubede, hem kendi aleyhimizde, hem de Mahir Çayan arkadaşımız aleyhinde, cezai sorumluluk yükleme açısından, en ağır işkencelerle bizlere zorla ifadeler imzalatıldı. Biz de arkadaşımız öldü, diye bildiğimizden, ona cezai sorumluluk yükleyen bu ifadeleri imzalamakta doğal olarak hiçbir sakınca görmedik. (Mesela U. Bardakçı arkadaşımızın "konsolosu Mahir öldürdü" şeklindeki ifadeyi imzalaması vs.)

Sonradan durumu öğrendik. Bu gerçeğe aykırı ifadelerimizi değiştirmek imkanına, tabii, mahkemeye kadar sahip olamadık.

Bu ifadelerimiz doğruca yaralı olan M. Çayan arkadaşımıza götürülüp okunuyor ve "bak arkadaşlarına, senin hakkında neler söylüyorlar, her şeyi senin üstüne yıktılar. Arkadaşlarının iğrenç yüzünü gör

hepsi ihanet halinde vs." deniliyor.

Tabii arkadaşımız, gerçeklerle alakası olmadığı için bu sözleri kabul etmiyor ve direniyor.

Bu arada bize geliniyor: "Ne biçim arkadaşınız var, söylediklerinizin hiçbirini kabul etmiyor. Ne namussuz adam, hiçbir şey kabul etmiyor ve konuşmuyor." deniliyor.

Bu tam 1.5 ay devam ediyor. Bu süre içinde, bu provokasyonlardan hiçbir olumlu sonuç alamayacağını anlayan emniyet-savcı ikilisi. bu sefer birbuçuk aydır direnen arkadaşlarımıza yeni bir provokasyon yöneltiyorlar. Bizim hangi şartlar altında nasıl imzaladığımızı yukarıda belirttiğimiz ifademiz monte edilerek, emniyette tutuklu olan arkadaşlarının işkence görmesinin nedeni olarak, Mahir Çayan arkadaşın susması ve bu ifadeleri reddetmesi gösterilerek, "Arkadaşlarının daha fazla işkence görmesi senin elindedir. Sen sustuğun ve bu ifadeleri reddettiğin sürece onlar tekrar tekrar işkence edileceklerdir." denilerek, o sırada gözaltına kasıtlı olarak alınan kardeşinin (hatta annesinin) esenliği tehdit edilerek, nihayet bu monte zabıt arkadaşımıza kabul ettiriliyor.

Bu seferde bize gelinip «bak arkadaşınız her şeyi söyledi, açıkladı vs.» denilmiştir.

İşte bu provokasyonda bu şekilde yürütülmüştür. Ancak, *politik olarak*, bizim aramızda çelişki yaratmak açısından, tabii emniyet ve savcılık bu provokasyondan hiçbir sonuç alamamıştır.

Çünkü gerek polis ve gerek savcılık, bir şeyi (çok önemli bir şeyi) unutuyorlardı. Bu da *bizim devrimci kişiliğimiz ve de devrimci ölçümüzdür.*

Bu taktik, adi zabıta vakalarında belki çok başarı şansına sahip olabilir. Ama devrimciler arasında asla! Tam tersi sonuç verir. Çünkü devrimcilerin bu konuda tek ve şaşmaz bir ölçüsü vardır. O da şudur: *«Karşı devrimciler eğer bizi överlerse biz kendimizden şüphe ederiz. Karşı devrimciler bizi ne kadar kötülüyorlar ve de provokasyon oklarını atıyorlarsa, bizim kendimize ve birbirimize güvenimiz o kadar artar. O kadar doğru çizgide olduğumuzu anlarız.»* Eğer polis veya savcı, bizi, birbirimize övseydi, belki o zaman, bu taktiği başarılı olma şansına sahip olabilirdi. Çünkü karşı-devrim bir devrimciden asla sitayişle bahsedemez, övemez. Övüyorsa o mutlaka bir zaaf noktası yakalamış demektir.

Bu bölümü kapatmadan, burada savcının çok açık bir tahrikine, çok açık bir provokasyonuna daha değineceğiz:

Savcı, esas hakkındaki mütalaasında, «Mahir emniyet îfadesinde konsolosu H. Cevahir öldürdü» demiştir, diye açıkça yalan söylemektedir. M. Çayan arkadaşımızın emniyet ifadesinde böyle bir söz yoktur. Çayan emniyet ifadesinde aynen şöyle söylemiştir: «... *ben öldürmedim, öldüreni de bilmiyorum.*»

Savcının bu belgeli yalanı, onun gazetelere demeç verme hastalığını, tahrifçi ve komplocu kişiliğini çok açık olarak gözler önüne sermektedir.

B) *Emniyet ve Savcının İşlettiği Hukuki ve Cezai Sorumluluk Yükleme Provokasyon Mekanizması (Tertip)*

Bu dava da THKP-C savaşçısı olsun, THKP-C ile ilgisi olmayan devrimciler olsun, en adî, en çağ dışı, maddî ve manevî işkenceler sonucu, cezai sorumluluk yükleme açısından korkunç tertiplere maruz kalarak, bu mahkemenin huzuruna getirilmişlerdir.

Bütün bunları sorgumuz sırasında belirtmiştik. Şimdi, burada en önemlilerini sırayla belirtelim.

Bu tertip ve provokasyonların en büyüğü şüphesiz İsrail Başkonsolosunun öldürülmesine bir fail aramada yürütülmüştü.

Ortada, bu olaya ilişkin aslî fail bulamayınca, yakalanmış olan THKP-C savaşçılarından, kendilerince en önemli gördüklerinden bir tanesini seçme ve fail olarak ilan etme yoluna başvurmuştur.

Bu provokasyon şu şekilde tezgahlanmıştır:

Bu davaya ilişkin olarak ilk yakalanan arkadaşlarımız, THKP-C savaşçılarından Necmi Demir, Ulaç Bardakçı, Ziya Yılmaz ve de devrimci arkadaşlarımızdan İlkay Demir, İrfan Uçar, Necati Sağırdır.

Bu arkadaşlar arasından, kendileri açısından en önemli ve de kamuoyunda adı en çok duyulmuş olan bir arkadaşımız, hemencecik, "Elrom'u öldüren kişi" seçildi. Bu İrfan Uçar arkadaşımızdı.

Fakat, çok kısa bir süre sonra, İrfan Uçar arkadaşımızın THKP-C'nin savaşçısı olmadığı ve de hiç bir eylemde yer almadığı ortaya çıkınca ve de bunun tersinin ispatlanmasının imkansız olmasından dolayı, İrfan Uçar arkadaşımızdan vazgeçildi.

Bu sefer, THKP-C savaşçısı olan, kamuoyunda adı çok duyulmuş olan, bu yüzden de kendilerince kamuoyunu tatmin etmek açısından en önemli kişi bir başka deyişle, provokasyon kurbanı olarak Necmi Demir arkadaşımız ele alındı

Necmi Demir arkadaşımıza, en ağır ve en vahşi işkenceler yapılarak, «Elrom'u ben öldürdüm» diye zorla ifade imzalattırılıyor. Ve bu tertibi desteklemek amacıyla da, İlkay Demir arkadaşımıza, «Elrom'u Necmi öldürdü» diye, işkence ve de Necmi Demir'in esenliği île tehdit edilerek zorla ifade imzalattırılıyor.

Emniyet, bu düzmece ifadelere dayanarak, basın kanalıyla «Elrom'u Necmi Demir öldürdü» diye ilan ediyor.

Artık mesele hallolmuş, failler bulunmuş ve de aralarından bir tanesi kamuoyunu tatmin edecek bir ad, bir fail olarak ilan edilmiştir.

Mahkeme duruşmaları için bu tertibi, daha da sağlama bağlamak için, öteki tutuklulara, özellikle Ulaş Bardakçı ve Ziya Yılmaz arkadaşlara «konsolosu Necmi öldürdü» diye zorla ifade imzalattırılacağı sırada. Mahir Çayan ve Hüseyin Cevahir arkadaşlarımız, Maltepe'de kıstırılıyor.Bir anda, bu konudaki komplo yön değiştiriyor, tertip planlarında değişiklik yapılıyor. Kıstırılan bu arkadaşlarımız, emniyetin daha fazla önem verdiği ve kendilerince daha fazla önemli gördükleri arkadaşlar oldukları için, bu sefer Necmi Demir arkadaşımıza, "Hadi sen kurtuldun" denilerek, komplo onlara yöneltiliyor.

Başlangıçta planları şöyle idi: "Mahir Çayan her halükarda çarpışmada kesin olarak öldürülecek, H. Cevahir ise sağ olarak ele geçirilmeye çalışılacak ve de Hüseyin Cevahir konsolosu öldüren kişi olarak ilan edilecek." (Hazır, E. Elrom'un hüviyet cüzdanı da, Hüseyin Cevahir'in koşarken yere düşürdüğü çantanın içinde bulunmuştu. Provokasyon için bundan daha güzel bir malzeme olamazdı.) Ancak teşhis hatası yüzünden planda şahıslar değişiyor. Mahir Çayan diye Hüseyin Cevahir, müdafaasız ve ağır yaralı bir şekilde, 27 kurşun üzerine sıkılarak taranıyor.

Sonradan, ağır yaralı olarak hastahaneye kaldırılan kişinin Mahir Çayan olduğu anlaşılınca, bu sefer Hüseyin Cevahir için düşünülen oyun ve tertip Mahir Çayan'a uygulanıyor.

Evet, artık bu konuda emniyet görevini yapmış (!), kamuoyunu tatmin edecek adı bulmuş, kurban seçilmiştir.Bu da Mahir Çayan arkadaşımızdır.

Önce, bize ağır işkencelerle Mahir Çayan hakkında ifadeler imzalattırılması ile işe başlanıyor. O sırada, biz Hüseyin Cevahir arkadaşı ağır yaralı, Mahir Çayan arkadaşı da ölü biliyorduk. (Bize bu şekilde söylenmişti. Radyo ilanı dinletilmemişti.)

Bu nedenle, arkadaşımız Ulaş Bardakçı, onların istediği ifadeyi, yani «Konsolosu Mahir Çayan öldürdü» ifadesini imzalamakta, doğal olarak hiç bir sakınca görmüyor.

(Bu arada S. Erkan'ın savcılık ifadesine «Mahir Çayan evde, konsolosu ben mi, biz mi öldürdük, şeklinde ayırt edemeyeceğim bir şey söyledi» ibaresi katılıyor. Direkt olarak bu ifadeye, «Mahir Çayan öldürdü dedi» diye ibare sokulursa, kamuoyunda komplo açıkça sırıtacaktı, bu yüzden müphem bir ifade ile senaryo tamamlanıyordu. Tabii bu arada, polislerin dışarıdan (baca yoluyla sarkıttıkları bir alıcı cihaz vasıtasıyla) içerideki konuşmaları tespit ettikleri teyp bandı tahrif ediliyor ve savcılık bu teyp bantlarını mahkemeye getirmiyor. Neden? Çünkü Mahir Çayan ve Hüseyin Cevahir arkadaşlarımızın konuşmalarında, S. Erkan'ın öldürülmesi asla söz konuşu edilmemiştir.)

Artık bütün mesele, bu iğrenç tertibi Mahir Çayan arkadaşa kabul ettirmeye ve kamuoyunu hazırlamaya kalıyordu.

Mahir Çayan arkadaşımız, konsolosun öldürüldüğü saatlerde, evde olmadığından ve de bu olayı ertesi gün radyoda duyduğundan dolayı, bu ithamı şiddetle reddediyor.

Bu sefer korkunç bir sahtekarlığa başvuruyorlar.

Hastanede yatan arkadaşımızın yanına, emniyet mensupları geliyor, elinde kağıt kalem olan bir tanesi arkadaşımızın karşısına geçerek, «Mahir, eşgalini tespit edeceğiz, buraya bakar mısın» diyerek elindeki kağıt kalemle bir şey yazar pozisyonunda, aniden arkadaşımızla beraber resimleri çekiliyor.

Ondan sonra da gazetelerde şu resim ve başlık yer alıyor: «Mahir Çayan, İsrail basınına, E. Elrom'u ben öldürdüm» diye demeç verdi (!)Böylece kamuoyu da, bu hainice tertiple hazırlanmış ve senaryo tam şeklini almış oluyordu.

Arkadaşımız uzun bir süre (bir buçuk ay), öldürenin gerçekten kendisi olmamasından dolayı, bu ithamı kabul etmiyor ve direniyor.

Bu sefer, bir devrimcinin asla yapamayacağım çok iyi bildikleri bir noktadan hareket ederek, arkadaşımıza şunu söylüyorlar: «Tamam,

aslında, senin öldürmediğin, olaylar incelendiğinde açıkça görülüyor, bunu biliyoruz. Ancak, bir ad bulunması lazım. Eğer sen kendini kurtarmak istiyorsan, bu yakalananlardan birisinin adını söyle" diyerek, Ulaş Bardakçı ve Necmi Demir'den birisinin adını vermesini istiyorlar.

Bu arada, arkadaşımıza karşı, göz altında bulunan kardeşinin ve tutuklu bulunan bizlerin esenliği koz olarak kullanılıyor. Arkadaşımıza aynen şöyle söylenmiştir: «Sen bizim adlardan birisini söylemediğin veya üzerine almadığın sürece arkadaşların sürekli olarak, tekrar ve tekrar en ağır işkencelere maruz kalacaklardır. Biliyorsun 4 tanesi, yattığın hastaneye koma halinde geldiler, iyileşir iyileşmez tekrar işkenceye gideceklerdir.»

Bütün bu baskıların sonucunda, bu konuda bir buçuk ay direnen arkadaşımız, "Madem öyle, ille de biri istiyor" sanız söyleyecek tek ad, kendi adımdır. THKP-C'nin bir savaşçısı olduğum için, bu görev bana düşseydi, şu anda aslî fail ben olacaktım." diyerek kendi adını veriyor. Olayların nasıl cereyan ettiğini bilmediği için, gazetelerden okuduğu Necmi Demir arkadaşın «kurra attık, bana rastladı» şeklinde yansıtılan ifadesini (o sırada Mahir Çayan arkadaş yakalanmamıştı) aynen tekrar ediyor.

Bu arada, olayın nasıl cereyan ettiğini, kendisinin saat 15'te evi terkettiğini söylüyorsa da, savcı kabul etmiyor.

İşte bu korkunç provakasyon bu şekilde, en adî ve aşağılık metotlarla sağlanmıştır.

Bu alanda ikinci önemli komplo da şudur: Halen bizimle beraber, bu dava ile hiç bir ilişkisi olmayan arkadaşlar da yargılanmaktadır. Bu arkadaşların çoğu sırf bizi tanıdıkları veya Dev-Genç'li oldukları için THKP-C'nin eylemleri içine dahil edilmek istenmişler ve bu *mesnetsiz ithamdan* hareket edilerek bu arkadaşlar bizim davamız içine sokulmuşlardır. Polis ve savcıyı bu yola sevkeden sebep nedir?

Şudur bundan güdülen amaç: bize isnat edilen "Anayasayı tebdil, tağyir ve ilgaya cebren teşebbüs" saçma iddiası, savcının aklınca, sanık sayısı arttığı taktirde sağlam temellere oturacaktır. (!) Yani sahne ne denli kalabalık olursa oyun da o kadar başarı kazanacaktır. Bay komedi yazarının yani savcının kamuoyunu etkilemek için uygulamak istediği yöntem budur! Ama kulak verilsin; bu acemi mizansen karşısında kahkahalar ayyuka çıkmaya başlamıştır bile!..

Biz ve bizim gibi aynı hedef doğrultusunda savaşanlar, giriştiğimiz eylemleri ve eylemlerdeki fonksiyonlarımızı asla inkar etmedik. Ve etmiyoruz. Mahkeme önüne çıkmakla ceza yemenin aynı şey olduğu bu dönemde, biz, yaptığımız eylemlerin bütün sorumluluğunu üzerimize alarak gerçeği söyledik. Buna rağmen, *tertipçi ve tahrikçi savcı* bütün hukuk kurallarını bir yana iterek, hem yukarıda söylediğimiz nedenle hem de devrimcilere karşı kininden dolayı birçok arkadaşı bizim davamızın içine sokmayı kendince uygun bulmuştur.

Şimdi savcının bu komplosuna örnekler verelim:

Çeşitli devrimci eylemlerinden dolayı sıkıyönetim komutanlıklarınca aranan İrfan Uçar ve Necati Sağır, Necmi Demir'le aynı yerde yakalanmışlardır. Necmi Demir THKP-C'nin bir savaşçısıdır İrfan Uçar ve Necati Sağır'ın THKP-C ile hiç bir ilişkileri yoktur. Bu iki arkadaşın örgütümüzle en küçük bir ilişkileri olmadığı halde komplocu savcı ne yapmıştır? Bu arkadaşların THKP-C savaşçısı Necmi Demir ile yakalanmalarına dört elle sarılmış ve elinde en küçük delil olmadığı halde irfan Uçar ve Necati Sağır'ı da eylemlerin failleri arasında göstermekle bir sakınca görmemiş! "İstim arkadan gelsin" tutumu içindeki savcı, davanın bütününün olduğu gibi, bu noktada da tertipçi çehresi ile ortada sırıtıp kalmıştır.

Ortam böyle bir ortamdır ki, bizimle bir merhabası olan herkes "suçlu"dur! Buna en açık örnek, Ömer Güven ile Ömer Erim Süerkan arkadaşların durumudur. Bu arkadaşlar sırf bizleri tanıdıkları ve devrimci geçmişleri dolayısıyla burada bizimle yargılanmaktadırlar. Mesele öylesine komik bir çizgiye gelip dayanmıştır ki, bizi tanıdıkları için, akrabalarımıza bile maddî manevî baskı yapılmıştır!.. inanılır gibi değildir ama, gerçek budur.

Abdullah Ceceloğlu arkadaşın Ziya Yılmaz'ın akrabası ve iş ortağı olması; Oğuz Öder arkadaşın Mahir Çayan'ın çocukluk arkadaşı olması ve Çayan'ın verdiği bir zarfı —içinde ne olduğunu bilmeden— istenilen yere götürmesi, kelle avcısı savcının onları en ağır şekilde itham etmesine yetmiş, artmıştır!..

Savcının mantığına göre anayasayı ilga etmek öylesine kolay ve bu fiilin TCK. undaki karşıtı olan madde öylesine kapsamlıdır ki anket amacıyla adres tespit eden, gelişi güzel yazı eksizleri çizen, kocasına ve «güvenlik kuvvetlerince» aranmayan bir arkadaşına ev temin eden,

kendisini derhal ölüm cezasıyla karşı karşıya bulmaktır! Buna en iyi örnek; Kadriye Deniz Özen ve Tülay Tat arkadaşların durumlarıdır.

Bizimle ve örgütümüzle hiçbir ilişkileri olmadığı halde beraber yargılandığımız diğer arkadaşlar hakkındaki saçma sapan iddialar konusunda söylenecek söz bile yoktur. (Örneğin, M. Balaban, S. Zaim. R. Manas arkadaşların durumları.)

Ama biz yine de polis-savcı provokasyonunun çirkin yüzünü bir kere daha açığa çıkaracağız.

Savcı, Mahkeme ve hapishanede tanıdığımız diğer 9 arkadaşla THKP-C arasındaki hayali bağıntıyı örgütümüzün üyesi olmayan Necati Sağır kanalıyla kurmaya çalışmaktadır.

Komploculuğun bir ölçüsü ve kendi çerçevesi içersinde bir mantığı vardır. Kişi kin, artniyet ve gazetelere manşet olma ilkel güdüsü ile bu mantığı dahi aşarsa, ona komplocu demek, her halde iltifat olur.

Bu arkadaşlarla Necati Sağır arasında, Necati Sağır ile THKP-C arasında düzmece bir bağıntı kurabilmek için savcı ve polis, her çeşit komploya baş vurmuşlardır. Öyleki THKP-C ile Necati Sağır ilişkisi (!) derhal hazırlanan düzmece bir mektupla kurulu vermiştir. (!) Oyun şudur:

Polis, altında *örgütün evlerinden birinin adresi ile* Necati Sağır'ın ismi bulunan bir mektup hazırlamıştır. Bu mektubun muhtevasına göre Necati Sağır güya bir şahıstan 5.000 lira fidye istemektedir. Polisin mantığına göre; Böylece, Necati Sağır'ın örgütün en önemli evlerinden birisinin adresini bildiği ve dolayısıyla, Necati Sağır'ın örgütle bağı olduğu ortaya çıkmış olacaktır. Ama ne yazık ki bu düzmece mektubu hazırlayan ufak (!) hata yapmıştır. Mektubun düzmece olduğunu ortaya kesinlikle koyan hata şudur: Mektup postaya *26 Mayıs 1971* tarihinde verilmiştir. Oysa mektubun altında adresi verilen ev *23 Mayıs 1971* tarihinde basılmış ve evin adresi 24 Mayıs 1971'de bütün gazetelerin manşetlerini kaplamıştır. Bu düzmece mektubu hazırlayanların ne kadar gözü kararmış komplocular olduğunu iyice açığa çıkarmaktadır.

Meselenin asıl inanılmaz tarafı, savcının bu mektubu delil dosyasına koymayarak «yazılı delillerin tetkikinin» son gününde mahkemeye vermesidir, işin bu kadarı bile mektubun düzmece olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Savcı bütün komplolara rağmen, Necati Sağır'ın örgüt üyesi olmadığı duruşmalarda kesinlik kazanınca, son çare olarak bu mektuba sarılmıştır.

Bu provokasyonların dışında hepimiz maddi manevi çağ dışı korkunç işkencelere maruz kaldık. Aleyhimizde beyan ihtiva eden "ifadelerin" altlarına imza atmak için Nazilere özgü işkence usulleriyle zorlandık.

Şimdi soruyoruz: Bu durum karşısında Türkiye'de "insan haklarından, kanundan, hukuk devletinden" söz edilebilir mi? Eğer edilebiliyorsa bu kesinlikle bir aldatmacadır!

Bütün dünyada sömürücü hakim sınıfların en kirli işlerini gördürdükleri polis teşkilatları, bu görevlerini Türkiye'de de başarıyla yerine getirmektedir.

İstanbul dünyada en karanlık işlerin döndüğü şehirlerin basınla gelmektedir. Esrar kaçakçılığından beyaz kadın ticaretine kadar bütün bu kirli işler polis teşkilatının bilgisi altında cereyan eder. Polis, ya bunlara göz yummak karşılığında para alır, ya da bizzat kendisi işin içine girer. Polis teşkilatı için haraç, rüşvet, irtikap ve vazifeyi suiistimal tabii ve günlük olaylardandır. Büyük zenginlerin hoşuna gitmeyen kişiler polis tarafından ya da onların gözü önünde öldürülür. "Faili meçhul" cinayet dosyaları böylece kabarır gider.

Devrimciler bu teşkilatı gayet iyi tanırlar. Bugüne kadar yürüttüğümüz mücadele de bunlar vahşi, sadist ve cani yüzleri ile birçok kereler karşımıza çıkmışlardır. Polisin attığı kurşunlarla yaralanan, ölen ve işkencehanelerden geçen arkadaşlarımızın sayısı yüzlercedir. Ama bir tek vatan haini bir tek "kibar hırsız" bu yoldan geçmiş değildir.

Yönetici hakim sınıfların beynini yıkadığı, cebini doldurduğu «polis» denilen bu adamlar kinleri ve kazanacakları mükafat karşılığı THKP-C üyelerine ve diğer arkadaşlarımıza zincirden boşanmış vahşi hayvanlar gibi saldırmışlardır. En önce yakalanan Kadriye Deniz Özen, Jülide, Zaim ve Ömer Erim Süerkan arkadaşlara bilmedikleri ve hayatlarında hiç duymadıkları şeyleri söyletmek için saatler boyu işkence yapmışlardır. THKP-C ve eylemleriyle hiç bir alakası olmayan bu arkadaşlara sırf devrimci oldukları için, yani kafalarının içindeki fikirler için işkence edilmiştir. Daha sonra bir eve tesadüfi bir ihbarla yapılan baskında yakalanan Necmi Demir, İlkay Demir, İrfan Uçar ve Necati Sağır arkadaşlar ise bu ortaçağ kalıntısı işkencehaneye getirildikleri andan itibaren korkunç baskı altında kalmışlardır. Ağıza alınmayacak küfürler ve sürekli dayak diğer yaptıklarının yanında hiç kalmıştır.

Ellerinde en ufak delil olmaksızın Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından aranıyor olması ve devrimci geçmişi nedeniyle İrfan Uçar arkadaş bir anda "Elrom'u kurşuna dizen, kişi" ilan edilmiştir. Uçar arkadaş 26 Mayıs günü sabah 08'den akşam 17'ye kadar —işkencecilerin yorulduklari için verdikleri onar dakikalık aralar söz dışı— sürekli olarak falakaya yatırılmıştı. Ortalama 8 saat süren bu korkunç işkence sonunda İrfan Uçar arkadaşın ayakları parça parça olmuş, göğüs kafesi çatlamış, kaburga kemikleri kırılmış, vücudunun çeşitli yerleri cop ve sopa ile zorlanmak suretiyle yaralanmıştır.

Bütün bunlara rağmen Uçar arkadaşın devrimci dayanıklılığını ve gururunu kıramayan sadist işkenceciler geriye dönmüşlerdir. Ancak Uçar arkadaşın artık fizikman işkence yapılabilecek durumu kalmamıştı. Bu nedenle işkenceye son verilmiştir. Daha sonra Necati Demir arkadaş boy hedefleri olmuş, aynı gün saat 12'den 23'e kadar hiç ara verilmeksizin aynı şekilde sürdürülen işkenceler sonunda odada kan bulaşmadık yer kalmamıştır. (Bunu takip eden günlerde Maltepe'de Mahir Çayan arkadaş yaralı olarak ele geçmemiş olsaydı şimdi karşımızda konsolosu kurşuna dizen kişi olarak İrfan Uçar veya Necmi Demir arkadaş bulunacaktı.) Eylemlerine katılmasına rağmen THKO ile ilgili olarak arandığı için Necmi Demir arkadaşın da bulunduğu evde gizlenen İrfan Uçar arkadaşın durumu «demokrasi» maskesi altında sürdürülen faşist yöntemleri en iyi sergileyen bir perdedir. Necati Sağır ve İlkay Demir arkadaşlar üzerinde de sürdürülen bu «demokratik» ifade alma (!) yöntemleri Ulaş Bardakçı ve Ziya Yılmaz arkadaşların yakalanmaları ile bu kez onları da içine almış ve aynı operasyon işlemi onlara da tatbik edilmiştir.

Arkadaşlarımızın ayaklarında her an kangren olacak şekilde açılmış olan yaralar birinci şubede 17, Harbiye'de 18 gün (toplam 35 gün) hücrede kaldıkları süre içinde kapanmamış, daha sonra arkadaşlarımız mecburen hastahaneye sevkedilmişlerdir. Necmi Demir, Kadriye Deniz Ören, Jülide Zaim 20 gün, İrfan Uçar ise 40 gün bu hastahaneye sürekli tedavi altında kalmışlardır, İrfan Uçar, Ankara'daki duruşması çoktan başlamış olmasına rağmen hastahanede olması nedeniyle uzun süre duruşmalara çıkarılamayınca devrimcilere polisde ne kadar işkence yapıldığı kamuoyu tarafından kolaylıkla anlaşılmıştır.

Bu anlattıklarımız emniyetin işkencehanelerinde geçenlerin bir kısmıdır. Yüzlerce devrimcinin bu işkence odalarının duvarlarında kurumuş kanları vardır. Meselenin en acı ama gerçek olan tarafı da şu anda sıkıyönetim mahkemelerinde açılmış olan davaların iddianameleri bu şartlarda zorla imzalattırılan ifadelere dayanmaktadır. Türkiye'nin en ücra köylerine kadar herkesin bildiği bu durum ne yazık ki mahkememiz tarafından «dosyada mevcut deliller muvacehesinde» veya «bu tesir ve tazyik'in gerçeği söyletmek gayesine matuf olarak mı, yoksa şu veya bu şekilde ifade almak maksadıyla mı yapıldığının tespitinin imkan dahilinde bulunmaması» gerekçesiyle hiç dikkate alınmamıştır. Sadece bu bile mahkemenin kararlarına gölge düşürecek bir olaydır.

Emniyette THKP-C üyesi olan veya olmayan bütün arkadaşlara yapılan bu baskılar, işkenceler tamamen arka plandan, fakat gizlemeye bile lüzum görülmeden askeri savcılar tarafından yürütülmüş ve yönlendirilmiştir, İstanbul Emniyet Müdürlüğünden alınışımızdan sonra da sürdürülen baskılar ve aleyhimizde ifade imzalattırılma yöntemleri ile emniyetteki yöntemler arasındaki benzerlik ve paralellik bunu doğrular mahiyettedir.

İşte THKP-C üyeleri olan bizler ve de bu davada yargılanan öteki arkadaşlar, emniyet-savcı ikilisinin düzenlediği bu komplo ve provokasyonların oluşturduğu düzmece bir iddianameyle mahkeme huzuruna çıkarıldık. Bütün bu komploların başı, baş sorumlusu ve tertipçisi, işkenceleri düzenleyen provokasyonları yöneten kişi, bu mahkemenin iddia makamını işgal eden (evet, işgal eden!), hukukçulukla uzaktan yakından ilişkisi olmayan «savcı»dır!

Atatürk'ün devrimciliğini inkar ederek, «Atatürkçülük» paravanası arkasına gizlenen bu şahsın ne Atatürkçülükle, ne de hukukçulukla uzaktan yakından hiçbir ilişkisi yoktur. Doktor raporlarını tahrif edecek kadar gözü dönmüş, devrimci ve yurtsever düşmanı, tahrifçi ve komplocudur o!

4 -) *Son Tahkikat ve Duruşmalar*

Mahkemenin ilk duruşmasında, bu mahkemenin kuruluş biçiminin anayasaya aykırı ve emir kumanda zincirine tabi olduğunu belirtmiş, bu nedenle güvenimizin olmadığını belirtmiştik.

Bütün devrimcilere, yurtseverlere karşı yoğun bir terörün uygulandığı, ülkenin en vatansever evlatlarının öldürüldüğü, en ağır işkencelere

maruz kaldığı, hapishanelere tıkıldığı, halkımızın en temel hak ve özgürlüklerinin «lükstür» gerekçesiyle rafa kaldırıldığı bir ortamda, kuruluş biçimi anayasamıza aykırı olan, emir kumanda zinciri içine giren bir mahkeme heyetine elbette güvenimiz olamazdı.

Nitekim, duruşmaların cereyan ediş tarzı ve mahkeme heyetinin tutumu, bizim ne kadar haklı olduğumuzu orta ya koymuştur.

Bir kere bu mahkeme heyeti:

1- Kuvvetler ayrılığı ve yargı organlarının bağımsızlığı ilkesine aykırı olarak, emir kumanda zincirine bağlıdır.

2- Bütün duruşmalar boyunca, mahkeme heyeti, kendisini taraf olarak görmüş ve tarafgir olarak hareket etmiştir.

a)- Bu mahkeme heyeti işkenceyi doğal karşılamaktadır.

b)- Savunma hakkımızı sözde gerekçelerle kısıtlamıştır.

c)- Mahkeme tutanakları sağlıksızdır.

d)- Lehimize ifade veren, beyanlarda bulunan şahitlere endirekt yolla baskı yapılmıştır.

e)- Avukatlarımıza duruşma boyunca baskı yapılmıştır.

f)- Sürekli olarak, savcının provokasyonlarına zemin hazırlanmıştır.

1-) *Bu Mahkeme Emir Kumanda Zincirine Tabidir*

Bu mahkemenin kuruluş biçimi ve kaynağı, 1961 Anayasamızın ruhu olan kuvvetler ayrılığı ilkesine ve de yargı organının bağımsızlığı ilkesine aykırıdır. (Bu gerçek ayrıca izah edilecektir.)

Mahkeme heyeti, bu objektif gerçeklere rağmen, kendisinin bağımsız bir organ olduğunu iddia etmiştir. Ancak bu iddiasının en iyi tekzibi mahkeme heyetinin kendisine taktığı addır. Mahkeme heyetinin kendisi için taktığı ad: Sıkıyönetim Komutanlığı 3 No. lu Askerî Mahkemesidir —İstanbul.

Bizzat kullandığı bu adla mahkeme heyeti, emir kumanda zincirine bağlı olduğunu tasdik etmiştir.

2-) *Bütün Duruşmalar Boyunca Mahkeme Heyeti Tarafgir Bir Tutum içinde Olmuştur!*

Sırasıyla açıklayalım:

a) *Bu mahkeme heyetine göre, işkence soruşturmanın bir gereğidir, (Hazırlık ve tahkikatın bir aracıdır.)*

Bu mahkeme heyeti, işkenceyi hazırlık ve tahkikatın doğal bir aracı olarak kabul eden kişilerden oluşmaktadır.

Mahkeme heyeti, işkence gördüğümüzü ispatlayabilmek için, adlî tıbba sevkimiz talebimizi, şu gerekçe ile reddediyordu: "Dayak iddialarının tahkikinde netice bakımından bir fayda olmadığını, çünkü dayağın doğruyu söyletmek için mi yoksa beyanlar yaymak için mi atıldığının tespitine imkan olmadığı, bu bakımdan tespitine lüzum olmadığı."

Yani bu karara göre, *doğruyu söyletmek için yapılan işkence meşrudur. Hukuka uygundur.*

20. yüzyılın üçüncü çeyreğinin dünyasının Türkiye'sinde, işkenceyi meşru kabul eden hukuki mahkeme (!)

Bu karar, Türk ve Dünya hukuku tarihine kapkara bir leke olarak geçecektir.

İşte, adaletli, tarafsız, bağımsız sıkıyönetim komutanlığının 3 No'lu askerî mahkemesi (!)

Eğer bu mahkeme anayasal bir kuruluş olsaydı, bu kadar açıkça böyle bir karar almaya cesaret edemezdi. (ayrıca alamazdı da Bu mahkeme heyeti, bu kararın, anayasaya aykırı olduğunu, dünya hukuk tarihine kapkara bir leke olarak geçeceğini bilmemekte midir?

Tabii ki bilmekledir.

Ancak, bağlı olduğu İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığının tutumunu meşru göstermek zorunda olduğundan dolayı bu heyet, bu kararı almak zorundaydı.

Ve başlangıçta bu ara kararı ile mahkeme heyeti niteliğini açıkça ortaya koyuyordu.

b-) *Savunma Hakkımız. Sözde Gerekçelerle Kısıtlanmıştır.*

Bütün mahkeme boyunca, (sorgudan şahitlerin dinlenmesine, delillerin değerlendirilmesine kadar) savunma hakkımız sürekli olarak kısıtlanmıştır.

Savcının bize yönelttiği gerçek dışı ithamlara karşı, bizim, davaya ilişkin sözlerimiz, «ajitasyon, propaganda yapıyorsunuz» veya «dava ile ilişkisi yoktur» gerekçeleriyle sürekli olarak kesilmiş ve konuşturulamamışızdır.

Oysa, bir kere bizim ajitasyon yapmamıza imkan yoktur. Türkçesi kışkırtma olan ajitasyon kitlelere yapılır. Biz ajitasyonu kime yapacağız? Mahkeme heyetine mi, yoksa savaşçıya mı?

Bırakın *ajitasyonu*, bizim zapta geçen sözlerimiz bile *sansürlü basında* veya TRT'de yer almamıştır. Veya değişikliğe uğramıştır. Gerçekte ajitasyonu savcı bol bol yapmış, TRTye ve de sağcı basına bol bol, bir provokatör edasıyla demeçler vermiştir.

Bu şartlar altında bizim ajitasyon yaptığımızdan söz edilemez.

Gerçeklerin bile söyletilmediği ve kamuoyuna duyurulmadığı bir ortamda ajitasyondan bahsetmek gayrı ciddi bir iddiadır. Mahkeme heyeti, gerçeklerin ortaya çıkması için, kendisine düşen görevi uydurma bir ajitasyon iddiasıyla yerine getirmiştir.

İkinci olarak (esas önemlisi), savunma hakkımızın,«söylediklerinizin dava konusuyla ilişkisi yoktur» gerekçesiyle kısıtlanmasıdır.

Mahkeme heyeti, bir siyasi dava konusu olan bütünün parçaları niteliğindeki münferit olayları, başlı başına dava konusu olarak ele alıp, davanın siyasi ve bütün niteliğini bir yana iterek, adli bir zabıta konusu imişcesine «filanca olayda var mıydın, yok muydun» veya «şöyle davranmışsın doğrumu, sadece onu söyle» gibi gerekçelerle savunmamızı engellemiştir.

Diğer taraftan ise, savcı olayların adi zabıta vakaları olmayıp politik hedeflere yönelik olduğunu söylemiş ve hakkımızda 146. maddeye göre ölüm cezaları istemiştir.

(Bir olayı anlatırken onun nedenlerini, şartlarını ortaya koymak sanığın en tabii hakkıdır.

Ancak, mahkeme heyeti garip (!) bir acelecilikle bütün bunlara hiç dikkat etmeden savunma ve söz söyleme hakkımızı ihlal etmiştir.

Sonra da, sorgularımız sırasında, yukarıda anlattığımız şekilde içine düştüğü paradoksu unutarak, dünyanın en pişkin tavrıyla nutuklar vermiş, «savunma hakkınızı en geniş şekilde... Türk milletine... vs.» sözlerini ağzından ve de zabıtalardan eksik etmemiştir.

c-) *Mahkeme Tutanakları Sağlıksızdır.*

Mahkeme baş yargıcı, gerek sorgumuz sırasında, gerek şahit ifadeleri üzerine konuşmalarımızda ve de gerekse delillerin değerlendirilmesi sırasında, sürekli olarak, söylediklerimizi tutanaklara ya eksik ya da başka anlamlara yol açacak bir şekilde geçirmiştir. Çok kere de söylediklerimiz tutanaklara geçmemiştir.

Bu durum sadece bizler için değil avukatlarımız ve de lehimizde bazı beyanlarda bulunan şahitler için de söz konusu olmuştur.

Bütün bunları teker teker avukatlarımız müdafaada ortaya koyacakları için, biz sadece bu konuda bir örnek vereceğiz.

Şahit Perihan Bele'nin ifadesi sırasında, avukatımız Nebil Varuy, «bizim Rafet Bey'e saygımız vardır. Çünkü I. Kurtuluş Savaşımızda bu vatan için mücadele etmiştir. Biz de I. Kuvayı Milliyecilerin izindeyiz,» şeklinde bir konuşmanın aramızda geçip geçmediğinin şahitten sorulmasını istedi. Hakim, avukatlarımızın bu kararını reddetti. Ve kendisine, hala talebinde ısrar edip etmediğini sordu. Avukatımız ısrar ettiğini bildirdi. Bunun üzerine mahkeme heyeti, aldığı ara kararıyla, «bu sorunun dava konusuyla ilgisi olmadığı» gerekçesiyle talebi reddetti ve de «mahkemeyi başka mecraya sokmak (!) istediği gerekçesiyle Nebil Varuy'u dışarı attı. Bunun üzerine biz, «bir yandan dava ile ilgisi yoktur, diyorsunuz, öte yandan Mete Has'a aynı mealde soru soruyorsunuz» dediğimizde, duruşma hakimi acele olarak, «çünkü, Mete Has'ın savcılık ifadesinde bu sorduğum konu vardır. Oysa Perihan Bele'nin ifadesinde avukatınızın söylediği husus yoktur,» diyerek bu ara kararının gerekçesini açıkladı.

Ne yazık ki, mahkeme heyetinin tarafgirliğine kılıf giydirmek için ileri sürdüğü bu gerekçe sağlam temellere dayanmıyordu.

Çünkü, P. Bele'nin savcılık ifadesinde avukatımızın belirttiği husus, çok açık bir şekilde yer alıyordu.

d) *Lehimizde Beyanda Bulunan Şahitlere İndirekt Şekilde Baskı Yapılmıştır ve Müdafaa Tanıklarımız . Dinletilmemiştir.*

Şahitler, mahkeme heyeti ve özellikle duruşma hakimi tarafından, savcının iddialarını ispatlayacak kişiler olarak düşünülmüştür. Şahitlerin lehimizde, daha doğrusu gerçekleri ortaya koyan beyanları, duruşma hakimi tarafından zapta geçirilmemiş, zapta geçirilmesi için yaptığımız itirazlar cevapsız bırakılmış, ya da şahitlere soruyu tekrar, telkini nitelikte yöneltilerek savcının iddialarına uygun cevaplar alınmaya çalışılmıştır.

Teşhis yaptırılacağını düşünerek, gazetelerde aynı sırayla onlarca kere çıkan fotoğraflarımızdan daha değişik oturmayı istediğimizde, buna sözde gerekçelerle karşı çıkılmıştır.

Duruşma zabıtları bütün yanlışlarına, eksiklerine rağmen, şahit ifadeleri sırasındaki mahkeme heyetinin ve özellikle duruşma hakiminin tarafgir tutumunu sergileyecek niteliktedir.

Şahitleri birbirleriyle çelişen ifadeleri ya gömemezlikten gelinmiş ya da uygun bir biçimde, çelişen ifadeler uyuşturulmaya çalışılmıştır. Lehimizde ifade veren şahitlere ise, ifadelerinde çelişki yaratmak için telkini nitelikte sorular sorulmuştur. Hatla bazı şahitler tevkif edilmekle tehdit edilmiştir.

Bazı arkadaşların durumunda önemli değişiklik yapacak müdafaa şahitlerini dinletme isteğimiz mahkeme heyeti tarafından gerekçesiz reddedilmiştir. Tevzii tahkikat için mehil taleplerimizin arkasından müdafaa şahitlerimizin de reddi mahkeme heyetinin tavrını iyice gözler önüne sermektedir.

e) *Avukatlarımıza Duruşma Boyunca Baskı Yapılmıştır.*

Önceleri, avukatlar, mahkemenin normal şartlarda yürütüldüğü ve kararların usulüne uygun olarak verildiği sanısını yaratmak için, mizanseni tamamlayan bir parça olarak düşünülmüştür. Ancak, avukatlarımızın duruşmalar süresince yapılan usulsüzlüklere, savunma haklarımızın kısıtlanmasına tavır almaları, avukatlarımızın üzerine direkt ya da endirekt çeşitli baskıların yapılmasına yol açmıştır.

Avukatlarımızın duruşma usulüne yönelik itirazları "mahkeme heyetinin işlerine karışmak" şeklinde nitelendirilmiş, zapta geçirilmeyen ya da tahrif edilerek geçirilen konulardaki itirazları ise, avukatlarımızı mahkeme salonundan atma şeklinde neticelenmiştir. Haklarında Barolar Birliğine çeşitli şikayetler yapılmıştır. Bunlarla da yetinilmemiş, başka bir davadaki davranışları bahane edilerek, 5 avukatımız nezaret altına alınmıştır. Halen iki avukatımız tutuklu bulunmaktadır.

f) *Sürekli olarak savcının provokasyonlarına zemin hazırlanmıştır.*

Savcılar daha ifadelerin alınması safhasında bize karşı tavırlarını işkenceleri bizzat yöneterek, alınan ifadeleri tahrif ederek belli etmişlerdir. Raporların değiştirilmesinden, sağ basına ve TRT'ye manşet olacak nitelikteki her türlü yalan haberin planlıca hazırlanmasına kadar bir dizi komploları içermektedir.

Ön yargısız ve tarafsız mahkeme heyetinin bu tip komplolara karşı tavrı, bunları engellemek şeklinde olurdu.

Ancak mahkeme heyetinin ve duruşma hakiminin tavrı, bu davranışlara prim verir nitelikte olmuştur. Giderek, «bu önemli görevi» yüklenen duruşma hakimi, savcıların her türlü tahkir, tahrik ve provokasyonlarına toz kondurmaz olmuştur. Hatta duruşmalardaki hukukî ve kanunî itirazlarımızı vesile ederek mahkemeyi propaganda kürsüsü haline getirmiştir.

Savcıların, duruşmalarda dava konusu dışında şeylerle ilgilenmelerinden kanunsuz, usulsüz çıkışlarına ve söz almadan ,konuşmalarına kadar hiç bir konuda savcılara karşı bir tavır almamışlardır.

İşte biz bu şartlar altında hukuka uygun (!) olarak mahkeme edildik. Bu mahkemenin vereceği kararın uygun olduğunu düşünebilmek için hatırı sayılır derecede saf olmak gerekir.

Baştan beri açıkladığımız olgulara dayanarak şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Bu mahkeme, politik mercilerce hakkımızda önceden verilmiş ve kamuoyuna ilan edilmiş olan ölüm cezalarına hukukî kılıf giydirmenin bir aracından başka birşey değildir. Nitekim bu mahkeme, duruşmamızın başından sonuna kadar süregelen çok açık tarafgir tutumunu gizlemeye dahi lüzum görmemiştir. Yani bu mahkeme, politik mercilerin çok önceden aldığı karara peşinen «hukukî» bir kılıf geçirmiş, yargılamaya ondan sonra başlamıştır.

Biz işte bu nedenle, bizi yargılayan ve peşinen ölüm cezasına çarptıranların özde oligarşi olduğunu söylüyoruz.

Hiç şüphe yok ki bu mahkemenin anlattığımız halde, adalet tarihine kapkara bir leke olarak geçecektir. Ve bu kapkara lekenin gerçekten adil hukuka saygılı ve dürüst hakimler camiasının (ki Türkiye'de bu nitelikte hakimler de vardır) pırıl pırıl ışığına gölge düşürmesi ihtimalinin varlığı bile tek kelime ile üzücüdür.

Özetlersek:

Kellelerimizi «usulüne uygun, adil hukuk» bir gerekçe ile koparabilmek için düzenlenmiş ve özde hakim sınıflar tarafından sahneye konan bu oyunun «son tahkikat safhası» da böyle bitmiş olmaktadır.

Oyunculuk yetenekleri hayli zayıf da olsa oyunu başarı (!) ile sonuçlandırabildikleri için Savcı ve Hakimleri alkışlayabiliriz artık!...

BÖLÜM X

SAVCILIK MAKAMININ BİZİM STRATEJİK HEDEFİMİZİNMİLLÎ DEMOKRATİK DEVRİM DEĞİL DE PROLETARYA DİKTATORYASI OLDUĞU ŞEKLİNDEKİ İDDİASI GERÇEKLERE AYKIRI BİR SPEKÜLASYONDUR.

İddianamenin iki temel iddiasından biri olan bu iddia, gerçeklere aykırı mesnetsiz tamamen politik mülahazalarla yapılmış olan, zorlama bir iddiadır. Bu iddia, her şeyden önce ülkemizin realitelerine, sosyal bilimlere ve bilimsel sosyalist teoriye aykırı boş ve ciddiye alınmayacak bir spekülasyondur.

Açıklayalım. (aslında, daha önceki bölümlerde yaptığımız açıklama, soruna aydınlık getirmiştir. Ancak, bu bölümde sorunu daha da somutlaştırarak açıklayacağız.)

1- *Bir Kere Bu İddia, Ülkemizin Realitelerine Aykırıdır.*

Proletarya diktatöryasının tesisi sadece, iki tip ülkeler için söz konusu olabilir. Bunlardan birincisi, 19. yüzyılda» burjuva demokratik devrimi aşamasından, sanayi devriminden geçmiş, büyük çapta üretimi gerçekleştirmiş, bugün emperyalist aşamada olan büyük kapitalist ülkelerdir

İkinci tip ülkeler ise, 20. yüzyıla sömürge ve yarı-sömürge ülkeler olarak girmiş, ancak bu dönemde Millî Demokratik Devrimini zafere

ulaştırmış, uluslaşma sürecini tamamlamış, Millî Demokrasi ekonomisinde büyük çapta üretimi gerçekleştirmiş gerek nicelik, gerekse de nitelik yönünden güçlü ve örgütlü işçi sınıfının mevcut olduğu ülkelerdir.

Her iki tipin ortak özelliği, ekonomide sanayileşmeyi sağlamış, uluslaşma sürecini tamamlamış, proletarya diktatoryasını kurabilecek kadar örgütlü bir işçi sınıfına sahip, bağımsız ülkeler olmalarıdır.

Ancak bu niteliklere sahip ülkelerde proletarya diktatoryasının tesisinin iki maddi ortamı vardır. Dolayısıyla ancak bu ülke sosyalistlerinin stratejik hedefi proletarya diktatoryası olabilir. Kaldı ki emperyalist, kapitalist bazı ülkelerin Marksist partileri, yönetime geldikleri zaman proletarya diktatoryasını kuramayacaklarını, sosyalist düzeni proletarya diktatoryası aracılığıyla etmeyeceklerini açıkça ilan etmişlerdir. Bu olur mu olmaz mı; bunun tartışması ayrı bir konudur.

Burada bizim belirtmek istediğimiz esas mesele, proletarya diktatoryasının kurulabilmesi için ülkenin üretici güçlerinin erişmiş olduğu seviye ve işçi sınıfının bilinç ve örgütlenme seviyesi, bu diktatoryayı kurabilecek seviyede olmalıdır. (Yani ülke sanayi ülkesi olmalıdır.)

Oysa ülkemiz, başta da belirttiğimiz gibi, emperyalist boyunduruk altında olan, uluslaşma sürecini tamamlayamamış, ekonomisi tarıma doğru dayalı yarı-sömürge bir ülkedir. Bu nedenle ülkemizde proletarya diktatoryasını tesis etmenin maddi ortamı mevcut değildir. (Maddeten imkansız) Böyle bir ülkede proletarya diktatoryasının tesisi için mücadele etmekten bahsetmek, iktisat, sosyoloji, siyaset bilimi gibi sosyal bilimlere de, ülkemizin gerçeklerine aykırı düşer.

İmkansız olan birşey için de kimse mücadele etmez.

Bütün bunların dışında, proletarya devriminin bağımsız ülkelerin bir sorunu olduğunu belirtmiştik.

Ülke, Demokratik Devrim sürecini tamamlamış, büyük çapta üretimi gerçekleştirmiş, güçlü bir kapitalist ekonomiye ve de bu tip bir diktatoryayı tesis edebilecek güçte; örgütlü bir işçi sınıfına sahip olsa bile, eğer ülke bağımsız değilse, yine de proletarya diktatoryasının tesisinden söz edilemez.

Bunun en somut örneği II. Cihan Harbi'nin emperyalist-kapitalist ülkesi Fransa'dır.

Ülke, Alman emperyalizminin işgali altına girince, Fransa Komünist Partisinin gündemindeki proletarya devrimi sorunu bir anda gün-

demden silinmiştir. Partinin gündeminde artık proletarya diktatoryası değil, Alman, emperyalizmine karşı "Millî Ayaklanma", "Millî Bağımsızlık" savaşı yer almıştır. O zamana kadar ülkede baş çelişki olan "Proletarya-Burjuvazi" çelişkisi Alman Emperyalizmi ve işbirlikçi, gerici Vichy Hükümeti ile Fransız ulusu arasındaki çelişkiye bırakmıştır. Artık baş çelişki, burjuvazinin millî fraksiyonu dahil olmak üzere bütün millî sınıf ve zümrelerle, Alman emperyalizmi ve onun işbirlikçisi Vichy Hükümeti arasındadır. Fransız Komünist Partisi ulusu, Alman Emperyalizmine karşı mücadeleye çağırarak, Millî Cephenin bayraktarlığını yapmıştır. Sosyalist ve sosyalist olmayan bütün Fransız yurtseverlerinden kurulmuş olan *Millî Cephe* Alman emperyalizmini ülkeden kovarak, Fransız Komünist Partisinin de içinde yer aldığı, bir millî koalisyon hükümetini işbaşına getirmiştir. (Fransız Komünist Partisi'nin Proletarya Diktatoryası için değil de millî bağımsızlık için mücadele etmesi, anarşist sendikalistler tarafından proletaryaya ihanetle suçlanmıştır. Her şart altında her zaman proletarya devrimi için mücadele etmek sosyalistlerin görüşü değil, burada da belirttiğimiz gibi anarşist sendikalistlere aittir.

Görüldüğü gibi, emperyalist-kapitalist bir ülke bile, eğer ülke bağımsız değilse, ülke sosyalistlerinin hedefi proletarya diktatoryasını tesis etmeye yönelik değildir. Kaldı ki proletarya diktatoryasının maddeten imkansız olduğu, tarıma dayalı yarı sömürge bir ülkede yaşayan bizlerin stratejik hedefinin, proletarya diktatoryası olduğunu iddia etmek hiç ama hiç ciddiye alınacak bir iddia değildir.

2-) *Türkiye Gibi Yarı-Sömürge Bir Ülkede Proletarya Diktatoryası için Mücadele Ettiğimiz iddiası, Sahip Olduğumuz Dünya Görüşüne de Aykırıdır.*

Sosyalist teori, ütopik değil, gerçekçidir. Bilim taşlarının (iktisat, sosyoloji, siyaset bilimi, felsefe...) köşe başlarına yerleştirilmiştir. Bir başka deyişle sosyalist teori gücünü bilimden alır. Bu nedenle, bilime aykırı, imkansız olan bir şeyi mücadele hedefi olarak öngörmez. Sosyalist teoriye göre, bir ekonomik ve sosyal düzen atlanamaz. Bu olsa olsa anarşist-sendikalist gauchistçe teoriler için söz konusu olabilir. Marksist Kesintisiz Devrim teorisine göre, yarı-sömürge ülke

sosyalistlerinin stratejik hedefi, proletarya diktatoryası değil, millî demokratik devrimdir. Ancak ekonomide, siyasette, kültürde, sosyal alanda, millî ve demokratik dönüşümler süreci tamamlandıktan ve bu tip bir diktatoryayı kurabilecek seviyede bilinçli ve örgütlü bir işçi sınıfı oluştuktan sonra sosyalist devrim, bu ülkelerin sosyalistlerinin gündeminde yer alabilir.

Bu bakımdan, bizim içinde bulunduğumuz şartlarda stratejik hedefimizin proletarya diktatoryası olduğunu iddia etmek, bizzat eylem klavuzu kabul ettiğimiz sosyalist teoriye ters düşen bir iddiadır. Biz yarısömürge bir ülkede yaşıyoruz. Eylem klavuzumuz stratejik hedefimizin millî demokratik devrim olduğunu göstermektedir.

3-) *Milli Demokratik Yönetim, Proletarya Diktatoryasının Ozel Bir Biçimi veya Unsuru Değildir. Bunlar Ayrı Ayrı iki Ekonomik ve Sosyal Düzenin Siyasi ifadeleridir.*

İddia makamı, ille de bizim hedefimizin proletarya diktatoryası olduğunu ispat edebilmek, yani gerçeğe aykırı olan kendi savını haklı çıkartabilmek için, bilimi tahrif ederek, millî demokratik devrimi, proletarya devriminin, proletarya diktatoryasının özel bir biçimi veya unsuru olarak göstermeye çalışmaktadır.

Bilindiği gibi, proletarya devrimi, adı üstünde, işçi sınıfının devrimidir. Proletarya diktatoryasında, yönetim tek sınıftadır; o da proletaryadır. Ekonomide kapitalizm ilga edilmiştir. Üretim araçları üzerinde özel mülkiyet yoktur. Kültür, proletaryanın kültürüdür.

Millî Demokratik Devrim ise *tek bir sınıfın değil, bütün halk sınıf ve tabakalarının devrimidir. Dolayısıyla, milli demokrasi devleti, tek bir sınıfın değil, bütün millî sınıfların devletidir. Kültür, tek bir sınıfın değil, bütün millî sınıfların kültürüdür.* Ekonomi de, millî kapitalizmin *ilga edilmesi değil, tam tersine, onun gelişmesini engelleyen unsurların bertaraf edilerek geliştirilmesi söz konusudur.* Üretim araçları üzerinde özel mülkiyet vardır. Ancak ekonomisinin kilit noktalarında devlet kuruluşları yer alır. Görüldüğü gibi, proletarya diktatoryası ile, millî demokratik yönetim ayrı ayrı iki ekonomik ve sosyal düzenin siyasi ifadeleridir. Ve millî demokratik devrimin öngördüğü, ekonomik ve sosyal düzen, 27 Mayıs Anayasasının öngördüğü düzenin ta kendisidir.

Bundan dolayıdır ki, *Yargıtay 1.Ceza Dairesi 969/3928 Esas, 970/190 karar numarası ile Millî Demokratik Devrim Stratejisin! Anayasaya uygun bulmuş; ulusça ulaşılması gereken hedefin Millî Demokratik bir düzen olduğunu belirtmiştir.*

İddianamede, Millî Demokratik Devrim sadece sosyalistlerin bir meselesi olarak ileri sürülmektedir.

1961 Anayasamızın öngördüğü bir düzeni amaçlayan Millî Demokratik Devrimin niteliklerini belirttik. Mesele iyice açığa çıkmıştır. Bu devrim sadece sosyalistlerin değil, bağımsızlıktan ve demokrasiden yana olan bütün yurtsever ve demokratların ortak ve vazgeçilmez bir sorunudur. Bu nedenle, bu devrimin sadece sosyalistleri ilgilendirdiğini iddia edenlerin politik tavırları, asla bağımsızlıktan, demokrasiden, 27 Mayıs Anayasasından ve de Atatürkçülükten yana bir tavır olamaz!

Millî Demokratik Devrim bütün bir ulusun sorunudur. Türkiyeli yurtseverlerin ve devrimcilerin hedefi, 1919'da başlayan ve bir dizi dönüşümleri gerçekleştirdikten sonra emperyalizm ve yerli müttefikleri tarafından alaşağı edilen Türkiye Millî Demokratik Devrim sürecinin (Anadolu îhtilalinin) tamamlanması olmalıdır. Bir başka deyişle, Anadolu İhtilalinin sürekli kılınması, kendine yurtsever diyen bütün herkesin ortak hedefi ve baş sorunudur. (Veya olması gerekir.)

Savcılık makamının, proletarya diktatoryasından apayrı bir ekonomik, politik, sosyal düzeni öngören, sadece bir sınıfın değil, bütün halk sınıflarının ortak devrimi olan Millî Demokratik Devrimi akıl almaz bir şekilde, proletarya diktatoryasının özel bir biçimi veya unsuru olarak göstermekte ileri sürdüğü tek sözde delil, "Millî Demokratik Devrim, Marksist-Leninist Kesintisiz Devrim" dir sözüdür.

Bu teorinin neyi ifade ettîğinî daha önce açıklamıştık. özetle bu teori, yarı-sömürge ülke sosyalistlerinin stratejik hedefinin proletarya diktatoryası değil de Millî Demokratik Devrim olduğunu belirtir. Bu teori Millî Demokrasi uğruna mücadelede, sosyalistlerin en önde mücadele etmelerini öngörür. Yoksa, iddia makamının iddia ettiği gibi, bu teori, Millî Demokratik Yönetimi, proletaryanın diktatoryasının özel bir biçim veya unsuru olarak görmez!

Millî Demokratik Yönetim ile proletarya diktatoryasının ayrı ayrı iki ekonomik ve sosyal düzenin ifadesi olduğunu anlamak için biraz

iktisad ve sosyoloji bilmek kafidir. Bu nedenle, iddia makamının bu savı, ciddiyetten ve bilimsellikten uzak, bir politik spekülasyondur.

4-) *İddia Makamı, Stratejik Hedefimizin Proletarya Diktatoryası Olduğu Şeklindeki İddiasını Kanıtlayacak Hiç Bir Ciddi ve Somut Delil Gösterememektedir.*

Biz, bugüne kadar, defalarca. «Türkiye'nin baş çelişkisinin Amerikan Emperyalizmi İşbirlikçi Burjuvazi-feodal unsurlarla bütün Türkiye Halkı arasında olduğunu, bu nedenle de stratejik hedefimizin Millî Demokratik Devrim olduğunu, 1919'da başlayan Anadolu İhtilalini sürekli kılarak,. «Tam Bağımsızlık ve Gerçekten Demokratik Türkiye'yi sağlamak» olduğunu söyledik ve yazdık.

«Türkiye toplumunun baş çelişkisi, proletarya ile burjuvazi arasındadır. Bu yüzden stratejik hedefimiz sosyalist devrimdir; proletarya diktatoryası tesis etmektir,» şeklinde bizim tarafımızdan söylenmiş bir söz veya yazı kesinlikle bulunamaz ve gösterilemez. Bu konuda hiç bir ciddi, kanunî ve somut delil göstermesine imkan olmayan ve bu yüzden de gösteremeyen iddia makamı; «Bunlar Marksist'tir. O yüzden hedefleri proletarya diktatoryasıdır.» şeklinde soyut, bilimin ABC'sine aykırı, sözümüz ona «gai» bir yorumla temelden sakat ve mesnetsiz olan savını kanıtlamaya çalışmaktadır. Bu saçma sapan ve çürük, hukukî hiç bir geçerliğe sahip olmayan «gai» yorumu kanıtlamak için, bizim yazılarımızı ve sosyal bilimleri tahrif etmekten, bize ait olmayan yazıları bize aitmiş gibi göstermeye, proletarya devriminin sorunlarına ilişkin teorisyenlerin öngördüklerini, zaman ve mekan mefhumunu bir yana iterek bizim stratejik hedefimizin meseleleri imişcesine ileriye sürmeye kadar her yola başvurmaktadır.

Buraya kadar, görüşlerimizi açıklarken bu tahrifleri teker teker eleştirdik ve sergiledik (mesela Emek Dergisinin Atatürkçülük görüşünün bizim görüşümüz gibi lanse edilmesi, devrim tanımının tahrif edilmesi.., vs.) Şimdi gelelim, iddia makamının en önemli ve korkunç tahrifine:

Bizim tarafımızdan kaleme alınmış «Kesintisiz Devrim» broşürü vardır. Bu broşür, geçtiğimiz dönemde, piyasada serbestçe satılan Marksist kitapların bir derlemesidir. Bu derleme Marksizmin, Marks, Engels'den, Lenin'e kadarki tarihi gelişimini incelemektedir Yani

1850'lerden 1917'ye kadarki, sosyalist hareketin gelişimi ele alınmaktadır. Bu broşürün II. ve III. kesimleri de ayrıca ileride yayınlanacaktı: Önsözünde belirtildiği gibi, broşürün II. Kesime 1917 den yeni sömürgecilik dönemine yani 1953'e kadarki gelişimine, III. Kesimine yarı sömürgecilik döneminin (yani 1953'den günümüze kadarki sürenin) meselelerini kapsayacaktı. Ve Türkiye'ye ilişkin strateji ve taktiklerimiz, önsözde belirtileceği gibi bu III. Kesimde etraflıca açıklanacaktı.

Kesintisiz Devrim broşürünün yayınlanan I. kesiminde yer alan sorunları taktik ve stratejileri, zaman ve mekan farklılığından dolayı, 1971'in dünyası ve 1971'in Türkiye'si ile uzaktan yakından hiçbir ilişkisinin olmadığı, olamayacağı açıkça belirtilmişti. Kesintisiz Devrim I. broşürün önsözünde aynen şöyle diyordu.

... Meseleyi üç kısımdan inceledik. I. Kısım; Marks,. Engels ve Lenin dönemlerinin Marksist Devrim Teorisini ihtiva etmektedir.

İkinci kısım, "İki Taktik"te formüle edilmiş olan Leninist Kesintisiz Devrim Teorisinin bizzat Lenin tarafından derinleştirilmesi; bu teorinin sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin pratiklerine uygulanması; Stalin'in yönetimindeki Komintern'in ve Mao'nun, Lenin'in bu önerisini ayrı ayrı yorumlamaları; Kapitalist Olmayan Yol tezinin özü ve Millî Demokratik Devrim Teorisi. bölümlerini ihtiva etmektedir.

Üçüncü kısım ise, emperyalizmin ayrıt edici özellikleri, Leninist önerilerinin yeni şartlar karşısında zenginleşip derinleşmesi ve yarı-sömürge ülkelerin devrim stratejisi, Küba devriminin devrimci ve revizyonist yorumları, *Türkiye Devriminin Yolu* bölümlerini kapsamaktadır.

Görüldüğü gibi Kesintisiz Devrim-I broşüründe anlatılanlar Marks Engels ve Lenin dönemlerinin Marksist Devrim Teorisine ilişkindir. *Türkiye Devriminin Yolu* ise üçüncü kısımda, yani üçüncü bir broşürde anlatılacaktı. Kesintisiz Devrim Broşürü'ne numara konulmasının nedeni budur.

Bütün bu açıklamalara rağmen, iddia makamı bu gerçeği gözönüne almayarak kendi çürük iddiasını kanıtlamak için bu broşüre bol bol atıfta bulunmaktadır:

Hem de, bilimsel namusla bağdaşmayacak bîr şekilde, korkunç tahrifler yaparak, bu işi yürütmektedir.

Mesela Lenin'in 1905 Demokratik Devrimi için öngördüğü model, aktarılırsa yine bir dereceye kadar mazur görülebilir. Yanlış bir aktarma der geçeriz. Ama iddia makamı bizim eylemlerimizin stratejik hedefinin proletarya diktatoryası olduğu şeklindeki gerçeklere aykırı sınavına kanıt olarak, broşürdeki proletarya devrimi aşamasının hemde evresine ilişkin pasajları, bizim eylemlerimizin izlediği model olarak ileri sürmektedir, (bkz. iddianamenin 12. s.)

Bir kere ülkemizin yarı-sömürge bir ülke olduğunu, bu yüzden de stratejik hedefimizin millî demokratik devrim olduğunu, sosyalist devrim olmadığını her yerde ve her zaman belirttik.

İkinci olarak, iddia makamının, o broşürden alıntı yaptığı pasaj 1917 proletarya ihtilalinin devrim aşamasına ilişkindir. Bilindiği gibi devrim hareketi evrim ve devrim olarak iki devreye ayrılır. Evrim aşaması, yılları, hatta on yılları içine alan çok uzun bir devredir. Devrim aşaması ise, birkaç günlük veya haftalık çok kısa bir süreyi kapsar, iddia makamı tarafından alıntı yapılan o bölümde iktidarı ele geçirme evresi olan, çok kısa süreli devrim evresindeki Bolşeviklerin, eylemleri tasnif edilmişti,

İddia makamı, bu kısma atıfta bulunarak, birkaç haftalık kısa süre içindeki (devrim aşaması içindeki) ihtilalin geçirdiği evreler arasından bir yeri de bize tahsis ederek (!) bizim mücadelemizin içinde bulunduğu evrenin, işçi sınıfının Sovyetik ayaklanmasının iktidarı ele geçirmesi birkaç gün önceki olan taktik taarruz evresi olduğunu iddia etmekte-

Gerçekten bilimsel namusla bağdaşmayan bu korkunç tahrife, o de- gülünç ve komik iddiaya karşı söylenecek hiçbir şey yoktur.

Bu akıl almaz tahrif ve iddiaya karşı bizim cevabımız buraya kadar izah ettiğimiz görüşlerimizdir.

Özetle tekrar edersek:

a) Bizim stratejik hedefimiz proletaryanın devrimi olan sosyalist devrim değil, bütün halkın devrimi olan Millî Demokratik Devrimdir. Ve bu devrimin yolu, sosyalist devrimdeki gibi işçi sınıfının Sovyetik ayaklanmasından değil, bütün ulusun yekvücut olarak, emperyalizme karşı yürüttüğü, uzun, dolambaçlı. Millî Kurtuluş Savaşı'ndan (Halk Savaşından) geçer.

b) *Biz stratejik hedefimiz olan Millî Demokratik Devrimin iktidarı ele geçirme aşamasında değil, henüz daha başında, hazırlık safhasındayız. Devrim stratejimizi açıkladığımız bültende bu durum açıkça belirtilmiştir.* O bültenimizde şöyle diyorduk: «Şu anda partimiz iktidarı alabilecek aşamada değildir... Biz bugün bu aşamayı yaşadığımızı asla iddia etmiyorum...» daha henüz hazırlık ve örgütlenme aşamasında olan bir örgütün iktidarı ele geçirme aşamasında olduğunu iddia etmek, hiç ama hiç ciddiye alınacak ve de üzerinde durulacak bir iddia değildir.

Görüldüğü gibi, iddia makamı, stratejik hedefimizin Millî Demokratik Devrim değil de proletarya diktatoryası olduğunu kanıtlamak için, tahrif edilmeyecek kadar açık şeyleri bile tahrif etmektedir. Pes doğrusu!

5-) *Özetlersek:*

Yarı-sömürge bir ülke olan Türkiye'mizde baş çelişki burjuvazi proletarya çelişkisi değildir. Bu nedenle bizim stratejik hedefimiz sosyalist devrim değildir.

Sosyalistler stratejik hedeflerini, o ülkenin baş çelişkisinden çıkarırlar. Ülkemizdeki baş çelişki Amerikan emperyalizmi ve yerli müttefikleri ile bütün Türkiye halkı arasındadır. Bu yüzden de bizim stratejik hedefimiz Millî Demokratik Devrimdir: 1919'da başlayan Anadolu ihtilalini gerçekleştirmektir. Millî Demokratik düzen, 1961 Anayasasının «ulusça varılması gereken amaç» olarak öngördüğü, ekonomik, sosyal ve siyasi düzendir.

İşte bu sergilediğimiz görüşlerimizin tersini kanıtlayacak hiçbir somut delil gösteremeyen iddia makamı, bu konuda tahrifat yöntemine başvurmaktadır. Elbette basvurabileceği başka yöntemi olmadığı için...

BÖLÜM XI

İDDİANAMENİN İKİNCİ TEMEL İDDİASI, BİZİM 27 MAYIS ANAYASASINI TEBDİL, TAĞYİR VE İLGAYA TEŞEBBÜS ETTİĞİMİZ İDDİASIDIR.

Bu iddia da, birinci temel iddia gibi, mesnetsiz, zorlama, çürük bir iddiadır. Bu iddia tamamen politik mülahazalarla yapılmış bir spekülasyondur.

Bizim eylemlerimizin hedefi, millî ve demokratik nizamı öngören 27 Mayıs Anayasasını tebdil, tağyir ve ilga etmek değil, tam tersine, hakim sınıflar tarafından fiilen çiğnenmiş, işlemez bir hale getirilmiş olan anayasa düzenini tesis etmeye yöneliktir.

Bu nokta üzerinde daha önce de durmuştuk. Soruna bu kez de bir başka açıdan eğildim:

A) *27 Mayıs Anayasası*

Bilindiği gibi anayasalar, ülkelerin ekonomik, sosyal ve de siyasi düzenlerini yansıtan en temel hukuki belgelerdir.

Bu nedenle, 1961 Anayasası, 27 Mayıs politik devriminin siyasi ve hukuki bir ifadesi olan belgedir.

Söylemiştik: 1950'de Amerikan emperyalizmine sırtlarını dayamış olan hakim sınıfların gayri-millî partisi DP'nin iktidara gelmesi, Türkiye tarihinde tam bir dönüm noktası olmuştur. DP'nin politik iktidarı ele geçirmesi, yıllar dan beri sinsi, elaltından tezgahlanan anti-Kemalist karşı devrimin zafere erişmesi demektir. 1946'larda hızla emperyalizmin

kucağına kayan Türkiye, DP'nin yönetime geçmesiyle tamamen yarı-sömürge bir ülke durumuna gelmiştir. Amerikan emperyalizmi «hür dünyanın bekçisi» adı altında, yardım paravanası ile ekonomik, politik, ideolojik, askerî (NATO örgülü ile) kültürel hegemonyasını müttefiki yerli hakim sınıfların yardımı ile hızla ülkemizde kurmaya başlamıştır.

Kemalist İktidarlar döneminde sindirilmiş, pusturulmuş olan Orta Çağın feodal ideolojileri, bir anda hızla gelişmiş, görülmedik bir yayılma alanına sahip olmuştur.

Bu dönem her alanda; ideolojik, politik, ekonomik, kültürel... alanlarda gayrimillî olana tam bir üstünlük sağladığı dönemdir. Ama emperyalizmin ihraç malı olan şekli demokrasiciliğin kökleşmesi, yerleşmesi ve yabancı tekellerle bütünleşmesidir.

Bu dönem, oligarşinin anti-Kemalist karşı devrimi kökleştirdiği dönemdir. Oligarşik yönetim tarımda, ticarette, sanayide ve bürokraside en iri kodamanların yönetimidir. Tarımda, ticarette ve ekonomide feodal mütegallibenin, büyük tefeci bezirganların, (işbirlikçi) tekelci burjuvazinin, büyük bürokrasi ve ordu üst kademelerinin, emperyalizmle bütünleşmesiyle ortaya çıkan yönetime sosyal bilim oligarşi adını vermektedir. DP, emperyalizm, işbirlikçi burjuvazi ve feodal unsurların ordu üst kademesiyle büyük bürokrasinin oligarşik yönetiminin iktidar partisidir.

Anti-Kemalist karşı devrim, sadece ekonomik ve politik alanda değil, her alanda ve her konuda tezgahlanmış ve kadrolaşmıştır. Öyle ki, Kemalist ilerici geleneğe sahip Türk ordusunun üst kademesi bu oligarşik yönetime dahil edilerek (Namık Argüçler vs.) uzun süre ülkemizdeki devrimci milliyetçilerin büyük çoğunluğunu barındıran Türk ordusu bile nötralize edilmiştir. (Edilmeye çalışılmıştır.)

Ancak, Türk ordusu ne Latin Amerika'daki oligarşilerin temel dayanağı olan merasim ve bale ordusudur, ne faşist Yunan cuntasını ayakta tutan aristokrat kökenli subayların oluşturduğu Yunan ordusudur, ne de İran ve Afganistan'da Şah ve Emir'in insanlık dışı, Ortaçağ yönetiminin vurucu gücüdür.

Türk ordusunun geleneğinde emperyalizme karşı, dünyada zaferle sonuçlanmış olan, ilk millî Kurtuluş Savaşı yatmaktadır. Genellikle halk çocuklarından oluşan Türk subaylarının çoğunluğunun karakterini belirleyen de anti-emperyalizmdir, (milliyetçiliktir.

Ordu ve bürokrasi içindeki devrimci milliyetçiler, bu anti-Kemalist karşı devrime en sonunda kırmızı ışığı yaktılar ve oligarşi içinde yer alan bazı Namık Argüç gibi üst kademedeki subaylar nötralize edilerek 27 Mayıs 1960'da hakim gerici ittifakın partisi DP alaşağı edildi. 27 Mayıs 1960 harekatı Kemalist geleneğe yönelme hareketidir.

Türkiye devrimler tarihinde oldukça önemli ve şerefli yere sahip olan 27 Mayıs harekatı, yerli hakim sınıflara karşı, ordu ve bürokrasi içindeki aydınların (asker-sivil aydın zümrenin) ilerici, milliyetçi bir harekatıdır.

İşte 1961 Anayasamız asker-sivil aydın zümrenin bu devrimci atılımının siyasi ve hukuki bir belgesidir.27 Mayıs Anayasası, her alanda millî ve demokratik dönüşümleri öngören, genel hatlarıyla Millî Demokratik Devrim Anayasası olabilecek kadar devrimci muhtevaya sahip ilerici bir anayasadır.

Yani, 27 Mayıs Anayasası mevcut sömürü ve zorbalık çarkının böylece gitmesini isteyenlerin ve bunu görev edinenlerin bugün lanse etmeye çalıştıkları gibi, düzeni korumayı amaçlayan statik bir belge hiç değildir. Tam tersîne onu (yani düzeni) değiştirmeyi hedef alan ve sürekli gelişmeyi öngören (belirli bir çerçeve içinde de olsa) dinamik bir rehberdir.

Anayasanın rengini belirleyen temel hak ve ödevler bölümünün ilk maddesiyle, bu ilerici muhteva bütün çıplaklığıyla ortaya çıkmaktadır,

İddianamede artık bilinen nedenlerle bu maddenin yalnızca ilk fıkrasından söz edilmiştir. Halbuki, bu madde, 20. yüzyılın ikinci yarısında nazik deyimiyle «az gelişmiş» bir ülke olan Türkiye'de, yalnızca klasik burjuva demokrasilerindeki «özgürlük» kavramıyla yetinilemeyeceğini hiç bir tahrife imkan vermeden ortaya koymakta, bireyleri özgürleştirmek, insanın maddî ve manevî varlığını geliştirmek için ekonomik ve sosyal yapıdaki bütün engellerin kaldırılmasını öngörmektedir.

Madde aynen, şöyledir:

«Herkes kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir. Devlet kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal adalet ve hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşamayacak surette sınırlayan siyasi, iktisadi ve sosyal bütün engelleri kaldırır; insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlar.» (Madde 10)

27 Mayıs Anayasasının ne olup ne olmadığım belirleyen bu kısımda sadece iddianamede sayılan 36. ve 40 maddeler olmadığı gibi. anayasal düzende temel haklarda, kişisel mülkiyet, miras ve özel teşebbüs kurma hakları hiç değildir. 19 maddeden oluşan bu bölümde bu haklar yalnızca 2 maddeden ibarettir. Öteki 17 madde, tamamen yoksul halk kitlelerinin özgürleşmeleri, maddî ve manevî varlıklarını geliştirmeleri için temel hakları ve bu yönde devletin sırtlandığı ödevleri belirler. Kaldı ki 36. ve 40. maddeler de; "Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz. Ve özel teşebbüs kurma hürriyeti, kamu yararına amacıyla sınırlanabilir" hükümleriyle, diğer 17 maddenin oluşturduğu muhtevanın paralelinde sınırlanmıştır.

27 Mayıs Anayasasının öngördüğü millî demokratik düzende «iktisadî ve sosyal hayat, adalete, tam çalışma esasına ve herkes için insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlanması amacına göre düzenlenir.» (Madde 41)

37, 38, 51 ve 52. maddelerde kırsal alanlarda feodal ilişkilerin tasfiyesi ve yoksul köylü kitlelerinin insanca yaşaması için gereken dönüşümler öngörülür.

36, 39, 40 ve 41. maddelerde ekonomide kapitalist kuruluşların alanı sınırlanarak kilit noktalarında devlet kuruluşlarının egemenliği öngörülür. Ve emperyalizm çağında geri kalmış bir ülkede kalkınmanın tek çaresi olan ağır sanayiinin kurulmasına yol açılır.

42, 43, 44, 45, 46, 47 ve 48. maddelerle işçi sınıfının ekonomik ve demokratik hak ve özgürlükleri tanınmış ve bunlar devlete bir ödev olarak verilmiştir. Gerekçedeki deyişle «çalışmanın değerlendirilmesi ve toplumda gerçek yerini alması Türkiye Cumhuriyeti'nin niteliklerinden biri olarak kabul edilmiş tir.» (Türk Anayasaları ve Anayasa Mahkemesi Kararları. Hazırlayanlar: B. Tanör — T. Beyze, 1966 sayfa 88)

35, 49, 50 ve 52. maddelerle geniş halk kitlelerinin en doğal hakları olan yaşama, beslenme, tıbbi bakım, eğitim sorunlarının çözümü devlete bir görev olarak verilmiştir.

Özetlersek, Anayasal düzen, 27 Mayıs hareketinin devirmeyi amaçladığı, sayıları bir avuç olan hakim sınıfların gayri millî, anti-demokratik sömürü düzeni asla değildir. 27 Mayıs hareketinin amaçladığı ekonomik ve sosyal düzen bir rehber niteliğindeki Anayasada belirlenen millî demokratik düzendir.

Günümüzde Kemalizm (Atatürkçülük) nasıl gerçek niteliğinden soyutlanmaya. Millî Kurtuluşçuluk özü unutturulmaya çalışılıyorsa, 27 Mayıs devriminin ürünü olan 27 Mayıs Anayasası da gerçek devrimci özünden koparılmaya, bütünlüğü parçalanmaya ve *kökten değiştirilmesini emrettiği mevcut düzenin koruyucusu olarak gösterilmeye çalışılmaktadır.*

Nitekim iddia makamı Anayasanın da işler hale getirilmesi için mücadele eden bizleri «Anayasayı devirmeye teşebbüsle» suçlarken, sömürü düzeninin koruyucularının izinden gitmiş *ve ferdi mülkiyet, özel teşebbüs unsurlarını. anayasal düzenin temel unsurları gibi göstermiştir.*

İddianamede anayasayı mevcut düzenin koruyucusu gibi göstererek bizi anayasayı ihlalle suçlayan savcı, duruşmalar süresince bu çürük iddianın nasıl çöktüğünü görünce, esas hakkındaki mütalaada 180 derecelik bir dönüşle, "Anayasamız sosyal bir demokrasiyi benimsemiştir." demek zorunda kalmıştır. Bu tavrı ile savunmamızı bir hayli kolaylaştıran savcının gerçekleri itiraf etmek zorunda kaldıktan sonra bile "cezaya suç uydurmak" çabası içinde nasıl akıl almaz tahriflere giriştiğini daha önce gördük. Gerekçesinde, iktisadi alanda zayıf ve tabi durumda olan geniş halk tabakalarının yaşama için zaruri olan ihtiyaçları yerine getirilmedikçe, milyonlarca insan, çalıştığı veya çalışmaya amade olduğu halde, insan gibi yaşama şartlarına sahip olmadıkça. Amerikan ve Fransız insan hakları beyannamelerinden bu yana demokratik hayatta bayrak haline gelmiş olan klasik hürriyetler kağıt üstünde kalmaya mahkumdur.» (İbid, s. 97) diyerek klasik hürriyetlerin ancak bu millî ve demokratik düzende bir anlam ifade edeceğini koyan anayasanın öngördüğü düzen nasıl gerçekleşecektir?

Büyük halk kitlelerini 10. maddenin öngördüğü gibi özgürleştirecek olan bu ekonomik ve sosyal yapıyı kırmakla yükümlüdür. Ekonomik üstünlüğünün verdiği avantaj yanında on yıllık siyasi iktidar tecrübesiyle de toplum hayatının bütün alanlarında kök salmış olan hakim gerici ittifakın direnci nasıl kırılacaktır?

Anayasa, bir yandan hakim teminatı, çift meclis, Anayasa mahkemesi, Danıştay, Özerk TRT ve üniversiteler vb. gibi kurumlarla siyasi iktidarın gücünü sınırlarken, öte yandan geniş halk kitlelerinin bilinçli ve örgütlü bir biçimde, yönetimde söz sahibi olmalarının, hakim

sınıfların direncini kırmanın gerçek garantisi olduğunu öngördüğünden geniş bir siyasi ve kişisel hak ve özgürlükler sistemi getirmektedir. Bu özgürlük, ortamında sorunlar enine boyuna tartışılacak, çeşitli halk sınıf ve tabakaları bilinçlenip örgütlenecek ve demokratik kurallar içerisinde egemenliklerini kullanarak, sömürücü azınlığın direncini yıkacaklardır

Anayasal millî ve demokratik düzenin tesisi süreci içinde de kişisel ve siyasi klasik hürriyetler yepyeni bir anlam kazanacak, insan maddî ve manevî varlığını geliştirme olanaklarına kavuşarak özgürleşecektir.

"Bütün fertlerini, kaderde, kıvançta ve tasada ortak, bölünmez bir bütün halinde, millî şuur ve ülke etrafında toplamak», «ve milletimizi dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip şerefli bir üyesi olarak millî birlik ruhu içinde daima yüceltmek" şeklinde anayasanın başlangıcında belirlenen amaç böylece gerçekleşecektir.

27 Mayıs harekatı ve onun oluşturduğu devrimci kadro, bir takım hukukî, özerk, Anayasal kurumlarla, hakim yerli sınıfların politik egemenliğine son verilebileceği düşüncesiyle alt yapı düzenlemelerine gitmedi. Daha doğru bir deyişle, ülkenin ekonomik, politik, kültürel, sosyal... bütün alanlarına kollarını uzatmış olan emperyalist ahtapottan dolayı bu düzenlemeleri yapamadı.

Ülkede, hiç bir yarı-sömürge ülkede olmayan ilginç bir durum ortaya çıktı. Bir yandan, yerli hakim sınıfların politik gücü sindirilmiş, pusturulmuş ve millî ve demokratik bir anayasa yürürlüğe girmiş, öte yandan bu anayasanın öngördüğü nizamla tamamen çelişen ekonomik yapı varlığını sürdürmektedir.

B) *AP'nin İktidara Gelmesi ve 27 Mayıs Anayasasının Fiilen İşlemez. Hale Getirilmesi:*

Bu durum, bir süre sonra hakim gerici ittifakı harekete geçirmiştir. Hakim gerici ittifak yavaş yavaş 27 Mayıs'ın devrimci kadrosu içinde çeşitli çelişkiler yaratmaya, ajanlarını sokmaya ve de bu kadroyu birbirine düşürmeye başlamıştır.

Bir süre sonra, ekonomide egemenliğini sürdüren hakim gerici ittifak, türlü kumpas ve dalaverelerle politik iktidarı ele geçirdi. Hakim gerici ittifakın yeni partisi (DP'nin devamından başka bir şey olmayan) AP tek başına ülkede iktidar oldu.

AP yönetimi ele geçirir geçirmez gözlerini kendi gayri millî yönetimi ile çelişen 27 Mayıs Anayasası'na dikti

Ancak yukarıda belirttiğimiz gibi, Türkiye'nin, dünyanın öteki yarı-sömürge ülkelerinden farklı bir durumu vardır, Türkiye'de Ordu ve Bürokrasi içindeki (bu tip ülkelerle kıyaslanamayacak bir seviyede) devrimci unsurların gücü azımsanmayacak bir seviyededir.

Devrimci milliyetçilerin Ordu ve Bürokrasi içindeki güçlerinden dolayı, yani ülkedeki nisbi denge durumundan dolayı, AP iktidarı, kendi gayri millî yönetimi ile çelişen mili ve demokratik 27 Mayıs Anayasasını hukuken değiştirme yoluna gidemedi.

AP hukuken değiştirmeye gücü yetmediği bu Anayasayı fiilen işlemez hale getirmek için her yola, her çareye başvurdu.

27 Mayıs Anayasası'nın emrettiği toprak reformu, malî ve vergi reformu, eğitim reformu... gibi en temel millî ve demokratik dönüşümlerin yapılmaması bir yana, anayasanın öngördüğü en temel siyasi, sosyal hak ve özgürlüklerin. gerçekten kullanılır hak ve özgürlükler haline gelmemesi için bütün gayri hukukî ve anayasaya aykırı tedbîrlere, baskı, şiddet ve cebir politikasına başvurdu. Bu alanda emniyet teşkilatının gayesi dışında kullanılmasından, anayasaya aykırı gayri hukuki 27 Mayıs'a düşman örgütler kurulmasına, kiralık katiller tutulmasına kadar her çare ve tedbir AP iktidarı tarafından organize edildi.

27 Mayıs'ta sinmiş, pusmuş olan Atatürk düşmanları açıktan açığa 27 Mayıs hareketine karşı saldırıya geçtiler. Bizzat iddianamede belirtilmek zorunda kalındığı gibi, 27 Mayıs Anayasasından yana olan devrimci, ilerici örgütler ve kişiler bu gayri hukuki, 27 Mayıs düşmanı militarize örgütlerin ve güçlerin devamlı baskılarına maruz kaldılar. Kanlı Pazar gibi tamamen anayasal ve hukuki nitelikteki pek çok miting ve yürüyüş şiddetle bastırılmaya dağıtılmaya çalışılmışlı. Demokratik hak ve talepler uğruna mücadele eden pek çok devrimci öğrenci, işçi, köylü, öğretmen, aydın «failleri meçhul» ama aslında belli olan cinayetlerin kurbanı oldu.

Devrimcilerin, millî kurtuluşçuların açıkça halkın gözü önünde ana caddelerde vurulduğu, polis merkezlerinde en ağır, çağdışı işkencelere maruz kaldığı, gerekçesiz hapishanelere tıkıldığı, kısacası devrimci avının alabildiğine sürdürüldüğü bir ortamda Anayasa'dan, kanun ve

hukuk devletinden, insanlık ve vatandaşlık haklarından bahsetmeye fiilen imkan yoktu. Bundan dolayı, tamamen meşru müdafaa durumunda olan bizlerin hakim sınıflar tarafından fiilen işlemez hale getirilen anayasayı çiğnemesi ciddî olmayan bir iddiadır.

Hukukun genel prensiplerine ve pozitif hukuka göre,kanunun suç saydığı bir fiil sadece kanunun menettiği eylemin yapılmasıyla meydana gelmez, aynı zamanda, kanunların yapılmasını emrettiği hususların yapılmaması hali de kanunun suç saydığı bir fiildir. AP iktidarı, bir yandan 27 Mayıs Anayasası'nın emrettiği en temel reformları yapmayarak, öle yandan anayasanın öngördüğü en temel siyasi ve sosyal hakların, gerçekten kullanılır haklar haline gelmemesi için gayesinden uzaklaştırılmış emniyet teşkilatı ile, anayasaya aykırı, Atatürkçülük düşmanı gizli örgütleri ve kiralık katilleri ile devrimciler, yurtseverler üzerinde uyguladıkları baskı, şiddet, cebir politikası ile, iki yönlü olarak bizzat 27 Mayıs Anayasası'nı fiilen işlemez hale getirmiş, çiğnemiştir. (Bütün bunlara, devlet eliyle fert zengin etmenin en somut örnekleri olan çeşitli kredi yolsuzluklarını, suiistimal ve hırsızlıkları ile, Danıştay, Sayıştay, Anayasa Mahkemesi gibi anayasal kurumların verdiği kararların uygulanmamasını da ilave etmek gerekir.)

Bütün bunlar sadece biz devrimcilerin söyledikleri gerçekler değildir. Bunlar hiç kimsenin inkar edemeyeceği realitelerdir. Bu yüzden bizzat iddianamede bu durum yer almıştır. (bkz. iddianamenin 5. sayfası)İddia makamı, bir yandan, 27 Mayıs Anayasası'nın öngördüğü nizamı tesis etmek mücadelesi içinde olan bizleri Anayasa'yı ihlal etmekle suçlarken, bizzat 27 Mayıs Anayasa'sının hakim sınıflar tarafından işleyemez hale getirildiğini belirterek (bkz. iddianamenin 5. sayfası) kendi kendisi ile çelişkiye düşmektedir. Her zamanki gibi.

Fiilen işlemez hale getirilen bir anayasanın çiğnenmesi söz konusu olamaz.

C) *Erim Hükümeti ve 27 Mayıs Anayasasının «Lükstür» Gerekçesiyle Rafa Kaldırılması:*

AP'nin bu gayri hukuki, 27 Mayıs'a düşmanca tutumu, yavaş yavaş bürokrasi ve ordu içindeki devrimcileri harekete geçirmeye başlamıştı. Ordunun teğmeninden generaline kadar her kademesinde bulunan bu

radikal subaylar bu gidişe dur demek ve 27 Mayıs Anayasası'nı işler hale getirmek için, ülkede Kemalist bir yönetim kurmak amacıyla örgütlenerek harekete hazır duruma gelmelerinin hemen öncesi «12 Mart Muhtırasal darbesi ile AP iktidardan düşürüldü. İlk bakışta oldukça bulanık bir niteliği olan sözde sosyal adaletçi, reformist, demokrat Erim kabinesi kuruldu. Ve bu kabine, bir yandan Atatürkçü, ilerici, reformist olduğunu ilan ederken, öte yandan AP'nin çoğunlukta olduğu parlamentoya dayandığını ileri sürüyordu.

Bu çelişkili durumu biraz açalım:

12 Mart sonrası kurulan kabine gerçekten ilerici ve reformist midir? Değil ise neden bu sloganlarla ortaya çıkmıştır?

Erim Kabinesi asla devrimci ve reformist bir hükümet değildir. Erim hükümetinin ilerici şiarları benimsemesinin nedeni şudur:

12 Mart muhtırasının verilmesinin başlıca sebebi radikal sivil ve asker aydınların yeni bir 27 Mayıs harekatı özlemi ve çalışması içinde olmalarıdır. Ordu içindeki devrimci-milliyetçilerin ilerici atılımı, muhtıra ile, yani ilk bakışta oldukça çapraşık bir formülle engellenmişti. Ve devrimci atılım dengelenip durum sağlama alınınca, Erim kabinesinin gerçek kimliği de ortaya çıkmıştır. *İlk fırsatta ordu ve bürokrasi içindeki radikal unsurların büyük bir kısmı tasfiye edilmiş, bir kısmı da bu sloganların cazibesi ile oyalanıp nötralize edilmiştir.*

Biz, 12 Mart'ı izleyen ilk günlerin ekonomik tablosunu incelediğimiz zaman özel sektörün kredi hacminde hiç bir değişikliğin olmadığını, borsanın hiçbir kısıtlanmaya tabi tutulmadığını açıkça gördük. Oysa emperyalist boyunduruk altında olan ülkede herhangi bir politik iktidarın devrimciliğinin ekonomik plandaki ölçüsü, emperyalist sömürünün çarklarını döndüren bankaların kredi hacmi ve borsa üzerindeki kamu kontrolünün derecesidir. Bu kriter devrimci bir iktidarın ekonomik plandaki aynasıdır. 27 Mayıs iktidarı, söylemiştik, daha ilk günler içinde banka işlemlerini durdurmuş ve borsayı derhal denetim altına almıştır. 27 Mayıs'ın devrimci bir hareket olduğu daha ilk günde ortaya çıkmıştır.

Bir yönetimin devrimciliğinin politik ölçüsü de onun siyasi hak ve özgürlükler konusundaki tavrıdır. Erim hükümetinin tavrı ortadadır. Bu alandaki ilk icraatı; AP iktidarının da hukuken ortadan kaldırmaya

gücü yetmediği 27 Mayıs Anayasasının «lükstür» gerekçesi ile çoğunluğunu AP'nin oluşturduğu parlamentonun oylarıyla hukuken rafa kaldırılmış; en temel hak ve özgürlükleri resmen işlemez hale getirilmiş; geniş çapta ilerici, devrimci avına girişmiştir.

Erim hükümeti, bu icraatlarıyla hangi sınıf ve zümrelerin politik iktidardaki temsilcisi olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Hiç şüphe yok ki, ilk başlarda bu hükümetin reformcu sloganlarının cazibesine kapılan bazı devrimci-milliyetçiler de artık gerçeği anlamışlardı. Bu hükümet icraatıyla işçisi, köylüsü, memuru, aydını, bütün yurtseverleri, solcuları, kısaca 27 Mayıs Anayasası'ndan yana güçleri karşısına almıştır. Konu üzerinde biraz daha derinleşelim:

Bir yandan ülkede ilerici, devrimci, yurtsever ne kadar gazete, dergi, örgüt varsa kapatıp. ne kadar kişi varsa hapishanelere dolduracaksın, AP'nin yıllarca değiştirmeye gücünün yetmediği 27 Mayıs anayasasını tutucu güçlerin istediği yönde değiştireceksin, bir yandan da anayasanın öngördüğü reformları yapacaksın.

«Partiler üstü, reformist» Erim hükümeti bu iddia ile iş başındadır. Bu iddianın imkansızlığını ayrıntılı bir şekilde inceleyelim.

«Anayasanın emrettiği reformları gerçekleştirme» iddiasıyla iş başında olan Erim hükümetinin 27 Mayıs Anayasasına karşı görünüşteki tavrında iki yön vardır. Birincisi şudur: Anayasanın öngördüğü kişisel, siyasi ve sosyal hak ve hürriyetlerin Türkiye için bir «lüks» olduğu anlaşılmıştır. ikinci yön ise şudur: Anayasanın devlete yüklediği ekonomik ve sosyal ödevler yerine getirilmemiştir. Şu halde bir yandan temel hak ve hürriyetler kısıtlanmalı, bir yandan da anayasanın öngördüğü reformlar gerçekleştirilmelidir.

İşte bu ikilem, «partiler üstü, reformist» Erim hükümetinin gerçek yüzünü ortaya çıkarırken, 27 Mayıs Anayasasının emrettiği düzen mi, yoksa çok başka bir düzen mi tesis etmeyi amaçladığını sergileyen en somut kriterdir.

Bir önceki bölümde etraflıca açıkladığımız gibi, anayasanın temel hak ve ödevlerle ilgili bölümün temel anlayışı, 10. maddede dile gelen şekliyle şudur: «Devlet, kişinin temel hak ve hürriyetlerini, fert huzurunu sosyal adalet ve hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasi, iktisadi ve sosyal bütün engelleri kaldırır;insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlar.»

Bir başka deyişle Anayasa, Erim'in «lüks» bulduğu, Amerikan ve Fransız İnsan Hakları beyannamesinden bu yana demokratik hayatta bayrak haline gelmiş olan klasik hürriyetleri yalnızca bir hak olarak tanımakla yetinmemiş, siyasi, iktisadi ve sosyal bütün engeller kaldırılmadıkça «kağıt üzerinde kalmaya mahkum» (Türk Anayasası ve Anayasa Mahkemesi kararları: Bülent Tanör, Taner Beyzo, s. 97) olan »Temel hakların gerçekleştirilmesi devlet için bir ödev olarak ilan edilmiştir.» (İbid s. 99) Temel hakları «lüks» sayan Erim hükümetinin «reformistliği» anayasanın diliyle açık seçik ortaya çıkmaktadır. Erim hükümetinin tavrını biz değil, 27 Mayıs anayasası eleştirmektedir. Yine de hiç bir eksik anlama yer vermemek için bu konuyu biraz daha açalım.

27 Mayıs Anayasasında temel haklar ile temel ödevler, aksi yönde hiç bir tefsire imkan vermeyecek kadar bir bütündür. Temel Odevler (Anayasanın emrettiği reformlar)gerçekleşmedikçe temel haklar kağıt üzerinde kalmaya mahkumdur; *ve Anayasanın tanıdığı temel haklar lüks sayılınca bunların gerçekten kullanılır haklar olabilmesi için anayasanın devlete yüklediği ödevler kendiliğinden anlamsızlaşır.*

Hem reform yapma iddiası bir yutturmaca değilse hemde bahsedilen reformlar bir başka düzenin değil, Anayasa düzeninin gerektirdiği reformlar ise temel hak ve hürriyetleri lüks saymak bir yana, temel hak ve hürriyetleri özenle korumak, en geniş bir şekilde kullanılmalarını sağlamaktan başka alternatif yoktur.

Erim hükümetinin temel hak ve hürriyetleri lüks sayarken, öne sürdüğü gerekçe îse daha zayıftır. Erim'e göre on yıllık uygulamada, temel hak ve hürriyetlerin, bu hak ve hürriyetleri yok etmek isteyenlere karşı tedbirsiz olduğu anlaşılmıştır.

Bu iddiaya göre on yıldır anayasa uygulanmaktadır. İddianın temel aldığı bu varsayımın ne denli gerçeklere aykırı olduğu açıktır.

Eğer Erime göre on yıldır uygulandığı söylenen, soyutlanarak ele alınan temel hak ve hürriyetlerse, bu hak ve hürriyetleri sınırlayan «siyasi, iktisadi ve sosyal bütün engeller» kaldırılmadıkça, temel hak ve hürriyetler «kağıt üstünde kalmaya mahkumdur» anlayışı, gerçeği yansıtmaktadır. Açık söylersek, Erim hükümetinin temel hak ve hürriyetler anlayışı 27 Mayıs Anayasasının temel hak ve hürriyetler anlayışından çok başka bir şeydir.

Yok eğer Erim Hükümeti bu varsayımı 27 Mayıs Anayasasının anlayışı çerçevesinde öne sürüyorsa, Anayasanın öngördüğü reformlar gerçekleşmemiştir diyen 12 Mart muhtırası gerçeği dile getirmemiştir. Bu taktirde «reformist» olarak lanse edilen Erim hürriyetlerinin iddia edilen varlık sebebi ortadan kalkar.

Öte yandan bu varsayıma göre Nihat Erim, 1965'tenbu yana AP iktidarının temel hak ve hürriyetleri hukuken değiştirmeye gücü yetmediği için gayesinden uzaklaşmış emniyet teşkilatı, gizli örgütleri ve kiralık katilleri ile fiilen işlemez hale getirdiği kanısında da değildir.

Nitekim Erim, «temel hak ve hürriyetler meclis ve hükümete karşı korunmuş ve bunda başarılı olunmuştur.» diyerek bu kanısını açıkça dile getirmiştir.

On yıldır temel hak ve hürriyetler lükslüğü anlaşılacak kadar kullanılmıştır. Bu görüş ise sıkıyönetim savcılarının iddianamelerinde ileri sürdükleri görüşlerin bile gerisindedir.

Anayasayı temel hak ve hürriyetleri yok etmek isteyenlere karşı tedbirsiz olduğu iddiasına gelince: bu iddianın temel aldığı varsayım tamamen geçersiz olduğundan iddia mesnetsizdir, açık söylersek kendi içinde bile tutarlı olmayan bir kılıftır.

Buna rağmen, acaba 27 Mayıs Anayasası hürriyetleri yok etmek isteyenlere karşı tedbirsiz midir? Asla böyle birşey söylenemez. 27 Mayıs Anayasası (amaçlanan «hukuk devleti»nde uygulandığı takdirde temel «hakların düzenlenmesinde kanun koyamayacağı bir takım sınırlar ve kayıtlar» (İbid., s. 97) koymuştur.

Bu tedbir Erim'e göre başarılı olmuş, bize göre ise hukuken değil, ama fiilen çiğnenmiştir. Ancak suç anayasada değil, anayasanın öngördüğü «hukuk devleti» ilkesini ayaklar altına alan siyasi iktidardadır.

27 Mayıs Anayasasının koyduğu öteki ve daha önemli tedbir ise temel hak ve hürriyetlerin gerçekten kullanılır hak haline gelmesi için siyasi, iktisadi ve sosyal bütün engellerin kaldırılmasıdır. Bu tedbir de, anayasanın amaçladığı düzen gerçekleşmediği, karşı devrimci AP anayasal düzenle tamamen çelişen bir düzeni gerçekleştirdiği için kağıt üzerinde kalmış, AP tarafından anayasaya bir kere daha çiğnenmiştir. Yine suç anayasada değil, millî demokratik,. laik ve sosyal bir cumhuriyet ilkelerini ayaklar altına alan siyasi iktidardadır.

Elbette Erim'in bahsettiği tedbir, temel hak ve hürriyetleri her bakımdan ayaklar altına alan siyasi iktidar yönelik tedbirler değildir. Temel hak ve hürriyetleri «lüks» sayan Erim, bu hak ve hürriyetleri kullananlara karşı bir takım tedbirlerden bahsetmektedir.

Ülkemizdeki devrimcilerin, ilericilerin, yurtseverlerin temel hak ve hürriyetleri yok etmek istedikleri iddiası «Tam bağımsız, Gerçekten Demokratik Türkiye uğruna hayatları pahasına mücadele eden devrimcilere, bu amacın emperyalizm ve yerli hakim sınıfların çıkarlarına aykırı olduğu açıkça söylenemediği için ortaya atılan bir demagojiden başka bir şey değildir.

Türkiye'de Erim'in varsayımının aksine, on yıldır anayasa uygulanmamış, siyasal iktidar tarafından sürekli çiğnenmiştir. İlericilerin, devrimcilerin, yurtseverlerin mücadelesi temel hak ve hürriyetleri çiğneyen ve hakların gerçekten kullanılır haklar haline gelmesi için devlete yüklenen ödevleri yerine getirmeyen siyasal iktidara ve bu iktidarın temsil ettiği ekonomik ve siyasal düzene karşıdır. Devrimciler on yıldır uygulanmayan 27 Mayıs anayasasının öngördüğü siyasi, ekonomik ve sosyal düzeni gerçekleştirmek için mücadele etmişlerdir.

Bu iddia, kendi amaçlarını gizlemek isteyenlerin öne sürdüğü gülünç bir iddiadır.

Anayasayı ve dolayısıyla temel hak ve hürriyetleri yok etmek isteyenlere karşı 27 Mayıs anayasasının koyduğu en önemli tedbir şüphesiz başlangıçta tanınan direnme hakkıdır. Yasal mücadele yöntemleriyle 27 Mayıs Anayasasının öngördüğü nizamı gerçekleştirme yolunda mücadele eden devrimciler Karşı devrimin terörle, zulümle, cinayetlerle yasal yolları tıkaması karşısında sinmemişler, mücadeleden vazgeçmemişler, anayasal direnme haklarını kullanmışlardır.

Egemen sınıflar ise gelişen devrimci mücadele karşısında tek yolu 27 Mayıs Anayasasını hukuken yok etmede bulmuşlardır. Gerisi sadece kılıftır.

Nitekim Anayasa Mahkemesinin değişikliği esastan incelemesini engelleyen madde bu gerçeğin en açık delilidir. Temel hak ve hürriyetleri düzenlediğini iddia eden Erim hükümetine en iyi cevabı 27 Mayıs Anayasasının gerekçesi vermektedir: «Hürriyetleri tahrip edenler daima bunları sadece düzenlediklerini iddia etmişlerdir.» (İbid, s. 99)

Bu durum sadece biz Marksistlerin ileri sürdüğü bir görüş veya iddia değildir. Marksist olmayan devrimciler ve demokrat unsurlar da bu görüşü paylaşmaktadırlar. Yani bu görüş sadece bizlerin ileri sürdüğü sübjektif bir iddia değil, bütün demokratların hemfikir olduğu objektif bir realitedir. Bu konuda bir örnek verelim:

İsmail Cem, günümüz Türkiye'sinin yönetimi ile reformlar konusunda şunları söylemektedir: «... Günümüzün siyasal rejimi klasik tanımlamalardan «seçkinler yönetimine» (oligarşiye) uymaktadır. Demokratik üstyapı kurumlarının varlığına rağmen rejim «seçkin» bir azınlığın yönetimini andırmaktadır.

Dolayısıyla, yapacağı reformlar, büyük kitlelerin desteğini ve işbirliğini gerektirmeyen reformlar olacaktır... Günümüzün iktidarı ve rejimi çevresindeki reformlar:

1- Geniş kitlelerin desteğini ve sıkı işbirliğini gerektirmeyen alanlarda yapılacaktır.

2- Reform, iktidarı yaratan ortamdaki egemen güçlerin çıkarı ile önemli çelişmeye düşmeyen konularda yapılacaktır.» (Milliyet, 25.9.1971)

D-) *ABD emperyalizmi bir taşla iki kuş vurmak çabası içindedir*

Türkiye'de özellikle, 1965-70 döneminde, yarı-sömürge ülkelerde dahi görülmesi doğal olmayan derin iktisadi kriz politik krizler meydana gelmiş, bu krizler bir yandan halkın iktisadi demokratik hak ve istemlerini, öte yandan bu istemleri de içine alan devrimci mücadelenin yaygınlaşması ile derinleşmiştir. Hakim sınıfların yönetimi (oligarşi) sallanmaya başlamış göreli (nisbi) bir sınıfsal denge doğmuştur. Hele, yukarıda söylediğimiz gibi, özellikle ordu içindeki radikal unsurların huzursuzluklarının iyice artmış bulunması, içimizdeki düşman ABD emperyalizmini ve onun müttefiklerini kendi sınıfsal hakimiyetlerinin son aşamasına doğru itmiştir. Bu son aşamanın elle tutulur belgesi ise 12 Mart Muhtırasıdır.

12 Mart Muhtırasal Darbesinin hedefi şu iki maddede özetlenebilir:

1- Jeopolitik bakımdan Orta Doğu'nun en önemli halkası durumunda bulunan Türkiye'deki sola kayışı, millî kurtuluşçu eylemi önlemek, böylece emperyalizmin mutlaka elde tutmak istediği bu kilit potansiyel bölgeyi (Türkiye'yi) yeniden tahkim etmek.

2- Türkiye'nin ekonomi-politikasının, emperyalizmin üçüncü bunalım döneminin gereklerine uygun olarak, tekelci yerli burjuvazinin mutlak çıkarına hizmet edecek bir raya sokmak.

İlkinin anlamı açıktır ABD emperyalizmi, dünyanın fırtınalı kırlık bölgelerinin odak noktası olma yolundaki Orta Doğu'da tampon bölgeler kurmak ve bu bölgeleri kesinlikle elinde tutmak amacındadır. Türkiye ABD emperyalizmi için bu bakımdan çok önemlidir.

İkincisine gelince bunun açık izahı şudur:

Emperyalizm, gizli işgal metodu ile avucuna aldığı geri bıraktırılmış ülkelerin toplumsal yapısını —bir süreç içinde— tamamen kendi yapısına uygun *tekelci* bir yapıya kavuşturmayı amaçlar.

Yani hedef:

l) Politik iktidarda tekelci yerli burjuvazinin, yani emperyalizmin geri bıraktırılmış ülkelerdeki bu uzantısının kesin egemenliğini sağlamak,

2) Böylece toplumsal yapıyı kesinlikle tekelci yerli burjuvazi ile emperyalizmin çıkarlarına uygun bir yapıya dönüştürmek,

3) Bunun için fosilleşmiş ilişki ve sınıfları yeni yapıya uygun bir nitelik değişimine zorlamak. Emperyalizme ve tekelci yerli burjuvazi bunu gerçekleştirmek için bir takım *sarı reformlar* uygular.

Türkiye'de de durum aşağı yukarı böyledir. Erim Hükümeti ile AP'nin çekişmesinin sınıfsal bir temelini olduğu açıktır. AP sınıfsal temeli bakımından heterojen bir yapıya sahiptir. Ve AP bu bileşimi ile tekelci yerli burjuvazinin saf partisi değildir. Adalet Partisinin içinde tekelci yerli burjuvazinin bir kanadı temsil edilmekle beraber, bu partinin sınıfsal yapısında tefeci bezirganlar ile büyük toprak sahipleri de söz sahibidir. Ve bugün asker kanadına dayanarak iktidarı tek başına ele geçirmiş bulunan tekelci yerli burjuvazi tefecî bezirganlar ile büyük toprak sahiplerinin (toprak mütegalibesinin) nitelik değişimine zorlamaktadır.

Denebilir ki «muhtırasal darbe» emperyalizm-tekelci yerli burjuvazinin sınıfsal temelim yansıtmaktadır. Vurucu güç: OYAK (Ordu Yardımlaşma Kurumu) aracılığı ile emperyalizm ve tekelci yerli burjuvaziye bağlanan omuzu kalabalık subaylar, yani oligarşinin asker kanadıdır.

Yapılmak istenen reformlar doğrudan doğruya tekelci yerli burjuvazinin iktisadi-politik çıkarları içindir. AP içindeki tefeci-bezirgan ve toprak ağaları ikilisinin direnişi, DP gibi tefeci-bezirgan partisinin hükümete tavır almasının nedeni budur. Yani son günlerde kamuoyunu meşgul eden politik atraksiyonların temelinde, hakim sınıf ve zümrelerin kendi aralarındaki çelişkisi, çıkar kavgası yatmaktadır.

Hakim güçler arasındaki çelişki, ilerici devrimci güçler ezilinceye kadar tali planda kalmıştır. Bugün ise düne kadar tali planda kalan bu çelişki su yüzüne çıkmıştır. Hakim güçler arasındaki çelişkinin belirleyici ana yönünü tekelci yerli burjuvazinin bu çelişkiyi lehine çözümleyebilmek için kullandığı araçlar olacaktır. Bu açıdan tekrar edelim, reformların halkımıza en küçük bir yararı yoktur. Erim Hükümetinin reformları, tefeci-bezirganlar ile toprak ağalarını halkın lehine tasfiyeye değil, bu gerici ikiliye önemli tavizleri de içinde taşıyan ve onları tekelci yapının oluşumu yönünde nitelik değişimine zorlayan son reformlardır.

Şüphesiz Türkiye'de bu sarı reformların uygulanması bile sosyal sınıflar kombinezonuna, mevcut güçler dengesine bağlı bir şeydir.

ABD emperyalizmi, resmi sözcülerinin ağzından Türkiye'deki reformları desteklediklerini açıklamışlardır. Burada «desteklemek» sözcüğünün asıl anlamı, reformları tezgahlamaktır. Ancak bu ABD'nin ve henüz kendisine temel bulamayan tekelci yerli-burjuvazinin reformlar için tefeci-bezirganlar ile toprak sahiplerine karşı tavizsiz bir politika izleyecekleri anlamına gelmez.

ABD, yarı-sömürge ülkeler arasında ilk defa Türkiye'de sarı reformlar tezgahlanmış değildir. Daha önceleri, örneğin Kennedy zamanında ABD Güney Amerika'daki yarı-sömürgelerinde de bu tür iç pazarı genişletici, tekelci kapitalin kan damarlarını açıcı girişimlerde bulunmuştu. 1960-65 döneminde Güney Amerika 'da 13 toprak reformu 'kanunu çıkmıştı. Ancak, bu son reformlar ölü doğmuş, uygulama alanı bulamamıştır.

Bunun üzerine ABD söz konusu ülkelerde politikasını değiştirmiş, «toprak reformu amacıyla da olsa özel mülkiyetin kamulaştırılmasına karşı olduğunu» belirterek toprak ağaları ile ittifakını sürdürmüştür.

Bu olgu ile ilgili olarak 'Wisconsin Üniversitesi Tarım Ekonomisi Prof. W. C. Theisehusen, «... Solcuların toprak reformundan bu yana olmaları işleri bozdu. Güney Amerika'daki bütün solcuların toprak reformu konusunda birleşmeleri polîtikamızı etkilemiştir. ABD, popülistlerin tutumunu andıran herhangi bir programı desteklemekte isteksizdir. Komünizmin yayılması endişeleri dolayısıyla. ABD iç reformlar isteyen teşekküllere karşıdır ve en muhafazakarlarla, hatta militarist gruplarla işbirliği yapmaktadır. Fakat ABD'nin soldan hoşlanmayışının başka nedenleri de vardır: solcu teşekküllerin ekonomik kalkınma programları, toprak reformunun yanısıra, Amerikan özel sermayesin in sahip bulunduğu bazı sanayi teşebbüslerinin millileştirilmesini öngörmektedir. Üretim araçlarının milleştirilmesi, sol'un ekonomik tahlillerinin sonucu olduğu kadar artan milliyetçiliğin de gereğidir. Ne var ki millileştirme:iş ortamını, Amerikan yatırımları için elverişli olmaktan çıkaracaktır. «(Avcıoğlu s.469)

Bu sözlerden çıkan anlam şudur: ABD kendi denetimi altında, emperyalist sömürünün kan damarlarını açıcı reformları desteklemekte, ancak bu tür reformların kendi kontrolünden çıkmasından son derece korkmaktadır. Çünkü emperyalizmin çizdiği sınırlar içindeki reformlar bile çizilen bu sınırları aşabilir. Düşünceye kilit vurup bütün ilerici, devrimci unsurlar susturulmazsa, halk kitlelerinin en küçük kıpırdanışları bile önlenmezse bu reform hareketleri içinde bilinçlenip örgütlenebilirler. Yani emperyalizmin çizdiği sınırlar zorlanabilir.

İşte Erim Hükümetinin «önce huzur, sonra reform» sloganının altında yatan gerçek budur. Önce huzur; yani düşüncelere kilit, bütün ilerici, devrimci unsurların susturulması, küçük kitlevi direnişlerin bastırılması. toplumsal güçlerin zincirlenmesi, sonra da gelsin emperyalizmin tezgahladığı sarı reformlar! Durum bugün Türkiye'de budur!

Reformlar konusunda tekelci yerli burjuvaziden önemli tavizler koparma amacında olan tefeci-bezirganlar ile toprak ağalarının sözcüleri, reformlara karşı «sosyalizmin öncüsü» temasını işlemeye koyulmuşlardır. Bir Rafet Sezgin: «Tasarıyı hazırlayanların gerçek Atatürkçülükten uzak bir düşüncenin sahibi olduğuna inanıyorum. Bu tasarı sosyalist kültür merkezlerinde dokunan bir şal örtme amacı gütmektedir.» (Cumhuriyet, 14 Ekim 1971) diyebilmektedir.

Özetlersek:

ABD emperyalizmi 12 Mart muhtırası ile Türkiye'deki millî kurtuluşçu, sosyalist düşünce ve eylemleri, uygulattırdığı alçakça terör metotlarıyla nötralize etmiş, böylece Türkiye'deki sola kayışı önlemiş ABD Orta Doğu'daki gerici rejimler zincirinin Türkiye halkasını yenilemiştir.

Öte yandan emperyalist sömürünün yoğunlaşması için sarı reformlar tezgahlanmıştır. Ancak sarı reformların uygulaması bile, tefeci-bezirganlar ile toprak ağalarının örgütlü olması nedeniyle oldukça güç olacağa benzemektedir. Nitekim Erim kabinesinin 7 aylık iktidarı döneminde politik krizlerin birbirini izlemesi bunu göstermektedir. Kısaca bu son reformlar, tefecilere ve toprak sahiplerine önemli tavizleri içeren ve Türkiye'deki emperyalist sömürüyü ağırlaştırmaktan öte anlamı olmayan, ABD emperyalizminin tezgahladığı ekonomik bir operasyondur

E) *Sosyalist Mücadelede Legalite Esastır.*

Sosyalistler, legal olarak örgütlenmek ve mücadele etmek imkanı varken, hiçbir zaman "legal" olmayan örgütlenme ve mücadele etme metodlarına» başvurmazlar, iltifat etmezler

Sosyalistler sonuna kadar legal imkanlarda ısrar ederler .Sosyalist mücadelede legalite esastır. Hiçbir zaman gayrıhukuki ve yasal olmayan lafa önce sosyalistler başvurmazlar

Legal olarak örgütlenmek ve mücadele etmenin bütün imkanları ortadan kalktığı zaman, karşı taraf, mevcut yasaları işlemez hale getirdiği zaman zorunlu olarak,—meşru müdafaa olarak— illegal örgütlenme ve mücadele etme metodlarına başvurulur.

Ülkemizde de durum böyle olmuştur. AP iktidarı gayesinden uzaklaştırılmış emniyet teşkilatı, gayrihukuki besleme örgütleri ve kiralık katilleri ile 27 Mayıs Anayasasını fiilen işlemez hale getirerek, sınıf mücadelesini hukuken sahasının dışına çıkarmıştır. Bizim için; halkımızın devrimci mücadelesini sürdürmek ve kendi can güvenliğini sağlamak için illegal örgütlenmek ve mücadele etmekten başka yol kalmamıştır.

İÇİNDEKİLER

YAYIMLANIRKEN..... 5
ÖNSÖZ 7
GİRİŞ 9
BÖLÜM I. ÜLKEMİZİN BUGÜNKÜ DURUMU 11
A. Nasıl Bir Dünyada Yaşıyoruz?
B. Türkiye Emperyalist Dünya Zincirine Bağlı Yarı-Sömürge Bir ülkedir. Emperyalist Bloktaki Kriz Kaçınılmaz Olarak Türkiye'ye de Yansımaktadır.
BÖLÜM II. TÜRKİYE TOPLUMFUNUN YARI-SÖMÜRGE HALİNE GELİŞİNİN TARİHİ KÖKENLERİ 21
A. Osmanlı Toplumunun iç-Dinamiği Kapitalist Gelişmeye El verişliydi.
B. Bağımsız Kapitalist Gelişime Dış-Dinamik (Batı Kapitalizmi) Engel Oldu.
C. Türkiye'nin Açık Pazar Haline Gelişi: 1938 Balta Limanı Sözleşmesi.
D. Reformist Burjuvazinin Bir Tepkisi: 1908 Hareketi.
BÖLÜM III. KURTULUŞ SAVAŞI 45
BÖLÜM IV. DEVRİMDEN KARŞI DEVRİME 55
1. KUVAYİ MİLLİYECİLER DEVRİMİ NİÇİN SÜREKLİ KILAMADILAR?
A. 1923 İzmir İktisat Kongresi
B. Sanayici Yetiştirme Çabaları ve İş Bankası.
C. Başarısızlıklar.
D. İşbirlikçi Burjuvazinin Doğuşu.
E. Karşı-Devrimin Güçlenmesi.
F. ABD «Koruyuculuğu» ve «Yardımı».
G. Karşı Devrimin İktidarı Alması.
2. 1950-1960 DÖNEMİ
A. ABD'NİN «Gizli İşgalinin ileri Aşamalara Yönelmesi.
B. Derinleşen Ekonomik Sosyal ve Politik Kriz.
3. 1960-1971 DÖNEMİ.
A. 27 Mayıs Devrimi.

B. 27 Mayıs'a Karşı ilk Tepkileri ve ABD'nin Baskısı.
C. Gerici İttifakın Tekrar iktidarı Ele Geçirmesi.
D. Yoğunlaşan Yabancı Sermaye Yatırımları.
E. Amerika Bize Değil. Biz Amerika'ya «Yardım» Ediyoruz.
F. 27 Mayıs'tan Sonra Sınıf Mücadeleleri.
BÖLÜM V. TÜRKİYE TEKRAR 1919'LARI YAŞAMAKTADIR..... 111
1. Bugünün Türkiye'sinde Politik Akım ve Kümelenmeler.
BÖLÜM VI. BÜTÜN TÜRKİYE'Lİ AYDINLAR İKİ ALTERNATİFTEN BİRİSİNİ SEÇMEK ZORUNDADIR..... 115
BÖLÜM VII. GAZİ MUSTAFA KEMALİN YÜKSELTTİĞİ TAM BAĞIMSIZ TÜRKİYE BAYRAĞI 1970'LERİN TÜRKİYE'SİNDE BİZ SOSYALİSTLERİN ELLERİNDE DALGALANMAKTADIR 119
A. Gazi Mustafa Kemal Sosyalist Değildir.
B. Gazi Mustafa Kemal İddianamede Belirtildiği Gibi Evrimci Değil, Devrimcidir, (İhtilalcidir)
C. «İhtilalci-Sosyalist» Tanımlaması Gerçekleri Yansıtmamaktadır.
D. Gerçek Atatürkçülük Nedir?
BÖLÜM VIII. SOSYALİST TEORİ VE MİLLİ DEMOKRATİK DEVRİM..... 135
1. Biz Sosyalistiz;
2. Sosyalist Teori (Dünya Görüşü) — Proletarya Diktatoryası» Eşitlemesi Sosyal Bilimlere, Hayatın Gerçeklerine vede Sosyalist Teoriye Aykırıdır.
3. Millî Demokratik Devrim. A. Demokratik Devrim Nedir?
B. Demokratik Devrim Hangi Güçlerle ve Nasıl Gerçekleştirilecektir?
4. Millî Demokratik Devrimin Marksist Teorideki Yeri
5. Hukuki Açıdan Millî Demokratik Devrim.
BÖLÜM IX. THKP-C'NİN EYLEMLERİ — YAKALANIŞIMIZ — HAZIRLIK, İLK TAHKİKAT VE MAHKEME SAFHALARI..... 151
1. THKP-C'NiN EYLEMLERİ
A. Ankara, Ziraat Bankası Kamulaştırma Hareketi
B. İstanbul, Erenköy Türk Ticaret Bankasını Kamulaştırma Harekatı
C. M. Has.K. Has. T. Aksoy'un Günlük Hasılatlarının Kamulaştırılması.
D. E. Elrom'un Tutuklu Bulunan Devrimcilerin Kurtarılması Amacı ile Kaçırılması Eylemi

E. 29 Mayıs — 1 Haziran Maltepe Olayları Hüseyin Cevahirin Ölü, Mahir Çayan'ın Yaralı Olarak Ele Geçirilmeleri.
2. YAKALANIŞIMIZ
3. HAZIRLIK, İLK TAHKİKAT VE MAHKEME SAFLARI VE PRAVAKASYONLAR
A. Politik Nedenlerle Emniyet ve Savcının Yürüttüğü Provokasyon Mekanizması.
B. Emniyet ve Savcılığın İşlettiği Hukuki ve Cezai Sorumluluk Yükleme Provokasyon Mekanizması (Tertip)
4. SON TAHKİKAT VE DURUŞMALAR
1. Bu Mahkeme Emir Kumanda Zincirine Tabidir.
2. Bütün Duruşmalar Boyunca Mahkeme Heyeti Tarafgir Bir Tutum içinde Olmuştur.
A. Bu Mahkeme Heyetine Göre işkence Soruşturmanın Bir Gereğidir. (Hazırlık ve İlk Tahkikatın Bir Aracıdır)
B. Savunma Hakkımız Sözde Gerekçelerle Kısıtlanmıştır.
C. Mahkeme Tutanakları Sağlıksızdır.
D. Lehimizde Beyanda Bulunan Şahitlere indirekt Şekilde Baskı Yapılmıştır ve Müdafaa Tanıkları Dinletilmemiştir.
E Avukatlarımıza Duruşma Boyunca Baskı Yapılmıştır.
F. Sürekli Olarak Savcının Provokasyonlarına Zemin Hazırlanmıştır.
BÖLÜM X. SAVCILIK MAKAMININ BİZİM STRATEJİK HEDEFİMİZİN MİLLÎ DEMOKRATİK DEVRİM DEĞİL DE PROLETARYA DİKTATORYASI» OLDUĞU ŞEKLİNDEKİ İDDİASI GERÇEKLERE AYKIRI BİR SPEKÜLASYONDUR..... 185
1. Bir Kere Bu İddia. Ülkemizin Realitelerine Aykırıdır.
2. Türkiye Gibi Yarı-Sömürge Bir Ülkede Proletarya Diktatoryası İçin Mücadele Ettiğimiz iddiası Sahip Olduğumuz Dünya Görüşüne de Aykırıdır.
3. Millî Demokratik Yönetim. Proletarya Diktatoryasının Özel Bir Biçimi veya Unsuru Değildir. Bunlar Ayrı Ayrı iki Ekonomik ve Sosyal Düzenin Siyasi ifadeleridir.
4. İddia Makamı Stratejik Hedefimizin Proletarya Diktatoryası Olduğu Şeklindeki İddiasını Kanıtlayacak Hiçbir Ciddi ve Somut Delil Gösterememektedir.

5. Özetlersek.
BÖLÜM XI. İDDİANAMENİN İKİNCİ TEMEL İDDİASI BİZİM 27 MAYIS ANAYASASI'NI TEBDİL, TAĞYİR VE İLGAYA TEŞEBBÜS ETTİĞİMİZ İDDİASIDIR..... 195
A. 27 Mayıs Anayasası
B. AP'nin İktidara Gelmesi ve 27 Mayıs Anayasasını Fiilen İşlemez Hale Getirmesi.
C. Erim Hükümeti ve 27 Mayıs Anayasası'nın «Lükstür» Gerekçesiyle Rafa Kaldırılması.
D. ABD Emperyalizmi Bir Taşla İki Kuş Vurmak Çabası içindedir.
E. Sosyalist Mücadelede Legalite Esastır.

T H K P-C

savunma

Gelelim ikinci alternatife: Bu alternatif, 20. Yüzyılın ikinci yarısı da dahil olmak üzere, her tarihi dönemde, ulusun tam bağımsız olarak yaşayabileceklerine inananların, emperyalist boyunduruk altında yaşamaktansa ölmeyi yeğ tutanların alternatifidir. Bu ikinci yol, hayatı da dahil olmak üzere her şeyini ortaya koyarak, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Ya İstiklal Ya Ölüm" parolasını kendisine şiar edip "Tam Bağımsız Türkiye" için bitmemiş olan Anadolu İhtilali uğruna savaşanların yoludur.

Bugün Gazi Mustafa Kemal'in yükselttiği "İstiklal-i Tam Türkiye" bayrağı bu yolu seçmiş olan sosyalist ve gerçek Kemalist Milli Kurtuluşçuların ellerinde dalgalanmaktadır.

Evet, bütün Türkiye'li aydınlar bu iki alternatiften birini seçmek zorundadırlar.

Birinci alternatifte rahat bir yaşantı, bu düzenin nimetleri vardır.

İkincisinde ise, çeşitli zorluklar, kan, işkence ve ölüm vardır.

Biz, yurtsever kişiler olarak, ikinci yolu seçtik.

Seçtiğimiz yol Gazi Mustafa Kemal'in açtığı yoldur.

O'nun başlattığı Anadolu İhtilalinin yoludur.

Parolamız, "Ya İstilal Ya Ölüm!"

Hedefimiz, "İstiklal-i Tam Türkiye" dir.

ISBN 975-7117-04-8

9 789757 117049